

Toelichting

wijzigingsplan “Park De Nieuwe Riet”

Planstatus:	definitief
Datum:	2013-11-07
Plan identificatie:	NL.IMRO.1655.BPW6002-C001

Schoenmakers

Advies Achtmaal BV

Minnelingsebrugstraat 4a
4885 KP ACHTMAAL

tel: 076 599 03 41

fax: 076 598 46 75

info@schoenmakers-ontwerp.nl

www.schoenmakersadvies.nl

Colofon

Titel:	Wijzigingsplan 'Park De Nieuwe Riet'
Opdrachtgever:	Park De Nieuwe Riet Noordhoeksestraat 3a 4751 TM Oud Gastel
Ontwerp:	 Minnelingsebrugstraat 4a 4885 KP ACHTMAAL Tel: 076-5990340 Fax: 076-5984675 www.schoenmakersarchitectuur.nl
Contactpersoon:	L. Schrauwen leny@schoenmakers-ontwerp.nl
Projectnummer:	120440
Rapportnummer	120440.01
Datum:	07 november 2013
Status:	definitief

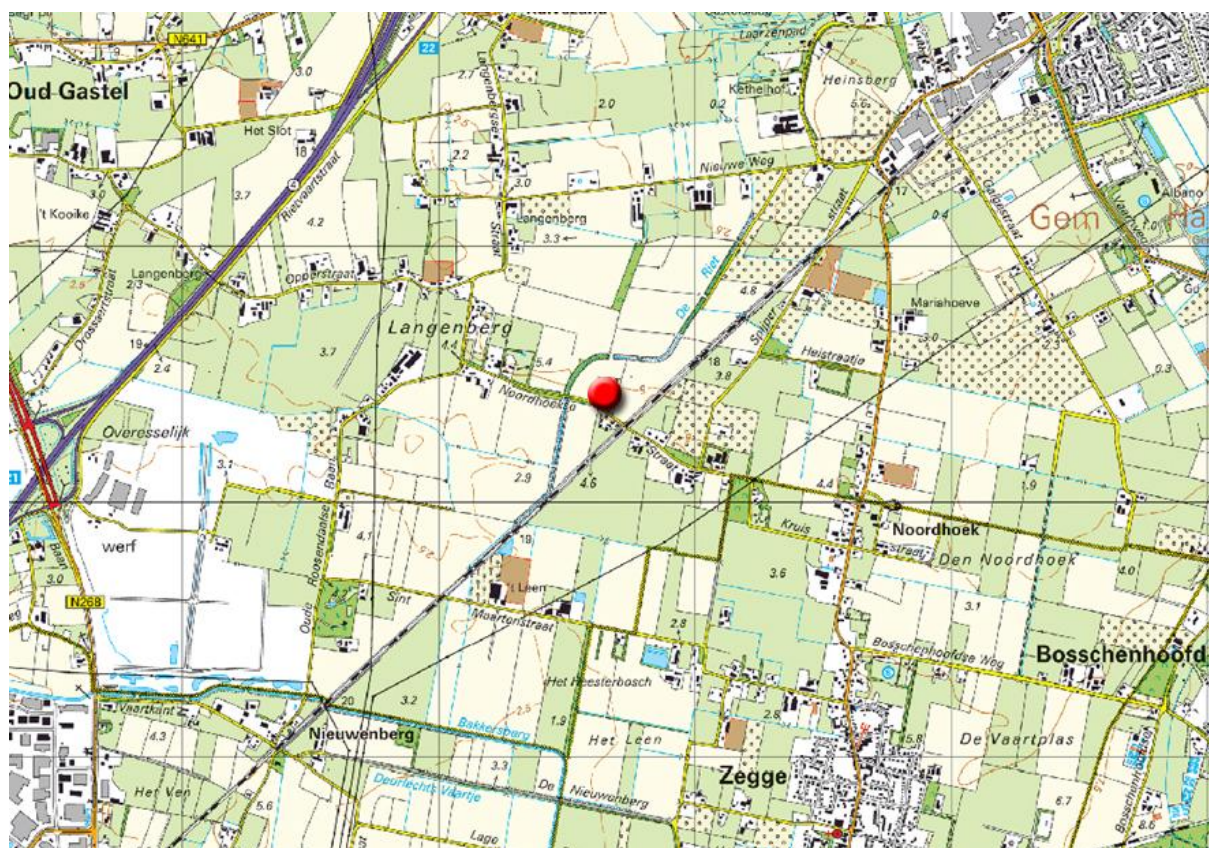
Toelichting

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding.....	6
1.2	Plangebied	7
1.3	Doel	7
1.4	Geldend bestemmingsplan	7
1.5	Leeswijzer	7
 Hoofdstuk 2	 Bestaande situatie	 8
2.1	Ruimtelijke structuur.....	8
2.2	Functionele structuur	10
2.3	Bestaande situatie	10
 Hoofdstuk 3	 Beleidskader	 12
3.1	Europees- en rijksbeleid	12
3.2	Provinciaal beleid	13
3.3	Gemeentelijk beleid	17
 Hoofdstuk 4	 Randvoorwaarden	 26
4.1	Uitgangspunten structuur	26
4.2	Milieu- en overige aspecten	26
 Hoofdstuk 5	 Planbeschrijving	 35
5.1	Uitgangspunten	35
5.2	Bouwplan.....	35
5.3	Beheer	40
 Hoofdstuk 6	 Kwaliteitsverbetering van het landschap	 41
6.1	Notitie Toepassing Kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant....	41
 Hoofdstuk 7	 Toelichting op de regels	 45
7.1	Inleiding	45
7.2	Algemene toelichting verbeelding	45
7.3	Algemene toelichting regels	45
7.4	Toelichting bestemmingen	45
 Hoofdstuk 8	 Economische uitvoerbaarheid	 47
 Hoofdstuk 9	 Overleg en inspraak	 48

Bijlagen:

- Rapport 'Natuurlijk De Riet', HAS KennisTransfer, 18 december 2009;
- Rapport 'Stroomgebied De Riet in 2020', HAS KennisTransfer, 5 februari 2010;
- Rapport 'Kilometerhok 93-398', Het Natuurloket, 30 augustus 2012;
- Rapport 'Camping De Nieuwe Riet, berekening Groepsrisico', TOP-consultants, 13 november 2012;
- Berekening kwaliteitsverbetering van het landschap;
- Nota Zienswijze ontwerp wijzigingsplan 'Park De Nieuwe Riet'.

Figuur 1 Uitsnede topografische kaart met daarop de planlocatie aangegeven

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Park De Nieuwe Riet is gelegen in het buitengebied tussen de kernen Oud Gastel en Oudenbosch in de gemeente Halderberge. Het park wordt sinds 19 december 2006 geëxploiteerd door de heer en mevrouw Visser-Koghee. Het bedrijf richt zich specifiek op gasten, die kiezen voor rust, ruimte en natuur. Park De Nieuwe Riet bestaat uit 23 ruime toeristische kampeerplaatsen.

Nederland gaat gebukt onder een grote economische crisis. De budgets voor vakanties staan onder druk en deze druk houdt naar verwachting de komende jaren nog wel aan. Er is daardoor voor Nederlanders minder geld beschikbaar voor buitenlandse vakanties. Hier ligt een kans voor de toeristische sector in Noord-Brabant. Wanneer de Nederlandse toerist graag dichtbij huis op vakantie gaat, moet er gezorgd worden dat deze naar Brabant komt.

Het is daarom zaak dat de sector inspeelt op de veranderde behoeften van de consument. De consument wordt veeleisender en vraagt om meer flexibiliteit. De aanbieder dient meer opties te hebben, zoals een mooi uitzicht of unieke vakantieverblijven.

Om een structureel rendabele toekomst voor het bedrijf zeker te stellen achten de heer en mevrouw Visser-Koghee een uitbreiding van de camping noodzakelijk. De uitbreiding is noodzakelijk om er een rendabel bedrijf van te maken. Een camping is zeer afhankelijk van het weer. Door extra aanbod van semi permanente bungalows wordt het slechtweer seizoen verlengd en kunnen er meer reserveringen gegenereerd worden, daarnaast wordt ingespeeld op de toeristische markt. Er wordt gekozen voor recreatieverblijven die als voorbeeldfunctie moeten dienen voor andere bedrijven. Park De Nieuwe Riet wil aantonen dat een bungalowpark wel degelijk inpasbaar is in het landschap. Daarnaast draagt de beoogde ontwikkeling bij als voorbeeldfunctie voor de recreatiesector, waarin vrijwel alleen maar stenen huizen worden opgericht, waarbij de natuurbeleving omlaag wordt gehaald.

De beoogde ontwikkeling omvat een uitbreiding van het park bestaande uit een nieuw concept van 31 ecologische en duurzame recreatieverblijven, voorzien van een grasdak. En de voormalige bedrijfswoning om te zetten in een recreatiewoning (eventueel en zo mogelijk voor mensen met een beperking) en elders op het perceel een nieuwe bedrijfswoning op te richten. Het elders oprichten van de bedrijfswoning naar een centrale ligging op het park, wordt wenselijk geacht. Hiermee wordt de op- en af controle van het park gewaarborgd en komt er goed zicht op de ingang. Daarnaast wordt het gastheerschap flink vergroot, de bezoekers kunnen duidelijk de receptie vinden en niet via bewegwijzering de receptie moeten zoeken. Tevens zal door de centrale ligging ook de kwaliteit planologisch beter aansluiten. De afstanden van diverse accommodatie zijn sneller te bereiken, waardoor veiligheid, calamiteiten melding en dienstverlening beter worden.

Door onderscheidende recreatieverblijven op te richten geeft dit een aanwinst voor de gemeente Halderberge en haar toerisme. Halderberge is een toeristisch gemeente en de beoogde ontwikkeling op de Noordhoeksestraat 3 en 3a te Oud Gastel draagt hier positief aan bij.

Op 8 maart 2012 heeft de gemeente Halderberge een brief uitgedaan, waarin enkele aandachtspunten zijn opgesomd waaraan het plan voor de realisatie van recreatieverblijven verantwoord dient te worden, de aandachtspunten zijn de voorwaarden voor de wijziging waaraan voldaan moet worden:

- Kleinschalige voorziening (maximaal 4 personen per recreatieverblijven);
- Complexmatige en bedrijfsmatige exploitatie van de recreatieverblijven;
- Uitsluiten van permanente bewoning;
- Geen onevenredige verkeersaantrekkende werking;
- Aangegeven van verhouding tussen netto en bruto ruimtebeslag.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Halderberge heeft op 24 april 2012 besloten in principe mee te werken aan de uitbreidingsplannen door middel van een wijzigingsprocedure. Daarnaast heeft het college expliciet besloten toe te stemmen met het omzetten van de voormalige bedrijfswoning naar een recreatiewoning (eventueel en zo mogelijk voor mensen met een beperking) en de realisatie van een nieuwe

bedrijfswoning elders op het perceel. Met de gemeente is overlegd de nieuw te realiseren bedrijfswoning al te mogen plaatsen na fase 1 (eerste 12 bungalows) en niet pas nadat alle recreatieverblijven gerealiseerd zijn. Dit is opgenomen in de planovereenkomst met de gemeente.

Figuur 2 Luchtfoto met daarop het plangebied

1.2 Plangebied

Het plangebied van Park De Nieuwe Riet is gelegen aan de Noordhoeksestraat 3 en 3a te Oud Gastel. Het plangebied ligt in het buitengebied tussen de kernen Oud Gastel en Oudenbosch. Het gebied valt onder de gemeente Halderberge, dat gelegen is in de provincie Noord-Brabant. De percelen op de locatie zijn bekend onder de kadastrale gemeente OUD EN NIEUW GASTEL, sectie H nummer 566 en sectie H nummer 567.

1.3 Doel

Met het voorliggende wijzigingsplan 'Park De Nieuwe Riet' is het doel het bieden van een juridisch kader voor het wijzigen van de vigerende bestemming.

1.4 Geldend bestemmingsplan

Het perceel valt binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Halderberge'. Op 22 september 2011 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld. De planlocatie is bestemd met de enkelbestemming 'Recreatie', dubbelbestemming 'archeologie – waarde 2' en is benoemd met de functieaanduiding 'kampeerterrein'. In het bestemmingsplan 'Buitengebied Halderberge' is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen betreffende het wijzigen ten behoeve van de realisatie van recreatieverblijven. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming te wijzigen ter plaatse van de aanduiding 'kampeerterrein' ten behoeve van het realiseren van recreatieverblijven, waarbij moet worden voldaan aan de opgelegde regels.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de bestaande situatie beschreven. In hoofdstuk 3 worden de beleidskaders van de verschillende overheden beschreven. Hoofdstuk 4 behandelt de randvoorwaarden met betrekking tot het plan. De planbeschrijving wordt weergegeven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 wordt de kwaliteitsverbetering van het landschap beschreven. De juridische aspecten met betrekking tot de afzonderlijke bestemmingen binnen het bestemmingsplan worden toegelicht in hoofdstuk 7. In hoofdstuk 8 komt de economische uitvoerbaarheid aan de orde. Tot slot worden in hoofdstuk 9 de resultaten uit overleg en inspraak besproken.

Hoofdstuk 2 Bestaande situatie

2.1 Ruimtelijke structuur

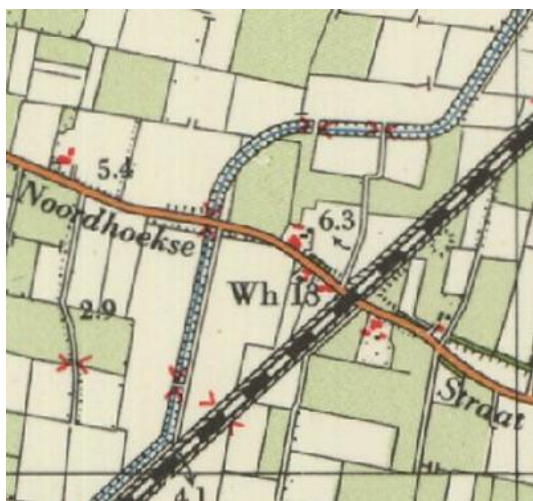
2.1.1 Historie

1897

1948

1960

1980

De planlocatie is gelegen in het stroomgebied De Riet. Binnen dit gebied zijn geen cultuurhistorische waardevolle objecten gevonden. Uit historisch oogpunt is het interessant te weten waar de naamgeving van de waterloop De Riet vandaan komt. Vroeger was het gebied rond waterloop De Riet een moerasgebied met veel riet, vandaar de naam. In het kader van de werkverschaffing in 1937 -1938 is de waterloop De Riet langs de west- en noordzijde van de Heinsberg aangelegd. Na de tweede wereldoorlog is het moerasgebied opgehoogd met zand om het voor agrarische doeleinden in gebruik te nemen, deze bestemming heeft het nog steeds.

Ten noorden van het stroomgebied De Riet ligt het natuurgebied Het Gastels Laag, een oud veengebied. Bij een grote herinrichting van het gebied in 2006 zijn grote delen van het gebied afgegraven tot op de oude veenlaag. Bij deze afgravingen zijn sporen van turfwinning uit het jaar 1300 n. Chr. gevonden, iets wat zeer uniek in Nederland is.

2.1.2 De structuur

Het Park De Nieuwe Riet is gelegen aan de Noordhoeksestraat te Oud Gastel. De locatie ligt in het buitengebied van Oud Gastel en behoort tot de gemeente Halderberge. Het park is goed bereikbaar via de A58, A16 en A17.

De planlocatie is gelegen in het buitengebied genaamd De Riet. De Riet is bekend van zijn watergang die door het landschap loopt. Naast de waterloop De Riet is een groenstrook gelegen, welke in eigendom is van Staatsbosbeheer. De waterloop is aangeduid met het natuurdoeltype: braam/doornstruweel. Verder zijn in het stroomgebied De Riet geen andere natuurlijke objecten aanwezig. Aangrenzend aan het stroomgebied De Riet is kwelgebied Het Gastels Laag gelegen. Dit natuurgebied is eigendom van Staatsbosbeheer en bestempeld als EHS. Het Gastels Laag is zeer gevoelig voor verdroging. Op het Gastels Laag zijn de natuurdoeltype: Bloemrijk grasland en blauwgrasland van toepassing.

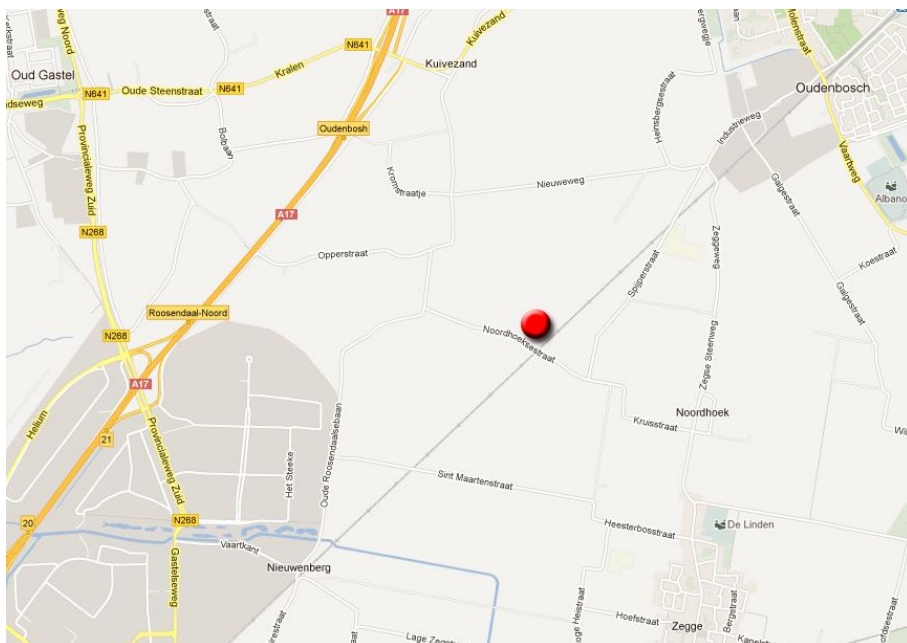
De waterloop De Riet heeft als functie het water af te voeren dat afkomstig is uit het gebied tussen Roosendaal en Het Gastels Laag. Hierdoor wordt voorkomen dat gebiedsvreemd water in het Gastels Laag terecht komt, dit is erg belangrijk omdat het Gastels Laag een kwelgebied is met bijzondere natuurwaarde. Waterloop De Riet is grotendeels eigendom van de gemeente Halderberge en het waterschap De Brabantse Delta.

Het gebied bestaat voornamelijk uit weilanden en bomenrijen langs de wegen. Hier en daar is bebouwing aanwezig. De groenstructuur op het eigen terrein bestaat veelal uit geschoren gras en is aangelegd met klein groen en bomenrijen. Het campingterrein is in particulier eigendom en in eigen beheer. In de bijlage zijn de rapporten 'Natuurlijk De Riet' en 'Stroomgebied De Riet in 2020' toegevoegd. Korte tijdshalve wordt hierna toe verwezen voor meer informatie betreffende het stroomgebied De Riet.

In de naaste omgeving bestaat de bebouwing uit vrijstaande woningen gericht op de Noordhoeksestraat. De bebouwing is zeer verspreid, hierdoor ontstaat er een doorkijk naar het landschap.

Figuur 3: Groen- en waterstructuur

Figuur 4: Verkeersstructuur

2.2 Functionele structuur

De bebouwing in de naaste omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit vrijstaande burger- en bedrijfswoningen. Het dichtstbijzijnde bedrijf is gelegen op een ruime 290 meter vanaf bestemmingsvlak tot bestemmingsvlak c.q. bouwvlak. In de naaste omgeving van het plangebied bevinden zich geen maatschappelijke voorzieningen.

2.3 Bestaande situatie

In figuur 5 is de bestaande situatie weergegeven. De voormalige boerderij is een multifunctionele ruimte, waaronder een toiletruimte, een afwasruimte, een vergaderruimte, een schoonheidssalon en ondergeschikte horeca is gevestigd. Naast de boerderij is het woonhuis gesitueerd met daarin de tijdelijke receptie. Tevens is op de locatie qua bebouwing een winterstalling, een fietsenstalling en een schuur aanwezig. Op de locatie is ruimte voor 23 (camping)standplaatsen en aan de voorzijde van de locatie is een parkeergelegenheid voorzien.

Foto 1: Voormalige boerderij en woonhuis

Foto 2: Standplaatsen

Figuur 5 overzicht bestaande situatie

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Europees- en rijksbeleid

3.1.1 *Nota Ruimte*

De 'Nota Ruimte' is een gezamenlijk product van de ministeries van VROM, LNV, VenW en EZ. In de nota is het nationaal ruimtelijk beleid vastgelegd tot 2020, waarbij de periode 2020 – 2030 geldt als doorkijk naar de lange termijn.

Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is om op een duurzaam en efficiënte wijze ruimte te scheppen voor de verschillende ruimte vragende functies, de leefbaarheid van Nederland te waarborgen en te vergroten, en de ruimtelijke kwaliteit van de stad en platteland te verbeteren, waarbij speciaal aandacht wordt geschonken aan het scheppen van de juiste condities voor het toepassen van ontwikkelingsplanologie. Daarbij richt het kabinet zich onder andere op het bevorderen van krachtige steden en een vitaal platteland.

De voorgestane ontwikkeling draagt mee aan een vitaal platteland, de ruimtelijke kwaliteit wordt door de ontwikkeling gewaarborgd en draagt mee aan de (platteland)s economie. De ontwikkeling is niet in strijd met de Nota Ruimte.

3.1.2 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*

Voor een aanpak die Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig maakt, moet het roer in het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid om. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de agenda landschap, de agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

Het Rijk laat de verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen verstedelijking en groene ruimte op regionale schaal over aan provincies. Daarnaast wordt (boven)lokale afstemming en uitvoering van verstedelijking overgelaten aan (samenwerkende) gemeenten binnen provinciale kaders.

De veranderde behoefte aan wonen en werken legt daarbij een extra druk op een markt waar de totale vraag afneemt: kwaliteit voor kwantiteit. De ambitie is dat in 2040 de woon- en werklocaties in steden en dorpen aansluiten op de (kwalitatieve) vraag en dat locaties voor transformaties en herstructurering zoveel mogelijk worden benut.

In het SVIR zijn 13 nationale belangen opgenomen, hiermee geeft het Rijk aan waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken.

Het Rijk zal bestemmingsplannen niet (tijdens de vaststellingsprocedure) toetsen op een correcte doorwerking van nationale ruimtelijke belangen. Wel zal het Rijk door middel van systeem- of themagerichte onderzoeken achteraf nagaan of bestemmingsplannen aan nationale wet- en regelgeving voldoen.

In het plangebied zijn geen nationale belangen in het geding. Het nationale ruimtelijke beleid heeft geen consequentie voor het plangebied.

3.1.3 *Nationaal Milieubeleidsplan 4*

Met het Nationaal Milieubeleidsplan 4 uit juni 2001 wordt een nieuwe beleidscyclus gestart, met een over meerdere decennia vol te houden pad van transitie naar duurzaamheid.

De verschillende transities zijn ondergebracht in drie clusters:

- transitie naar duurzame energiehuishouding;
- transitie naar een duurzaam gebruik van biodiversiteit en hulpbronnen;
- transitie naar duurzame landbouw.

Dit NMP 4 beoogt het permanente proces van verbetering te versterken door integrale oplossingen in ontwikkelen voor hier en nu, voor elders en later. De kwaliteit van de leefomgeving wordt bepaald door het aanbod van woningen, werkgelegenheid, winkels en andere voorzieningen in de omgeving of door de aanwezigheid van groen, natuur, ruimte en afwisseling van karakteristieke gebieden. Ook blijkt de waardering van het stedelijk gebied steeds meer gekoppeld te worden aan de waardering van het landelijk gebied en omgekeerd. Het milieubeleid draagt echter ook bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Milieu en ruimtelijke ordening raken steeds meer verweven. Milieubeleid en ruimtelijk beleid moeten elkaar dan ook versterken.

Het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het definiëren en realiseren van milieukwaliteit en de uitvoering van het beleid op het meest passende bestuursniveau komt te liggen.

3.1.4 *Wet op de archeologisch monumentenzorg (nota belvédère)*

In de nota belvédère staat de instandhouding, versterking en verdere ontwikkeling van de cultuurhistorische identiteit bij ruimtelijke aanpassingen centraal. Hiertoe wordt een ontwikkelingsgerichte benadering voorgestaan, die bestaande kwaliteiten als vertrekpunt hanteert en deze combineert met een beschrijving van de recente cultuurgeschiedenis, dynamiek en ontwikkelingspotenties van een gebied. Het plangebied is niet gelegen in een gebied aangewezen binnen de nota belvédère.

3.1.5 *Water*

Op Europees en nationaal niveau heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via de verplichte 'watertoets'. Deze watertoets vormt een waarborg voor de inbreng van water in de ruimtelijke ordening. Sinds 2001 wordt de watertoets toegepast op plannen die gevolgen voor de waterhuishouding kunnen hebben. Een watertoets is verplicht als het gaat om een functieverandering en/of bestemmingswijziging.

Op basis van informatie en randvoorwaarden vanuit waterbeheerders, het waterbeleid en relevante bodemgegevens worden de verschillende wateraspecten uitgewerkt in een waterparagraaf. De waterparagraaf beschrijft het huidige watersysteem alsmede de mogelijkheden en randvoorwaarden voor het toekomstig watersysteem. De waterparagraaf wordt afgestemd met de waterbeheerder en vervolgens verwerkt in de plantoelichting.

3.2 **Provinciaal beleid**

3.2.1 *Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant*

Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant in werking getreden. Provinciale Staten hebben deze op 1 oktober 2010 vastgesteld. De structuurvisie geeft aan welke ambities de provincie heeft en hoe zij deze wil realiseren. In de nieuwe structuurvisie geeft de provincie aan hoe zij omgaat met de ruimtelijke opgave van periode tot 2025, met een doorkijk naar 2040.

De provincie heeft als sturingsfilosofie 'samenwerken aan kwaliteit': samen met andere overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties vormgeven aan een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Brabant. Daarbij respecteert de provincie ieders rol. De provincie onderscheidt de volgende vijf rollen:

1. Ontwikkelen

De provincie focust in haar ontwikkelingsgerichte rol op een aantal thematische opgaven en op een aantal gebieden. In gebieden waar sprake is van grote ruimtelijke dynamiek, botsende belangen en waar de ontwikkelingen een (inter)provinciale impact hebben, kiest de provincie voor een actieve rol.

2. Ordenen

De provincie wil de duurzame ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Brabant ordenen in *robuuste ruimtelijke structuren*. Dit zijn de groenblauwe-, de agrarische-, de stedelijke- en de infrastructuur.

3. Beschermen

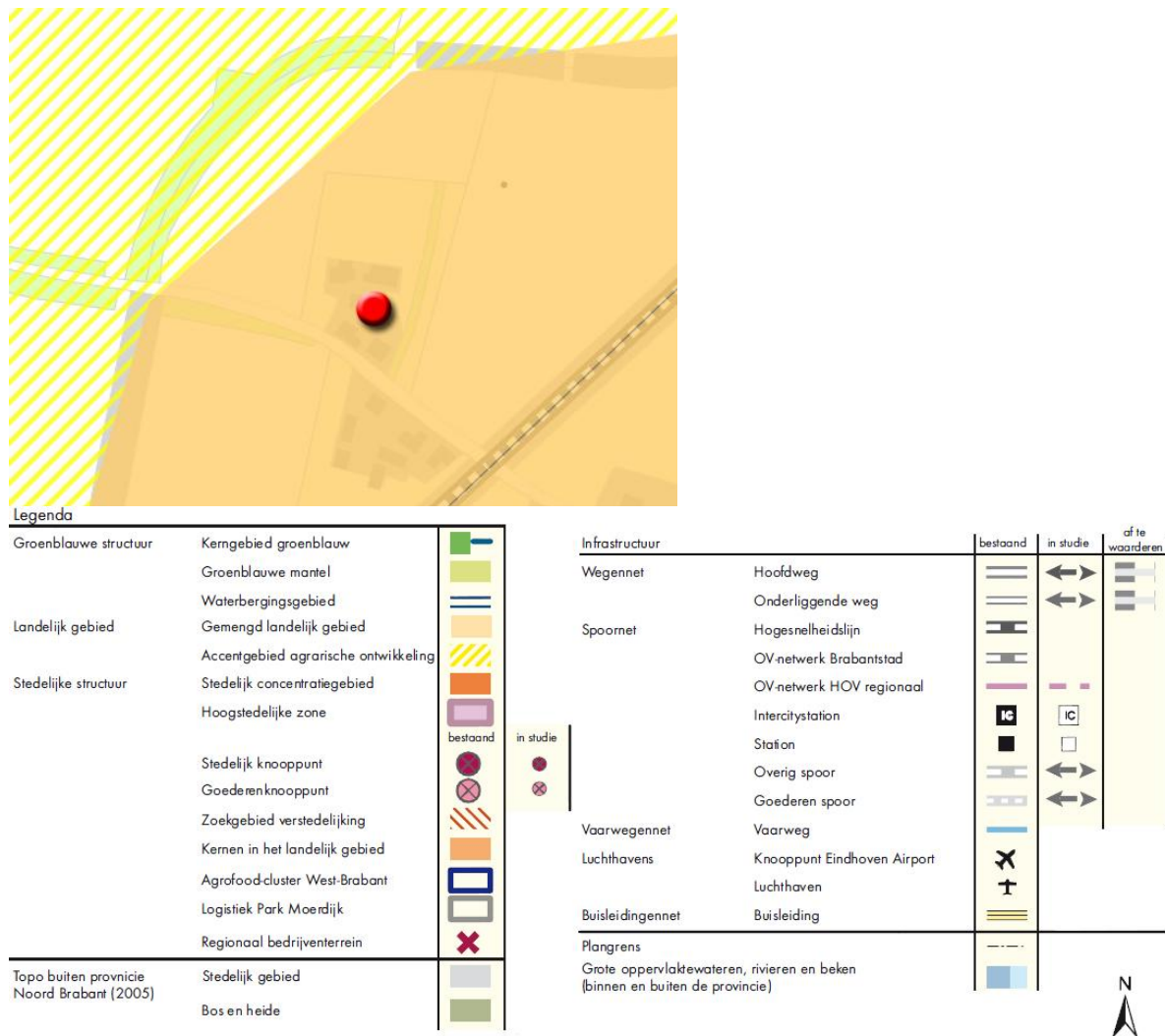
De provincie wil belangrijke en onvervangbare waarden beschermen. Voor de Ecologische Hoofdstructuur, de cultuur- en aardkundige waarden en de bescherming van de kernkwaliteiten in de nationale landschappen in Noord-Brabant stelt de provincie een beschermingsregiem op.

4. Regionaal samenwerken

De provincie kiest voor regionale samenwerking en afstemming in vier regio's. De provincie stimuleert de samenwerking tussen de gemeenten, Rijk en waterschappen in deze regio's en legt afspraken vast in een strategische regionale agenda.

5. Stimuleren

Bij ruimtelijke ontwikkelingen gaat het niet alleen om de vraag waar welke ontwikkelingen gewenst zijn. Het gaat daarbij ook om de balans tussen de verschillende belangen, functies en kwaliteiten in een gebied. De provincie wil dat ontwikkelingen bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van Noord-Brabant.

Figuur 6 Uitsnede kaart behorende bij Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant

In figuur 6 is een uitsnede van de structurenkaart van de SVRO weergegeven. De planlocatie valt onder landelijk gebied en binnen het accentgebied agrarische ontwikkeling.

Het landelijk gebied ligt buiten de groenblauwe structuur en de stedelijke structuur zoals steden, dorpen en bedrijventerreinen. Het landelijk gebied biedt een multifunctionele gebruikruimte voor land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies.

De provincie wil binnen het landelijk gebied het volgende bereiken:

1. Ruimte voor een breed georiënteerde plattelandseconomie

2. Ruimte voor agrarische ontwikkeling
3. Een duurzame land- en tuinbouw
4. Versterking van het landschap

De provincie biedt ruimte aan een breed georiënteerde plattelandseconomie met een menging van functies met ontwikkelingsmogelijkheden voor land- en tuinbouw, toerisme en recreatie en verbreding van agrarisch activiteiten met streekproducten, zorgverblijven en recreatief verblijf. De landbouw, toerisme en recreatie zijn belangrijke dragers van de plattelandseconomie.

Binnen het gemengd landelijk gebied worden verschillende functies in evenwicht met elkaar ontwikkeld. Agrarische functies worden in samenhang met andere functies in de omgeving uitgeoefend. In het gemengd landelijk gebied wordt voldaan aan de vraag naar kleinschalige stedelijke voorzieningen, recreatie, toerisme en ondernemen in een groene omgeving.

In het accentgebied agrarische ontwikkeling ziet de provincie kansen om de agrarische productiestructuur te verduurzamen en te versterken.

De beoogde ontwikkeling op de locatie aan de Noordhoeksestraat 3 en 3a is niet strijdig aan de uitgangspunten van de structuurvisie van de provincie Noord-Brabant. De ontwikkeling draagt bij aan de versterking van de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap.

3.2.2 Verordening ruimte Noord-Brabant 2012

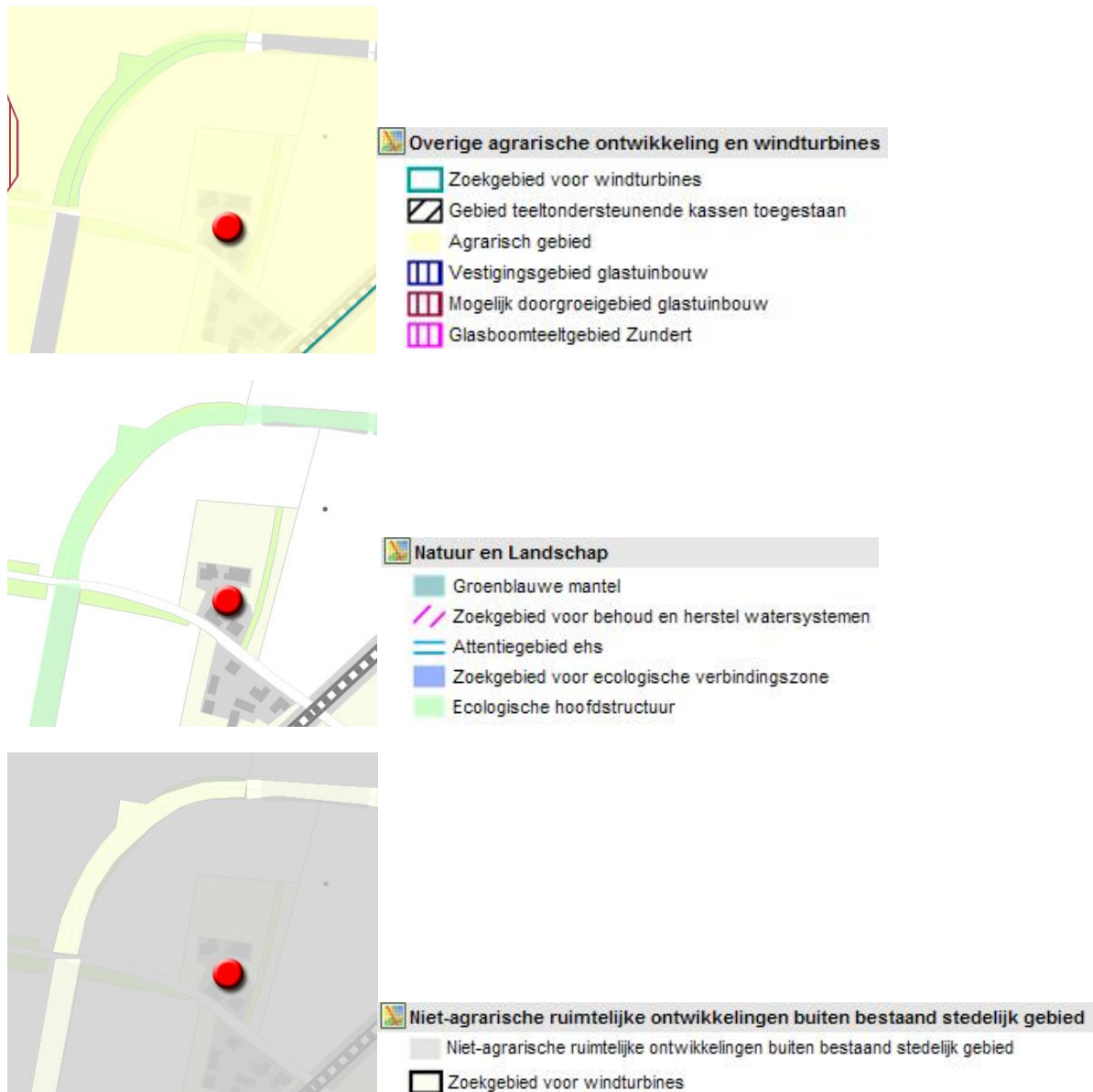
In de Verordening ruimte staan regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen. Door deze regels weten de gemeenten al in een vroeg stadium waar ze aan toe zijn.

De onderwerpen die in de verordening staan, komen uit de provinciale structuurvisie. Daarin staat welke belangen de provincie wil behartigen en hoe ze dat wil doen. De verordening is daarbij een van de manieren om die provinciale belangen veilig te stellen.

Belangrijke onderwerpen in de Verordening ruimte zijn:

- ruimtelijke kwaliteit;
- stedelijke ontwikkelingen;
- natuurgebieden en andere gebieden met waarden;
- agrarische ontwikkelingen, waaronder de intensieve veehouderij;
- overige ontwikkelingen in het landelijk gebied.

Figuur 7 Uitsneden kaarten behorende bij de Verordening ruimte 2012, provincie Noord-Brabant

In figuur 7 zijn de uitsneden weergegeven van de kaarten behorende bij de Verordening ruimte. Uit deze kaarten blijkt dat de planlocatie gelegen is in het verwevingsgebied, agrarisch gebied en niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied. De waterloop De Riet die langs het plan gebied loopt, valt onder het extensiveringsgebied en ecologische hoofdstructuur.

In het verwevingsgebied is nieuw vestiging van een intensieve veehouderij niet toegestaan. Hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij zijn toegestaan op een duurzame locatie. In het extensiveringsgebied is nieuw vestiging, uitbreiding, hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij niet toegestaan. De ontwikkeling op de Noordhoeksestraat 3 en 3a bestaat niet uit een intensive veehouderij.

De ecologische hoofdstructuur loopt langs de planlocatie. Binnen de ecologische hoofdstructuur strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden.

Niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen kunnen in de groenblauwe mantel en agrarisch gebied vestigen en uitbreiden. Indien de beoogde ontwikkeling plaatsvindt in de groenblauwe mantel, dient de ontwikkeling

gepaard te gaan met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

In artikel 2.1 van de verordening is een zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit opgenomen, voor een ontwikkeling dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied. Er is sprake van zorgvuldig ruimtegebruik op het perceel. Er is geen sprake van uitbreiding van de bestemming. Het onderhavig plan blijft binnen de grenzen van de recreatiebestemming. De hoofdbebouwing blijft geconcentreerd bij de ingang van het park. Aan de locatie van de bestaande gebouwen verandert niets. De overige recreatieverblijven zijn dusdanig vormgegeven dat zij niet zichtbaar zullen zijn vanuit de omgeving. Alle bijbehorende voorzieningen, zoals parkeren vinden plaats op eigen terrein.

In hoofdstuk 6 komt de kwaliteitsverbetering van het landschap aan bod als bedoeld in artikel 2.1 en artikel 2.2 van de verordening.

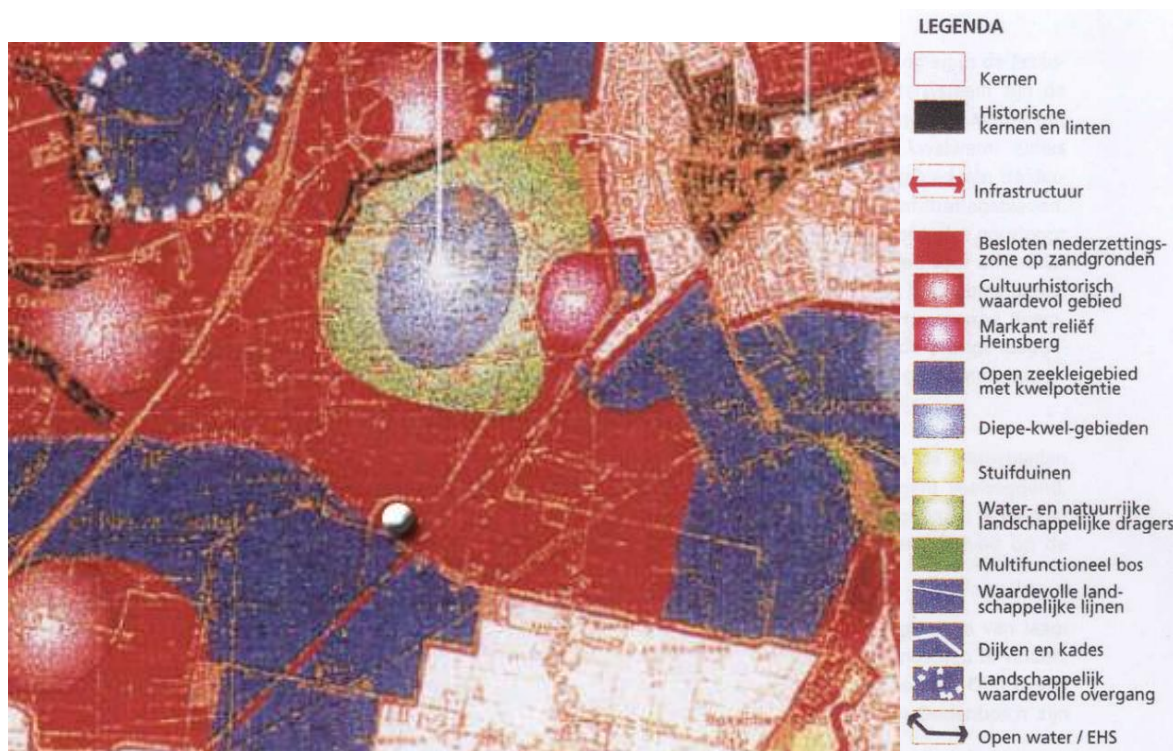
Door de landschappelijke inpassing wordt het perceel aantrekkelijk voor de recreant en geeft een kwaliteitsverbetering van het landschap. In een overeenkomst tussen de gemeente en exploitant is de bijdrage voor kwaliteitsverbetering van het landschap zeker gesteld. Eveneens wordt in de voorgestane overeenkomst opgenomen dat het park bedrijfsmatig en complexmatig geëxploiteerd dient te worden, waarin door middel van een kettingbeding de voorwaarden ook voor toekomstige exploitanten gaat gelden. Voor het beheer van het park wordt verwezen naar paragraaf 5.3.

De voorgestane ontwikkeling op de planlocatie Noordhoeksestraat 3 en 3a is niet in strijd met de regels van de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant. De ontwikkeling op de planlocatie levert een positieve bijdrage aan de bestaande landschappelijke waarden.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 *StructuurvisiePlus (2001)*

De gemeente Halderberge beschikt over een StructuurvisiePlus uit 2001. Op het duurzaam ruimtelijk structuurbeeld is de noord-, oost- en westzijde van het plangebied hoofdzakelijk aangemerkt als 'open zeeleigebied met kwelpotentie'. De gronden rond en tussen Oud Gastel, Oudenbosch en Hoeven maken deel uit van de 'besloten nederzettingzone op zandgronden'. Ten zuidwesten en zuiden van Oudenbosch en ten noorden van Hoeven zijn gebieden aangeduid als 'diepe kwelgebieden'. Ten noorden van de kernen Oud Gastel en Oudenbosch zijn 'cultuurhistorisch waardevolle gebieden' gelegen. In de StructuurvisiePlus is gekozen om vanuit het streven naar een duurzame ruimtelijke inrichting, water als ordenend principe te hanteren. De structuurvisie heeft vanuit de gemeente Halderberge de basis gevormd voor input voor het Streekplan Noord Brabant 2002.

Figuur 8 Actueel Duurzaam Ruimtelijk Structuurbeeld (Bron: StructuurvisiePlus gemeente Halderberge)

Zoals te zien is in figuur 8 valt het plangebied gelegen in het 'besloten nederzettingenzone op zandgronden'.

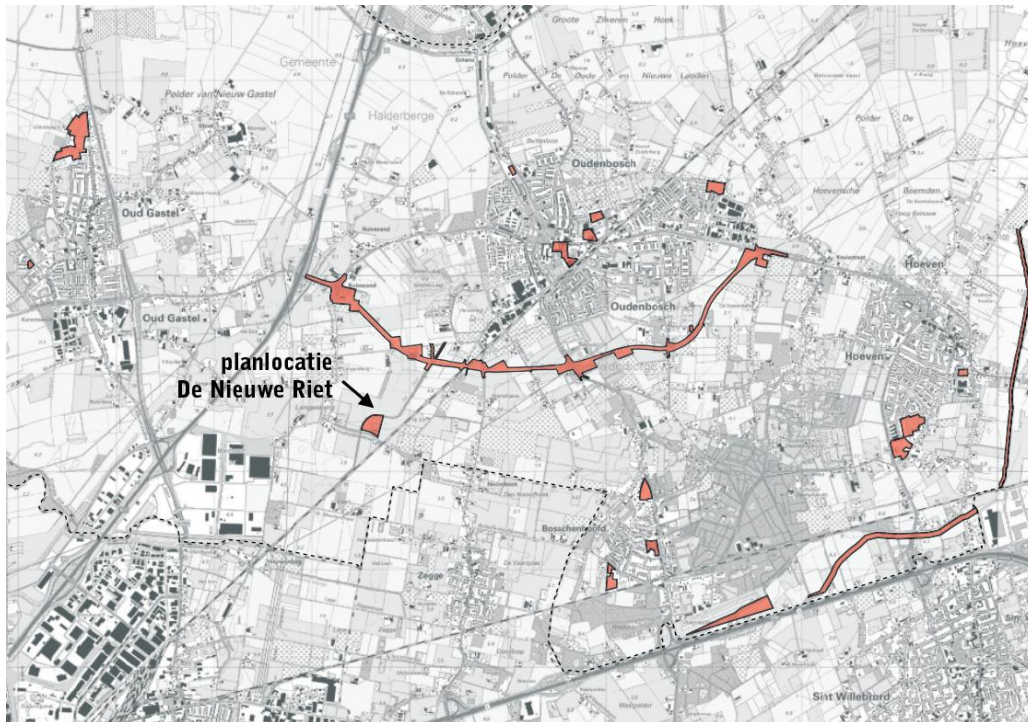
3.3.2 Structuurvisie Halderberge 2025

In de structuurvisie Halderberge wordt op hoofdlijnen vastgelegd waar de gemeente Halderberge op maatschappelijk, economisch en ruimtelijk gebied naar toe gaat in 2025. De structuurvisie is het resultaat van een weging van verwachte ontwikkelingen en ambities van gemeente, waarbij de ambities bescheiden zijn weggezet met het oog op de beperkte (financiële) middelen in de komende jaren. De structuurvisie biedt een kader met voldoende ruimte om nadere afwegingen te maken in de periode tot 2025.

De strategiebeschrijving start met een aantal gebieden dat in de komende jaren van kleur zal verschieten omdat de huidige functie van deze gebieden niet voldoet of rendeert. De ontwikkelingsgebieden zijn de gebieden waar duidelijkheid bestaat over het toekomstige gebruik en het bijbehorende beeld. Binnen de te ontwikkelen gebieden zijn de volgende gebieden te onderscheiden:

Uitbreiding camping De Nieuwe Riet

De uitbreiding van De Nieuwe Riet waar stiltecottages worden geprojecteerd, vormt een welkome aanvulling op het recreatieve aanbod nabij de Riet.

Figuur 9 strategie ontwikkelen gemeente Halderberge

De planlocatie is opgenomen in de Structuurvisie Halderberge 2025 en past in het beleid van de gemeente Halderberge.

3.3.3 Landschapsbeleidsplan 'Samen voor Groen' (2002)

In het Landschapsbeleidsplan 'Samen voor Groen' (2002) is de landschapvisie voor het grondgebied van de gemeente verwoord. In de landschapvisie staat net als in de StructuurvisiePlus het thema water centraal. Uitwerking van dit thema dient plaats te vinden in de driehoek natuur, recreatie en toerisme en cultuurhistorie. Per deelgebied worden aandachtspunten en visie benoemd.

De landschapvisie berust op de volgende doelstellingen:

- het behouden en versterken van het huidige karakter, de identiteit en de samenhang binnen elk afzonderlijk deelgebied;
- de samenhang tussen de verschillende deelgebieden verbeteren door deze visueel, ruimtelijk en ecologisch door middel van lijnstructuren met elkaar te verbinden, gebruikmakend van de thema's water en cultuurhistorie;
- de landschappelijke samenhang ontwikkelen door het behouden en visueel versterken van waarneembare overgangen in reliëf en bodemopbouw (zand-klei);
- het verbinden van gebieden met (hoge) natuurwaarden door middel van de realisatie van lijnvormige, ecologische en landschappelijke verbindingzones en zogenaamde 'stepping stones';
- de beeldkwaliteit van markante punten bewaken en versterken gericht op het cultuurhistorisch aspect;
- het behouden en versterken van landschappelijk-cultuurhistorische waarden en elementen, en deze vooral inzetten ter bevordering van recreatie en toerisme en natuur en landschap.

In figuur 10 wordt de landschapvisie weergegeven. Het plangebied is gelegen in het 'half-open landschap'. De beoogde ontwikkeling past goed in dit plan.

Gebieden in het landschap

- dorpskern
- behouden en versterken van open landschap
- half-open landschap
- besloten landschap
- gebied met lage natte natuurwaarden
- gebied met hoge natte natuurwaarden

Lijnen in het landschap

- de ecologische ruggengraat
- te versterken ecologisch verbinding
- te versterken ecologisch verbinding (uitwerking op regionaal niveau)
- ontwikkelen landschappelijke verbinding
- belangrijke waterloop

de groene ruggengraat

- (oude) ontsluitingsweg als groene ruggengraat
- ontsluitingsweg als transparante groene ruggengraat
- middeleeuwse dijk als groen ruggengraat
- oude turfvaart als groene ruggengraat

Punten in het landschap

- bewaken beeldkwaliteit markant punt
- landschappelijk versterken markant punt

Figuur 10 Landschapvisie (Bron: Landschapvisie gemeente Halderberge)

3.3.4 Waterplan

De gemeenteraad van Halderberge stelde op 30 september 2004 het Gemeentelijk Waterplan vast. In het waterplan staat hoe de gemeente in de toekomst – tot 2050 – om wil gaan met het water binnen haar grenzen. Het gaat daarbij om de kwaliteit van water, het voorkomen van wateroverlast, het natuurvriendelijk inrichten van waterpartijen en het maken van ruimte voor water in bebouwd gebied.

Hieraan hebben verschillende organisaties meegewerkt zoals de gemeente, waterschap Brabantse Delta, de provincie Noord-Brabant en waterleidingmaatschappij Brabant Water. Deze tezamen vormen de waterpartners. Gezamenlijk hebben de waterpartners en de belanghebbenden uit de woonkernen in Halderberge beschreven waar wij nu feitelijk naar streven.

Dit toekomstbeeld is opgesteld rond zes thema's die alle aspecten van water in Halderberge bestrijken:

1. samenwerking
2. water en kwantiteit
3. water en kwaliteit
4. watervoorziening, watergebruik, riolering en afvalwaterzuivering
5. water en ruimte
6. gebruik en beleving van water

Langs het plangebied loopt de waterloop De Riet, deze zal door de ontwikkeling versterkt worden. De beoogde ontwikkeling is niet in strijd met dit plan.

3.3.5 Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart en Beleidsnota Archeologie

De gemeente Halderberge beschikt over een Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor het gemeentelijke grondgebied en over Beleidsnota's Archeologie en Cultureel erfgoed. De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart biedt een vlakdekkend inzicht in de verschillende archeologische waarden en verwachtingen in het onderzoeksgebied, in combinatie met de landschappelijke context hiervan.

Beleidsnota Archeologie

Als basis voor het gemeentelijke archeologiebeleid geldt de volgende doelstelling: Het archeologiebeleid van de gemeente Halderberge heeft tot doel haar archeologische erfgoed te beschermen en ontsluiten als bron van het 'gemeenschappelijke geheugen' en als middel voor wetenschappelijke studie, zonder meer maatschappelijke lasten in het leven te roepen dan strikt noodzakelijk.

De uitgangspunten die voor het gemeentelijk archeologiebeleid worden gehanteerd, sluiten voorlopig vooral aan bij de uitgangspunten van de (herziene) Monumentenwet 1988:

Archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situatie) niet mogelijk is;

- De relatie tussen archeologie en ruimtelijke ordening versterken zodat behoud en beheer van het bodemarchief onderdeel worden van het planologische besluitvormingsproces;
- Bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen;
- Verbetering informatievoorziening over archeologisch erfgoed om het draagvlak voor archeologie te vergroten.

Aan de archeologische verwachtingskaarten zijn beleidsadviezen gekoppeld. In algemene zin kan gesteld worden dat, indien bodemingrepen niet vermeden kunnen worden, het de voorkeur heeft deze zoveel mogelijk plaats te laten vinden in zones met een lage of een onbekende archeologische verwachting.

Voor deze gebieden is feitelijk geen archeologische onderzoek noodzakelijk en er gelden in principe geen restricties ten aanzien van de planvorming. Ten aanzien van de zones met een hoge en middelhoge archeologische verwachting geldt dat archeologisch (voor)onderzoek noodzakelijk is bij ingrepen dieper dan de bouwvoorschriften.

De aard en omvang van het archeologisch onderzoek wordt sterk bepaald door de aard en omvang van de te verwachten archeologische resten alsmede de aard en omvang van de geplande bodemingrepen. Voor terreinen van archeologische waarde (archeologische monumenten) en archeologische vindplaatsen is het uitgangspunt om het archeologische erfgoed in situatie te beschermen. Behoud in huidige staat is dus gewenst. Dit betekent dat er geen bodemingrepen dieper dan de bouwvoorschriften mogen plaatsvinden.

Voor bestemmingsplannen die hoofdzakelijk conserverend zijn, zoals voorliggend plan, volstaat het opnemen van een beschermingsregime in het bestemmingsplan. Dit betekent concreet dat de gebieden waar archeologische resten verwacht worden of zijn vastgesteld een plek krijgen op de verbeelding (dubbelbestemming). Aan deze dubbelbestemming zijn vervolgen planregels gekoppeld, waarin het een en ander ten aanzien van omgevingsvergunningen geregeld is. De gebieden waar archeologische resten worden verwacht of zijn vastgesteld, zijn weergegeven op de archeologische advieskaarten die de raad op 23 juni 2005 heeft vastgesteld.

legenda

archeologische verwachting

	Hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit één of meer van de onderscheiden perioden (Laat-Paleolithicum-Late Middeleeuwen).		Lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit alle onderscheiden perioden (Laat-Paleolithicum-Nieuwe tijd).
	Middelhoge archeologische verwachting voor vindplaatsen van late landbouwers (Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd). Middelhoge tot lage archeologische verwachting voor vindplaatsen van vroege landbouwers (Neolithicum-Vroege Middeleeuwen). Lage archeologische verwachting voor vindplaatsen van jagers-verzamelaars (Laat-Paleolithicum-Neolithicum).		verstoord (ontgronding, leidingstraat etc.)

Figuur 11 Archeologische verwachtings- en beleidsadvies kaart gemeente Halderberge

Hierover wordt in hoofdstuk 4.3.3 van deze toelichting nader op ingegaan.

3.3.6 Beleidsnota Cultureel Erfgoed Halderberge 'Inspirerend verleden'

Erfgoed en identiteit

In de monumentale objecten en het landschap van Halderberge is nog veel terug te vinden van de geschiedenis en de ontwikkeling van de streek. Monumenten en het historische landschap vormen als het ware de beeld dragers van de Halderberge identiteit. De dorpen en het buitengebied van Halderberge zijn enerzijds door allerlei ontwikkelingen sterk gewijzigd, maar anderzijds is er ook veel hetzelfde gebleven. De kunst is nu om bij al die veranderingen het karakter van Halderberge te koesteren en te versterken.

Visie en doel

Het gemeentebestuur van Halderberge wil naar een beleid waarin sprake is van zorgvuldig omgaan met de aanwezige cultuurhistorische waarden binnen Halderberge. De centrale visie van deze nota luidt: cultuurhistorie is een belangrijke drager van de identiteit van Halderberge en maakt integraal onderdeel uit van de ruimtelijke ontwikkeling van Halderberge, waardoor ontmoetingen van heden en verleden gelden als uitdaging en inspiratiebron voor de toekomst.

Speerpunten nieuw erfgoedbeleid

In deze nota wordt de huidige stand van zaken met betrekking tot monumentenzorg besproken en worden voorstellen gedaan om te komen tot een adequaat, integraal en actief gemeentelijk beleid op het gebied van monumentenzorg. Bij het maken van beleidskeuzen moet het cultuurhistorisch aspect meer dan tot nu toe het geval is geweest een prominentere rol krijgen, die verder gaat dan alleen de zorg voor een bepaald monumentaal object. Deze gedachte sluit tevens aan op internationale, nationale en provinciale ontwikkelingen. Daarnaast verdient het huidige uitvoeringskader een actualisering. Om te komen tot een adequaat, integraal en actief monumentenbeleid dient de opzet van de gemeentelijke monumentenzorg voor de komende jaren met name gericht te zijn op de volgende activiteiten:

- **Zorg voor het erfgoed**
Motivatie: met het oog op een verdere decentralisatie van taken met betrekking tot erfgoed en monumentenzorg is de gemeente nu nog meer verantwoordelijk voor haar eigen erfgoed. Om hier op een goede manier invulling aan te kunnen geven dienen de reguliere uitvoeringstaken geactualiseerd en geoptimaliseerd te worden. Vergunningverlening en handhaving vormen de belangrijkste instrumenten.
- **Kennis van cultuurhistorische waarden – de erfgoedvoorraad**
Motivatie: om een goed en doelmatig beleid te kunnen voeren is kennis van het eigen erfgoed van essentieel belang. Een goede, volledige en actuele inventarisatie van alles wat cultuurhistorisch van belang is ontbreekt tot nu toe. Dit geldt voor beschermde gebouwen, voor archeologische terreinen, voor cultuurhistorische landschapselementen en zeker voor historische structuren. Kennis van zaken bevordert de kwaliteit van de besluitvorming, zelfs als deze leidt tot de keuze om cultuurhistorische objecten of structuren prijs te geven. Eén van de speerpunten van het nieuwe beleid is dan ook de kennis van de erfgoedvoorraad uit te breiden.
- **Halderberge in beweging – erfgoed en ruimtelijke ontwikkelingen**
Motivatie: bij het ontwikkelen van nieuwe ruimtelijke plannen dient cultuurhistorie een volwaardige plaats en inbreng te krijgen. Derhalve dient er een gedegen kennis van de aanwezige cultuurhistorische/monumentwaarden verkregen te worden. Cultuurhistorische waarden en ontwikkelpotenties van het erfgoed kunnen leidraad van en inspiratiebron zijn voor nieuwe ontwikkelingen, die daarmee aan (belevings)kwaliteit winnen. In de komende beleidsperiode wordt ingezet op het tijdig inbrengen van de erfgoeddiscipline in ruimtelijke ontwikkelingsprocessen.
- **Ontwikkelen cultuurtoerisme**
Motivatie: Halderberge heeft veel potentie op het gebied van toerisme en recreatie. Cultuurhistorie vormt een belangrijk onderdeel van de toeristisch-recreatieve kwaliteit van het gebied. Een uitdaging en kans dus die 'moet' worden aangegrepen! Op een aantal plekken in de gemeente is hiervan reeds sprake, zoals de website 'waarbrabantbegint.nl', maar er zijn volop kansen om dit verder uit te bouwen.
- **Draagvlakverbreding cultuurhistorie: de ontsluiting van het Halderberge erfgoed.**
Motivatie: een grotere betrokkenheid van monumenteigenaren en publiek is essentieel voor een vitaal cultuurhistorisch beleid. Het vormt de basis om de hierboven genoemde doelstellingen te kunnen verwezenlijken. Daarom is het belangrijk om participatie, educatieve projecten en publieksgerichte activiteiten te bevorderen. De kennis van het Halderberge erfgoed moet goed, overzichtelijk en eenvoudig toegankelijk zijn.

3.3.7 Waardevolle bomenlijst

De gemeente Halderberge beschikt sinds 2004 over een waardevolle bomenlijst, die periodiek wordt geactualiseerd. Het betreft een inventarisatielijst van gemeentelijke en particuliere waardevolle solitaire bomen, boomgroepen, lanen, groensingels, houtwallen en bosschages. Het gaat om bomen met een monumentale, beeldbepalende, landschappelijke, cultuurhistorische, dendrologische en/of natuurwaarde. Het doel van de waardevolle bomenlijst is het behoud van waardevolle bomen in de gemeente Halderberge. Om die reden is er op grond van de Bomenverordening Halderberge 2011 voor het kappen van waardevolle bomen een omgevingsvergunning vereist. Bomen die niet zijn vermeld op de waardevolle bomenlijst, mogen zonder omgevingsvergunning gekapt worden.

Dit heeft op de beoogde ontwikkeling geen invloed aangezien er op de locatie geen waardevolle bomen aanwezig zijn.

3.3.8 *Gebiedsvisie bebouwingsconcentraties*

In de gebiedsvisie voor de bebouwingsconcentraties, die door de raad van de gemeente op 6 juni 2009 is vastgesteld, verwoordt de gemeente beleid voor de verschillende kernranden, clusters en linten binnen de gemeente. Hierbij is gekeken naar extra beleidsruimte voor verbreding, VAB's en zoekzones voor Ruimte-voor-Ruimte.

De provincie heeft via de beleidsnota 'Buitengebied in ontwikkeling' (BIO) de eerste stap gezet in het verruimen van de ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied. De beleidsnota geeft, samen met onder meer de Paraplunota aan de gemeenten de mogelijkheid om voor bepaalde bebouwingsconcentraties in het buitengebied een ruimer ontwikkelingskader op te stellen dan die van de (Interim)structuurvisie en de Paraplunota. De uitwerking van dit beleid is actief opgepakt door middel van de gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties.

In de visie wordt aangegeven welke functies binnen de bebouwingsconcentraties mogelijk zijn. Hierbij is onderscheid gemaakt in landbouwgebonden, buitengebiedgebonden, wonen en overige functies. De inzet daarbij is dat door het toevoegen van een dergelijke nieuwe functie de ruimtelijke kwaliteit van het gebied wordt versterkt. In de regels van voorliggend bestemmingsplan zijn de mogelijkheden voor extra nevenfuncties, extra verbrede landbouw en extra omschakelingsmogelijkheden rechtstreeks opgenomen. Daarnaast dient de gebiedsvisie als een soort van gebiedsgerichte structuurvisie, die als toetsingskader gebruikt wordt voor verzoeken in het kader van Ruimte-voor-Ruimte (woningen).

Het gebied waar de boogde ontwikkeling is gesitueerd is niet opgenomen in deze visie en daardoor heeft deze visie geen invloed op het plan.

3.3.9 *Bestemmingsplan Buitengebied Halderberge*

De planlocatie Noordhoeksestraat 3 en 3a heeft de bestemming 'Recreatie' met de functieaanduiding 'kampeerterrein'. De voor 'Recreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor een kampeerterrein met toeristische plaatsen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'kampeerterrein' met daarbij ondergeschikte horeca. Op het bestemmingsvlak geldt dat 1 bedrijfswoning aanwezig mag zijn. Daarnaast mogen op de gronden die bestemd zijn met de bestemming 'Recreatie' aan-huis-verbonden beroepen of bedrijven, speelvoorzieningen, terras, tuinen, erven en terreinen, paden, wegen en parkeervoorzieningen, water, waterhuishoudkundige en nutsvoorzieningen, groenvoorzieningen en behoud, herstel en/of ontwikkeling van de natuurwaarden, ecologische waarden en/of landschappelijke waarden aanwezig zijn.

Binnen het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen betreffende het wijzigen ten behoeve van de realisatie van recreatieverblijven. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd deze bestemming te wijzigen ter plaatse van de aanduiding 'kampeerterrein' ten behoeve van het realiseren van recreatieverblijven, waarbij moet worden voldaan aan de volgende regels:

- a. De beoogde ontwikkeling mag niet leiden tot een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 1,5 hectare.
- b. De beoogde ontwikkeling mag niet leiden tot een grootschalige voorziening.
- c. Verzekerd dient te zijn dat het beoogde complex van recreatieverblijven bedrijfsmatig en complexmatig wordt geëxploiteerd.
- d. De inrichting van het bestemmingsvlak bevordert een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag.
- e. Er dient een positieve bijdrage geleverd te worden aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische, hydrologische en landschappelijke waarden en kenmerken door ten minste 10% van de oppervlakte van het bestemmingsvlak aan te wenden voor landschappelijke inpassing rondom de locatie danwel elders in het plangebied van dit bestemmingsplan.
- f. De verwezenlijking, het behoud en het beheer van een (zoekgebied voor een) ecologische verbindingzone ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingzone' mag niet worden belemmerd of worden aangetast.

- g. De recreatieverblijven mogen geen onevenredige verkeersaantrekkende werking hebben en parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden.
- h. De recreatieverblijven dienen milieuhygiënisch inpasbaar te zijn.
- i. De realisatie is uitsluitend mogelijk indien:
 - op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;
 - op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat archeologische waarden op de betrokken locatie niet aanwezig zijn;
 - met dien verstande dat dit uitsluitend geldt:
 - bij een vergroting op gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1' bij een plangebied groter dan 50 m²;
 - bij een vergroting op gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2' bij een plangebied groter dan 1.000 m²;
 - bij een vergroting op gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' bij een plangebied groter dan 2.500 m²;

De bovenstaande regels zijn in de onderhavige onderbouwing vertaald in hoofdstuk 4 en 5. Korte tijdshalve wordt naar de voorgestane hoofdstukken verwezen.

Hoofdstuk 4 Randvoorwaarden

4.1 Uitgangspunten structuur

De ruimtelijke structuur op de planlocatie zal veranderen. Eén van de bestaande inritten wordt als hoofdinrit gebruikt. Daarnaast worden er natuurlijke wandelpaden toegevoegd op de locatie.

De huidige functionele structuur bestaat uit de volgende onderdelen:

- 23 toeristische plaatsen (opp. 150 tot 220 m²);
- Bedrijfswoning;
- multifunctionele ruimte wat onder andere gebruikt wordt als toiletgebouw/cursusgebouw/vergaderruimte;
- voormalige stallen;
- dierenverblijf;
- dierenweide;
- ecologische groente- en fruittuin (pluktuin);
- parkeerplaatsen;
- ondergeschikte horecagelegenheid.

Hieraan zullen de volgende onderdelen worden toegevoegd:

- 31 recreatieverblijven;
- extra parkeerplaatsen;
- omzetting voormalige bedrijfswoning in recreatiewoning (eventueel en zo mogelijk voor mensen met een beperking);
- infrastructuur, bestaande uit wandelpaden, paddenpoel en landschappelijke inpassing;
- nieuwe bedrijfswoning.

4.2 Milieu- en overige aspecten

4.2.1 Geluid

Bij het ontwikkelen van een nieuw ruimtelijk plan is belangrijk rekening te houden met geluidsbronnen en de mogelijke hinder of overlast daarvan voor mensen. De beoordeling van het aspect geluid in ruimtelijke plannen vindt zijn grondslag in vooral de Wet geluidhinder. Daarnaast vindt de beoordeling zijn grondslag in de Wet ruimtelijke ordening (Wro), op grond van een goed woon- en leefklimaat.

In de zin van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn de objecten woningen, geluidsgevoelige terreinen en andere geluidsgevoelige gebouwen beschermt tegen wegverkeerslawaaï, industrielawaai, spoorweglawaaï en omgevingslawaaï. Onder geluidsgevoelige terreinen wordt verstaan: terreinen behorend bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen en woonwagendplaatsen. Geluidsgevoelige gebouwen zijn onder andere onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen.

Op de planlocatie zijn geen geluidsverhogende activiteiten aanwezig die invloed hebben op de geluidgevoelige objecten in de nabije omgeving. Op het park zal alleen stemgeluid worden geproduceerd en er wordt geen muziek ten gehore gebracht. Stemgeluid veroorzaakt voor de omgeving geen onaanvaardbare hinder. Een akoestisch onderzoek wordt voor de ontwikkeling op de planlocatie daardoor niet noodzakelijk geacht.

Vakantiewoningen die naar hun aard niet bestemd zijn voor bewoning in de zin van de Wet geluidhinder doch voor recreatief verblijf hoeven niet bij de besluitvorming te worden betrokken. ABRvS 30 mei 2000, nr. 199901166/1, Geluid, september 2000.

4.2.2 Bodem

Door De Bodem Onderzoeker BV is op 27 november 2006 een bodemonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als afzonderlijke bijlage toegevoegd aan deze toelichting. Het voorgestane bodemonderzoek is gemaakt ten tijde van de eerste aanvraag tot uitbreiding van de camping.

Er wordt een actualisatie van het bodemonderzoek toegevoegd, wanneer een omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Indien de recreatiebungalows vergunningsvrij kunnen worden opgericht vervalt de eis voor het aanleveren van het bodemonderzoek.

4.2.3 Archeologie en Cultuurhistorie

Bij de ontwikkeling van functies dient rekening gehouden te worden met de aanwezige archeologische en cultuurhistorische waarden. Op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant staat aangegeven welke archeologische en cultuurhistorische waarden (in potentie) aanwezig is.

Met betrekking tot archeologische waarden wordt op de Cultuurhistorische Waardenkaart 2010 van de provincie Noord-Brabant, een onderscheid gemaakt in gebieden met een hoge en middelhoge verwachtingswaarde en gebieden met een lage verwachtingswaarde. Voor gebieden die op de Cultuurhistorische Waardenkaart een hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde hebben gekregen dient een archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Legenda

▼ Provinciaal belang cultuurhistorie

Regio

Cultuurhistorisch landschap

Cultuurhistorisch vlak

Archeologisch landschap

Complex van cultuurhistorisch belang

▼ Overige cultuurhistorische informatie

▼ Rijksinformatie

Rijksmonumenten

Beschermd stads- en dorpsgezicht

Archeologische monumenten

Indicatieve archeologische waarden

hoog / middelhoog

▼ Cultuurhistorische Waardenkaart 2006

Historische geografie (vlak) buiten

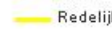
de cultuurhistorische landschappen

Historische geografie (lijn)

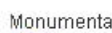
Zeer hoog

Hoog

Redelijk hoog

Monumentale bomen

Historisch groen

Zichtrelaties

Zichtrelatie

Eendenkooi

Molenbiotoop

Schootsveld

Overige bouwkunst

Historische stedenbouw

Zeer hoog

Hoog

Redelijk hoog

Figuur 12 Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart 2010 (CHW2010), provincie Noord-Brabant

legenda

archeologische verwachting

	Hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit één of meer van de onderscheiden perioden (Laat-Paleolithicum-Late Middeleeuwen).		Lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit alle onderscheiden perioden (Laat-Paleolithicum-Nieuwe tijd).
	Middelhoge archeologische verwachting voor vindplaatsen van late landbouwers (Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd). Middelhoge tot lage archeologische verwachting voor vindplaatsen van vroege landbouwers (Neolithicum-Vroege Middeleeuwen). Lage archeologische verwachting voor vindplaatsen van jagers-verzamelaars (Laat-Paleolithicum-Neolithicum).		verstoord (ontgraving, leidingstraat etc.)

Figuur 13 Uitsnede archeologische advieskaart gemeente Halderberge

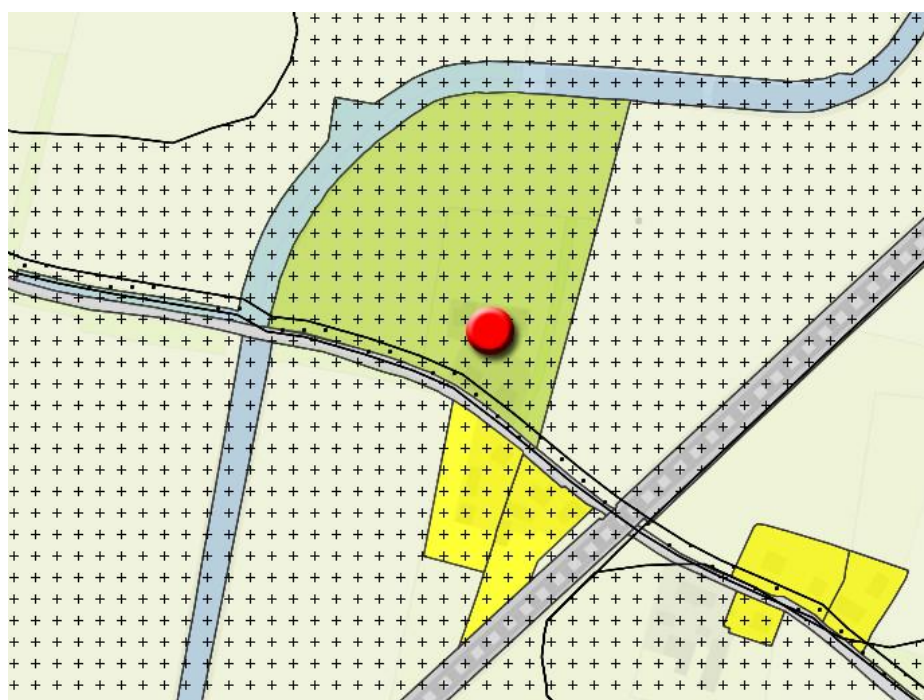
In figuur 12 is een uitsnede van de Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant 2010 aangegeven. In deze kaart is te zien dat er historische groen bevindt bij de planlocatie. Het betreft hier om de waterloop De Riet.

In de uitsnede archeologische advieskaart van gemeente Halderberge, weergegeven in figuur 13, wordt aangegeven dat de plan locatie in het gebied valt met hoge archeologische verwachtingen. Bij bodemingrepen dieper dan 0,40m is dan een archeologisch onderzoek ook verplicht. Tevens ligt over de locatie in het bestemmingsplan de bestemming 'waarde – Archeologie 2'. Binnen deze bestemming is het niet toegestaan te bouwen met uitzondering van een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden dieper dan 0,40 meter en zonder werkzaamheden kan worden geplaatst en een bouwwerk met een oppervlakte tot ten hoogste 500 m².

De recreatieverblijven worden niet dieper dan 0,40 m in de grond gefundeerd. Hierdoor is een archeologisch onderzoek niet benodigd. Daarnaast wordt de bedrijfswoning wel niet groter dan een oppervlakte tot ten hoogste 500 m². Hiervoor is ook geen archeologisch onderzoek benodigd.

4.2.4 Hinder

Een goede ruimtelijke ordening voorziet in het voorkomen van voorzienbare hinder en gevaar door milieubelastende activiteiten. Door bij nieuwe ontwikkelingen voldoende afstand in acht te nemen tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en gevoelige functies (zoals woningen) worden hinder en gevaar voorkomen.

Legenda

Best.hoofdgroepen

- agrarisch
- agrarisch m. wrd.
- bedrijf
- bedrijventerrein
- bos
- cultuur en ontsp.
- groen
- horeca
- natuur
- recreatie
- sport
- verkeer
- water
- wonen

Dubbelbestemmingen

- waterstaat
- leiding
- waarde
- onbekend

Bouwvlakken

- bouwvlak

Figuur 14 Uitsnede verbeelding bestemmingsplan buitengebied Halderberge

In figuur 14 is een uitsnede van de verbeelding van het bestemmingsplan buitengebied Halderberge weergegeven. In deze uitsnede is de planlocatie te zien met daaromheen liggende bestemmingen. Hieruit kunnen de omliggende bedrijven worden vastgesteld.

Omliggende bedrijven:

Adres	Bedrijf	Afstand
Noordhoeksestraat 1	Dekkers machine handel	> 280m
Noordhoeksestraat 2	Boomkwekerij Stefan Bartelen	> 280m

De beoogde ontwikkeling zal voor de omliggende bedrijven geen belemmering van hun bedrijfsvoering op leveren. Tevens liggen de bedrijven op voldoende afstand om de beoogde ontwikkeling te belemmeren.

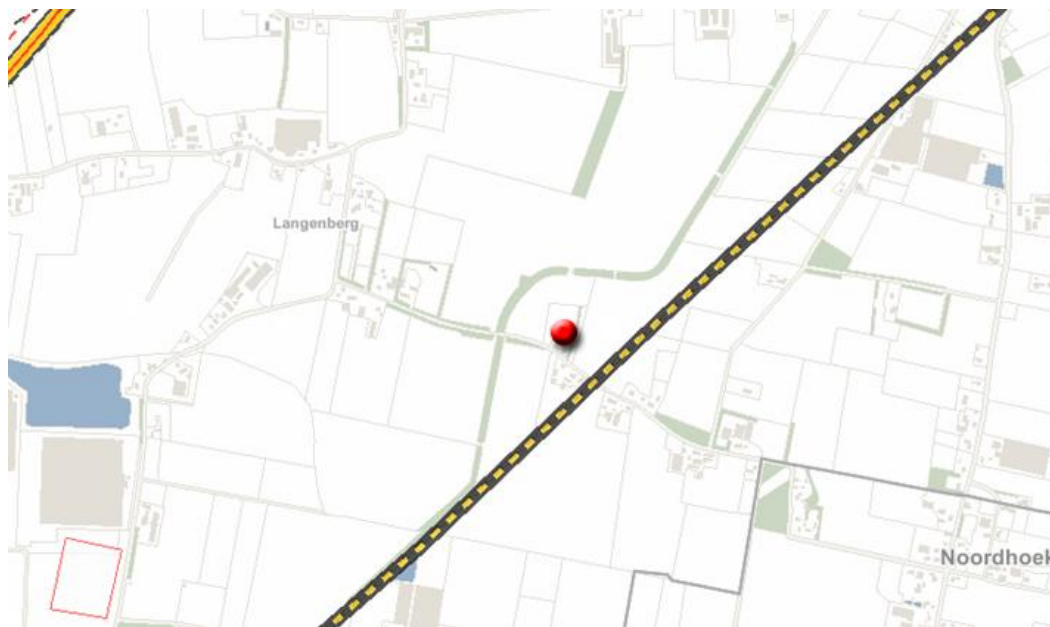
4.2.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid heeft betrekking op de risico's voor personen ten gevolge van het gebruik van de infrastructuur of het uitvoeren van activiteiten, waarbij het met name gaat om de gevaren die de directe omgeving loopt, als er iets mis gaat bij de productie, de behandeling en/of het vervoer van gevaarlijke stoffen.

De het juridisch kader voor externe veiligheid wordt gevormd door het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (op termijn te vervangen door het Besluit transportroutes externe veiligheid). In het juridisch kader staan de begrippen plaatsgebonden risico (PR) en groepsrisico (GR) centraal. Het plaatsgebonden risico is een harde afstandseis tussen risicobron en (beperkt) kwetsbaar object, weergegeven door risicocontouren rond de risicobron. Het groepsrisico is een maat die aangeeft hoe groot de kans is op een ramp met een groep slachtoffers.

In figuur 15 is de uitsnede van de risicokaart weergegeven. In de omgeving van het plangebied ligt één potentiële risicobron:

- Spoorlijn Traject 30040 Zevenbergsehoek aansluiting – Roosendaal West.

Figuur 15 Uitsnede risicokaart, provincie Noord-Brabant

Door TOP-Consultants is een berekening van het groepsrisico gemaakt, het rapport is als bijlage toegevoegd. Voor de volledige resultaten wordt kortheidshalve verwezen naar de bijlage.

Op basis van de transportcijfers van 2020 over het spoortraject Zevenbergsehoek aansluiting – Roosendaal West wordt geconcludeerd dat de Nieuwe Riet ruim buiten de 10-6-risicocontour (12m) van het plaatsgebonden risico ligt.

In de bestaande situatie is het maximale groepsrisico slechts $0,00012 \times OW$ ($39 : 1,4 \cdot 10^{-8}$), in de nieuwe situatie is dat nauwelijks toegenomen tot $0,00003 \times OW$ ($43 : 1,5 \cdot 10^{-8}$). Het maximaal aantal slachtoffers en de maximale faalfrequentie is in de huidige situatie $N_{max} = 57$ en $f_{max} = 1,8 \cdot 10^{-7}$, tegenover $N_{max} = 75$ en $f_{max} = 1,8 \cdot 10^{-7}$ in de geprojecteerde situatie.

De toename van het groepsrisico, bij het realiseren van de ingediende bouwplannen van camping De Nieuwe Riet aan de Noordhoeksestraat 3a te Oud Gastel, is niet significant en de normwaarde blijft ruim onder de oriënterende waarde. Omdat het groepsrisico ruim onder de oriënterende waarde ligt en er geen sprake is van een toename, is een volledige verantwoording van het groepsrisico niet noodzakelijk. Wel moet rekening worden gehouden met de effecten van een ongeval op de spoorbaan.

4.2.6 Waterhuishouding

Grondwaterbeschermingsgebied:

Het plangebied is niet gelegen binnen een grondwaterbeschermingsgebied en/of waterwingebied.

Riolering en infiltratie:

Uitgangspunt voor de waterhuishouding in met name nieuwbouwprojecten, is een duurzaam gescheiden systeem. Dit betekent dat schoon hemelwater, wat valt op daken en terreinverharding, zoveel mogelijk in het gebied opgevangen en geïnfiltreerd dient te worden en alleen het vervuilde afvalwater via het riool wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie. De sanitaire voorzieningen worden op het bestaand rioleringsstelsel aangesloten.

Bij de beoogde ontwikkeling zullen de recreatieverblijven worden aangesloten op de bestaande riolering. Er zijn op het park ook sanitaire voorzieningen aanwezig zoals de douches en de wasserette. Deze voorzieningen zijn gesitueerd bij het cursusgebouw en zijn in de huidige situatie zoals beschreven al aanwezig. De beoogde ontwikkeling brengt een extra belasting op het drukrioleringssysteem met zich mee. In een later stadium van de beoogde planontwikkeling dient te worden bepaald naar welke oplossing hiervoor wordt gezocht.

In het gebied is een drukriolering aanwezig. De nieuw op te richten bedrijfswoning wordt op een andere plaats opgericht dan de voormalige bedrijfswoning. Tijdens de omgevingsaanvraag dient bekeken te worden of een nieuwe rioolaansluiting benodigd is. Er is een perspomp met bufferbak voorzien ten behoeve van de riolering voor de beoogde recreatieverblijven. De pomp kan met de bijbehorende elektronica zodanig worden afgesteld dat lozing op het gemeentelijk riool op bepaalde tijden plaats vindt. Gezien de kleine belasting (2 personen per recreatiewoning en recreatieverblijf) zal de toename van belasting op de riolering er laag zijn en worden extra aanpassingen in de toekomst niet nodig geacht. Mochten berekening en ervaringen anders uitwijzen, dan wordt in overleg met de gemeente een oplossing gezocht.

Watertoets:

De recreatieverblijven worden bedekt met aarde. Hierdoor kan er over de gehele oppervlakte water worden opgevangen in de grond per recreatiewoning wordt er ca. 15 m² grond toegevoegd. In totaal is dit een toevoeging van grond van ca. 465 m².

Verder wordt er op de locatie veelal semi-verharding toegepast, hierdoor bestaat er geen toevoeging van 2000 m² aan verhard oppervlak middels de ontwikkeling op de locatie.

Aangezien de verharding onder de 2000 m² blijft en deze in feite niet verhard wordt, door het bedekken met aarde, is er geen watertoets benodigd. Het plan wordt voorgelegd aan het waterschap.

4.2.7 Kabels en Leidingen

Op of in de directe nabijheid van de planlocatie zijn geen transportleidingen dan wel andere belangrijke kabels en leidingen gelegen, welke de beoogde ontwikkeling kunnen belemmeren. Middels een KLIC-melding worden de overige kabels en leidingen in beeld gebracht.

4.2.8 Flora en Fauna

Het is in theorie mogelijk dat op de locatie dier- en plantensoorten van de Habitatrichtlijnen voorkomen of dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Flora- en Faunawet. Als bijlage is het kilometerhok 93-398 bijgevoegd aan onderhavig plan. Uit het voorgestane rapport blijkt dat er geen expliciete zaken naar voren komen voor nader onderzoek, een quick-scan is hierdoor niet noodzakelijk.

Zeker door de omliggende agrarische bedrijven, zal de verwachting laag zijn en is het natuurlijk beleid op de planlocatie in de afgelopen 6 jaar kwalitatief zo gestegen (aanplant van meer dan 350 inheemse struiken en bomen, kwaliteitsslag houtwallen en onderhoud bosschages), dat deze alleen maar ten naden kan komen voor de uitbreidingsplannen. Met de plaatsing van de recreatieverblijven wordt rekening gehouden dat dit buiten het broedseizoen plaats kan vinden. Samen met de eigenaar van de waterloop De Riet en de gemeente

wordt in de toekomst nader bekeken wat er samen aan gedaan kan worden aan de versterking van de waterloop. De versterking van de waterloop is tevens opgenomen in de voorbereiding van de structuurvisie van Halderberge.

Gelet op het bovenstaande en de nieuwe ontwikkelingen op de percelen kan gesteld worden dat de beschermde soorten niet belemmerd worden. Een nader onderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht, maar er geldt altijd een algemene zorgplicht voor beschermde en onbeschermde soorten.

4.2.9 Luchtkwaliteit

Bij de start van een plan moet onderzocht worden of het effect relevant is voor de luchtkwaliteit. Hierbij moet aannemelijk gemaakt worden, dat luchtkwaliteit “niet in betekenende mate bijdragen” aangetast wordt. Daartoe is een algemene maatregel van bestuur ‘Niet in betekenende mate bijdragen’ (Besluit NIBM) en een ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) vastgesteld waarin de uitvoeringsregels vastgelegd zijn die betrekking hebben op het begrip NIBM.

In het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) (Besluit NIBM) wordt aangegeven wanneer sprake is van een NIBM bijdrage. De grens ligt op 3% van de grenswaarde voor het jaargemiddelde concentratie PM10 en NO2.

In de Regeling NIBM worden bijdragen (luchtkwaliteitseisen) categorieën van gevallen aangewezen waarvoor vast staat dat deze NIBM bijdragen aan de luchtverontreiniging. Bij plannen die binnen deze categorieën vallen, hoeven geen verdere berekeningen te worden uitgevoerd om aan te tonen dat sprake is van een NIBM.

De Regeling NIBM geeft invulling aan de volgende categorieën:

- woningbouw- en kantoorlocaties, alsmede een combinatie daarvan;
- inrichtingen, hieronder vallen landbouwinrichtingen en spoorwegemplacementen.

De ontwikkeling op de planlocatie Noordhoeksestraat 3 en 3a valt niet onder een van de hierboven genoemde categorieën, maar is ook niet zonder meer te zeggen dat de ontwikkeling NIBM is. Daarom is een globale berekening nodig om te bepalen of nader onderzoek noodzakelijk is of niet.

Door het Ministerie van VROM is een instrument ontwikkeld, waarmee op een eenvoudige wijze kan worden berekend of een bepaalde ontwikkeling wel of niet ‘in betekende mate’ bijdraagt aan een verslechtering van de luchtkwaliteit: de NIBM-tool.

Met deze tool is het voldoende om gegevens te hebben over de omvang van het extra verkeer en het aandeel vrachtverkeer als gevolg van het plan. Indien deze gegevens voor een plan bekend zijn, kan op basis van een berekening met de tool worden bepaald of het plan aangemerkt kan worden als NIBM.

Op de planlocatie zullen 56 recreatieverblijven worden gecreëerd. Van uitgaande dat per verblijf per dag 2 verkeersbewegingen gaan plaatsvinden per verblijf komt het totaal verkeersbewegingen op $56 \times 2 = 112$. Omdat de verkeersbewegingen vooraf niet exact kunnen worden vastgelegd wordt er uit gegaan van maximaal 150 verkeersbewegingen

Maximaal zal op de locatie 150 verkeersbewegingen op een weekdaggemiddeld zijn. Waarvan uitgegaan wordt van 5 % zwaar verkeer. De uitkomsten via de NIBM-tool met bovengenoemde gegevens zijn in figuur 16 weergegeven.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		150
Aandeel vrachtverkeer		5,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,20
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,05
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Figuur 16 NIBM-tool, Ministerie VROM

4.2.10 Parkeren/verkeer

Voor de parkeerbehoefte van recreatieverblijven bestaan geen vaste kerncijfers. Bij de beoogde ontwikkeling wordt er vanuit gegaan van 1 parkeerplaats per verblijf. In het park zullen in totaal 56 recreatieverblijven worden gecreëerd. In totaal zijn 56 parkeerplaatsen benodigd.

Het parkeren wordt voorzien op eigen terrein. In figuur 17 is aangegeven waar de parkeergelegenheden gesitueerd zullen gaan worden. In totaal zijn 47 parkeerplaatsen voorzien, daarnaast is het mogelijk om bij de 23 standplaatsen eventueel een auto te plaatsen en bij de voormalige bedrijfswoning, de recreatiewoning (eventueel en zo mogelijk voor mensen met een beperking), zijn 2 parkeerplaatsen voorzien.

De verkeersgeneratie van vakantiewoningen in buitenstedelijk gebied ligt op 2,6 per etmaal. Vergeleken met de verkeersgeneratie van een woning in niet buitenstedelijk gebied van 7.8 per etmaal is de belasting van de verkeerstoename op de Noordhoeksestraat verantwoord.

Figuur 17 Parkeergelegenheden

Hoofdstuk 5 Planbeschrijving

5.1 Uitgangspunten

Op de planlocatie bevinden zich op dit moment 23 toeristische plaatsen. De heer en mevrouw Visser-Koghee richten zich specifiek op 40 plussers die kiezen voor rust, ruimte en natuur. Het initiatief is om op het planlocatie Noordhoeksestraat 3 en 3a een uitbreiding te laten plaats vinden van 31 recreatieverblijven te plaatsen.

Met betrekking op het plan wordt rekening gehouden met de aspecten, zoals deze zijn gesteld in de wijzigingsbevoegdheid van het bestemmingsplan 'Buitengebied Halderberge':

- bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit;
- bestaande weg kan verkeersafwikkeling voldoende opvangen;
- voldoende parkeergelegenheid binnen het bouwvlak;
- omliggende (agrarische) functies ondervinden geen beperking;
- geen milieuhygiënische belemmeringen;
- bestaande natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische en/ of abiotische waarden worden niet onevenredig aangetast;
- kleinschalige voorziening (maximaal 4 personen per recreatiewoning);
- complexmatige en bedrijfsmatige exploitatie van de recreatieverblijven;
- uitsluiten van permanente bewoning;
- aangeven van verhouding tussen nette en bruto ruimtebeslag.

5.2 Bouwplan

5.2.1 Situering

Op de locatie Noordhoeksestraat 3 en 3a is het voornemen 31 recreatieverblijven te plaatsen. De recreatieverblijven worden op het zij- en achterterrein gerealiseerd. Daarnaast wordt de voormalige bedrijfswoning omgezet tot één recreatiewoning (eventueel en zo mogelijk voor mensen met een beperking).

Eén van de bestaande inritten gaat gebruikt worden als hoofdinrit van zowel de camping als de recreatieverblijven. De hoofdinrit is gelegen midden op het terrein, hierdoor ontstaat er een overzichtelijke in- en uitrit van het terrein naar de openbare weg. In figuur 18 is een overzicht van de indeling van het terrein weergegeven.

5.2.2 *voormalige bedrijfswoning en nieuwe bedrijfswoning*

De voormalige bedrijfswoning wordt omgezet naar een recreatiewoning (eventueel en zo mogelijk voor mensen met een beperking) en zal alleen als dusdanig worden gebruikt. In de toekomst kan de voormalige bedrijfswoning niet meer worden omgezet naar een bedrijfswoning of voor permanente bewoning worden gebruikt.

De omzetting van de bedrijfswoning naar een recreatiewoning na realisatie van fase 1 van het plan kan worden gerealiseerd.

Voor de nieuwe bedrijfswoning geldt dat deze in de toekomst niet de mogelijkheid heeft om omgezet te worden naar een recreatiewoning. De locatie van de nieuwe bedrijfswoning wordt expliciet vastgelegd in het voorliggende plan. De situering van de nieuwe bedrijfswoning is in figuur 18 weergegeven. In de regels en op de plankaart wordt de locatie van de nieuwe bedrijfswoning vastgelegd, zo ook wordt uitgesloten dat de bedrijfswoning niet mag worden omgezet naar een recreatiewoning.

5.2.3 Recreatieverblijven

De recreatieverblijven ofwel Stille Cottages zijn onderlandse huizen of aardebedekte huizen. De Stille Cottage is een geheel nieuw concept voor recreatieve tijdbesteding. De cottages begroeien met gras en kleine plantjes. De cottages komen op zeer ruime percelen te staan waardoor een hele hoge mate van privacy ontstaat.

Het park zal zo worden ingericht dat de gast geen zicht heeft op de burens en er grote open ruimtes blijven. De percelen die genomen zijn per cottage bedragen rond de 400 m². Het bebouwd oppervlakte van de recreatieverblijven mag maximaal 70 m² bedragen met een maximale bouwhoogte van 5 meter. De recreatieverblijven zijn vergunningsvrij.

Door de isolerende laag aarde over het dak en drie wanden, is de geluidsoverdracht uit de omgeving minimaal. Daarnaast zorgt deze opbouw er ook voor dat er een zeer hoge isolatiewaarden wordt behaald. Door deze isolatiewaarden zal verwarmen nauwelijks nodig zijn. De ramen zullen richting het zuiden worden gesitueerd zodat de ruimte in de zomer opwarmt. In de winter kan eventueel worden bij verwarmd door middel van vloerverwarming op aardwarmte of een sfeervolle kachel.

De keuze van bouwmaterialen zorgt er voor dat de bouwkosten lager zijn dan die van de conventionele bouw. De aarde die over de cottages wordt gelegd, wordt mogelijk van de bouwlocatie direct betrokken.

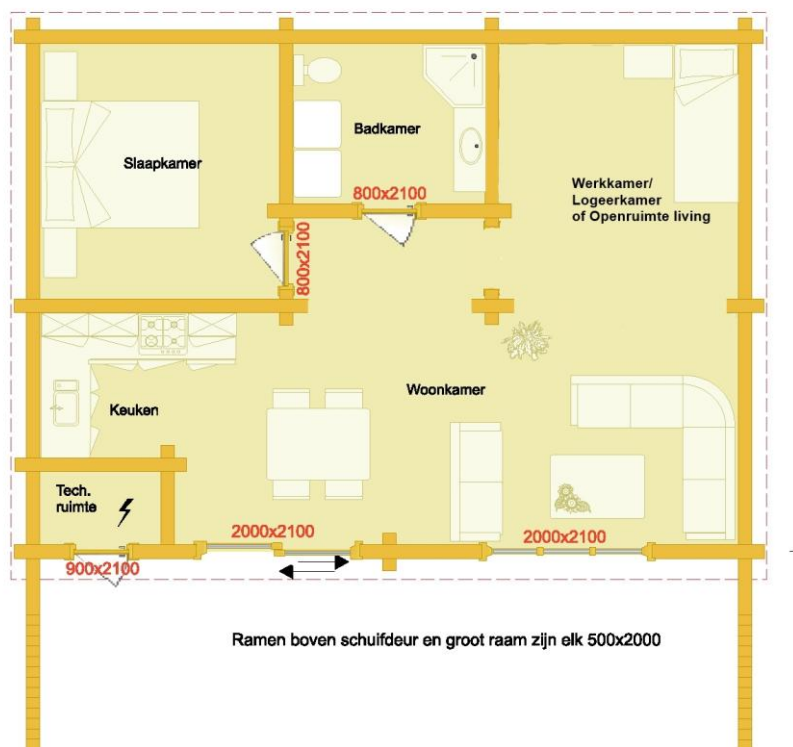

Figuur 18 visie van park De Nieuwe Riet

Figuur 19 Impressiebeelden van de Stille Cottages/recreatieverblijven

De cottages zullen zo worden ontworpen dat de plattegronden vrij indeelbaar zijn. Zo kan iedere cottage zijn eigen uitstraling krijgen. Een impressie van hoe een cottage kan worden ingedeeld is weergegeven in figuur 20. Bij het bouwen van de cottages zal er gekeken worden dat zoveel mogelijk materialen natuurlijk zijn.

Figuur 20 Impressie van indeling cottage

De cottages zijn geschikt voor maximaal 4 personen. Tevens wordt middels een overeenkomst met de kopers/gebruikers van de recreatieverblijven uitgesloten dat permanente bewoning is toegestaan.

5.2.4 Landschappelijke inpassing

Doordat het dak en wanden van de cottages worden bedekt met aarde zal er sprake zijn van een goede landschappelijke inpassing. De cottages zullen meer worden opgemerkt als heuveltjes in het landschap. De glaszijde van de cottage zijn voor de warmteregeling naar de straatzijde gericht, doordat er dusdanig beplanting rondom de locatie worden gesitueerd is de glaszijde beperkt zichtbaar vanuit de straatzijde.

Om de landschappelijke inpassing te versterken zal het gehele park natuurlijk ingericht worden. Er zal in het park een hoofdweg worden aangelegd met hieraan de parkeerplaatsen gelegen. De auto's zullen vanuit de openbare weg niet meer te zien zijn door de gewasbeplanting. Er wordt een klein bosje over de gehele lengte ter hoogte van de weg aangelegd. De aanplanting langs de weg zal bestaan uit inheemse soorten. Hierdoor ontstaat weer een evenwichtig geheel met de rest van de straat en zal de verbinding met De Riet en de overzijde van de straat natuurlijk worden versterkt. Langs de slootzijde zal de grond zo mogelijk worden opgehoogd, zodat er een vloeiende overgang en zichtonttrekking komt tussen de openbare weg en het park. In het park zelf worden alleen wandelpaden aangelegd. Die natuurlijk door het landschap en langs de cottages lopen.

Het park zal uitsluitend met inheemse beplanting worden aangeplant. Voor de gebruikers zullen strikte regels worden gesteld met betrekking op indeling van het perceel. Het bijhouden van perceel zal dan ook onder beheer worden uitgevoerd. Voor het gebied liggend naast de waterloop De Riet natuurlijk is het voornemen dit te laten begroeien. In figuur 18 is naast de indeling ook de landschappelijke inpassing weergegeven.

Straatzijde huidige situatie wegzijde Noordhoeksestraat

Straatzijde nieuwe situatie wegzijde Noordhoeksestraat

In hoofdstuk 6 komt de kwaliteitsverbetering van het landschap aan bod.

5.3 Beheer

Park De Nieuwe Riet wordt bedrijfsmatig en complexmatig geëxploiteerd. Om de bedrijfsmatige exploitatie zeker te stellen, is dit in de overeenkomst tussen de gemeente en de exploitant opgenomen. Tevens is in de overeenkomst een kettingbeding opgenomen dat de voorwaarden ook voor toekomstige exploitanten/eigenaren gelden. Dit geldt eveneens voor de voorwaarden dat er geen permanente bebouwing plaats mag vinden en geen seizoenarbeiders gehuisvest mogen worden. Door de gemeente Halderberge zal hierop worden gehandhaafd.

De recreatieverblijven kunnen worden verhuurd of worden verkocht. Bij de verkoop van de recreatieverblijven blijft de ondergrond eigendom van de exploitant. Middels een contract tussen exploitant en huurder en/of koper wordt permanente bewoning uitgesloten. Onderverhuur door eigenaren is beperkt door middel van Recron (vereniging van recreatieondernemers Nederland) contract en parkregels. Door het Recron contract tussen de huurders en/of kopers van de recreatieverblijven blijft de doelgroep van het park gewaarborgd.

De eigenaar/exploitant is verantwoordelijk voor het park, zo ook voor de eventuele overlast. Het park is voorzien van een hondenuitlaatplaats en zal voorzien worden van voldoende afvalplaatsen ter voorkoming van de vervuiling van de omgeving.

Hoofdstuk 6 Kwaliteitsverbetering van het landschap

6.1 Notitie Toepassing Kwaliteitsverbetering van het landschap in de regio West-Brabant

Om de kwaliteit van het landschap te versterken heeft de provincie Noord-Brabant in haar “Structuurvisie ruimtelijke ordening” en de “Verordening ruimte” het principe van ‘kwaliteitsverbetering van het landschap’ geïntroduceerd. Over de uitvoering van kwaliteitsverbetering verdient het aanbeveling dat regionale eenduidige afspraken worden gemaakt. Deze notitie bevat een voorstel over hoe in de regio West-Brabant om te gaan met deze kwaliteitsverbetering.

Om de invoering van de kwaliteitsverbetering van het landschap voor de regio West-Brabant te ondersteunen, heeft de provincie de Handreiking kwaliteitsverbetering van het landschap opgesteld. Deze handreiking is een hulpmiddel voor de gemeenten om invulling te geven aan artikel 2.2. In het regionaal ruimtelijk overleg tussen gemeenten en provincie (RRO) hebben de gemeenten in de regio West-Brabant met de provincie afgesproken om te komen tot nadere afspraken over de toepassing van de verplichting tot kwaliteitsverbetering van het landschap in de praktijk.

6.1.1 *Reikwijdte rood-met-groen koppeling*

- Categorie 1: Ruimtelijke ontwikkelingen met nauwelijks tot geen landschappelijke invloed en waarbij geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap wordt geëist.
- Categorie 2: Ruimtelijke ontwikkelingen met relatief weinig landschappelijke invloed, dan wel ruimtelijke ontwikkelingen die van nature aan het buitengebied zijn gebonden, of plaatsvinden in hiervoor aangewezen gebieden waarbij de kwaliteitsverbetering van het landschap wordt vormgegeven door te voorzien in enkel een goede landschappelijke inpassing.
- Categorie 3: Alle ruimtelijke ontwikkelingen welke mogelijk worden gemaakt via een wijzigingsplan of een bestemmingsplanherziening, tenzij de ontwikkeling concreet benoemd wordt in een andere categorie.

De beoogde ontwikkeling Park De Nieuwe Riet valt onder Categorie 3.

6.1.2 *Methodiek Categorie 3*

De methode die in de handreiking nader is uitgewerkt, en waarvan wordt voorgesteld deze ook in West-Brabant toe te passen, is als volgt samen te vatten: ‘rood’ wordt omgerekend naar groene tegenprestatie en die groene tegenprestatie wordt omgerekend naar euro’s. Voor deze omrekening zijn verschillende varianten denkbaar:

- vaststellen van grondprijzen (bepaald percentage van waardestijging dient dan te worden geïnvesteerd);
- vaststellen van forfaitaire bedragen (vaste bedragen afgeleid van realistische schatting van waardestijging);
- taxatiewaarde (bepaald percentage van waardevermeerdering);
- omvang van de investering (bepaald percentage van investering).

Voor de beoogde planontwikkeling is in opdracht van de gemeente een onafhankelijke taxatie uitgevoerd. De waardestijging van de planontwikkeling is getaxeerd op € 315.000, -.

Voor de uitbreiding van de bebouwing dient 20% van de waardevermeerdering worden geïnvesteerd in het landschap. Dit resulteert in een investering in het landschap van € 63.000, -.

6.1.3 Investeren in kwaliteitsverbetering van het landschap

Nadat is bepaald welk bedrag in de kwaliteitsverbetering van landschap moet worden geïnvesteerd, is de vraag waarin moet worden geïnvesteerd. De Verordening ruimte heeft hiervoor een limitatief aantal manieren opgenomen waarop de kwaliteitsverbetering kan worden uitgevoerd.

Kwaliteitsverbetering kan worden uitgevoerd door middel van:

- landschappelijke inpassing van bebouwing en bestemmingsvlakken;
- aanleg c.q. herstel van natuur- en landschapselementen ter versterking van de landschapsstructuur;
- aanleg recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik (bankjes, wandelpaden, bebording, etc.);
- fysieke inrichtingsmaatregelen gericht op behoud en herstel van cultuurhistorie en archeologie;
- sloop van (niet cultuurhistorisch waardevolle) gebouwen/stallen/kassen en verwijderen verharding;
- verkleinen/opheffen van bestemmingsvlakken/bouwvlakken;
- fysieke bijdrage aan realisering Ecologische hoofdstructuur (EHS) en ecologische verbindingzones (EVZ's).

Deze lijst is niet limitatief. Andere vormen van kwaliteitsverbetering zijn mogelijk, wanneer er sprake is van verbetering van de landschappelijke kwaliteiten. Vormen van kwaliteitsverbetering, welke niet landschappelijke winst opleveren zijn niet toegestaan, zoals investeringen in duurzaamheid en dierenwelzijn.

Landschappelijke inpassing

Voor de landschappelijke inpassing is gekozen voor de landschapspakketten: Klein Bosje en Hakhoutsingel van 5 en 10 meter breed. In figuur 21 is een overzicht van de toe te passen pakketten weergegeven.

Figuur 21 Overzicht landschappelijke inpassing

Berekening kwaliteitsverbetering

In de bijlage is de berekening toegevoegd. In totaal wordt er € 19.500, - landschappelijk ingepast. Hieronder wordt uiteengezet wat voor de oprichting van de bedrijfswoning dient verrekend te worden en wat er per recreatieverblijf verrekend dient te worden.

Minimale basisinspanning	€	63.000,00
Kwaliteitsverbetering van het landschap	€	19.500
Nog landschappelijk in te passen	€	43.500,00
Bedrijfswoning	€	4.750,00
per woning (31 recreatieverblijven)	€	1.250,00

Hoofdstuk 7 Toelichting op de regels

7.1 Inleiding

Het onderhavige wijzigingsplan is, in navolging van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Halderberge', een gedetailleerd bestemmingsplan. In de regels behorende bij de onderhavige herziening, is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de juridische regelgeving, zoals deze in dit plan is gehanteerd. In paragraaf 7.2 zal een algemene toelichting van de verbeelding worden geven. Daarna wordt in paragraaf 7.3 een algemene toelichting van de regels beschreven. In paragraaf 7.4 wordt een toelichting op de bestemmingen gegeven.

7.2 Algemene toelichting verbeelding

De verbeelding is getekend uitgaande van het rapport 'Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen' (DURP) en het rapport 'Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2008' (SVBP2008). Hierdoor wordt het mogelijk met toevoeging van een codering de plannen digitaal uit te wisselen.

De verbeelding is getekend op een kadastrale ondergrond. Op de verbeelding zijn vrijwel alle functies apart bestemd, waardoor het direct mogelijk is om met het bijbehorende renvoi te zien welke bestemmingen aan de gronden binnen het plangebied gegeven zijn. In de bijbehorende regels zijn de bestemmingsomschrijving en de bouwregels te vinden.

Bestemmingsvlak en bouwvlak

Elke bestemming bestaat doorgaans uit een bestemmingsvlak en een bouwvlak. Het bestemmingsvlak geeft aan waar een bepaald gebruik toegestaan is. Het bouwvlak is een gebied op de verbeelding waarvoor de mogelijkheden om te bebouwen in de bestemmingsregels zijn aangegeven. Bouwvlakken worden op de verbeelding doorgaans voorzien van aanduidingen die betrekking hebben op de maatvoering en/of functie.

Aanduidingen

De letteraanduiding van de bestemmingen zijn ingetekend in het bestemmingsvlak. Nadere specificaties die iets zeggen over het gebruik of bouwmogelijkheden zijn aangegeven door aanduidingen. Als deze specificaties op het hele bestemmingsvlak van toepassing zijn, staan de aanduidingen achter de bestemmingsaanduiding in het bestemmingsvlak.

7.3 Algemene toelichting regels

De regels zijn gebaseerd op het rapport 'Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen' (SVBP) van 2008. Hierin zijn afspraken en aanbevelingen opgenomen met betrekking tot de opbouw en de presentatie van het bestemmingsplan (digitaal en analoog). Deze afspraken en aanbevelingen zijn op 1 januari 2010 wettelijk vastgesteld.

7.4 Toelichting bestemmingen

Van toepassing zijn de regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied Halderberge' van de gemeente Halderberge, zoals die gelden op het moment van vaststelling van dit wijzigingsplan.

7.4.1 *bedrijfswoning*

In het plan wordt de situering van de nieuwe bedrijfswoning vastgelegd in de regels en op de plankaart. De locatie van de woning wordt vastgelegd middels een bouwvlak waarin de woning gesitueerd dient te worden. Daarnaast wordt in de regels opgenomen dat de bedrijfswoning niet mag worden omgezet naar een recreatiewoning.

7.4.2 *Toelichting op de wijzigingsbevoegdheid*

Binnen het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen betreffende het wijzigen ten behoeve van de realisatie van recreatieverblijven. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd deze bestemming te

wijzigen ter plaatse van de aanduiding 'kampeerterrein' ten behoeve van het realiseren van recreatieverblijven, waarbij moet worden voldaan aan de volgende regels:

- a. De beoogde ontwikkeling mag niet leiden tot een bestemmingsvlak met een omvang van meer dan 1,5 hectare.
In het bestemmingsplan heeft de locatie een bestemmingsvlak een groter omvang van meer dan 1,5 hectare. Het bestemmingsvlak bedraagt ca. 3 ha.
- b. De beoogde ontwikkeling mag niet leiden tot een grootschalige voorziening.
Volgens de Verordening ruimte 2012 is een grootschalige voorziening waarbij blijkens een economisch effectenonderzoek het te verwachten aantal bezoekers en overnachtingen samen genomen meer dan 100.000 per jaar bedraagt. Gemiddeld is dit 274 bezoekers per dag. Binnen Park De Nieuwe Riet zijn geen voldoende voorzieningen aanwezig om 274 bezoekers per dag te hebben. Hierdoor blijkt dat het geen grootschalige voorziening is.
- c. Verzekerd dient te zijn dat het beoogde complex van recreatieverblijven bedrijfsmatig en complexmatig wordt geëxploiteerd.
Middels een overeenkomst met kopers/gebruikers van een recreatiewoning wordt een overeenkomst gesloten, waarin permanente bewoning wordt uitgesloten.
- d. De inrichting van het bestemmingsvlak bevordert een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag.
Het bestemmingsvlak blijft gelijk aan het opgenomen bestemmingsvlak in het vigerende bestemmingsplan. Het bruto en netto ruimtebeslag staat gunstig tot elkaar in verhouding.
- e. Er dient een positieve bijdrage geleverd te worden aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische, hydrologische en landschappelijke waarden en kenmerken door ten minste 10% van de oppervlakte van het bestemmingsvlak aan te wenden voor landschappelijke inpassing rondom de locatie danwel elders in het plangebied van dit bestemmingsplan.
Voldoet, de locatie wordt landschappelijk ingepast, korthedshalve wordt verwezen naar par. 5.2.4.
- f. De verwezenlijking, het behoud en het beheer van een (zoekgebied voor een) ecologische verbindingszone ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone' mag niet worden belemmerd of worden aangetast.
Wordt niet aangetast door de beoogde ontwikkeling.
- g. De recreatieverblijven mogen geen onevenredige verkeersaantrekkende werking hebben en parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden.
Parkeren wordt op eigen terrein voorzien. De recreatieverblijven hebben geen onevenredige verkeersaantrekkende werking.
- h. De recreatieverblijven dienen milieuhygiënisch inpasbaar te zijn.
Voldoet, korthedshalve wordt verwezen naar par. 4.2.4.
- i. De realisatie is uitsluitend mogelijk indien:
 - op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;
 - op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat archeologische waarden op de betrokken locatie niet aanwezig zijn;
 - met dien verstande dat dit uitsluitend geldt:
 - bij een vergroting op gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1' bij een plangebied groter dan 50 m²;
 - bij een vergroting op gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2' bij een plangebied groter dan 1.000 m²;
 - bij een vergroting op gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' bij een plangebied groter dan 2.500 m².*Voldoet, korthedshalve wordt verwezen naar par. 4.2.3*

Hoofdstuk 8 Economische uitvoerbaarheid

De ontwikkeling op de locatie Noordhoeksestraat 3 en 3a te Oud Gastel is een particulier initiatief. De in deze toelichting beschreven ontwikkelingen zullen dan ook volledig vanuit particulier initiatief gerealiseerd en gefinancierd worden. Het gehele terrein is particulier eigendom. Investerings vanuit de gemeente zijn derhalve niet noodzakelijk.

De beoogde ontwikkeling op de planlocatie wordt uitgevoerd in twee fasen. Fase 1 bedraagt de realisatie van 13 recreatiebedrijven, welke ingezet kunnen worden voor de verkoop en verhuur onder de contractuele voorwaarden. De opbrengst van fase 1 zal gebruikt worden om fase 2 te realiseren.

Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het bouwplan economisch uitvoerbaar is. Voor de gemeente zijn er geen nadelige financiële consequenties.

De initiatiefnemer is overeengekomen met in de planovereenkomst, welk de gemeente Halderberge heeft opgesteld.

Hoofdstuk 9 Overleg en inspraak

Het ontwerpwijzigingsplan 'Park De Nieuwe Riet' heeft vanaf 29 november 2012, zes weken ter inzage gelegen, tot 10 januari 2013.

Op het plan zijn negen zienswijzen binnen gekomen. De zienswijzen zijn verwerkt in de 'Nota Zienswijzen ontwerpwijzigingsplan 'Park De Nieuwe Riet'', de nota is als bijlage toegevoegd aan onderhavig plan. Hieronder worden de reclamanten weergegeven, voor de beantwoording van de zienswijzen wordt korthedshalve verwezen naar de nota in de bijlage:

1. Provincie Noord-Brabant, t.a.v. A.J.J.M. Danen, postbus 90151, 5200 MC Den Bosch;
2. A.C.M. van Oers, Noordhoeksestraat 2^e, 4751 TM Oud Gastel;
3. F.J. van Aken BV, postbus 224, 4730 AE Oudenbosch;
4. Familie Bartels, Noordhoeksestraat 8a, 4751 TM Oud Gastel;
5. A. Bartelen, Noordhoeksestraat 2, 4715 TM Oud Gastel;
6. P. de Koning, Spijperstraat 3, 4751 TJ Oud Gastel;
7. J. Muijs, Oude Roosendaalsebaan 3, 4751 TN Oud Gastel;
8. W.A.J. Koevoets, Noordhoeksestraat 4, 4751 TM Oud Gastel;
9. Gemeenschapsbelangen Halderberge Dhr. Graste en Dhr. Pertijs.

Bijlagen

Rapport 'Natuurlijk De Riet', HAS KennisTransfer, 18 december 2009

Natuurlijk De Riet

*“Mogelijkheden en beperkingen ten aanzien van
de verhoging van biodiversiteit in stroomgebied de Riet”*

Colofon

Has KennisTransfer
Onderwijsboulevard 221
Postbus 90108
5200 MA 's-Hertogenbosch
Telefoon: (073) 692 36 37

Documenttitel: Natuurlijk de Riet
Projectcode: 6959LAN4

Status: (Versie 2.0)

Opdrachtgever: Park "De Nieuwe Riet"
Contactpersonen: Chris en Sandra Visser-Koghee

Projectleider: Mevr. Ir. L.C.R. van Heusden
Projectleden: Dhr. G.G.L.M.M. van den Berk
Dhr. T. van Boggelen

Plaats: 's-Hertogenbosch
Datum: 18 december 2009

Bij gebruik van geodata is de opdrachtgever gehouden aan het bij de gebruikte geodata geldende copyright.

Voorwoord

Dit rapport is het resultaat van een onderzoek naar de mogelijkheden en beperkingen ten aanzien van de verhoging van biodiversiteit in stroomgebied de Riet. Het onderzoek is uitgevoerd door twee studenten verbonden aan HAS KennisTransfer in opdracht van Stichting de Langenberg. HAS KennisTransfer is als kennisinstelling verbonden aan hogeschool HAS Den Bosch en is bedrijven in de agribusiness, food-, milieu- en groene sector van dienst met opleiding, training en toegepast onderzoek & advies. Via HAS KennisTransfer kunnen studenten op een professionele manier afstuderen en kennis maken met het werkveld.

Een belangrijk onderdeel van dit onderzoek was het interviewen van buurtbewoners en belanghebbenden. In het kader van draagvlakvergroting is dit een essentieel onderdeel. Daarbij zijn deze interviews positief ontvangen door zowel de opdrachtgevers als de geïnterviewden zelf. Een ander onderdeel van het onderzoek was de inventarisatie van de belangrijkste relevante beleidsstukken.

Tot slot willen we nog een aantal mensen bedanken voor hun bijdrage en steun gedurende dit onderzoek. Als eerste de opdrachtgevers, Chris en Sandra Visser-Koghee, Gerard Elich en Piet Luijckx voor de prettige samenwerking.

Tevens willen we alle buurtbewoners en belanghebbenden welke hebben meegewerkt aan het onderzoek bedanken voor hun medewerking.

's-Hertogenbosch, 18 december 2009

Geert van den Berk

Tom van Boggelen

Titia van Heusden

Samenvatting

Binnen de gemeente Halderberge bevindt zich stroomgebied de Riet, een typisch Nederlands cultuurlandschap. Het gebied is voornamelijk door de agrarische sector in gebruik en wordt aangevuld met particuliere bewoning en natuur. Echter door de aanleg van regionaal industrieterrein Borchwerf II, de realisatie van de zuidelijke rondweg rond de kern Oudenbosch en de mogelijke ontwikkeling van een 25ha groot glastuinbouwcomplex dreigt het gebied zijn aantrekkelijkheid te verliezen. Een aantal buurtbewoners heeft daarom de handen in een geslagen en zoekt een alternatieve inrichting van het gebied waarbij het vergroten van de biodiversiteit voorop staat. HAS KennisTransfer is gevraagd onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden en beperkingen ten aanzien van de verhoging van biodiversiteit in stroomgebied de Riet.

Om te zorgen voor een goede basis van het onderzoek heeft een gebiedsinventarisatie plaatsgevonden waarbij zowel de fysieke gesteldheid als de occupatie beschreven is. Het projectgebied beslaat circa 100ha en is voor het overgrote deel in eigendom van agrariërs en particulieren. Binnen het gebied zijn geen cultuurhistorisch waardevolle objecten aanwezig. Echter zijn in natuurgebied Het Gastels Laag, welke grenst aan het onderzoeksgebied, sporen van veen en turfwinning uit 1300 n. Chr. gevonden. Het totale projectgebied ligt op een dekzandrug welke na de laatste ijstijd gevormd is. Hierdoor is een duidelijk reliëf in het landschap waarneembaar en ligt het geheel hoger dan de gebieden in de omgeving. Deze ligging is tevens een van de redenen waardoor het grondwater op een diepte van meer dan 1.20m ligt.

De agrarische occupatie bestaat op dit moment uit een aantal akkerbouwers, varkenshouderijen en een boomteler. In de directe omgeving van het projectgebied bevinden zich enkele glastuinbouwbedrijven.

Recreatie in het gebied bestaat uit een 40+ camping en een aantal fiets- en wandelroutes. De natuurlijke objecten in het projectgebied zijn Waterloop de Riet en een 1.1ha grote bosstrook, beide zijn beeldbepalend. Direct ten noorden van het projectgebied bevindt zich natuurgebied het Gastels Laag, dit gebied behoort evenals de waterloop en de bosstrook tot de ecologische hoofdstructuur. Waterloop de Riet zorgt tevens voor de centrale afwatering van het gebied.

Conclusies beleid:

- Gebied bestempeld als AHS Landbouw; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Concentreren glastuinbouw en intensieve veehouderij ter voorkoming van verrommeling; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Zorgen voor behoud en ontwikkeling van aantrekkelijke en toegankelijke landschappen; (*Agenda Vitaal Platteland 2004*)
- Samenhang vergroten, de ecologische kwaliteit verbeteren en de belevingswaarde van de natuur verhogen; (*Paraplunota Ruimte 2008*)
- Bijdragen aan de ontwikkeling van (nieuwe)natuur in de vorm van de EHS en ecologische verbindingzones en het stimuleren van het behoud van particuliere landschapselementen; (*Milieubeleidsplan 2009-2012 Gemeente Halderberge*)
- Tegengaan van verlies aan biodiversiteit; (*Ondertekening Countdown 2010 Gemeente Halderberge*)

Beleidsinventarisatie:

Voor de verder totstandkoming van dit onderzoek zijn verschillende uitgangspunten en randvoorwaarden uit relevante beleidsstukken geïnterpreteerd.

De gemeente Halderberge en Provincie Noord-Brabant hebben het gebied bijna volledig bestemd als AHS-Landbouw. De AHS-Landbouw biedt ruimte voor glastuinbouw en intensieve veehouderij, door deze op verschillende plaatsen te concentreren wil men verrommeling tegengaan en het landschap aantrekkelijk en toegankelijk houden. Tevens worden in het buitengebied geen nieuwe bedrijfslocaties meer toegelaten en men stimuleert daarom het hergebruik van voormalige bedrijfslocaties.

De provincie Noord-Brabant wil de ecologische kwaliteit en belevingswaarde van de natuur vergroten en particulier natuurbeheer stimuleren. De gemeente Halderberge heeft de intentieverklaring Countdown 2010 ondertekend, voor het tegengaan van verlies aan biodiversiteit. Ook wil de gemeente bijdragen aan de ontwikkeling van natuur in de vorm van EHS en ecologische verbindingzones. Waterloop de Riet, de bosstrook en natuurgebied het Gastels Laag zijn eigendom van Staatsbosbeheer welke de gebieden ook beheert. Staatsbosbeheer hoopt in de toekomst op mogelijkheden om van waterloop de Riet een robuuste ecologische verbindingzone te maken.

De provincie Noord-Brabant wil de verdere verdroging van de hogere zandgronden voorkomen zodat de kwelstroom naar lageregelegen natuurgebieden in tact blijft. Dit wil men realiseren door water in de haarvaten van het stroomgebied en op hogere zandgronden te bergen. Binnen de gemeente Halderberge heeft men te maken met een gebrek aan waterbergingscapaciteit rond de kern Oudenbosch. Men is dan ook op zoek naar locaties voor het bergen van water waarvoor o.a. natuurgebied het Gastels Laag is aangewezen. Zowel de provincie, TOP Brabant als de gemeente geven in hun beleid aan dat toerisme en recreatie bijdraagt aan de ontwikkeling van het buitengebied. Beleid met betrekking tot recreatie en toerisme en de toenemende vraag naar recreatie in het buitengebied zorgt voor nieuwe mogelijkheden. Recreatie is een economische drager die steeds belangrijker wordt in het buitengebied. Gelet op de beperkte ruimte is het van groot belang dat nieuwe vormen van recreatie de agrarische sector niet in hun bedrijfsvoering belemmeren.

Conclusies beleid:

- Meer water vasthouden op hogere zandgronden en in de haarvaten van het stroomgebied t.b.v. kwel in natuurgebieden (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Meer bescherming oppervlaktewater tegen uitspoeling mest; (*Ruimtelijke visie west Brabant 2030*)
- Toerisme en recreatie bevorderen economische vitaliteit van het buitengebied; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Toerisme en recreatie bevorderen leefbaarheid buitengebied; (*Paraplunota Ruimte 2008*)
- Toerisme en recreatie goed mogelijk in de AHS-Landbouw mits dit landschappelijk goed wordt ingepast; (*Ruimtelijke visie west Brabant 2030*)
- Toerisme en recreatie past in het buiten gebied als deze het agrarisch gebied niet aantasten; (*TOP Brabant*)
- Recreatie levert belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van het platteland. (*Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Halderberge, september 2009*)

Gesprekken buurtbewoners en belanghebbenden:

Om de mening van buurtbewoners en belanghebbenden te peilen en mee te nemen in het onderzoek hebben gesprekken met buurtbewoners en belanghebbenden plaatsgevonden. De meningen, wensen en ideeën van de buurtbewoners en belanghebbenden zijn vervolgens getoetst aan het geïnventariseerd beleid waardoor een helder overzicht is gecreëerd van de mogelijkheden en beperkingen binnen het gebied. Het betrekken van bewoners in het onderzoek zorgt tevens voor een vergroting van het draagvlak.

De agrarische sector is voor een groot deel verantwoordelijk voor de huidige uitstraling van het gebied. Dit agrarisch gebruik wordt over het algemeen als zeer prettig en mooi ervaren door de buurtbewoners. Zij zijn dan ook van mening dat de agrarische sector de ruimte moet krijgen in dit gebied, mits de landschappelijke kwaliteiten er niet op achteruit gaan. Echter wordt grootschalige nieuwsvestiging van glastuinbouw of intensieve veehouderij niet gewenst. Binnen het projectgebied is slechts een kleine hoeveelheid natuur aanwezig, deze natuurlijke objecten worden door de bewoners wel als beeldbepalende landschapselementen bestempeld. Een aantal bewoners is bereid om samen te werken aan het vergroten van de biodiversiteit door bijvoorbeeld een aantal aanpassingen te doen op hun grond. Deze initiatieven voor particulier natuurbeheer worden aangemoedigd vanuit de provincie.

Een aantal buurtbewoners geeft aan dat meer recreatie in het gebied wenselijk zou zijn. Hierbij moet voornamelijk gedacht worden aan extensieve vormen zoals wandelen en fietsen.

Conclusie gesprekken buurtbewoners en belanghebbenden:

- Landschapselementen zoals de bosstrook en waterloop de Riet zijn beeldbepalend
- Samenwerking tussen buurtbewoners voor het vergroten van de biodiversiteit
- Meer recreatieve mogelijkheden in het gebied
- Agrarische sector mag niet de dupe worden van natuurontwikkeling en recreatie
- Het open landschap moet behouden blijven
- Het gebied moet meer eenheid krijgen
- Agrarische sector moet de ruimte krijgen, zij zijn verantwoordelijk voor de uitstraling van het gebied
- Leegloop van het gebied bij grootschalige nieuwvestiging van glastuinbouw

Aanbevelingen:

Om een concrete invulling te geven aan de mogelijkheden en beperkingen ten aanzien van de verhoging van de biodiversiteit in stroomgebied de Riet wordt aangeraden een tweede onderzoek uit te voeren waarin de volgende onderdelen aan bod komen:

- Het opstellen van verschillende scenario's waarbij de bevindingen uit dit onderzoek als uitgangspunt worden genomen,
- Uit een van deze scenario's, of een samenstelling van meerdere, een gedragen visie op te stellen,
- Bij uitwerking van de scenario's dient goed rekening te worden gehouden met de wensen en ideeën van de buurtbewoners. Uit het onderzoek is gebleken dat de instanties zoals Staatsbosbeheer en het Waterschap over het algemeen weinig belang bij de ontwikkeling van het gebied hebben,
- Onderzoek welke subsidiemogelijkheden beschikbaar zijn voor de uitvoering van (deel)projecten.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Projectaanpak.....	9
1.3 Leeswijzer	10
2. Gebiedsinventarisatie	11
2.1 Beschrijving stroomgebied de Riet.....	11
2.2 Occupatie stroomgebied de Riet.....	14
3. Beleid.....	18
3.1 Landbouw	18
3.2 Natuur	20
3.3 Water.....	22
3.4 Recreatie	24
3.5 Infrastructuur	26
4. Onderzoek naar grondeigenaren en bewoners	27
4.1 Kadastrale informatie.....	27
4.2 Gesprekken buurtbewoners.....	28
4.2.1 De huidige situatie van stroomgebied de Riet en omgeving	28
4.2.2 Ontwikkeling in stroomgebied de Riet en omgeving.....	29
4.2.3 Toekomst van stroomgebied de Riet en omgeving	30

4.3	Gesprekken belanghebbende instanties	31
4.3.1	<i>Gemeente Halderberge</i>	31
4.3.2	<i>Staatsbosbeheer</i>	31
4.3.3	<i>Waterschap Brabantse Delta</i>	33
4.3.4	<i>ZLTO afdeling gemeente Halderberge</i>	34
4.3.5	<i>Jansen Hoeven BV</i>	35
5.	Conclusie en aanbevelingen	36
5.1	Conclusie	36
5.2	Aanbevelingen	40
	Literatuurlijst	41
	Bijlage I: Status beleidsstukken	43
	Bijlage II: Eigenarenkaart	46

1. Inleiding

Binnen de gemeente Halderberge bevindt zich projectgebied De Riet, een stuk buitengebied van ±100 ha waar diverse planologische projecten spelen. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een zuidelijke rondweg en de realisatie van een groot industrieterrein. Om het stuk buitengebied te behouden heeft Stichting de Langenberg HAS KennisTransfer gevraagd om een gedragen visie te schrijven voor de ontwikkeling van het gebied. Het rapport dat voor u ligt is het resultaat van een onderzoek naar de *“Mogelijkheden en beperkingen ten aanzien van de verhoging van biodiversiteit in stroomgebied de Riet”*.

1.1 Aanleiding

Een typisch Nederlands cultuurlandschap, zo zou je het projectgebied kunnen omschrijven. De agrarische sector voert de boventoon en wordt aangevuld met particuliere bewoning en natuur. Het projectgebied valt binnen de buurt de Langenberg maar wordt in dit onderzoek stroomgebied de Riet genoemd omdat het slechts een onderdeel is. Echter door de aanleg van regionaal industrieterrein Borchwerf II, de realisatie van de zuidelijke rondweg rond de kern Oudenbosch en de mogelijke ontwikkeling van een 25ha groot glastuinbouwcomplex dreigt het gebied zijn aantrekkelijkheid te verliezen. Een aantal buurtbewoners heeft daarom de handen ineen geslagen om met een alternatieve inrichting van het gebied te komen. Hierbij is HAS KennisTransfer gevraagd het onderzoek uit te voeren. In samenwerking met de opdrachtgevers is de probleemstelling en de doelstelling geformuleerd, deze zijn rechts weergegeven.

1.2 Projectaanpak

Voor aanvang van het onderzoek is een plan van aanpak opgesteld met hierin de werkwijze en onderdelen welke in het onderzoek aan bod moeten komen. Dit plan van aanpak is besproken met de opdrachtgevers waarna het eigenlijke onderzoek van start kon gaan.

Het eerste onderdeel van dit onderzoek is de beschrijving van het gebied, zowel fysiek als de occupatie. Deze inventarisatie dient als basis voor verdere ontwikkelingen.

Probleemstelling:

“Mogelijkheden en beperkingen ten aanzien van de verhoging van biodiversiteit in stroomgebied de Riet”

Doelstelling:

Kaders scheppen, ten aanzien van beleid en de wensen en meningen van buurtbewoners en grondeigenaren, voor een optimale inrichting van stroomgebied de Riet

De fysieke gesteldheid is beschreven aan de hand van kaartmateriaal en de occupatie aan de hand van visuele waarnemingen in het gebied.

De volgende stap is de beleidsinventarisatie, hiervoor heeft een grondig literatuur- en beleidsonderzoek plaatsgevonden. Bij dit onderzoek is onderscheidt gemaakt tussen de thema's landbouw, natuur, water en recreatie omdat deze verdeling in overeenstemming is met de occupatiebeschrijving.

Om draagvlak te creëren moeten gesprekken plaatsvinden met buurtbewoners en belanghebbenden. Aan de hand van een kadastrale kaart is een lijst van 10 buurtbewoners ontstaan met wie ieder afzonderlijk gesproken is.

1.3 Leeswijzer

Na het vaststellen van de probleem- en doelstelling van het project kan gestart worden met het daadwerkelijke onderzoek.

De eerste stap hierbij is het inzichtelijk maken van de huidige situatie, zowel de fysieke gesteldheid als de occupatie, welke te vinden is in hoofdstuk 2.

In hoofdstuk 3 is een overzicht gegevens van het belangrijkste vigerende beleid. Hierbij is onderscheidt gemaakt tussen de thema's landbouw, natuur, water en recreatie.

Het plan dient voldoende draagvlak te hebben onder de bewoners en grondeigenaren binnen het gebied. Hiervoor hebben gesprekken plaatsgevonden met deze buurtbewoners om hun meningen, wensen en ideeën in kaart te brengen. De resultaten van de gesprekken zijn weergegeven in hoofdstuk 4.

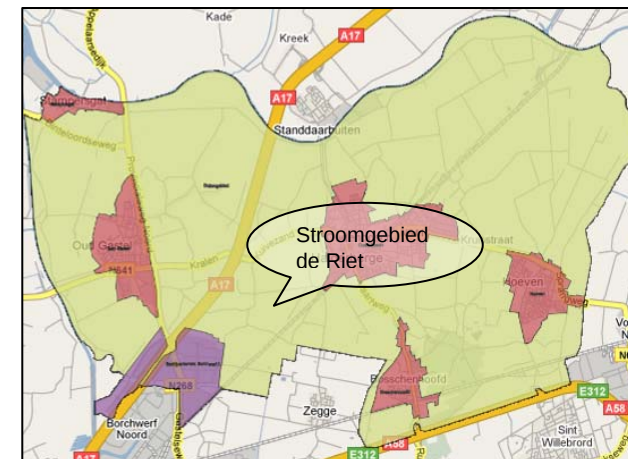
In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 5, worden de conclusie en belangrijkste aanbeveling van het onderzoek gegeven.

2. Gebiedsinventarisatie

Om een goed beeld te schetsen van het projectgebied is het van belang een goede inventarisatie uit te voeren naar de huidige situatie binnen het gebied. Aan de hand van de gebiedsbeschrijving wordt een idee gegeven van de fysieke opbouw van het gebied. Naast de fysieke opbouw wordt door middel van fotomateriaal de occupatie van het projectgebied beschreven.

2.1 Beschrijving stroomgebied de Riet

Het projectgebied, ook wel stroomgebied de Riet genoemd, bevindt zich aan de zuidkant van Oudenbosch in de gemeente Halderberge, zie figuur 1. Het projectgebied is afgebakend door de spoorlijn Roosendaal-Oudenbosch in het oosten, de Noordhoeksestraat in het zuiden, de Oude Roosendaalsebaan in het westen en de Nieuweweg in het noorden. In figuur 2 is de begrenzing van het projectgebied weergegeven. Het stroomgebied beslaat circa 100ha en is voor het overgrote deel in eigendom van agrariërs en particulieren.

Figuur 1: Ligging gemeente Halderberge met daarin het projectgebied.

[Bron: Google maps, september 2009]

Figuur 2: Begrenzing onderzoeksgebied

[Bron: © 2005 Topografische Dienst Nederland]

Geomorfologie

Geomorfologisch gezien is stroomgebied de Riet en omgeving een interessant gebied. Zo bevindt het Gastels Laag zich in een kom tussen Het Kuivezand en de Heinsberg wat oude wad- en rivierafzettingen zijn. Anders dan veel gebieden in het westen van Nederland is in stroomgebied de Riet geen klei te vinden. Dit komt doordat tijdens de laatste ijstijd door vorstwerking en de werking van plaatselijke beekjes zandafzettingen zijn gevormd. Deze zandafzetting leidde tot een zekere vervlakking van het landschap. Aan het einde van de laatste ijstijd werd over heel het gebied door de wind een zandlaag afgezet: het dekzand. Na de laatste ijstijd is op verschillende plaatsen veen ontstaan.

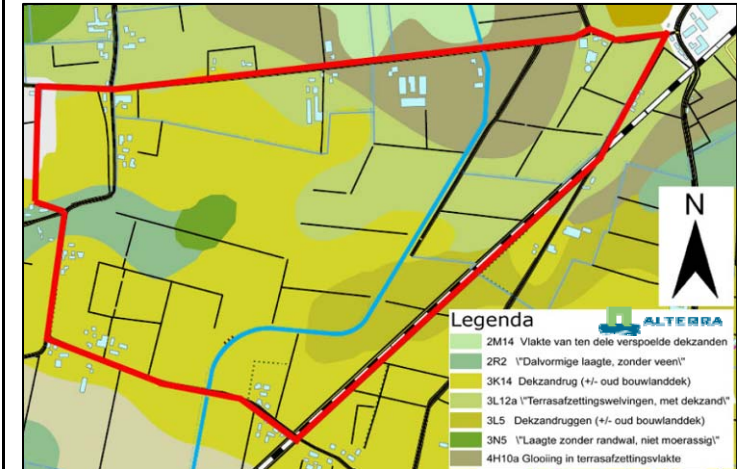
Cultuurhistorie

Binnen stroomgebied de Riet zijn geen cultuurhistorisch waardevolle objecten gevonden. Uit historisch oogpunt is het interessant om te weten waar de naamgeving van waterloop de Riet vandaan komt. Vroeger was het gebied rond waterloop de Riet een moerasgebied met veel riet, vandaar de naam. Na de tweede wereldoorlog is het moerasgebied opgehoogd met zand om het voor agrarische doeleinden in gebruik te nemen, deze bestemming heeft het nog steeds. Ten noorden van het projectgebied ligt natuurgebied Het Gastels Laag, een oud veengebied. Bij een grote herinrichting van het gebied in 2006 zijn grote delen van het gebied afgegraven tot op de oude veenlaag. Bij deze afgravingen zijn sporen van turfwinning uit het jaar 1300 n. Chr. gevonden, iets wat zeer uniek in Nederland is.

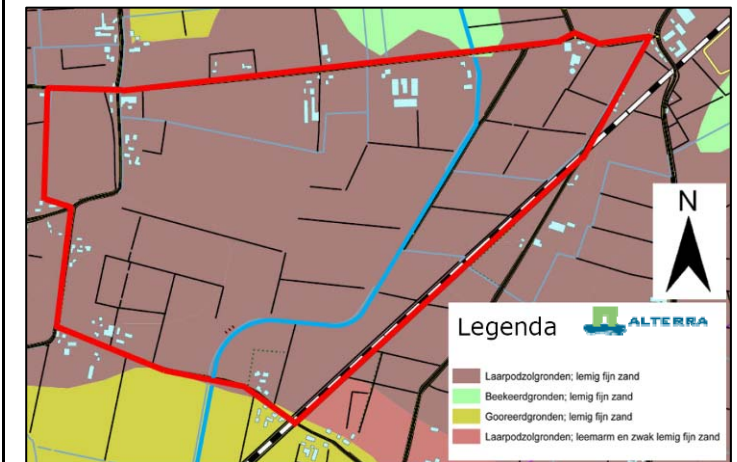
Bodem

Het volledige project gebied bestaat uit Laarpodzolgronden, zie figuur 4. Laarpodzolgronden zijn gronden die lang door agrariërs zijn bewerkt en bemest. Hierdoor ontstaat een laag waar goed landbouw op bedreven kan worden. Ook in de directe omgeving van het projectgebied is deze grondsoort veel te vinden.

In de lager gelegen gebieden in de omgeving, zoals het Gastels Laag, komen beekerdgronden voor.

Figuur 3: Geomorfologische kaart
[Bron: © Alterra Nederland "70"]

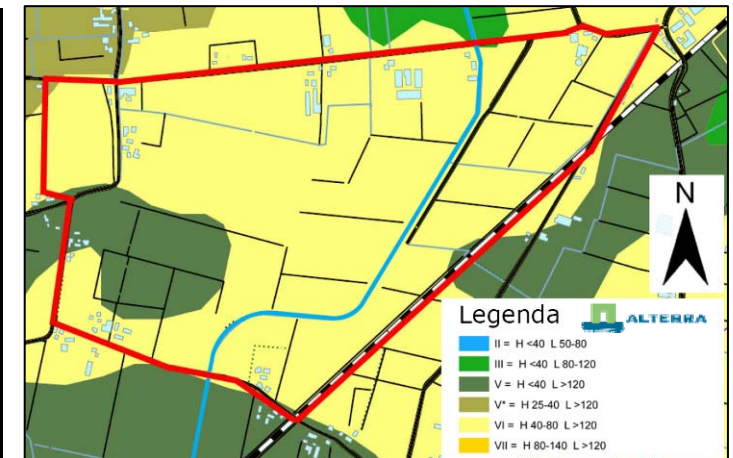
Figuur 4: Bodemkaart
[Bron: © Alterra Nederland "70"]

Grondwater

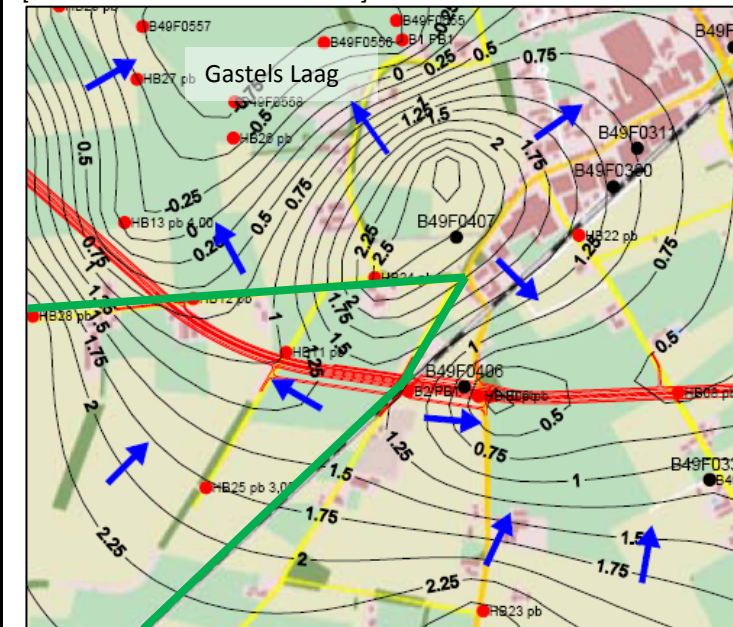
Door de zandafzettingen in en na de laatste ijstijd is het stroomgebied hoger gelegen dan omliggende gebieden. Hierdoor is de gemiddelde grondwaterstand in het projectgebied vrij laag. Het overgrote deel van het projectgebied heeft grondwatertrap VI, wat betekent dat het grondwater op meer dan 1.20m diepte zit. Door de glooiing in het landschap heeft het westen van het gebied een iets hogere grondwaterstand, namelijk trap V. Het enige verschil tussen deze trappen is dat bij trap V een hogere fluctuaties tussen de hoogste en laagste grondwaterstand is waar te nemen.

In de directe omgeving van het projectgebied treffen we vergelijkbare grondwaterstanden aan. Uitzondering hierop is natuurgebied Het Gastels Laag in het noorden. Dit gebied is veel lager gelegen dan de omgeving en heeft daarom ook een veel hogere grondwaterstand tot grondwatertrap 1 en 2. Een overzicht van de aanwezig grondwatertrappen is te vinden in figuur 5.

De natuurwaarden die binnen het Gastels Laag voorkomen zijn sterk afhankelijk van de grondwater- en kwelstromen. Uit het geohydrologisch onderzoek, dat ten behoeve van de zuidelijke rondweg rond Oudenbosch is uitgevoerd, blijkt dat water in het projectgebied infiltreert en deels als kwel in het Gastels Laag aan het oppervlak komt. Het andere deel zakt dieper weg en stroomt in noordwestelijke richting naar het Hollands Diep. In figuur 6 is een overzicht te zien van de grondwater- en kwelstromen binnen het projectgebied en het Gastels Laag. Het projectgebied is groen omlijnd.

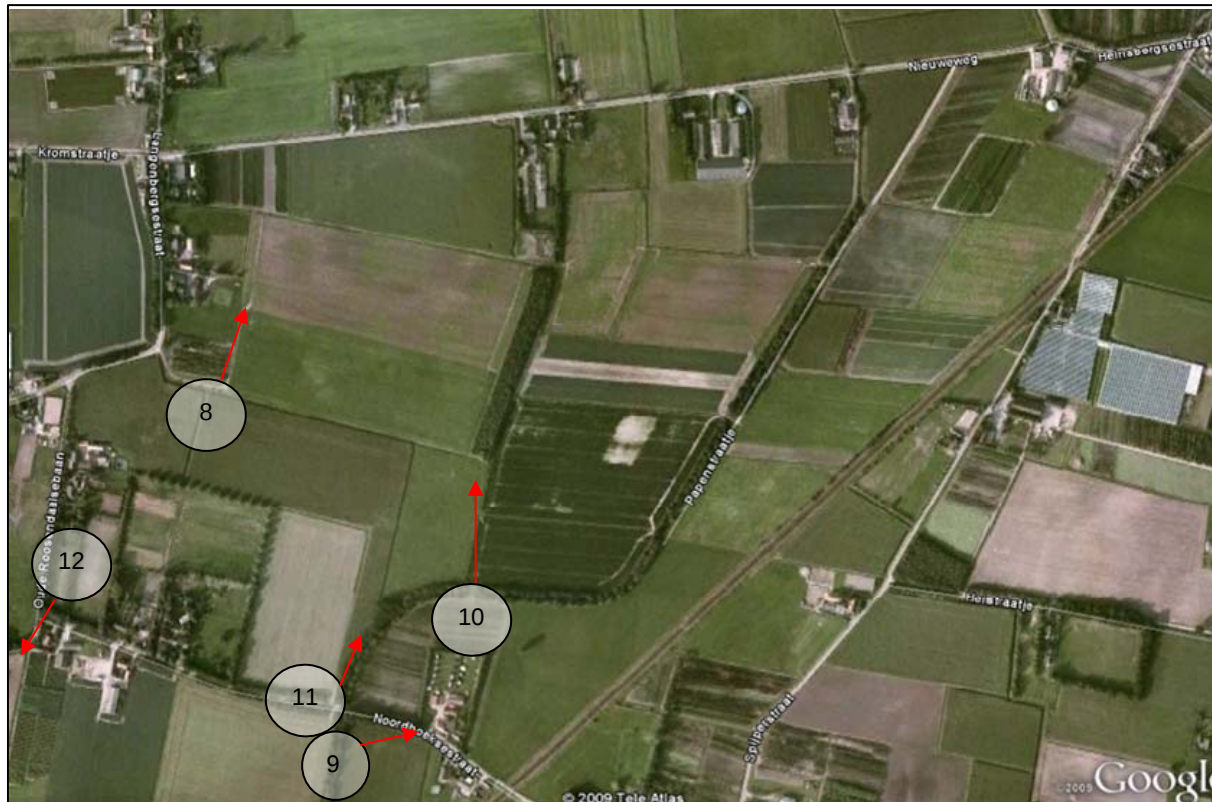
Figuur 5: Grondwatertrappen kaart
[Bron: © Alterra Nederland "70"]

Figuur 6: Grondwater/kwel stromen in plangebied
[Bron: Geohydrologisch onderzoek t.b.v. rondweg Oudenbosch]

2.2 Occupatie stroomgebied de Riet

Naast de fysieke opbouw van het gebied is het van belang het huidige gebruik, ofwel de occupatie, van het gebied te beschrijven. Aan de hand van foto's uit het gebied zal tevens een sfeerimpressie worden gegeven. Voor extra oriëntatie zijn op figuur 7 de diverse fotopunten weergegeven. Het nummer correspondeert met de foto, de pijl geeft de richting aan waarin de foto is genomen.

Figuur 7: Fotopunten stroomgebied de Riet
[Bron: Google Earth, september 2009]

Landbouw

Stroomgebied de Riet heeft van oudsher een agrarische bestemming. Deze bestemming is terug te vinden in het huidige bestemmingsplan “Bestemmingsplan Buitengebied, Halderberge-West, 28 september 2000”.

De agrarische occupatie op dit moment bestaat uit een aantal akkerbouwers, varkenshouderijen en een boomteler. In de directe omgeving van het projectgebied bevinden zich enkele glastuinbouwbedrijven.

Recreatie

In het buitengebied neemt naast landbouw en recreatie een steeds belangrijkere plaats in. De rust, ruimte en natuur in het buitengebied heeft namelijk een grote aantrekkingskracht op recreanten. Binnen stroomgebied de Riet bevindt zich Park “de Nieuwe Riet”, deze camping richt zich juist op de landelijke aspecten die het gebied herbergt. Tevens zijn op diverse plaatsen binnen het gebied rust punten met bankjes gecreëerd.

Figuur 8: Akkerbouw gewassen in het gebied

Figuur 9: Vooraanzicht Camping Park “De Nieuwe Riet”
[Bron: website Park “De Nieuwe Riet”]

Natuur

Binnen het projectgebied is de hoeveelheid natuur gering. Waterloop de Riet is het belangrijkste natuurobject binnen het projectgebied en is bestempeld als EHS. Vanuit de provincie is waterloop de Riet aangeduid met het natuurdoeltype¹; Braam/doornstruweel.

Naast waterloop de Riet is een groenstrook van circa 1.1 ha, welke eigendom is van Staatsbosbeheer, in het gebied gelegen. Verder zijn geen andere natuurlijke objecten binnen het onderzoeksgebied aanwezig.

Aangrenzend aan stroomgebied de Riet is kwelgebied het Gastels Laag gelegen. Dit natuurgebied is tevens bestempeld als EHS en is eigendom van Staatsbosbeheer. Het Gastels Laag is zeer gevoelig voor verdroging en wordt daarom zeer nauwkeurig en intensief beheerd. Op het Gastels Laag zijn de natuurdoeltype; Bloemrijk grasland en blauwgrasland van toepassing.

Water

Door het projectgebied stroomt waterloop de Riet, deze waterloop is in het kader van de werkverschaffing in 1937 - 1938 langs de west- en noordzijde van de Heinsberg aangelegd. Dit kanaal heeft als functie het water af te voeren dat afkomstig is uit het gebied tussen Roosendaal en het Gastels Laag. Hierdoor wordt voorkomen dat gebiedsvreemd water in het Gastels Laag terecht komt, dit is erg belangrijks omdat het Gastels Laag een kwelgebied is met bijzondere natuurwaarde. Voor de afwatering van het Gastels Laag heeft dit kanaal dus geen enkele betekenis. Waterloop de Riet komt in het zuiden het projectgebied binnen en is grotendeels eigendom van de gemeente Halderberge en het waterschap De Brabantse.

¹ Een natuurdoeltype is een in het natuurbeleid nagestreefd type ecosysteem dat een bepaalde biodiversiteit en een bepaalde mate van natuurlijkheid als kwaliteitskenmerken heeft.

Figuur 10: Bosstrook stroomgebied de Riet

Figuur 11: Waterloop de Riet

Infrastructuur en industrie

In en rondom het projectgebied is een goede infrastructuur te vinden. Via de snelwegen A17 in het noord/westen en de A58 in het zuiden is het gebied snel en gemakkelijk te bereiken. Naast deze snelwegen bevinden zich in het gebied een aantal goed onderhouden secundaire wegen. De bereikbaarheid met het openbaarvervoer is, in vergelijking met de auto, een stuk slechter. Het projectgebied ligt op 2.5 km van het station, van waar een treinverbinding van Roosendaal naar Oudenbosch loopt. Vanaf de dichtstbijzijnde bushalte is het ruim 18 min lopen om midden in het gebied te komen.

In de toekomst zal op infrastructureel gebied nog een aantal drastische veranderingen plaatsvinden. Zo zal in het noorden van het projectgebied een nieuwe zuidelijke rondweg worden aangelegd en in de toekomst wellicht een bypass tussen de snelweg A17 en A58.

Meer informatie over dit onderwerp zal te vinden zijn in hoofdstuk drie.

Gemeente Halderberge beschikt over diverse bedrijventerreinen verspreid over de verschillende kernen.

Kernen	Bedrijventerreinen
Hoeven	Hoge Akker
Oudenbosch	Boschendijk, de Gorzen en het Industrierrein/ Ambachtstraat
Oud Gastel	Korenweide

Samen met de gemeente Roosendaal is het bedrijventerrein Borchwerf II ontwikkeld. Dit bedrijventerrein ligt grotendeels binnen de grens van de gemeente Halderberge en beslaat in totaal circa 140 ha bedrijfskavels.

Figuur 12: Industrierrein Borchwerf II

3. *Beleid*

Om een goed onderbouwd antwoord te geven op de eerder opgestelde probleemstelling, is het van belang een analyse te maken van het beleid en wat hiervan de gevolgen zijn voor het beantwoorden van de probleemstelling. Ter verduidelijking van de status van de gebruikte rapporten is in bijlage I een overzicht gegeven.

3.1 *Landbouw*

Nederland is een klein en druk bevolkt land waar iedere m² twee keer wordt gebruikt. Om het buitengebied mooi, leefbaar, vitaal en duurzaam te houden is in 2004 de Beleidsnota Agenda voor een Vitaal Platteland (AVP) uitgekomen. De doelen van de AVP zijn:

- het scheppen van goede woonomstandigheden;
- het stimuleren van een levendige sociale structuur;
- het garanderen van een gezond functionerend ecosysteem;
- zorgen voor behoud en ontwikkeling van aantrekkelijke en toegankelijke landschappen.

Er is ruimte nodig voor economische (agrarische) bedrijvigheid op het platteland, zonder dat dit ten koste gaat van de typische plattelandswaarden als cultuurhistorie, natuur of landschap. Deze doelen komen terug in zowel het provinciaal als gemeentelijk beleid.

Provincie Noord Brabant

In de Ruimtelijke visie landbouw van het Streekplan 2002 wordt glastuinbouw en intensieve veehouderij meer geconcentreerd om verrommeling van het landschap te voorkomen. In het Streekplan 2002 van Provincie Noord-Brabant is het onderzoeksgebied bestempeld als AHS² Landbouw met mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw. In mogelijke doorgroeigebieden is een beperkt aantal glastuinbouwbedrijven aanwezig, het is hydrologisch geschikt en glastuinbouw is landschappelijk inpasbaar. In de Beleidsnota Glastuinbouw 2006-2015 zijn de uitbreidingsmogelijkheden voor glastuinbouw verder uitgewerkt. Nieuwe vestiging van een glastuinbouwbedrijf in een mogelijk doorgroeigebied is op beperkte schaal (enkele bedrijven) mogelijk.

² AHS: Agrarische Hoofdstructuur

Figuur 13: Akker naast waterloop de Riet

Figuur 14: Maïsland binnen het gebied

Dit kan wanneer sprake is van daadwerkelijke sanering van een bedrijf dat ten behoeve van een aanmerkelijke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit verplaatst dient te worden.

Het Streekplan 2002 van Provincie Noord-Brabant zegt dat binnen de AHS Landbouw vormen van verbrede landbouw mogelijk zijn. Verbrede landbouw kan gezien worden als 'agrariërs met iets erbij'. Voorbeelden hiervan zijn Agro-toerisme, agrarisch natuurbeheer, de verkoop van streekeigen producten en zorgboerderijen. De ontwikkeling van verbrede landbouwactiviteiten is als specifieke nevenfunctie in beginsel op alle bestaande agrarische bouwblokken toelaatbaar mits de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet worden beperkt. De activiteiten mogen geen afbreuk doen aan de aanwezige waarden in het gebied maar zijn er op gericht de ruimtelijke kwaliteit te versterken. Dit sluit aan bij de visie van de provincie zoals aangegeven in de *Paraplunota Ruimtelijke Ordening juli 2008*. De provincie wil, door middel van meervoudig ruimtegebruik extra ruimtebeslag voorkomen of beperken. Om zuinig ruimtegebruik te bevorderen stimuleren zij het hergebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties boven het toestaan van nieuwe vestiging. Daarnaast kunnen voormalige agrarische bedrijfslocaties (VAB's) in sommige gevallen worden benut ten behoeve van hergebruik voor andere functies. Veel agrarische bedrijven die beëindigd worden, liggen echter op locaties in het buitengebied, waarvan de agrarische bestemming niet kan worden gehandhaafd. Dit omdat ze bijvoorbeeld ongeschikt zijn voor blijvend agrarisch gebruik. Voor deze locaties geldt als uitgangspunt dat niet aan het buitengebied gebonden activiteiten en daarmee gepaard gaande bebouwing worden geweerd. De ruimtelijke visie west- Brabant beschrijft dat de landbouw nu het landschap intensief onderhoudt en bewerkt. In de toekomst zal de landbouw verder worden geïndustrialiseerd. Dit betekent meer en grotere intensieve veehouderijen en glastuinbouw.

ZLTO

De visie van ZLTO voor 2010, zoals beschreven staat op hun website, geeft aan dat ondernemende agrariërs marktgericht te werk moeten gaan door de wensen, behoeften, eisen, zorgen en verlangens van consumenten als vertrekpunt voor de bedrijfsvoering en -ontwikkeling te nemen. De agrarische sector heeft natuurlijk zijn eigen werkzaamheden en bedrijfsvoering welke gehandhaafd moet blijven. De ZLTO wil juist zijn 'sociale gezicht' laten zien want de maatschappelijke betrokkenheid van boeren en tuinders is van groot belang. Door middel van projecten en het samenwerken met gemeenten en provincie wil de ZLTO zorgen voor een stabiele en maatschappelijk verantwoorde agrarische sector.

3.2 Natuur

Binnen de gemeente Halderberge bevinden zich geen Natura 2000 gebieden. Tevens geeft de gemeente aan te voldoen aan wettelijke vereisten van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet omdat vergunningen en ruimtelijke plannen hier aan worden getoetst. In de *Paraplunota Ruimtelijke Ordening juli 2008* geeft de provincie Noord-Brabant zijn visie over inpassing van natuur. In de toekomst wil men de ruimtelijke samenhang vergroten, de ecologische kwaliteit verbeteren en de belevingswaarde van de natuur verhogen. Voor verbetering van de ecologische kwaliteit is het nodig dat de natuur voldoende ruimte krijgt. Belangrijkste instrument voor natuurontwikkeling is de groene hoofdstructuur (GHS).

Gemeenten hebben de taak om bij te dragen aan de ontwikkeling van (nieuwe)natuur in de vorm van de EHS en ecologische verbindingzones. In het nieuwe, nog vast te stellen, bestemmingsplan buitengebied zullen de natuurwaarden worden vastgelegd. Binnen het projectgebied is waterloop de Riet aangewezen als EHS. Het Gastels Laag, wat ten noorden van het projectgebied ligt is tevens aangewezen als EHS. Realisatie van de EHS is een tijdrovend proces omdat het geschiedt op vrijwillige basis. Het is dus van belang dat boeren en andere particulieren meer worden betrokken bij de aanleg van nieuwe natuur. Dit is tevens een belangrijke boodschap die de provincie over wil brengen naar particulieren. Landelijk is afgesproken dat 40% van de nieuw te vormen natuur geschiedt door particulier natuurbeheer. Voor de provincie Brabant betekent dit dat nog voor 2013 ruim 5.800 hectare gerealiseerd moet worden. Sinds februari 2009 is door Gedeputeerde Staten de ecologische hoofdstructuur helemaal opengesteld voor particulier natuurbeheer.

Gemeentelijk Landschapsbeleidsplan "Samen voor groen", 2002

Op 11 juni 2008 hebben de deelnemende partijen in de Brabantse Delta e.o. een gebiedscontract "Agrarisch Landschapsbeheer Brabantse Delta en omgeving" ondertekend. De gemeenteraad heeft reeds ingestemd met het stimuleren van het behoud van particuliere landschapselementen in de periode 2008 – 2012. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de subsidiemogelijkheden (Stimuleringskader) in het kader van het gezamenlijke uitvoeringstraject van de Brabantse Delta e.o.

Countdown 2010

Countdown 2010 is een Europees initiatief om het verlies aan biodiversiteit tegen te gaan. Net als alle andere gemeenten binnen de provincie Noord-Brabant heeft ook de gemeente Halderberge de intentieverklaring Countdown 2010 ondertekend.

Gemeente Halderberge heeft echter geen indicatorsoort aangewezen.

ZLTO

De ZLTO beseft dat de agrarische ondernemer in de 21e eeuw niet puur en alleen meer bezig kan zijn met het fokken van koeien of het potten van aardappelen. Van de ondernemer wordt verwacht dat hij of zij ook oog heeft voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer rond het bedrijf. ZLTO probeert draagvlak onder hun leden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer te creëren en te vergroten. De maatregelen moeten wel uitvoerbaar zijn zonder dat deze de ontwikkelingsruimte van het bedrijf beperken. Met andere woorden, er wordt gezocht naar een goede balans.

Borchwerf II

Borchwerf II is het nieuwe industrieterrein tussen Roosendaal en Oudenbosch en ligt ten zuiden van het projectgebied. Vóór de ontwikkeling van Borchwerf II was dit bestempeld als agrarisch gebied, hierin waren een aantal oude boerderijen en verschillende bossage gevestigd. Voorwaarde bij het aanleggen van Borchwerf II is het compenseren van de aanwezige landschapselementen. Bij de inventarisatie van het gebied zijn geen bijzondere dieren en planten soorten aangetroffen, behalve de Steenuil die in één van de boerderijen nestelde. Voor het slopen van de boerderij is een ontheffing voor de Flora en Faunawet aangevraagd en verleend. De natuurcompenserende maatregelen worden volledig binnen Borchwerf II uitgevoerd. Zo zijn al diverse retentievijvers aangelegd en op een aantal plaatsen laanbomen en groen elementen aangeplant.

Figuur 15: Steenuil, mogelijke indicatorsoort countdown 2010.

[Bron: www.vogelwerkgroepneede.nl]

3.3 Water

Europese unie

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn en heeft tot doel de ecologische en chemische waterkwaliteit te verbeteren. De waterkwaliteit van de Europese wateren moet vanaf 2015 aan bepaalde eisen voldoen welke worden doorgevoerd in provinciaal en gemeentelijk beleid.

Provincie Noord-Brabant

In het Streekplan Noord-Brabant 2002 'Brabant in Balans' word aangestuurd op betere bescherming van de 'onderste laag'. De provincie streeft hierbij naar een robuust water- en bodemsysteem. Wat het grondwater betreft betekent dit dat aansluiting wordt gezocht bij het systeem van kwel en infiltratie. Dit systeem vereist dat op de hogere gronden zoveel mogelijk water wordt vastgehouden voor infiltratie, dat in de intermediaire gebieden zo min mogelijk wateronttrekking plaatsvindt en dat er in laaggelegen (kwel)gebieden – zeker in de winter en het voorjaar – hoge (grond)waterpeilen zijn, waardoor het water kansen biedt voor natte natuurontwikkeling.

Om wateroverlast bij veel en langdurige regenval in lagergelegen gebieden te voorkomen, moet zoveel mogelijk water in de 'haarvaten' van het stroomgebied worden vastgehouden. In een agrarisch gebied waar veel kapitaalintensief gebouwd gaat worden is een watertoets wenselijk en soms ook verplicht. In de watertoets komt naar voren wat het effect van de bebouwing is op de afwatering van het gebied en wat de invloed op het grondwater is.

Ook het gebruik van grond- of oppervlaktewater voor beregening van het land heeft een effect op de (grond)waterstand. Voor het gebruik van grondwater is een vergunning van de provincie nodig. Voor onttrekking uit oppervlaktewater is toestemming nodig van het waterschap. Nieuwe onttrekkingen worden niet meer toegestaan en in de bestaande vergunningen zijn beperkingen opgenomen voor het beregenen van grasland.

De provincie verklaart in de paraplunota van 2008 dat infiltratie van regenwater in hogere gelegen gronden belangrijk is voor lagergelegen gebieden waar natuur voorkomt die afhankelijk is van kwel water. Vooral in de winter en het voorjaar is het belangrijk om hogere grondwaterstanden in hoger gelegen delen te hebben om natte natuur te behouden. Veel grondwateronttrekking in deze gebieden is niet wenselijk.

Figuur 16: Beregening agrarische gronden
[Bron: www.ziezo.biz/media]

Figuur 17: Voorbeeld waterberging

In de *Ruimtelijke Visie West-Brabant 2030* komt naast het verder beschermen van kwelgebieden ook de verbetering van oppervlaktewater en grondwater naar voren. De uitspoeling van mest en bestrijdingsmiddelen heeft een sterk negatieve invloed op de grondwaterkwaliteit en daarmee op de oppervlaktewaterkwaliteit. Er wordt ingezet op een brede zone die fungeert als buffer voor met name meststoffen.

Waterschap De Brabantse Delta

In het Gebiedsplan Brabantse delta 2005 is het Gastels Laag bestempeld als een gebied met hoge natuurwaarden. Om deze natuurwaarden te behouden of te versterken is het belangrijk om in de hoger gelegen zandgronden in de directe omgeving meer water vast te houden. Dit om de ‘verdroging’ van het gebied tegen te gaan. Verder ondersteunt het waterschap natuur- en landschapsbeheer en heeft het Stimuleringskader groene en blauwe diensten in ontwikkeling. Het doel hiervan is het in stand houden en verhogen van de kwaliteit, van het ecologisch landschappelijk en het cultuurhistorisch waardevol agrarisch gebied, door agrariërs en particulieren.

Agrariërs en andere particulieren met grond in het buitengebied worden op deze manier betrokken bij het onderhoud en de aanleg van landschapselementen zoals houtwallen, poelen en natuurvriendelijke oevers. In het *Gemeentelijk Waterplan Halderberge 2004* wordt beschreven dat er rond Oudenbosch bij veel neerslag onvoldoende waterbergingscapaciteit is waardoor noodgedwongen rioolwater geloosd moet worden op het oppervlaktewater. In lagere gelegen gedeeltes ontstaat wateroverlast als gevolg van beperkte bergingscapaciteit. Het Gastels Laag is aangewezen als zoekgebied voor waterberging. Gezien de natuurwaarde van het Gastels Laag is waterberging zeer onwenselijk. Een gedeelte van de oplossing is het water op hoger gelegen delen langer vast te houden zodat niet in een keer een grote hoeveelheid water afgevoerd moet worden. LTO Nederland vindt dat het waterbeleid de ontwikkelingsruimte van de land- en tuinbouw niet mag beperken. Boeren en tuinders zouden meer waardering moeten krijgen voor de inspanningen die zij op dit vlak verrichten. Nieuwe maatregelen moeten inpasbaar zijn in de bedrijfsvoering en mogen niet voor economische schade zorgen. LTO Nederland stelt zich als belangrijke gesprekspartner van overheden en waterbeheerders proactief op.

Figuur 18: Voorbeeld akkerrandenbeheer
[Bron: www.zuid-holland.nl/akkerranden_1341.jpg]

3.4 Recreatie

In het *Streekplan Noord-Brabant 2002 'Brabant in Balans'*, staat een visie over 'aan het buitengebied gebonden recreatie'. Toerisme en recreatie zijn nevensgeschikte activiteiten in het buitengebied, die de economische vitaliteit van het buitengebied bevorderen, onder meer in de vorm van verbrede landbouw. Toerisme en recreatie gedijen het beste in een kwalitatief hoogwaardige omgeving. Bijdragen vanuit deze sector aan de ontwikkeling van landschap en natuur liggen dus voor de hand. Het is van belang dat toeristisch-recreatieve ontwikkelingen aansluiten bij en afgestemd zijn op de ontwikkelingen in de landbouw.

Het centrale uitgangspunt uit de *Paraplunota Ruimtelijke Ordening 2008* van provincie Noord-Brabant is dat toerisme en recreatie gezien worden als nevensgeschikte activiteiten in het buitengebied, die een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het platteland. Nieuwe locaties voor verblijfsrecreatie in de GHS-Landbouw en de AHS-Landschap zijn in beginsel alleen binnen bestaande en voormalige (agrarische) bouwblokken mogelijk. Hergebruik van voormalige agrarische bouwblokken (VAB's) is toegestaan voor overige recreatieve voorzieningen. Voorwaarde is dat een verdere recreatieve ontwikkeling past binnen de visie zoals neergelegd in de gebieds- en reconstructieplannen, dat de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet worden beperkt en dat de aanwezige waarden niet worden aangetast maar worden versterkt. In de AHS-Landbouw is aan het buitengebied gebonden toerisme en recreatie goed mogelijk als dit op de juiste manier in het landschap wordt ingepast. In de ruimtelijke visie 2030 wordt het bestaande netwerk van fiets- en voetpaden verder aangevuld. De natuurbeleving wordt afgewisseld met intensieve grondgebonden landbouw. Om de toeristisch-recreatieve activiteiten in het landelijk gebied te versterken worden vormen van kleinschalige, verbrede landbouw gestimuleerd.

Waterschap De Brabantse Delta

Het waterschap geeft op hun website www.brabantsedelta.nl aan recreatie als een belangrijk onderdeel te zien. Het waterschap zet zich dan ook actief in om water en waterschapseigendommen toegankelijk te maken voor recreanten. Het waterschap geeft een aantal fietsroutes uit. Daarnaast kan meegewerkt worden aan nieuwe initiatieven voor wandel- en fietspaden door de gemeenten en de recreatiesector.

Figuur 19: Rustpunt voor recreanten binnen het gebied

In het Gebiedsplan Brabantse delta 2005 wordt extensieve recreatie als belangrijk onderdeel gezien van de activiteiten in het buitengebied. Een belangrijk deel van de aanwezige dagrecreatiemogelijkheden wordt gevormd door de routegebonden recreatie. Zo zijn er diverse fiets- en wandelroutes welke onderdeel zijn van het landelijke fietsknooppuntensysteem. Door dit systeem worden verschillende fietsroutes met elkaar ‘verknoopt’ waardoor oneindig veel verschillende routes te fietsen zijn. Ieder kan zijn eigen fietsroute samenstellen van knooppunt naar knooppunt.

TOP Brabant³ heeft als doelstelling om aanvullend op de inzet van de aangesloten organisaties, brancheoverstijgende zaken aan te pakken. In de Notitie ‘Recreatie en toerisme en bestemmingsplannen buitengebied in Noord-Brabant’ van april 2007 zijn beleidspunten voor de recreatiesector opgesteld. In het buitengebied is het van belang recreatieve activiteiten, zoals kampeerterrein, Bed & Breakfast en dagrecreatie, op een juiste wijze in te passen in het landschap. Om te voorkomen dat het landschap verrommelt moet de recreatie op het bouwperceel/bouwblok dan wel direct grenzend aan het bouwperceel/bouwblok plaatsvinden. Ook moet agrarisch gebied niet worden aangetast. Het beleid dat door TOP Brabant is opgesteld kan door de gemeente worden verankerd in het recreatiebeleid, het bestemmingsplan en de bijbehorende bestemmingsplanvoorschriften. De voorschriften die niet kunnen worden opgenomen in het bestemmingsplan, kunnen worden geregeld in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

In de Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Halderberge, september 2009 worden recreatie en toerisme beschouwd als nevensgeschikte activiteiten in het buitengebied. Ze kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het platteland. Een aantal recreatieondernemers heeft in samenwerking met de gemeente een toeristische initiatiefgroep (TIG) opgezet. Het belangrijkste doel van de TIG is om gezamenlijk uitvoering te geven aan het marketingplan om zo het toeristisch product Halderberge te versterken. Onder het motto: toeristen en recreanten komen graag naar Halderberge, want daar valt iets te beleven.

³ TOP Brabant is een initiatief van de brancheorganisaties RECRON, HISWA Vereniging, Koninklijk Horeca Nederland, Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO) en de Kamers van Koophandel in Brabant. De sector Paardenhouderij en de Vereniging Kampeerboeren (VeKaBo) zijn als agendaleden aan TOP Brabant verbonden.

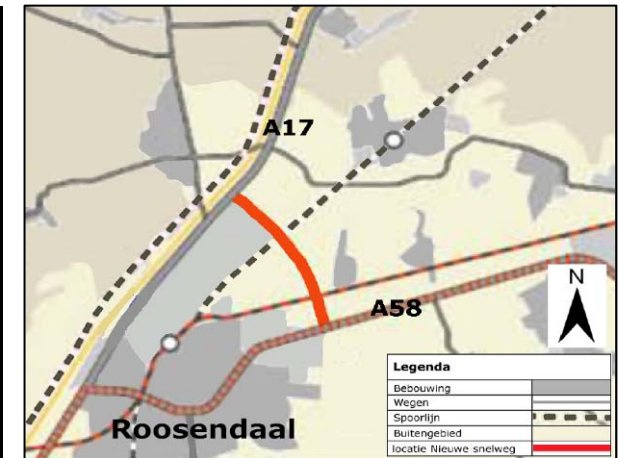
Figuur 20: Voorbeeld extensieve recreatie

3.5 Infrastructuur

In de Ruimtelijke Visie 2030 van Provincie Noord-Brabant is aangegeven waar in de toekomst nieuwe infrastructuur moet komen. De koppeling van de A58 met de A17 ter hoogte van Roosendaal betekent een nieuwe harde grens voor het projectgebied. De ligging van deze nieuwe snelweg is te zien in figuur 21.

Naast de koppeling van deze twee snelwegen wordt gewerkt aan een zuidelijke rondweg voor de kern Oudenbosch.

Op figuur 22 is het tracé te zien dat loopt door het noordoosten van het gebied. Aanleg van deze zuidelijke rondweg zal voor een betere ontsluiting van de kern Oudenbosch zorgen. Echter loopt de rondweg dwars door het landelijk gebied en wordt natuurgebied het Gastels Laag en waterloop de Riet gescheiden. Dit betekent een grotere versnippering van het gebied.

Figuur 21: Mogelijke nieuwe snelweg
[Bron: Ruimtelijke Visie 2030, 2009]

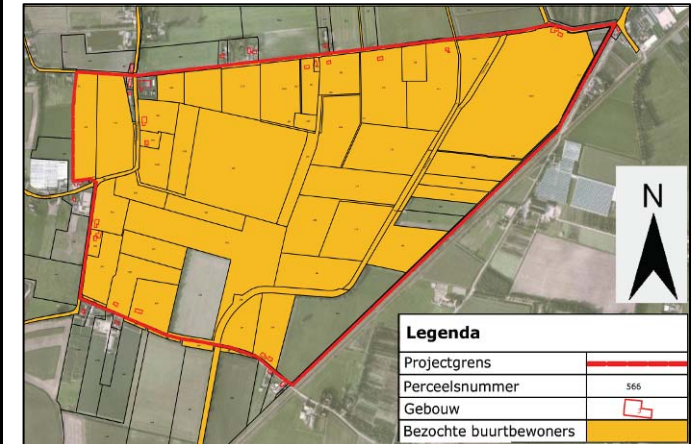
Figuur 22: Ligging zuidelijke rondweg
[Bron: Gemeente Halderberge, 2009]

4. Onderzoek naar grondeigenaren en bewoners

Doel van dit onderzoek is het zoeken van de meest optimale inrichting van Stroomgebied de Riet met behoud van de huidige landschappelijke waarde, het versterken van de biodiversiteit en met ruimte voor de recreatieve sector. Heel belangrijk is dat het plan draagvlak geniet van bewoners, grondeigenaren en belanghebbenden. Daarom heeft een apart onderzoek plaatsgevonden naar de wensen, meningen en visies van de buurtbewoners en grondeigenaren binnen het plangebied. In de periode september tot november 2009 zijn 10 bewoners van het projectgebied, gemeente Halderberge, Staatsbosbeheer, waterschap de Brabantse Delta, ZLTO Halderberge en Jansen land BV bezocht. Deze bewoners en instanties beheren bijna alle grond binnen het plangebied zoals op figuur 23 is weergegeven.

4.1 Kadastrale informatie

De eerste fase bij het onderzoek naar de buurtbewoners en grondeigenaren was het raadplegen van het kadaster. Wie is nu eigenlijk belanghebbende, wat is het huidige gebruik van de gronden en wie zijn de eigenaren. Uit gegevens die zijn opgevraagd bij het kadaster, is een eigendomskaart gemaakt welke is weergegeven in bijlage II. Aan de hand van deze kaart is een overzicht gemaakt van buurtbewoners en grondeigenaren.

Figuur 23: Bezochte bewoners en grondeigenaren
[Bron: Kadaster september 2009]

4.2 Gesprekken buurtbewoners

De inhoud van de gesprekken met de buurtbewoners zijn grofweg te verdelen in drie onderdelen, namelijk; de huidige situatie, de ontwikkelingen die er plaatsvinden en de toekomst van het gebied. De belangrijkste resultaten uit deze gesprekken zullen dan ook per fase worden beschreven.

4.2.1 De huidige situatie van stroomgebied de Riet en omgeving

Het belangrijkste en misschien wel meest opvallende antwoord is dat alle bewoners over het algemeen tevreden zijn met de huidige inrichting van het gebied. Het open landschap, de agrarische bedrijvigheid, natuur en recreatieve voorzieningen, het plaatje klopt.

De aanwezige fiets- en wandelroutes worden veel gebruikt door mensen in de omgeving, evenals door het overgrote deel van de buurtbewoners zelf.

De agrarische sector is alom aanwezig en wordt niet alleen door de agrariërs gewaardeerd maar ook door de andere bewoners. Vooral het uitzicht over de licht glooiende akkers wordt door alle buurtbewoners als sterk punt gezien. De agrariërs willen graag in het gebied blijven met hun bedrijf en de varkenshouder wil graag uitbreiden. Ook de in het gebied aanwezige natuur wordt erg gewaardeerd en is zelfs beeldbepalend. Denk hierbij aan de verschillende landschapselementen, zoals de bosstrook en bossages langs waterloop de Riet.

Deze landschapselementen worden vooral als schuilplaats gebuikt door reeën en vogels.

*“Het open landschap moet behouden blijven”
10 van 10 bewoners*

*“Landschapselementen zoals de bosstrook en
waterloop de Riet zijn beeldbepalend”
10 van 10 bewoners*

*“De agrarische sector mag niet de dupe worden
van natuurontwikkeling en recreatie”
7 van 10 bewoners*

4.2.2 Ontwikkeling in stroomgebied de Riet en omgeving

In het gebied en directe omgeving zijn ontwikkelingen gaande die direct invloed hebben op de woonomgeving van de bewoners. Zo doorsnijdt de zuidelijke rondweg het noordelijke gedeelte van het projectgebied, iets waar de aanwezig agrariërs en bewoners absoluut niet blij mee zijn. Een aantal van de bewoners moet grond afstaan voor de realisatie van de rondweg. Hierbij gaat goede landbouwgrond verloren en worden percelen gesplitst, dit terwijl juist de agrarische sector verantwoordelijk is voor de uitstraling van het gebied. Ook heerst bij een aantal buurtbewoners de 'angst' voor geluidsoverlast.

De realisatie van het nieuwe industrieterrein Borchwerf II wordt tevens als negatief punt genoemd. Over het algemeen vindt men Borchwerf II te groot en landschappelijk slecht ingepast. Daarbij is de overlast van verkeer in het gebied en lichtverstrooiing in de avond een van de belangrijke kritiek punten. Een goede natuurlijke afscheiding van Borchwerf II wordt door veel buurtbewoners aangedragen als verbeterpunt.

De laatste belangrijke ontwikkeling in het gebied is de mogelijke realisatie van grootschalige glastuinbouw. Glastuinbouw wordt door nagenoeg alle bewoners als zeer onwenselijk gezien. Vooral landschappelijke gezien past glastuinbouw niet in dit gebied, omdat hierdoor de openheid en het karakter verloren gaat. Ook de verkeerstoename is een groot bezwaar. Het is echter ten tijde van dit onderzoek nog niet bekend of de gemeente het zoekgebied voor glastuinbouw heropent en of er dus in de toekomst mogelijkheden zijn voor glastuinbouw.

"Glastuinbouw past niet in stroomgebied de Riet"
10 van 10 bewoners

"Agrarische sector moet de ruimte krijgen, zij zijn verantwoordelijk voor de uitstraling van het gebied"
9 van 10 bewoners

"Goede natuurlijke afscheiding van Borchwerf II"
7 van 10 bewoners

4.2.3 Toekomst van stroomgebied de Riet en omgeving

De bewoners vinden het een mooi en typisch stukje buitengebied dat moet blijven zoals het is. Daarnaast zou door de aanleg van nieuwe natuur het gebied aantrekkelijker gemaakt kunnen worden. Echter over de vraag of er meer natuur in het gebied moet komen zijn de meningen verdeeld.

De meeste agrariërs vinden dat landbouw voorrang heeft en zien problemen voor hun bedrijfsvoering. Wat betreft de ontwikkeling van meer natuur op eigen grond ziet ongeveer de helft van de buurtbewoners zeker mogelijkheden, de andere helft niet.

Naast meer natuur en het vergroten van de biodiversiteit ziet men ook kansen voor meer recreatie, zowel verblijfs- als dagrecreatie.

Belangrijk is dat de meeste bewoners de mogelijke ontwikkeling van kassen en industrie als bedreiging zien. Mocht het zo zijn dat glastuinbouw wordt toegestaan, dan zullen diverse buurtbewoners na gaan denken over hun verdere toekomst in het gebied.

De matige communicatie van de gemeente rondom alle plannen geeft onzekerheid over de toekomst van de woonomgeving en bedrijfsmogelijkheden.

*“Het gebied moet meer eenheid krijgen”
5 van 10 bewoners*

*“Typisch stukje Nederlands buitengebied, dit moet gekoesterd worden”
9 van 10 bewoners*

*“Meer recreatieve mogelijkheden”
5 van 10 bewoners*

*“Vermoedelijke leegloop van het gebied bij realisatie glastuinbouw”
5 van 10 bewoners*

4.3 Gesprekken belanghebbende instanties

Om een goed overzicht te krijgen van de mogelijkheden en beperkingen binnen het gebied, hebben gesprekken met diverse instanties plaatsgevonden. De belangrijkste aspecten uit deze gesprekken zijn hieronder weergegeven.

4.3.1 Gemeente Halderberge

De gemeente heeft een belangrijke functie bij de toekomstige ontwikkeling van het gebied. Echter uit het gesprek met de afdeling Ruimtelijke Ordening van de gemeente is gebleken dat zij geen duidelijke visie heeft over het gebied. Momenteel is men bezig met de ontwikkeling van een nieuw bestemmingsplan buitengebied voor de gehele gemeente. Na realisatie van het bestemmingsplan zal enigszins duidelijk zijn wat men met het gebied van plan is.

4.3.2 Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer is eigenaar en beheerder van waterloop De Riet, de bosstrook en het natuurgebied Gastels Laag. Als natuurbeherende instantie heeft Staatsbosbeheer ideeën over de huidige stand van zaken en toekomstplannen in het gebied en aangrenzende gebieden.

Zo vindt men dat waterloop de Riet een belangrijke hydrologische verbinding heeft met de omgeving. De waterkwaliteit van de waterloop kan beter wegens de lichte vervuiling met meststoffen zoals fosfaten. Ook op het gebied van flora en fauna vormt waterloop de Riet een belangrijke verbindingszone.

Binnen het projectgebied bevindt zich een bosstrook van ongeveer 1 hectare welke in het bezit van Staatsbosbeheer is. Deze bosstrook heeft volgens Staatsbosbeheer een belangrijke landschappelijke waarde, maar de natuurwaarde is gering. Het beheer is uitbesteed aan een agrariër in de omgeving.

Net buiten het projectgebied bevindt zich natuurgebied het Gastels Laag. In 2006 is men begonnen met de herinrichting van het gebied om de natuurwaarde te vergroten. Het Gastels Laag is aangemerkt als kansrijk blauwe grasland en benoemd tot robuuste natuur.

Met het oog op de toekomst heeft Staatsbosbeheer een aantal ideeën betreffende de ontwikkeling van het gebied.

In het kader van Countdown 2010 heeft Staatsbosbeheer een aantal suggesties voor soortenadaptatie, denk hierbij aan de steenuil of bepaalde vleermuissoorten.

Staatsbosbeheer is negatief gestemd over de realisatie van de zuidelijke rondweg. Dit omdat de rondweg het Gastels Laag afscheidt van de rest van het gebied en zal zorgen voor geluidsoverlast. Het botst tevens met de ambitie om het Gastels Laag en de omgeving verder te ontwikkelen. Voor wat betreft waterloop de Riet zijn verschillende mogelijkheden voor ontwikkeling en beheer, maar tot op heden zijn nog geen concrete plannen geformuleerd. Een wens van Staatsbosbeheer is een strook van ongeveer 20 meter langs De Riet voor de ontwikkeling van flora en fauna. In het kader van verdroging en het opslaan van hemelwater bij hevige regenval is gemeente Halderberge op zoek naar waterbergingsgebieden. Het Gastels Laag is hiervoor aangewezen als zoekgebied, gezien de belangrijke natuurwaarden die hier gelden is dit niet realistisch. Daarvoor kunnen op bepaalde plaatsten flauwe oevers worden aangelegd. Verder houdt Staatsbosbeheer de ontwikkelingen rondom de zuidelijke rondweg, Borchwerf II en de mogelijke glastuinbouw goed in de gaten.

4.3.3 Waterschap Brabantse Delta

Het waterschap heeft slechts een beperkt aantal eigendommen binnen het gebied. Het gaat hier om een aantal afwateringssloten en de waterloop de Riet.

Het stroomgebied bevindt zich op een dekzandrug en is daarom gevoelig voor verdroging. Deze hogere zandgronden wil men behouden als infiltratiegebied voor hemel- en oppervlaktewater. Een grote toename van verhard oppervlakte op de hogere zandgronden is dan ook niet wenselijk. Het waterschap heeft momenteel geen ambities voor de ontwikkeling van het gebied en zal zich enkel op de achtergrond manifesteren.

Omgeving projectgebied

Natuurgebied het Gastels Laag is gebaat bij een goede kwaliteit van het oppervlaktewater en een constante kweldruk. Het waterschap zorgt door middel van vergunningen en het beheer van de watersystemen voor deze constante kwaliteit. Voor de ontwikkelingen die de kwaliteit en kwantiteit van het watersysteem in gevaar dreigen te brengen, zal een vergunning aangevraagd moeten worden.

De aanleg van Borchwerf II heeft gezorgd voor een forse toename van verhard oppervlak aangrenzend aan het projectgebied. Om de infiltratie van hemel- en oppervlaktewater te verbeteren zijn Wadi's en retentiegebieden aangelegd. Verder zullen deze ontwikkelingen geen gevolgen hebben voor het projectgebied.

In het gebied tussen Oudenbosch en Bosschenhoofd heeft men veel last van wateroverlast en is men op zoek naar waterbergingsgebieden. Tot op heden zijn er nog geen gebieden aangewezen.

Toekomst de Riet en omgeving:

Waterschap de Brabantse Delta heeft geen specifieke toekomstplannen voor de ontwikkeling van stroomgebied de Riet. Er is geen speciaal beleid voor dit gebied en dit zal er waarschijnlijk ook niet komen. Bij realisatie van bijvoorbeeld glastuinbouw of andere grote projecten, waarbij de waterhuishouding aandacht behoeft, zal het waterschap ingrijpen. Dit is alleen een ondersteunende rol en men zal zelf geen nieuwe projecten initiëren.

4.3.4 ZLTO afdeling gemeente Halderberge

ZLTO afdeling Halderberge is een belangenorganisatie voor de agrarische sector. Als belangenbehartiger voor de agrarische sector zal de ZLTO geen partij kiezen voor een individuele agrariër. Juist deze onafhankelijkheid maakt de ZLTO sterk.

Stroomgebied de Riet

De agrarische sector heeft vanuit het verleden haar stempel gedrukt op het gebied. Binnen het gebied zijn een aantal agrariërs aanwezig met ieder hun eigen belangen en wensen. Het huidige gebied biedt de ruimte aan deze agrariërs om hun bedrijven verder te ontwikkelen. De ZLTO zal het algemene belang van deze agrariërs behartigen.

Ontwikkelingen stroomgebied de Riet

Het tracé van de zuidelijke rondweg is inmiddels bekend en ZLTO Halderberge heeft alleen nog een informerende rol voor de agrariërs in het gebied. In het voortraject heeft ZLTO in een klankbordgroep gezeten om de belangen te behartigen.

ZLTO is van mening dat binnen de gemeente Halderberge onvoldoende ontwikkelingsgebieden voor glastuinbouw zijn. Als het huidige zoekgebied gesloten blijft is er geen alternatief. ZLTO zal zich hardmaken voor een goed alternatief binnen de gemeente. Een goed doorgroeigebied moet groot genoeg zijn zodat meerder bedrijven zich daar kunnen vestigen. In de ogen van de ZLTO is het huidige zoekgebied te klein. Dit betekent echter niet dat ZLTO tegen de ontwikkeling van glas in het gebied is, maar men kijkt puur naar de belangen van de agrariërs in het algemeen.

Toekomst stroomgebied de Riet

Wat de ontwikkelingen in de toekomst ook mogen zijn, ZLTO zal te allen tijde de belangen van de agrariërs behartigen. Verder staan ze open voor nieuwe ontwikkelingen en stimuleren dit binnen de agrarische sector. De agrarische sector zal ook maatschappelijk verantwoord moeten ondernemen en hier is nog een verbeteringslag in te maken. Agrarisch natuurbeheer wordt al gestimuleerd door de ZLTO. Nadeel bij dit soort nevenactiviteiten is de onduidelijkheid in regels en de lange subsidietrajecten.

ZLTO ziet waterberging op de hoger gelegen gronden als een goede ontwikkeling mits de agrarische sector er niet op achteruit gaat.

4.3.5 Jansen Hoeven BV

Peter Jansen is een tomatenteler in het Brabantse Hoeven. Vanaf de start van het bedrijf in de jaren '70 tot de laatste uitbreiding in de jaren '90 is het bedrijf gegroeid naar een omvang van 8 hectaren. Op de huidige locatie van het bedrijf is echter het maximale aantal hectare kassen bereikt en kan het bedrijf niet verder uitbreiden.

De heer Peter Jansen wil als ondernemer een rendabel en modern bedrijf houden wat betekent dat schaalvergroting noodzakelijk is. Doordat op de huidige locatie geen uitbreidingsmogelijkheden meer zijn is de heer Jansen op zoek gegaan naar een nieuwe locatie voor zijn bedrijf, binnen gemeente Halderberge. Peter Jansen heeft vervolgens 23 hectare grond gekocht met als doel het glastuinbouwbedrijf naar die locatie te verplaatsen. Echter werd in 2006 door de gemeenteraad besloten het zoekgebied voor glastuinbouw niet verder te ontwikkelen.

In september 2009 heeft de raadsfractie van het CDA een voorstel ingediend om het zoekgebied voor glastuinbouw weer open te stellen. Dit voorstel wordt behandeld in de commissie en de uitspraak is nog niet bekend.

Toekomst

Wel glastuinbouw:

De toekomst van het bedrijf van de heer Jansen en die van stroomgebied de Riet is nog erg onzeker. De uitspraak van de gemeente zal hier duidelijkheid in geven. Mocht het zo zijn dat het zoekgebied weer wordt geopend dan kan de heer Jansen zijn bedrijfsplannen indienen bij de gemeente.

Voor de ontwikkeling van zijn glastuinbouwbedrijf zal gesproken worden over de landschappelijke inpassing hiervan. Hierbij kan gedacht worden aan de aanplant van bossage en een infiltratiegebied of retentiebekken voor oppervlakte- en hemelwater.

De heer Peter Jansen staat open voor ideeën van buurtbewoners voor een goede landschappelijke inpassing van het kassencomplex.

Geen glastuinbouw:

De heer Jansen heeft nog geen alternatieven bedacht voor het gebruik van zijn gronden in stroomgebied de Riet, wanneer glastuinbouw daar niet mogelijk is. Hij zal zijn grond in eerste instantie niet verkopen of verhuren maar in eigen beheer houden.

5. Conclusie en aanbevelingen

Om de kaders te scheppen voor een optimale inrichting van stroomgebied de Riet, worden in de conclusie de bevindingen uit de gesprekken met buurtbewoners en gekoppeld aan het geïnventariseerde beleid.

5.1 Conclusie

De belangrijkste conclusies uit dit onderzoek zijn hier onder weergegeven waarbij onderscheid is gemaakt tussen de thema's landbouw, natuur, water en recreatie.

Landbouw

De agrarische sector is verantwoordelijk voor de huidige uitstraling van het gebied. De gronden worden gebruikt voor de teelt van diverse gewassen en voor de begrazing door schapen en paarden. Dit agrarisch gebruik wordt als zeer prettig en mooi ervaren door de buurtbewoners. Zij zijn dan ook van mening dat de agrarische sector de ruimte moet krijgen in dit gebied, mits de landschappelijke kwaliteiten er niet op achteruit gaan. Echter wordt grootschalige nieuwvestiging van glastuinbouw of intensieve veehouderij door veel buurtbewoners niet gewenst.

Zowel de gemeente Halderberge als Provincie Noord-Brabant heeft het gebied bijna volledig bestemd als AHS-Landbouw waardoor de agrarische sector hier volop de ruimte krijgt. De AHS-Landbouw biedt echter ook ruimte voor glastuinbouw en intensieve veehouderij. Door deze op verschillende plaatsen te concentreren wil men verrommeling tegen gaan en het landschap aantrekkelijk en toegankelijk houden. Tevens worden in het buitengebied geen nieuwe bedrijfslocaties meer toegelaten en men stimuleert daarom het hergebruik van voormalige bedrijfslocaties voor nieuw economische activiteiten in het buitengebied.

De buurtbewoners en grondeigenaren in het gebied hebben een aantal wensen en ideeën die hier goed bij aansluiten;

“Het open landschap moet behouden blijven”

“Het gebied moet meer eenheid krijgen”

“Agrarische sector moet de ruimte krijgen, zij zijn verantwoordelijk voor de uitstraling van het gebied”

“Leegloop van het gebied bij grootschalige nieuwvestiging van glastuinbouw”

Een aantal belangrijke beleidsuitgangspunten zijn hieronder weergegeven:

- Gebied bestempeld als AHS Landbouw; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Concentreren glastuinbouw en intensieve veehouderij ter voorkoming van verrommeling; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Zorgen voor behoud en ontwikkeling van aantrekkelijke en toegankelijke landschappen; (*Agenda Vitaal Platteland 2004*)
- Hergebruik VAB's, meervoudig ruimtegebruik ter voorkoming van extra ruimtebeslag; (*Paraplunota Ruimtelijke Ordening 2008*)

Natuur

Binnen het projectgebied is slechts een kleine hoeveelheid natuur aanwezig, deze natuurlijke objecten worden door de bewoners wel als beeldbepalende landschapselementen bestempeld. Een aantal bewoners is bereid om samen te werken aan het vergroten van de biodiversiteit door bijvoorbeeld een aantal aanpassingen te doen op hun grond. Deze initiatieven voor particulier natuurbeheer worden aangemoedigd vanuit de provincie. De provincie Noord-Brabant heeft namelijk de ambitie om de ecologische kwaliteit en belevingswaarde van de natuur te vergroten en particulier natuurbeheer te stimuleren. De gemeente Halderberge wil bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe natuur en heeft de intentieverklaring Countdown 2010 ondertekend, voor het tegengaan van verlies aan biodiversiteit. Ook wil de gemeente bijdragen aan de ontwikkeling van natuur in de vorm van EHS en ecologische verbindingzones. Waterloop de Riet, de bosstrook en natuurgebied het Gastels Laag zijn allen bestempeld als EHS en zijn eigendom van Staatsbosbeheer welke de gebieden ook beheert. Zo is Waterloop De Riet een hydrologische verbinding voor flora en fauna welke naar natuurgebied het Gastels Laag stroomt. Staatsbosbeheer hoopt in de toekomst op mogelijkheden om van waterloop de Riet een robuuste ecologische verbindingzone te maken. De bosstrook is een belangrijk landschapselement welke behouden moet blijven maar heeft verder weinig natuurwaarde.

De bewoners in het gebied hebben de volgende meningen en wensen die hier op aansluiten;
“Landschapselementen zoals de bosstrook en waterloop de Riet zijn beeldbepalend”
“Samenwerking tussen buurtbewoners voor het vergroten van de biodiversiteit”

Een aantal belangrijke beleidsuitgangspunten zijn hieronder weergegeven:

- Samenhang vergroten, de ecologische kwaliteit verbeteren en de belevingswaarde van de natuur verhogen; (*Paraplunota Ruimte 2008*)
- Landelijk gezien 40% van de nieuw te vormen natuur, geschieden door particulier natuurbeheer; (*Paraplunota Ruimte 2008*)
- Bijdragen aan de ontwikkeling van (nieuwe) natuur in de vorm van de EHS en ecologische verbindingzones; (*Milieubeleidsplan 2009-2012 Gemeente Halderberge*)
- Stimuleren van het behoud van particuliere landschapselementen; (*Milieubeleidsplan 2009-2012 Gemeente Halderberge*)
- Tegengaan van verlies aan biodiversiteit; (*Ondertekening Countdown 2010 Gemeente Halderberge*)

Water

De Europese unie wil de waterkwaliteit in Europa verbeteren en heeft daar verschillende richtlijnen voor opgezet die de lidstaten als uitgangspunt gebruiken voor hun eigen waterbeleid. De provincie Noord-Brabant wil de verdere verdroging van de hogere zandgronden voorkomen zodat de kwelstroom naar lagergelegen natuurgebieden, zoals het Gastels Laag, intact blijft. Dit wil men realiseren door water in de haarvaten van het stroomgebied en op hogere zandgronden te bergen. Het volbouwen van de hoger gelegen zandgronden is dus niet wenselijk. Binnen de gemeente Halderberge heeft men te maken met een gebrek aan waterbergingscapaciteit rond de kern Oudenbosch, wat problemen geeft bij hevige en langdurige regenval. Men is dan ook op zoek naar locaties voor het bergen van water waarvoor o.a. het natuurgebied Gastels Laag is aangewezen. Nu is het Gastels Laag geen mogelijkheid voor waterberging in verband met de bijzondere natuur die daar te vinden is. Men is dan ook nog steeds op zoek naar nieuwe locaties. Het projectgebied zou mogelijk interessant kunnen zijn om aan te wijzen als zoekgebied voor waterberging. Hierbij moet echter een goede afweging worden gemaakt tussen de belangen van de agrarische sector en natuur.

Voor waterberging en het verbeteren van de waterkwaliteit zijn diverse beleidstukken opgesteld;

- Europa wil waterkwaliteit verbeteren; (*Kaderrichtlijn Water*)
- Meer water vasthouden op hogere zandgronden t.b.v. kwel in natuurgebieden; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Zoveel mogelijk water vastgehouden in de 'haarvaten' van het stroomgebied; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Meer bescherming oppervlaktewater tegen uitspoeling mest; (*Ruimtelijke visie west Brabant 2030*)
- Het waterschap ondersteunt natuur- en landschapsbeheer door Stimuleringskader groene en blauwe diensten; (*Gebiedsplan Brabantse delta 2005*)
- Onvoldoende waterbergingscapaciteit, daardoor noodgedwongen rioolwater lozen op oppervlakte water; (*Gemeentelijk waterplan 2004*)
- Waterbeleid mag de ontwikkelingsruimte van de land- en tuinbouw niet beperken; (*website www.lto.nl*)

Recreatie

Het recreatieve aanbod binnen het gebied is momenteel gering en bestaat uit een camping en wandel- en fietsroutes. Het hiervoor aanwezige fietsknooppuntensysteem wordt veel gebruikt. De bewoners hebben aangegeven dat er meer recreatie mogelijkheden in het gebied moeten komen. Hierbij moet voornamelijk gedacht worden aan extensieve vormen zoals wandelen en fietsen. De toenemende vraag naar recreatie in het buitengebied zorgt voor nieuwe mogelijkheden. Recreatie is een economische drager welke steeds belangrijker wordt in het buitengebied. Gelet op de beperkte ruimte is het van groot belang dat nieuwe vormen van recreatie de agrarische sector niet in hun bedrijfsvoering mogen belemmeren. Zowel de provincie, TOP Brabant en de gemeente geven in hun beleid aan dat toerisme en recreatie op diverse wijzen bijdragen aan de ontwikkeling van het buitengebied.

Het grootste gedeelte van de bewoners geven aan dat;

“Meer recreatieve mogelijkheden”

“Agrarische sector mag niet de dupe worden van natuurontwikkeling en recreatie”

Beleid met betrekking tot recreatie en toerisme;

- Toerisme en recreatie bevorderen economische vitaliteit van het buitengebied; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Toerisme en recreatie bevorderen leefbaarheid buitengebied; (*Paraplunota Ruimte 2008*)
- Toerisme en recreatie goed mogelijk in de AHS-Landbouw mits dit landschappelijk goed wordt ingepast; (*Ruimtelijke visie west Brabant 2030*)
- Toerisme en recreatie past in het buiten gebied als deze het agrarisch gebied niet aantasten; (*TOP Brabant*)
- Recreatie levert belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van het platteland. (*Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Halderberge, september 2009*)

5.2 Aanbevelingen

Het onderzoek naar de *“Mogelijkheden en beperkingen ten aanzien van de verhoging van biodiversiteit in stroomgebied de Riet”* is slechts de beantwoording van een gedeelte van de probleemstelling. In dit onderzoek is het beleidskader geschetst en zijn de wensen en ideeën van buurtbewoners en belanghebbende in beeld gebracht.

Om de probleemstelling volledig te beantwoorden wordt aangeraden een tweede onderzoek uit te voeren waarin de volgende onderdelen aan bod komen:

- Het opstellen van verschillende scenario's waarbij de bevindingen uit dit onderzoek als uitgangspunt worden genomen,
- Uit een van deze scenario's, of een samenstelling van meerdere, een gedragen visie op te stellen,
- Bij uitwerking van de scenario's dient goed rekening te worden gehouden met de wensen en ideeën van de buurtbewoners. Uit het onderzoek is gebleken dat de instanties zoals Staatsbosbeheer en het Waterschap over het algemeen weinig belang bij de ontwikkeling van het gebied hebben,
- Onderzoek welke subsidiemogelijkheden beschikbaar zijn voor de uitvoering van (deel)projecten.

Literatuurlijst

Boek en rapport

Bestuurlijke Regiegroep West-Brabant, *Ruimtelijke Visie West-Brabant 2030*, 14 april 2009
Brabants Bureau voor Toerisme, *Toeristische trendrapportage Brabant 2007/2008*, juni 2008
Gemeente Halderberge, *Concept Milieubeleidsplan 2009-2012*, februari 2009
Gemeente Halderberge, *Gemeentelijk Waterplan Halderberge*, augustus 2004
Grontmij, *Eindrapport Toeristisch-Recreatief Marketingplan Gemeente Halderberge 2008-2013*
februari 2008
Fugro ingenieursbureau B.V., *Geohydrologisch onderzoek t.b.v. rondweg*, juni 2009
Provincie Noord-Brabant, *Beleidsnota Buitengebied in Ontwikkeling*, juli 2004
Provincie Noord-Brabant, *Beleidsnota Glastuinbouw 2006-2015*, december 2006
Provincie Noord-Brabant, *Paraplunota Ruimtelijke Ordening*, juli 2008
Provincie Noord-Brabant, *Stimulering Particulier Natuurbeheer in de Ecologische Hoofdstructuur*,
februari 2008
Provincie Noord-Brabant, *Streekplan 2002 'Brabant in Balans'*, 2002
Provincie Noord-Brabant, *Uitwerkingsplan Landelijke regio Steenberge en Halderberge*, dec 2004
Provincie Noord-Brabant, *Werken aan Biodiversiteit Gemeente en Burgers samen aan de slag*, 2009
Waterschap Brabantse Delta, *Waterbeheersplan 2010-2015*, december 2008

Internet

Gemeente Halderberge, www.halderberge.nl, november 2009
Landschapsgeschiedenis van het Gastels Laag, Dr K.A.H.W. Leenders, Den Haag,
Milieu & NatuurCompendium, *'Natura 2000 en Ecologisch hoofdstructuur'*.
<http://www.milieuennatuurcompendium.nl>, oktober 2009.
Provincie Noord Brabant, *'Provincie bevordert particulier natuurbeheer'*. <http://www.brabant.nl>,
september 2009.
Unie van bosgroepen, *'Natuurgebiedsplannen'*. <http://www.natuurbeheer.nu>, september 2009.
Waterschap de Brabantse Delta, www.brabatsedelta.nl, november 2009
ZLTO afdeling Halderberge, www.zlto.nl, november 2009

Mondelinge bronnen:

Buurtbewoners en grondeigenaren:

Dekkers, de heer P.H.M

Elich, de heer G.P.

Groenendijk, de heer en mevrouw A.M

Jansen, de heer P.

Kerstens, de heer en mevrouw M.P.M.

Klep, de heer J.A.A.

Koremans, de heer A.J.G.M.

Luijks, de heer P.B.G.

Muijs, de heer en mevrouw C.

Schrauwen, mevrouw W.

Steenhoven, de heer en mevrouw J.J.J. van

Suijkerbuijk, de heer en mevrouw A.G.M.

Visser-Koghee, de heer en mevrouw E.C.

Instanties:

Gemeente Halderberge: Paul, C.-Heijningen, R. van- Boer, K. de

Projectmanager Borchwerf II: Verhagen, Tom

Staatsbosbeheer: Jansen, de heer J.

Waterschap de Brabantse Delta: Mol, K

ZLTO afdeling Halderberge: Bartelen, Peter

Fotomateriaal:

Alle foto's in dit rapport aanwezig, zijn door het projectteam gemaakt in de periode september 2009 tot november 2009 tenzij anders is weergegeven.

Kaartmateriaal:

Gegevens voor kaartmateriaal zijn afkomstig van © Alterra Nederland en de Topografische Dienst Nederland en mogen niet vermeerderd worden.

Bijlage I:
Status beleidsstukken

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de gebruikte rapporten en onderzoeken. Hierbij wordt aangegeven wat de status en looptijden van deze rapporten is.

1. Bestuurlijke Regiegroep West-Brabant, Ruimtelijke Visie West-Brabant 2030, 14 april 2009

Status: Concept visie document, biedt gemeenschappelijk kader voor ruimtelijke agenda.

Looptijd: Visie document van nu tot 2030, zal in de toekomst vernieuwd worden.

2. Brabants Bureau voor Toerisme, Toeristische trendrapportage Brabant 2007/2008, juni 2008

Status: Rapportage m.b.t. vrijetijdsbesteding in Brabant.

Looptijd: Rapportage over de periode 2007-2008

3. Gemeente Halderberge, Concept Milieubeleidsplan 2009-2012, februari 2009

Status: Concept beleidsplan, richtinggevend voor gemeentelijk beleid

Looptijd: Periode 2009 tot 2012

4. Gemeente Halderberge, Gemeentelijk Waterplan Halderberge, augustus 2004

Status: Visie document

Looptijd: In 2009 zal een nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan worden opgesteld. Dit plan bestrijkt de periode 2010 t/m 2014 en is de vervanger van het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan en Waterplan.

5. Grontmij, Eindrapport Toeristisch-Recreatief Marketingplan Gemeente Halderberge 2008-2013 februari 2008

Status: Beleidsdocument voor de gemeente. Richtinggevend voor beleid.

Looptijd: 2008 tot 2013.

6. Fugro ingenieursbureau B.V., Geohydrologisch onderzoek t.b.v.rondweg, juni 2009

Status: Onderzoeksrapport

Looptijd: N.v.t., rapport is ter ondersteuning van planvorming rond rondweg

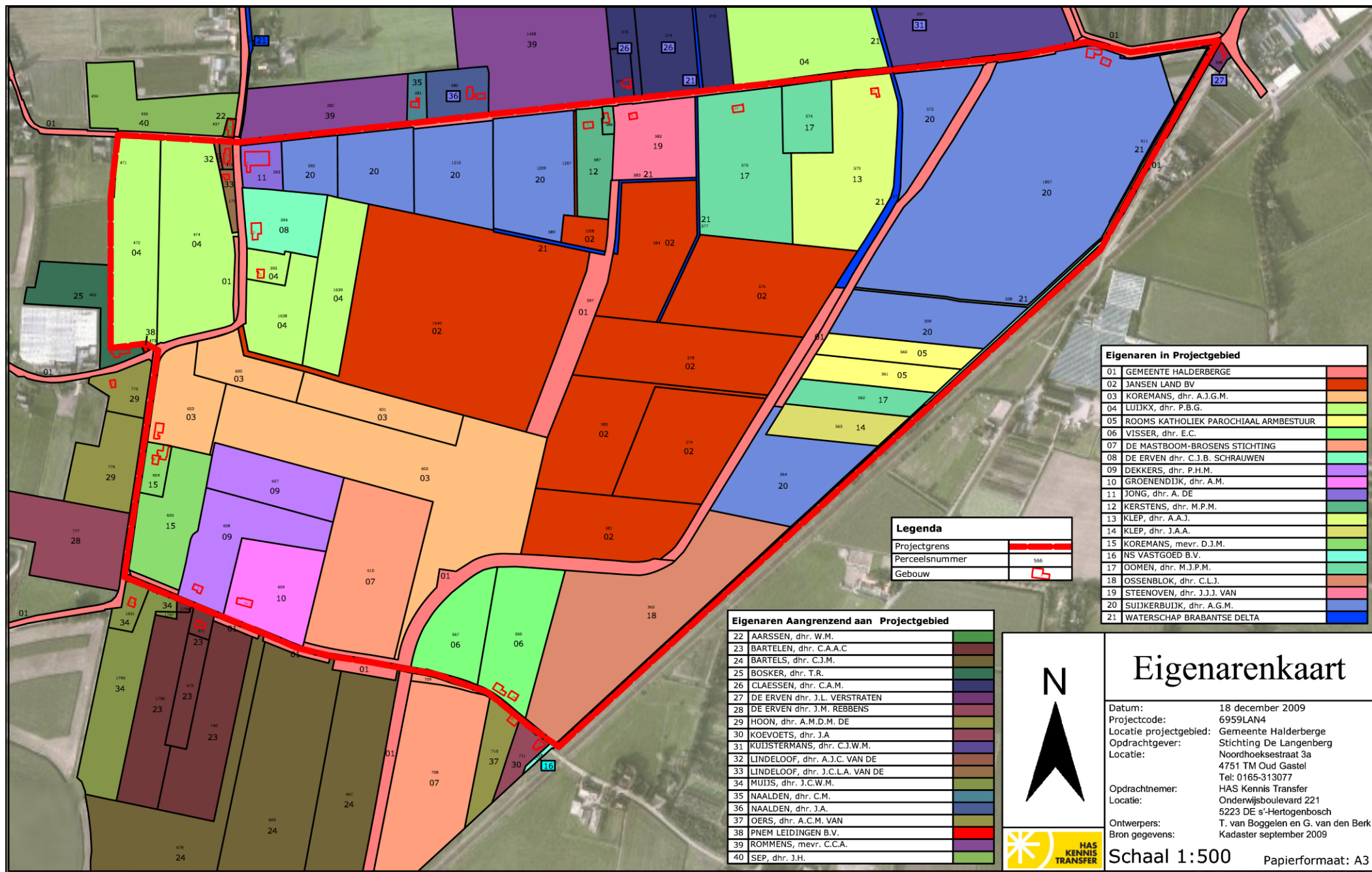
7. Provincie Noord-Brabant, Beleidsnota Buitengebied in Ontwikkeling, juli 2004

Status: Niet juridisch bindend. Uitwerking van de Wet Ruimtelijke ordening door de provincie.

Looptijd: 2004 tot heden

8. Provincie Noord-Brabant, Beleidsnota Glastuinbouw 2006-2015, december 2006
Status: Niet juridisch bindend. Uitwerking van de Wet Ruimtelijke ordening door de provincie.
Looptijd: 2006 t/m 2016
9. Provincie Noord-Brabant, Paraplunota Ruimtelijke Ordening, juli 2008
Status: Niet juridisch bindend, is overgangsnota naar nieuwe Streekplan.
Looptijd: 2008 tot nieuw Streekplan
10. Provincie Noord-Brabant, Stimulering Particulier Natuurbeheer in de Ecologische Hoofdstructuur, februari 2008
Status: Geen speciale juridische status, het is een notitie waarbij mogelijkheden voor particulier natuurbeheer worden toegelicht.
Looptijd: N.v.t.
11. Provincie Noord-Brabant, Streekplan 2002 'Brabant in Balans', 2002
Status: Strategie voor de ruimtelijke ontwikkeling voor Noord Brabant in de komende 20 jaar. Richtinggevend aan ruimtelijk beleid in Brabant.
Looptijd: 2002-2020
12. Provincie Noord-Brabant, Uitwerkingsplan Landelijke regio Steenberge en Halderberge, december 2004
Status: Het plan is een kader voor ruimtelijke ontwikkelingen en maakt onderdeel uit van het provinciale toetsingskader op grond waarvan ruimtelijke plannen en initiatieven van gemeenten worden beoordeeld.
Looptijd: Streekplan is leidend.
13. Provincie Noord-Brabant, Werken aan Biodiversiteit Gemeente en Burgers samen aan de slag, 2009
Status: Geen, document met voorbeeldprojecten ter vergroting van de biodiversiteit.
Looptijd: N.v.t.

Bijlage II:
Eigenarenkaart

Eigenaren in Projectgebied		
01	GEMEENTE HALDERBERGE	
02	JANSEN LAND BV	
03	KOREMANS, dhr. A.J.G.M.	
04	LUJIKX, dhr. P.B.G.	
05	ROOMS KATHOLIEK PAROCHIAAL ARMBESTUUR	
06	VISSER, dhr. E.C.	
07	DE MASTBOOM-BROSENS STICHTING	
08	DE ERVEN dhr. C.J.B. SCHRAUWEN	
09	DEKKERS, dhr. P.H.M.	
10	GROENENDIJK, dhr. A.M.	
11	JONG, dhr. A. DE	
12	KERSTENS, dhr. M.P.M.	
13	KLEP, dhr. A.A.J.	
14	KLEP, dhr. J.A.A.	
15	KOREMANS, mevr. D.J.M.	
16	NS VASTGOED B.V.	
17	OOMEN, dhr. M.J.P.M.	
18	OSSENBLOK, dhr. C.L.J.	
19	STEENOVEN, dhr. J.J.J. VAN	
20	SUIJKERBUIJK, dhr. A.G.M.	
21	WATERSCHAP BRABANTSE DELTA	

Legenda	
Projectgrens	
Perceelsnummer	566
Gebouw	

Eigenaren Aangrenzend aan Projectgebied	
22	AARSSSEN, dhr. W.M.
23	BARTELEN, dhr. C.A.A.C.
24	BARTELS, dhr. C.J.M.
25	BOSKER, dhr. T.R.
26	CLAESSEN, dhr. C.A.M.
27	DE ERVEN dhr. J.L. VERSTRATEN
28	DE ERVEN dhr. J.M. REBBENS
29	HOON, dhr. A.M.D.M. DE
30	KOEVOETS, dhr. J.A.
31	KUIJSTERMANS, dhr. C.J.W.M.
32	LINDELOOF, dhr. A.J.C. VAN DE
33	LINDELOOF, dhr. J.C.L.A. VAN DE
34	MUIJS, dhr. J.C.W.M.
35	NAALDEN, dhr. C.M.
36	NAALDEN, dhr. J.A.
37	OERS, dhr. A.C.M. VAN
38	PNEM LEIDINGEN B.V.
39	ROMMENS, mevr. C.C.A.
40	SEP, dhr. J.H.

Eigenarenkaart

Datum: 18 december 2009
Projectcode: 6959LAN4
Locatie projectgebied: Gemeente Halderberge
Opdrachtgever: Stichting De Langenberg
Locatie: Noordhoeksestraat 3a
4751 TM Oud Gastel
Tel: 0165-313077
Opdrachtnemer: HAS Kennis Transfer
Locatie: Onderwijsboulevard 221
5223 DE s'-Hertogenbosch
Ontwerpers: T. van Boggelen en G. van den Berk
Bron gegevens: Kadaster september 2009

Schaal 1:500 Papierformaat: A3

Rapport 'Stroomgebied De Riet in 2020', HAS KennisTransfer, 5 februari 2010

Stroomgebied de Riet in 2020

Colofon

Has KennisTransfer
Onderwijsboulevard 221
Postbus 90108
5200 MA 's-Hertogenbosch
Telefoon: (073) 692 36 37

Documenttitel: Stroomgebied de Riet in 2020
Projectcode: 6958LAN4

Status: (Versie 1.0)

Opdrachtgever: Stichting De Langenberg
Contactpersonen: Piet Luijks en Sandra Visser-Koghee

Projectleider: Mevr. Ir. L.C.R. van Heusden
Projectleden: Dhr. G.G.L.M.M. van den Berk
Dhr. T. van Boggelen

Plaats: 's-Hertogenbosch
Datum: 5 februari 2010

Stichting De Langenberg

Voorwoord

Het rapport dat voor u ligt bevat een visie voor de ontwikkeling van stroomgebied de Riet met bijbehorend maatregelen pakket. Het door HAS KennisTransfer uitgevoerde onderzoek “Natuurlijk de Riet” heeft als basis gediend voor dit rapport. Het onderzoek is uitgevoerd door twee studenten verbonden aan HAS KennisTransfer in opdracht van Stichting De Langenberg.

HAS KennisTransfer is als kennisinstelling verbonden aan Hogeschool HAS Den Bosch en is bedrijven in de agribusiness, food-, milieu- en groene sector van dienst met opleiding, training en toegepast onderzoek & advies. Via HAS KennisTransfer kunnen studenten op een professionele manier afstuderen en kennis maken met het werkveld.

Tot slot willen Stichting De Langenberg en met name Chris en Sandra Visser-Koghee, Gerard Elich en Piet Luijkx bedanken voor de prettige samenwerking.

’s-Hertogenbosch, 5 februari 2010

Geert van den Berk

Tom van Boggelen

Titia van Heusden

Samenvatting

Binnen de gemeente Halderberge bevindt zich stroomgebied de Riet, een typisch Nederlands cultuurlandschap. Echter door de aanleg van regionaal industrieterrein Borchwerf II, de realisatie van de zuidelijke rondweg rond de kern Oudenbosch en de mogelijke ontwikkeling van een 25ha groot glastuinbouwcomplex dreigt het gebied zijn aantrekkelijkheid te verliezen. De bewoners van het gebied vrezen dat hun buurt langzaamaan dicht wordt gebouwd waardoor de rust en ruimte verdwijnt. Daarom hebben een aantal buurtbewoners zich verenigd in Stichting De Langenberg. HAS KennisTransfer is door Stichting De Langenberg gevraagd een visie voor stroomgebied de Riet te ontwikkelen waarbij het verhogen van de biodiversiteit en het creëren van ruimte voor de recreatieve sector de speerpunten zijn.

De randvoorwaarden staan beschreven in het door HAS KennisTransfer uitgevoerde onderzoek; *“Natuurlijk de Riet”* december 2009.

Deze randvoorwaarden bestaan uit een beschrijving van de huidige situatie, de belangrijkste beleidskaders en wensen en meningen van de buurtbewoners, grondeigenaren en belanghebbenden.

Het projectgebied beslaat circa 100ha en is voor het overgrote deel in eigendom van agrariërs. Binnen het gebied zijn geen cultuurhistorisch waardevolle objecten aanwezig. De agrarische occupatie bestaat op dit moment uit een aantal akkerbouwers, varkenshouderijen en een boomteler en bevinden zich in het noordoosten van het projectgebied. Overige occupatie bestaat uit particuliere bewoning en is voornamelijk in het zuidwesten gesitueerd. Recreatie in het gebied bestaat uit een 40+ camping en een aantal fiets- en wandelroutes. De natuurlijke objecten in het projectgebied zijn Waterloop de Riet en een 1.1ha grote bosstrook, beide worden als beeldbepalend gezien.

Uit het beleidsonderzoek is gebleken dat het gehele gebied bestempeld is als AHS-Landbouw. Dit betekent dat de agrarische sector de voorkeur krijgt in het gebied en andere ontwikkeling mogen geen nadelige gevolgen hebben voor de agrarische bedrijfsvoering. De aanwezige natuur kan worden versterkt en de aanleg van nieuwe landschapselementen wordt gestimuleerd vanuit de gemeente.

Uit gesprekken met deze bewoners is gebleken dat het merendeel van de bewoners graag meer natuur en recreatie in het gebied zouden willen. Echter dient bij de ontwikkeling van nieuwe natuur en recreatie rekening te worden gehouden met de landschappelijke waarden en de agrarische sector. Daarnaast zijn diverse buurtbewoners bereid om de biodiversiteit op kleine schaal te vergroten door het aanleggen van kleinschalige landschapselementen.

Naar aanleiding van de randvoorwaarden en de inachtneming van de doelstelling is de toekomstvisie beschreven. De belangrijkste onderdelen uit de visie zijn hieronder weergegeven;

- Stroomgebied de Riet is ontwikkeld tot een open cultuurlandschap waarbij de agrarische sector de boventoon voert en in harmonie samengaat met natuur en recreatie.
- Waterloop de Riet en de bosstrook zijn ontwikkeld tot robuuste natuur en zijn een grote meerwaarden op het gebied van flora en fauna.
- Buurtbewoners, grondeigenaren en belanghebbenden hebben de handen in een geslagen en hebben door middel van agrarisch natuurbeheer diverse landschapselementen aangelegd.
- Het nieuwe recreatieve rustpunt, in combinatie met de nieuwe wandelroute, zorgt voor een goede beleving van het gebied en draagt bij aan de recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied.

Om de visie verder vorm te geven zijn aan de hand van een tweetal indicatorsoorten, de steenuil en veldleeuwerik, diverse maatregelen geformuleerd. De gekozen maatregelen moeten bijdragen aan een verbetering van de habitat voor de steenuil en de veldleeuwerik. Bij de maatregelen is onderscheid gemaakt tussen maatregelen op de korte- en op de lange termijn.

Maatregelen korte termijn:

De korte termijn maatregelen zijn relatief snel uitvoerbaar en dragen bij aan het verhogen van de biodiversiteit. Deze maatregelen bestaan uit het aanleggen en plaatsen van;

- Poelen
- Houtwallen/singel
- Akkerrandenbeheer
- Hoogstamboomgaard
- Nestkasten

Tot slot zijn er nog een aantal overige maatregelen die toegepast kunnen worden.

Maatregelen lange termijn:

De lange termijn maatregelen leveren een grote bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit en de recreatieve aantrekkelijkheid maar kosten relatief veel tijd en geld voor realisatie.

De lange termijn maatregelen zijn hieronder weergegeven en bestaan uit de ontwikkeling van;

- Rustpunt
- Akkerranden wandelroute
- Mantel/zoom vegetatie bosstrook
- Waterloop de Riet

Aanbevelingen:

Tot slot zijn een aantal aanbevelingen geformuleerd.

- Goede communicatie met buurtbewoners en belanghebbenden over de plannen;
- Initiatieven uit het gebied stimuleren en groeperen;
- Het gezamenlijk regelen van zaken als aanleg en onderhoud van landschapselementen;
- Draagvlak onder bewoners vergroten door eerste maatregel samen uit te voeren;
- Het jaarlijks inventariseren van de voortgang in flora en fauna;
- Gemeente Halderberge betrekken bij de ideeën;
- Gemeente Halderberge vragen om het volledige projectgebied open te stellen voor het Groen Blauw Stimuleringskader;
- De nieuwe visie bij de gemeente om laten zetten in beleid;
- Aandragen van ambassadeur soort in het kader van countdown 2010.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting	6
1. Inleiding	11
2. Huidige situatie en randvoorwaarden.....	13
2.1 Huidige situatie.....	13
2.2 Beleid	14
2.3 Onderzoek buurtbewoners, grondeigenaren en belanghebbenden	15
3. Toekomst visie stroomgebied de Riet in 2020	17
4. Uitwerking visie.....	19
4.1 Indicatorsoorten.....	19
4.1.1 Steenuil als doelsoort.....	20
4.1.2 Veldleeuwerik als doelsoort.....	21
4.2 Maatregelen korte termijn	23
4.2.1 Poelen	25
4.2.2 Houtwal en singels.....	27
4.2.3 Akkerrandenbeheer	29
4.2.4 Hoogstamboomgaard	31
4.2.5 Nestgelegenheid steenuil	33
4.2.6 Overig	35
4.3 Maatregelen lange termijn.....	37
4.3.1 Ontwikkeling rustpunt	39
4.3.2 Akkerranden wandelroute.....	41
4.3.3 Mantel/zoom vegetatie bosstrook	43
4.3.4 Ontwikkeling waterloop de Riet	45

5. Aanbevelingen.....	46
Literatuurlijst	48
Bijlage I: Subsidiestelsel Groen Blauw Stimuleringskader.....	50
Bijlage II: Kostenindicatie voor aanleg van korte termijn maatregelen	54
Bijlage III: Kostenindicatie voor aanleg van lange termijn maatregelen.....	58

1. Inleiding

Binnen de gemeente Halderberge bevindt zich stroomgebied de Riet, een typisch Nederlands cultuurlandschap. Dit ruim 100 ha groot gebied is voornamelijk door de agrarische sector in eigendom en gebruik en wordt aangevuld met particuliere bewoning en natuur. Echter door de aanleg van regionaal industrieterrein Borchwerf II, de realisatie van de zuidelijke rondweg rond de kern Oudenbosch en de mogelijke ontwikkeling van een 25 ha groot glastuinbouwcomplex dreigt het gebied zijn aantrekkelijkheid te verliezen. De bewoners van het gebied vrezen dat hun buurt langzaamaan dicht wordt gebouwd waardoor de rust en ruimte verdwijnt. Daarom hebben een aantal buurtbewoners zich verenigd in Stichting De Langenberg. Deze stichting wil een alternatieve ontwikkeling van stroomgebied de Riet, waarbij de huidige landschappelijke waarden worden behouden, de biodiversiteit wordt vergroot en er meer ruimte is voor recreatie. Het belangrijkste hierbij is dat het plan voldoende draagvlak geniet van bewoners en belanghebbenden. HAS KennisTransfer is door Stichting De Langenberg gevraagd een visie voor stroomgebied de Riet te ontwikkelen waarbij het verhogen van de biodiversiteit en het creëren van ruimte voor de recreatieve sector de speerpunten zijn. De gehanteerde doelstelling is rechts weergegeven.

Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt de huidige situatie en overige randvoorwaarden beschreven waaraan de visie en de daarop volgende maatregelen moeten voldoen. Het hoofdstuk is opgedeeld in drie paragrafen, namelijk gebiedsbeschrijving, beleid en onderzoek buurtbewoners.

De uiteindelijke visie voor stroomgebied de Riet is weergegeven in hoofdstuk drie.

Door de uitwerking van diverse maatregelen wordt in hoofdstuk vier visie verder uitgewerkt.

In paragraaf 4.1 wordt aan de hand van een tweetal indicatorsoorten aangegeven waarom is gekozen voor de diverse maatregelen. De uiteindelijke maatregelen die invulling geven aan de visie zijn opgedeeld in maatregelen korte termijn, paragraaf 4.2, en maatregelen lange termijn, paragraaf 4.3.

Het laatste hoofdstuk, hoofdstuk vijf, biedt een aantal aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling van het gebied.

Doelstelling:

Een optimale inrichting van Stroomgebied De Riet met behoud van de huidige landschappelijke waarde, het versterken van de biodiversiteit en met ruimte voor de recreatieve sector waarbij het plan voldoende draagvlak geniet van bewoners, grondeigenaren en belanghebbenden.

2. Huidige situatie en randvoorwaarden

De toekomstvisie geeft invulling aan de doelstelling en voldoet aan de randvoorwaarde die beschreven staan in het door HAS KennisTransfer uitgevoerde onderzoek; *“Natuurlijk de Riet”* december 2009.

Het eerste onderdeel is een beschrijving van de huidige situatie van het gebied want dient als basis voor de visie. Vervolgens worden de belangrijkste randvoorwaarden op het gebied van beleid en de wensen en meningen van de meerderheid van de buurtbewoners, grondeigenaren en belanghebbenden beschreven.

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied beslaat circa 100ha en is voor het overgrote deel in eigendom van agrariërs en particulieren. Binnen het gebied zijn geen cultuurhistorisch waardevolle objecten aanwezig. In het projectgebied is een duidelijk reliëf waarneembaar door de ligging op een oude dekzandrug. Deze ligging is tevens een van de redenen waardoor het grondwater op een diepte van meer dan 1.20m ligt. De agrarische occupatie bestaat uit een aantal akkerbouwers, varkenshouderijen en een boomteler die in het noordoosten zijn gesitueerd. In de directe omgeving van het projectgebied bevinden zich enkele glastuinbouwbedrijven. Particuliere bewoning en is voornamelijk in het zuidwesten gesitueerd.

Recreatie in het gebied bestaat uit een 40+ camping en een aantal fiets- en wandelroutes. De natuurlijke objecten in het projectgebied zijn waterloop de Riet en een 1.1ha grote bosstrook, beide worden als beeldbepalend gezien. Direct ten noorden van het projectgebied bevindt zich natuurgebied het Gastels Laag. Het Gastels Laag maakt onderdeel uit van de ecologische hoofdstructuur¹. Waterloop de Riet zorgt tevens voor de centrale afwatering van het gebied.

¹ Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan buitengebied gemeente Halderberge, mei 2007

2.2 Beleid

Het beleid is een belangrijk kader dat zowel mogelijkheden als beperkingen biedt om het gebied verder te ontwikkelen. De beleidskaders zijn belangrijk voor de uitwerking van de visie. Uit beleidsonderzoek² blijkt dat het gehele gebied bestempeld is als AHS-Landbouw. Dit betekent dat de agrarische sector hier de voorkeur krijgt en andere ontwikkeling mogen geen nadelige gevolgen hebben voor de agrarische bedrijfsvoering. Dit betekent niet dat naast een agrarische functie er niets anders mogelijk is. Door intensieve veehouderij en glastuinbouw op verschillende plaatsen te concentreren wil men verrommeling tegengaan en het landschap aantrekkelijk en toegankelijk houden. Tevens worden in het buitengebied geen nieuwe bedrijfslocaties meer toegelaten en men stimuleert daarom het hergebruik van voormalige bedrijfslocaties.

De provincie Noord-Brabant wil de ecologische kwaliteit en belevingswaarde van de natuur vergroten en particulier natuurbeheer stimuleren. De gemeente Halderberge heeft de intentieverklaring Countdown 2010 ondertekend, voor het tegengaan van verlies aan biodiversiteit. Ook wil de gemeente bijdragen aan de ontwikkeling van natuur in de vorm van de EHS en ecologische verbindingzones. Waterloop de Riet, de bosstrook en natuurgebied het Gastels Laag zijn eigendom van Staatsbosbeheer welke de gebieden ook beheert. Staatsbosbeheer hoopt in de toekomst op mogelijkheden om van waterloop de Riet een robuuste ecologische verbindingzone te maken. De provincie Noord-Brabant wil de verdere verdroging van de hogere zandgronden voorkomen zodat de kwelstroom naar lagergelegen natuurgebieden in tact blijft. Dit wil men realiseren door water langer in het stroomgebied vast te houden en op hogere zandgronden te bergen.

Zowel de provincie, TOP Brabant als de gemeente geven in hun beleid aan dat toerisme en recreatie bijdraagt aan de ontwikkeling van het buitengebied. Beleid met betrekking tot recreatie en toerisme en de toenemende vraag naar recreatie in het buitengebied zorgt voor nieuwe mogelijkheden. Recreatie is een economische drager die steeds belangrijker wordt in het buitengebied. Gelet op de beperkte ruimte is het van groot belang dat nieuwe vormen van recreatie de agrarische sector niet in hun bedrijfsvoering belemmeren.

² HAS KennisTransfer, *Natuurlijk De Riet*, december 2009

De belangrijkste conclusies uit het beleid zijn hier onder weergegeven.

Conclusies beleid:

- Gebied bestempeld als AHS Landbouw; (*Streekplan Noord-Brabant 2002*)
- Zorgen voor behoud en ontwikkeling van aantrekkelijke en toegankelijke landschappen; (*Agenda Vitaal Platteland 2004*)
- Samenhang vergroten, de ecologische kwaliteit verbeteren en de belevingswaarde van de natuur verhogen; (*Paraplunota Ruimte 2008*)
- Bijdragen aan de ontwikkeling van (nieuwe)natuur in de vorm van de EHS en ecologische verbindingzones en het stimuleren van het behoud van particuliere landschapselementen; (*Milieubeleidsplan 2009-2012 Gemeente Halderberge*)
- Meer bescherming oppervlaktewater tegen uitspoeling mest; (*Ruimtelijke visie west Brabant 2030*)
- Toerisme en recreatie bevorderen leefbaarheid buitengebied; (*Paraplunota Ruimte 2008*)

2.3 Onderzoek buurtbewoners, grondeigenaren en belanghebbenden

Een nieuwe visie voor een gebied moet gedragen worden door de buurtbewoners, grondeigenaren en belanghebbenden. Zij zijn de mensen die in de toekomst de ontwikkelingen mee zullen maken. Daarom is het belangrijk dat de wensen en meningen van de bewoners worden gehoord en onderdeel uitmaken van de plannen. De belangrijkste meningen en wensen van bewoners zijn gehaald uit de samenvatting van het onderzoek “*Natuurlijk de Riet*”³.

Zo is de agrarische sector voor een groot deel verantwoordelijk voor de huidige uitstraling van het gebied. Dit agrarisch gebruik wordt over het algemeen als zeer prettig en mooi ervaren door de buurtbewoners. Zij zijn dan ook van mening dat de agrarische sector de ruimte moet krijgen in dit gebied, mits de landschappelijke kwaliteiten er niet op achteruit gaan. Echter wordt grootschalige nieuwsvestiging van glastuinbouw of intensieve veehouderij niet gewenst. Binnen het projectgebied is slechts een kleine hoeveelheid natuur aanwezig, deze natuurlijke objecten worden door de bewoners wel als beeldbepalende landschapselementen bestempeld. Een aantal bewoners is bereid om samen te werken aan het vergroten van de biodiversiteit door bijvoorbeeld een aantal aanpassingen te doen op hun grond. Deze initiatieven voor particulier natuurbeheer worden aangemoedigd vanuit de provincie door diverse subsidiemogelijkheden. Een aantal buurtbewoners geeft aan dat meer recreatie in het gebied wenselijk zou zijn. Hierbij moet voornamelijk gedacht worden aan extensieve vormen zoals wandelen en fietsen

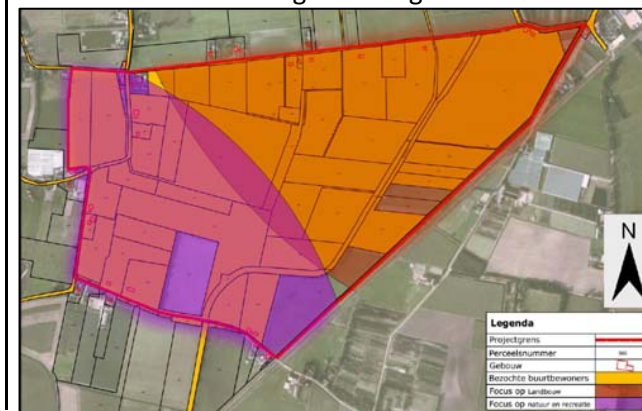
Het noordoosten van het gebied is vooral agrarisch georiënteerd. Dit is ook de plaats waar de meeste agrarische bedrijven gevestigd zijn. Dit in tegenstelling tot de overwegend particuliere bewoning en recreatie in het zuidoosten van het gebied. Deze “tweedeling” in het gebied is een belangrijk gegeven en is iets waar in de visie rekening mee wordt gehouden. Een weergave van deze “tweedeling” van het gebied is weergegeven in figuur 1.

De belangrijkste bevindingen van de gesprekken zijn hier rechts weergegeven.

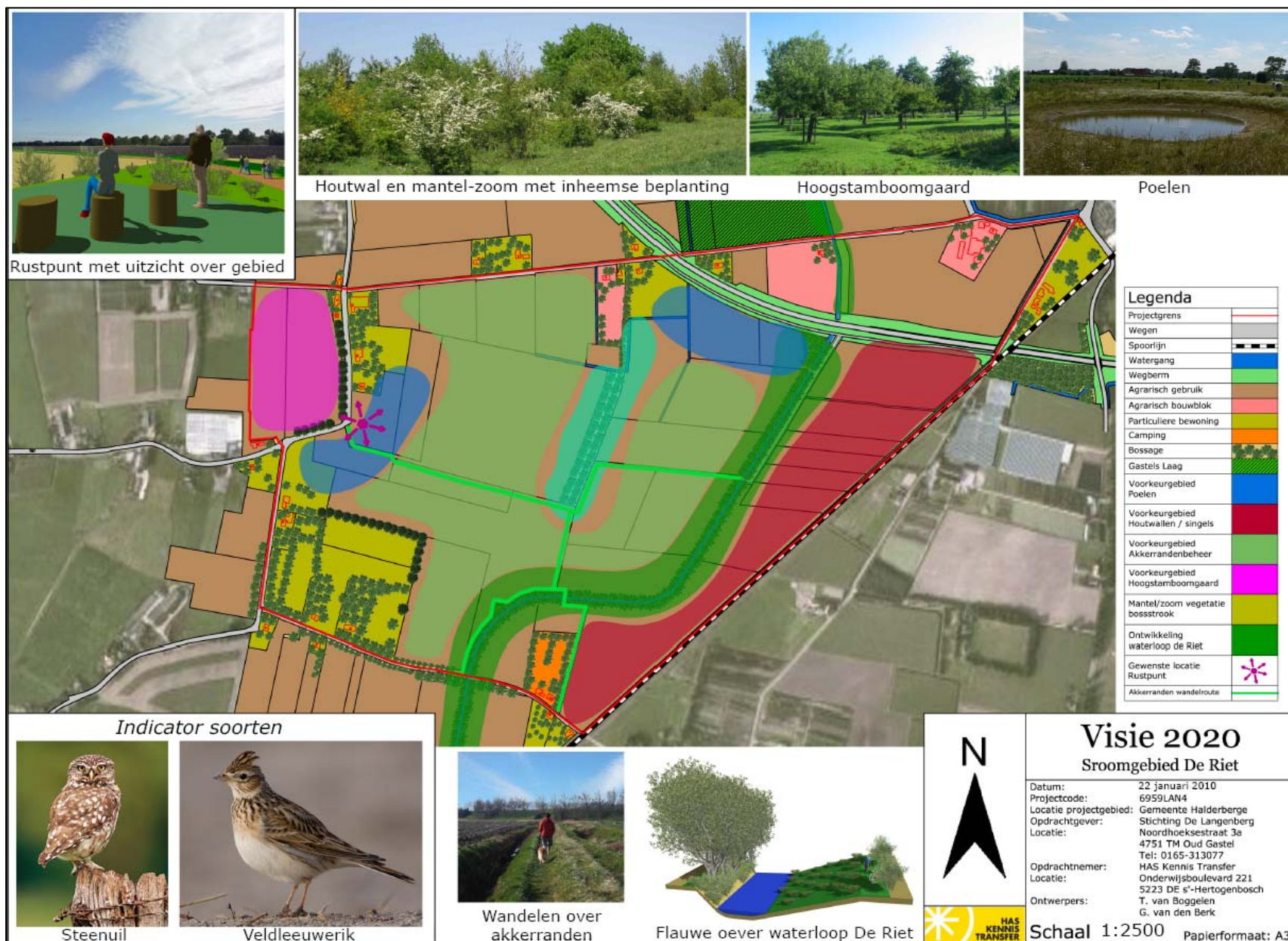
³ HAS KennisTransfer, *Natuurlijk De Riet*, december 2009

Conclusie gesprekken buurtbewoners en belanghebbenden:

- Landschapselementen zoals de bosstrook en waterloop de Riet zijn beeldbepalend;
- Samenwerking tussen buurtbewoners voor het vergroten van de biodiversiteit;
- Meer recreatieve mogelijkheden in het gebied;
- Agrarische sector mag niet de dupe worden van natuurontwikkeling en recreatie;
- Het open landschap moet behouden blijven;
- Agrarische sector moet de ruimte krijgen, zij zijn verantwoordelijk voor de uitstraling van het gebied.

Figuur 1: Functie focus projectgebied
[Bron: Kadaster september 2009]

Figuur 2: Visie stroomgebied de Riet 2020
 [Bron: Kadaster & Google Earth september 2009]

3. Toekomst visie stroomgebied de Riet in 2020

Te midden van regionaal industrieterrein Borchwerf II, zuidelijke rondweg Oudenbosch en spoorlijn Roosendaal Oudenbosch bevindt zich een typisch stukje Nederlands buitengebied. Het ruim 100ha tellende stroomgebied de Riet herbergt een aantal nieuw aangelegde maar karakteristieke landschapselementen en ademt ondanks de recente ontwikkelingen toch de nodige nostalgie uit. Vanuit het verleden heeft vooral de agrarische sector het buitengebied gevormd tot wat het nu is. De aanwezige agrarische bedrijven hebben volop de ruimte om hun bedrijfsvoering voort te zetten en bij te dragen aan het behoud van het gebied. Door het toepassen van agrarisch natuurbeheer zijn langs diverse akkers bloemrijke akkerranden gecreëerd welke dienen als leef- en foerageergebied voor kleine zoogdieren, insecten en bijzondere soorten zoals de veldleeuwerik en de steenuil. Tevens versterken deze akkerranden de openheid, aantrekkelijkheid en recreatieve meerwaarde van het gebied.

Bewoners en grondeigenaren hebben de handen in een geslagen en door middel van particulier natuurbeheer diverse landschapselementen aangelegd. Kleine houtwallen als terreinafscheiding zorgen voor beschutting en voedsel voor diverse zoogdieren, vogels en insecten. Als gezamenlijk initiatief is door de buurtbewoners van het gebied een hoogstamboomgaard aangelegd.

Door het ophangen van nestkasten en het verbeteren van de habitat, is de steenuil populatie toegenomen met enkele broedende koppels in het projectgebied.

Vanaf het nieuwe uitkijkpunt aan de Langenbergsestraat kunnen recreanten uitkijken over het gebied. Vanaf dat punt kan men een korte wandeling langs de akkerranden maken en zo het buitengebied intensief beleven. Aan een zijde van waterloop de Riet is een flauwe oever aangelegd.

De aanplant van inheemse beplanting rondom de waterloop heeft een bijdrage geleverd aan de instandhouding en versterking van de biodiversiteit. Door het aanleggen van een mantel zoom vegetatie is de harde overgang tussen de akkers en de bosstrook afgezwakt. Hierdoor is de bosstrook een aantrekkelijke schuilplaats voor allerlei fauna zoals de steenuil.

Zowel de robuuste ecologische verbindingzone van waterloop de Riet als de bosstrook leveren landschappelijk gezien een grote meerwaarde op voor de bewoners en recreanten.

In figuur 2 is de visie kaart voor stroomgebied de Riet in 2020 weergegeven. Deze kaart geeft de voorkeursgebieden voor de aanleg van de diverse maatregelen weer.

Samenvattend:

- Stroomgebied de Riet is ontwikkeld tot een open cultuurlandschap waarbij de agrarische sector de boventoon voert en in harmonie samengaat met natuur en recreatie.
- Waterloop de Riet en de bosstrook zijn ontwikkeld tot robuuste natuur en zijn een grote meerwaarden op het gebied van flora en fauna.
- Buurtbewoners, grondeigenaren en belanghebbenden hebben de handen in een geslagen en hebben diverse landschapselementen aangelegd.
- Het nieuwe recreatieve rustpunt, in combinatie met de nieuwe wandelroute, zorgen voor een goede beleving van het gebied en dragen bij aan de recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied.

4. Uitwerking visie

De visie wordt vormgegeven door de uitwerking van diverse maatregelen. Bij de keuze voor de juiste maatregelen is gebruikt gemaakt van een tweetal indicatorsoorten. De indicatorsoorten maken het tevens mogelijk om de kwalitatieve vooruitgang van de natuurwaarden in het projectgebied te meten. De beschrijving van deze indicatorsoorten is weergegeven in paragraaf 4.1. De uitwerking van de kort- en lange termijn maatregelen zijn weergegeven in paragraaf 4.2. en 4.3.

4.1 Indicatorsoorten

De maatregelen moeten bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit en de recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied. Dit geeft echter een zeer breed scala aan maatregelen maar welke passen binnen het gebied? De keuze voor de diverse maatregelen is daarom gemaakt aan de hand van een tweetal indicatorsoorten.

Een indicatorsoort is een plant of diersoort met specifieke eisen omtrent zijn leefgebied. Dit kunnen abiotische factoren zijn zoals temperatuur, vochtigheid en luchtkwaliteit maar ook biotische factoren in de vorm van voedselisen of prooidieren. Daarnaast heeft een indicatorsoort een aantal meeliftende soorten. Het betreft hier speciale soorten die voor een groot gedeelte dezelfde habitateisen hebben als de indicatorsoort zelf. Bij het voorkomen van een indicatorsoort kan dus worden gesteld dat het gebied optimaal is ontwikkeld voor deze soort.

De twee indicatorsoorten voor de ontwikkeling van stroomgebied de Riet zijn;

- Steenuil
- Veldleeuwerik

Het projectgebied is een typisch Nederlands cultuurlandschap waar de steenuil al van oudsher in voorkomt. Door de huidige ontwikkelingen in het gebied wordt de habitat van de steenuil bedreigd waardoor deze mogelijk uit het gebied zal verdwijnen. Door diverse maatregelen uit te voeren verbetert de habitat van de steenuil aanzienlijk wat tevens bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van het gebied. Daarbij wordt de biodiversiteit aanzienlijk verhoogd doordat vele soorten meeliftten bij de uitvoering van deze maatregelen. Denk hierbij aan diverse vlindersoorten zoals het icarusblauwtje en de dagpauwoog of amfibieën zoals de kleine watersalamander en de rugstreeppad.

De tweede indicator is de veldleeuwerik. Deze akkervogel komt in Nederland steeds minder voor en is ook niet in het projectgebied aanwezig. Deze akkervogel staat op de rode lijst van de Nederlandse broedvogels en zou de ultieme soort zijn voor de ontwikkeling van het gebied. De maatregelen die genomen kunnen worden om de habitat van de steenuil te versterken komen voor een groot deel overeen met de van de veldleeuwerik. Dat is de reden dan ook de veldleeuwerik als indicatorsoort is gekozen voor een verder ontwikkeling van het gebied. Mocht op een zeker moment de veldleeuwerik in het gebied voorkomen dat is het gebied ook geschikt voor andere akkervogels zoals de Kievit of de patrijs.

In onderstaande subparagrafen worden de twee indicatorsoorten nader beschreven.

4.1.1 Steenuil als doelsoort

De steenuil is in Nederland de afgelopen decennia sterk in aantal achteruit gegaan en staat als "kwetsbaar" op de Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels⁴. Als gevolg van grote veranderingen in het agrarisch cultuurlandschap is het aantal broedparen in Nederland sinds begin jaren zestig van de twintigste eeuw met 50-75% afgenomen.

Uit onderzoek (*"Natuurlijk de Riet"*, HAS KennisTransfer, november 2009) blijkt dat de steenuil in de omgeving van het projectgebied voorkomt en dat deze door buurtbewoners als een meerwaarde voor het gebied wordt gezien. De Vakgroep Water en Klimaat heeft in opdracht van gemeente Halderberge de natuurtoets⁵ uitgevoerd langs het tracé van de zuidelijke rondweg om Oudenbosch. Hiervoor heeft op 10 maart 2009 één inventarisatie plaatsgevonden, waarbij twee tot drie steenuilen gehoord en waargenomen zijn. In deze natuurtoets wordt tevens gerefereerd aan de Atlas van West-Brabantse broedvogels (SWV, 2007). In deze atlas wordt aangegeven dat rond Oudenbosch meerdere broedplaatsen van steenuilen zijn. Door de landelijke afname in aantallen en het voorkomen van de steenuil in het gebied is de steenuil als doelsoort gekozen voor de verdere ontwikkeling van het gebied. De te nemen maatregelen moeten een positieve bijdrage leveren aan de habitat ontwikkeling van de steenuil.

Habitat en geschiktheid gebied

Het jachtgebied van de steenuil bestaat uit kleine weides, slootranden, meidoornhagen en houtwallen. Vooral kleine schapen- of paardenweides met kort gras zijn in trek als foerageergebied. Het territorium van een steenuil is relatief klein. In geschikte leefgebieden kunnen tot vijf paartjes per vierkante kilometer aanwezig zijn. Dit komt neer op een territorium van circa 20-25 ha per paartje. Dit biedt ruimte voor 4 tot 5 steenuilparen in het projectgebied. Het is niet duidelijk hoeveel broedparen momenteel in het gebied aanwezig zijn.

Met name het zuidelijke deel van het projectgebied is zeer geschikt als leefgebied voor de steenuil. Het open landschap is ideaal als foerageergebied en de houtopstanden en oud agrarische bebouwing zijn uitermate geschikt als nestlocaties.

⁴ www.vogelbescherming.nl/vogels_beschermen/wet_en_regelgeving/rode_lijst/vogels_op_de_rode_lijst

⁵ Vakgroep Water en Klimaat, Natuurtoets MER Rondweg Oudenbosch, juni 2009

Maatregelen

- Aanpassingen van de bestaande struwelen; dit zorgt voor diversiteit in planten en (prooi)dieren,
- Zorgen voor lagere begroeiing, hier zitten meer kleine vogels, muizen, insecten en amfibieën,
- Snoei- en dood hout laten liggen, hier kunnen insecten en ander kleine prooidieren zich vestigen
- Toepassen akkerranden beheer; zorgt voor meer insecten welke dienen als voedsel voor de steenuilen.
- In stand houden en creëren van uitkijkposten(1 tot 1.5m hoogte); Ideale uitkijkposten zijn houten weipalen.
- Creëren van meer nestgelegenheden binnen het projectgebied door het ophangen van nestkasten.

Figuur 3: Steenuil
[Bron: www.vogelwerkgroepneede.nl]

4.1.2 Veldleeuwerik als doelsoort

Door de intensivering van de landbouw hebben akkervogels het moeilijk. Verschillende soorten in Europa zijn sinds 1980 met 30% achteruitgegaan. De kievit, patrijs, geelgors en veldleeuwerik hebben te lijden van de ontwatering en schaalvergroting van het landschap. Waar de veldleeuwerik vroeger een van de meest algemene broedvogels van Nederland was, is de veldleeuwerik de laatste decennia sterk achteruit gegaan. Dat is ook de reden dat de veldleeuwerik is opgenomen op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels⁶ en staat daar omschreven als Gevoelige soort. Het geschatte aantal broedparen is sterk afgenomen en bedraagt 50.000 paren in Nederland.

Habitat en geschiktheid gebied

Het projectgebied is vanuit de provincie bestemd als AHS-Landbouw en wordt dan ook intensief voor deze doeleinden gebruikt. De ontwikkelingen op het gebied van biodiversiteit en recreatie mogen dan ook niet ten kosten gaan van de agrarische bedrijfsvoering.

Echter door middel van een aantal kleine ingrepen in het landschap en de bedrijfsvoering kan ook de agrarische sector bijdragen aan een grotere biodiversiteit op het platteland.

De habitat van de veldleeuwerik bestaat uit open terreinen zoals graslanden, akkers en heidevelden. Een groot gedeelte van deze habitat eisen komen overeen met die van de steenuil.

De Vakgroep Water en Klimaat heeft in opdracht van gemeente Halderberge de natuurtoets⁷ uitgevoerd langs het tracé van de zuidelijke rondweg om Oudenbosch. In dit onderzoek wordt aangegeven dat het gebied geschikt zou kunnen zijn voor de veldleeuwerik. Zo stelt men: "In het voorjaar zijn de akkers en weilanden geschikt als broedbiotoop voor algemene weidevogels, zoals kievit, scholekster en Rode Lijstsoorten graspieper en *veldleeuwerik*". In het onderzoek zijn verder geen gegevens gevonden die de aanwezigheid van de veldleeuwerik in het projectgebied bevestigen. Vooral het open gedeelte van het gebied is geschikt als leefgebied voor de veldleeuwerik.

⁶ www.vogelbescherming.nl/vogels_beschermen/wet_en_regelgeving/rode_lijst/vogels_op_de_rode_lijst

⁷ Vakgroep Water en Klimaat, *Natuurtoets MER Rondweg Oudenbosch, juni 2009*

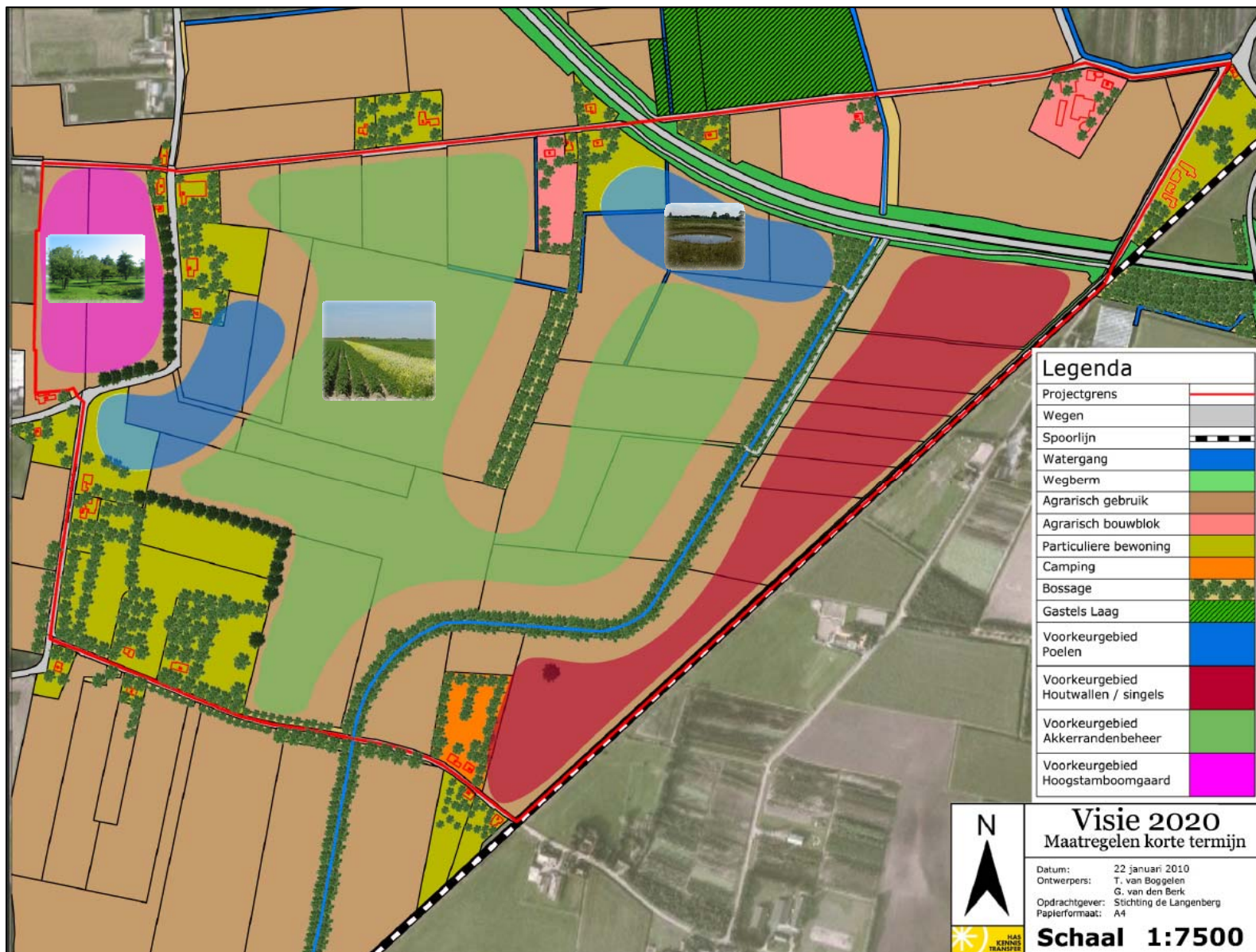
Maatregelen

- Braakleggen akkers zodat daar grassen en wilde kruiden op kunnen schieten.
- Aanleggen fauna- of akkerranden van maximaal 10 meter breed.
- Aanleggen zogenaamde Leeuwerikveldjes. Stukjes grond van vier bij vier meter die onbewerkt blijven liggen.

Figuur 4: Veldleeuwerik

[Bron: www.birdphoto.nl/vogelfoto/Veldleeuwerik-1.jpg]

Figuur 5: Maatregelen korte termijn
[Bron: Kadaster & Google Earth september 2009]

4.2 Maatregelen korte termijn

De opgestelde visie moet in 2020 gerealiseerd zijn. Om al op korte termijn resultaat te boeken zijn een aantal korte termijn maatregelen samengesteld. Deze maatregelen kunnen relatief snel worden gerealiseerd. Bij de keuze van de maatregelen is goed gekeken of deze bijdragen aan de verbetering van de habitat van de indicatorsoorten. Het pakket korte termijn maatregelen bestaat uit het aanleggen en plaatsen;

- Poelen
- Houtwallen/singel
- Akkerrandenbeheer
- Hoogstamboomgaard
- Nestkasten

Tot slot zijn er nog een aantal overige maatregelen die toegepast kunnen worden.

Per maatregel zijn de volgende aspecten uitgewerkt;

- Algemene beschrijving van de maatregel;
- Geschiktheid van het gebied;
- Beschrijving van de subsidiemogelijkheden;
- Beschrijving van de aanleg kosten;
- Korte beschrijving van de beheersmaatregelen.

Op de vorige pagina is in figuur 5 de visie kaart weergegeven met daarin de maatregelen op korte termijn. Door middel van vlekken is op de kaart weergegeven waar de betreffende maatregel bij voorkeur dient te worden uitgevoerd.

Het voorkeursgebied voor het plaatsen van steenuilenkasten is weergegeven bij 4.2.4 'nestgelegenheid steenuil'.

Haalbaarheid korte termijn

Het maatregelenpakket voor de korte termijn spits zich voornamelijk toe op agrarisch- en particulier natuurbeheer, zoals het aanleggen van poelen en houtwallen of akkerrandenbeheer. Deze maatregelen dragen bij aan de versterking van de habitat voor zowel de steenuil als de veldleeuwerik en dragen bij aan de aantrekkelijkheid van het gebied.

Bij de realisatie van deze maatregelen dient goed rekening te worden gehouden met de agrarische sector. Het gehele gebied is namelijk bestempeld als AHS-Landbouw waardoor de te realiseren maatregelen geen belemmering mogen vormen voor de agrarische functie. Vormen van agrarische natuurbeheer kunnen deze agrarische functie juist versterken en bieden nauwelijks een bedreiging. Deze kleine landschapselementen kunnen echter bijna overal op privé terrein worden aangelegd en dragen bij aan het vergroten van de biodiversiteit. Diverse buurtbewoners⁸ zijn bereid om vormen van particulier natuurbeheer toe te passen. Wel dient bij de aanleg van nieuwe landschapselementen rekening te worden gehouden met de aanwezig landschappelijke waarden. De openheid in het gebied moet namelijk wel behouden blijven. Daarnaast zijn in delen van het projectgebied subsidiemogelijkheden voor het aanleggen en onderhouden van zogenaamde kleine landschapselementen. Ook de waardedaling van de grond of eventuele functiewijziging wordt vergoed.

⁸ HAS KennisTransfer, *Natuurlijk De Riet*, december 2009

Figuur 6: Voorbeeld poel met indicatorsoorten

[Bron: Bronnen van foto's zijn weergegeven in de literatuurlijst

4.2.1 Poelen

Poelen brengen variatie in een terrein. Meer variatie betekent altijd meer planten- en diersoorten. Poelen kunnen dienen als groeiplaats voor water- en moerasplanten, als leefgebied voor insecten zoals libellen en als drinkplaats voor vogels en zoogdieren. Poelen zijn tevens een geschikt plaats voor amfibieën zoals de kleine watersalamander, de bruine kikker of de rugstreeppad. Niet alleen de poel zelf maar ook het talud boven de waterlijn kan bij uitstek geschikt zijn voor bepaalde organismen. Denk aan warmteminnende insecten die hun nesten kunnen maken in de zonnige oever. Een voorbeeld van een poel weergegeven in figuur 6. Ook voor de indicatorsoorten is de poel een belangrijk landschapselement. De kleine knaagdieren die rondom de poel voorkomen dienen als prooi voor de steenuil.

Geschiktheid gebied

De meest geschikte gebieden voor het aanleggen van poelen zijn laag gelegen en hebben een hoge grondwaterstand. In figuur 5 zijn een tweetal voorkeurgebieden weergegeven. Buiten deze gebieden is het ook mogelijk om een poel te graven maar daarbij dient wel rekening te worden gehouden met de lage grondwaterstand, hierdoor kan de poel droog vallen. Het aanbrengen van een waterkerende laag zou dan wellicht nodig zijn.

Subsidie

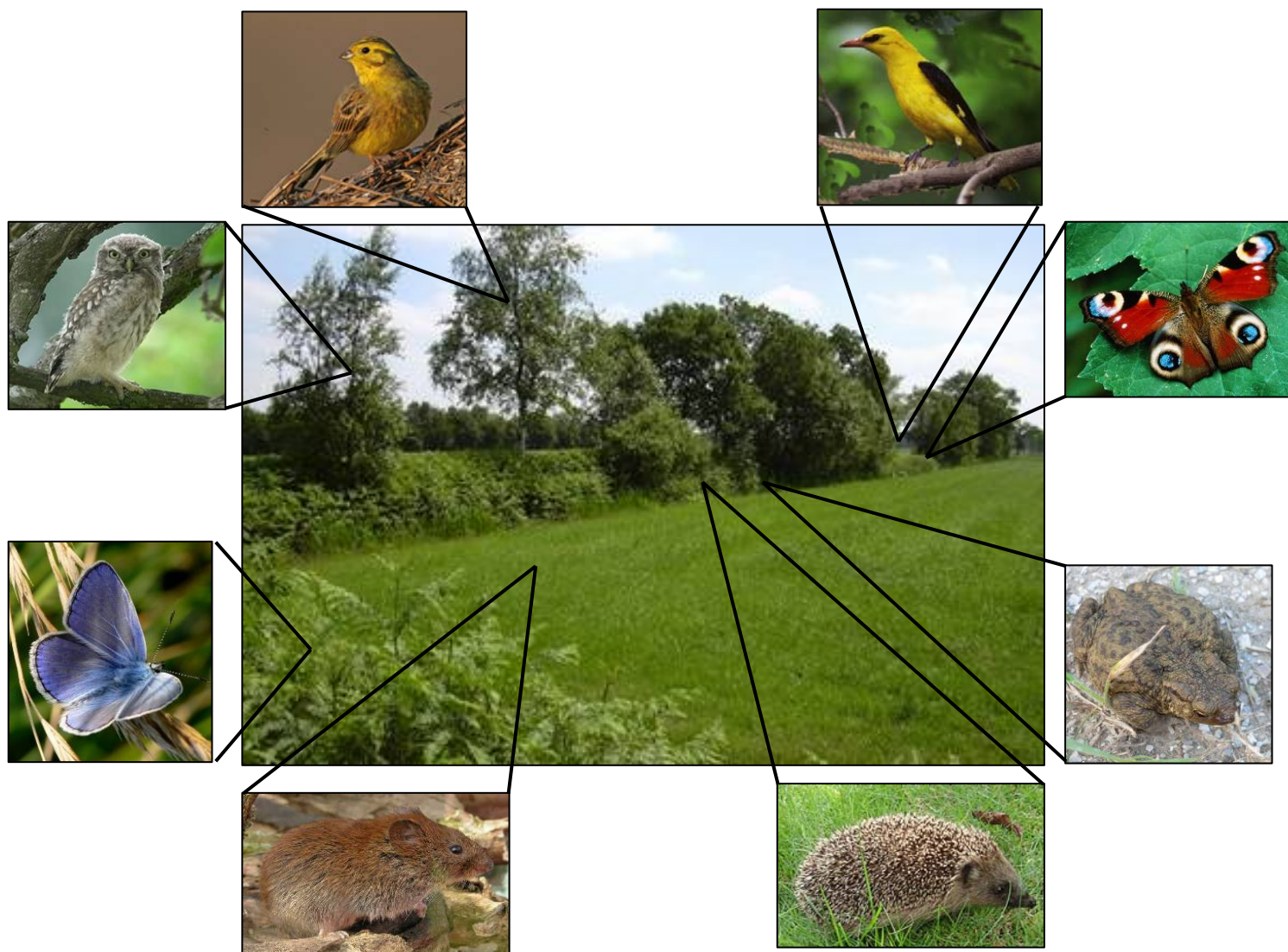
Het Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten vergoedt geen kosten voor de aanleg of onderhoud van poelen binnen het projectgebied. Mogelijk kan gebruik worden gemaakt van de Beleidsregel Subsidie Natuur en Landschap van de provincie Noord Brabant. De uitvoering van deze regeling wordt gedaan door het coördinatiepunt landschapsbeheer van het Brabants Landschap. Voor meer informatie omtrent subsidiemogelijkheden kan contact op worden genomen met veldcoördinator Arjen Stoop van de Brabantse Delta. Zie bijlage I.

Kosten voor aanleg:

Uitgangspunt is een poel van 100 m² met een talud tussen de 1:2 en 1:3. De vrijgekomen grond wordt ter plaatsen verwerkt. Kostenraming komt uit op € 773 (ex. BTW), zie bijlage II.

Beheer

Het beheer bestaat uit het opschonen van de poel. Dit kan één tot twee keer in de twee jaar worden gedaan, in de maanden oktober en november. Bij voorkeur wordt het ene jaar alle beplanting aan een kant van de poel weggehaald en het volgende jaar aan de andere kant.

Figuur 7: Voorbeeld houtwal met indicatorsoorten

[Bron: Bronnen van foto's zijn weergegeven in de literatuurlijst]

4.2.2 Houtwal en singels

Houtsingels en houtwallen zijn lijnvormige beplantingen met bomen en/of struiken. Deze elementen vormen vaak begrenzingen van percelen of zijn afscheidingen met een andere functie. Grofweg kunnen twee typen worden onderscheiden: beplantingen die op een kunstmatige aarden wal staan (houtwal) en beplantingen die op dezelfde hoogte staan als het omringende land (houtsingel). Houtwallen liggen vooral op hogere (zand-)gronden, waar ze de vee- en wildwerende functie kregen die in het laagland de sloten hadden. Houtsingels liggen vooral in lagere gebieden, meestal parallel aan sloten. Voorbeeld van een houtwal is weergegeven in figuur 7. Houtwallen zorgen voor nestgelegenheid voor diverse struweelvogels en waardplanten voor vlinders en dienen als schuilplaats voor kleine zoogdieren en reptielen. De steenuil kan de bomen in de houtwal als nestgelegenheid gebruiken. Daarnaast bieden de kleine knaagdieren, zoals muizen, een goede voedselbron voor de steenuil.

Geschiktheid gebied

In principe kunnen houtwallen en singels in het gehele gebied worden aangelegd. Bij voorkeur de nieuwe houtwal of singel aansluiten op bestaande bossage zoals rond Waterloop de Riet of de bosstrook. Kanttekening is wel dat de openheid en het uitzicht over het gebied behouden moet blijven.

Subsidie

Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten

Het stimuleringskader is voor een gedeelte van het gebied opengesteld. Het betreft hier het oostelijk deel tussen Waterloop de Riet en de spoorlijn. Het beheerspakket Houtwal- singels (L1) is van toepassing maar enkel voor het onderhoud van bestaande houtwallen en singels binnen het aangewezen gebied en hiervoor worden de volgende bedragen vergoed:

Aanleg:	Wordt binnen het projectgebied niet vergoed.
Onderhoud:	Hakhoutsingel (L1A) €10,17 per are per jaar (zie bijlage 1, tabel 2)
	Bossingel (L1B) € 6,44 per are per jaar (zie bijlage 1, tabel 2)
Grond:	Wordt binnen het projectgebied niet vergoed.

Mogelijk kan gebruik worden gemaakt van de Beleidsregel Subsidie Natuur en Landschap van de provincie Noord Brabant. De uitvoering van deze regeling wordt gedaan door het coördinatiepunt landschapsbeheer van het Brabants Landschap.

Voor meer informatie omtrent subsidiemogelijkheden kan contact op worden genomen met veldcoördinator Arjen Stoop van de Brabantse Delta. Zie bijlage I.

Kosten voor aanleg

Uitgangspunt is een houtwal van 1000 m², beplant met bosplantsoen en zomereik. Kostenraming komt uit op € 2,08 m² (ex. BTW). Zie bijlage II.

Beheer

In de eerste drie jaar moet men de boombanden rond de zomereiken controleren en uiteindelijk verwijderen. In de eerste jaren kunnen kruidachtige gewassen te hoog worden en de struiken verdringen. Door tijdig te maaien kan dit worden tegengegaan. Na de eerste vijf jaar zijn de struiken volgroeid en hebben de zomereiken zich goed gevestigd. Hierna hoeft men alleen elke drie tot vijf jaar de struiken gedeeltelijk af te zetten.

Figuur 8: Voorbeeld bloemrijke akkerrand met indicatorsoorten
[Bron: Bronnen van foto's zijn weergegeven in de literatuurlijst]

4.2.3 Akkerrandenbeheer

Wanneer akkerranden op een natuurvriendelijke manier worden ingericht en onderhouden wordt het aandeel natuur vergroot en verbeterd door een verhoging van de diversiteit. Akkerranden dragen bij aan een stabiele insecten- en vlinderpopulatie. Ook zoogdieren als reeën, hazen, egels en marterachtigen maken gebruik van akkerranden (voedsel en dekking tegen vijanden). Naast zoogdieren maken ook vogels dankbaar gebruik van een akkerrand, wanneer deze gefaseerd worden gemaaid vormen ze het perfecte leefgebied voor onder meer veldleeuwerik, gele kwikstaart en de patrijs. Zie figuur 8 voor een voorbeeld. Redenen om een akkerrand aan te leggen zijn:

- Driftbeperking naar andere percelen of sloten tijdens chemische gewasbescherming
- Voedselvoorzieningen en schuilplaats voor tal van dieren
- Het creëren van een aantrekkelijk landschap
- Verbindingszone tussen verschillende landschapselementen
- Positieve uitstraling van het bedrijf
- Verbetering (agro)biodiversiteit

Geschiktheid gebied

In het stroomgebied zijn veel grote akkerbouw percelen die geschikt zijn voor akkerranden beheer. De akkerrand wordt ingezaaid met een bloemrijk grasmengsel dat zaden bevat van veel soorten kruidachtige gewassen. Naast het voordeel voor flora en fauna is het ook visueel aantrekkelijk.

Subsidie

Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten

De beheerspakketten Bloemrijke rand (R1), Kruidenrijke zoom (R2) en Akkerflora- en fauna (R4) zijn van toepassing voor het onderhouden van bestaande akkerranden binnen het aangewezen gebied.

De volgende bedragen worden vergoedd:

Aanleg:	Wordt binnen het projectgebied niet vergoed.	
Onderhoud:	Bloemrijke rand (R1)	€ 7,94 per are per jaar (zie bijlage 1, tabel 2)
	Kruidenrijke zoom (R2)	€ 13,47 per are per jaar (zie bijlage 1, tabel 2)
	Akkerflora- en fauna (R4)	€ 13,13 per are per jaar (zie bijlage 1, tabel 2)
Grond :	Wordt binnen het projectgebied niet vergoed.	

Mogelijk kan gebruik worden gemaakt van de Beleidsregel Subsidie Natuur en Landschap van de provincie Noord Brabant. De uitvoering van deze regeling wordt gedaan door het coördinatiepunt landschapsbeheer van het Brabants Landschap.

Voor meer informatie omtrent subsidiemogelijkheden kan contact op worden genomen met veldcoördinator Arjen Stoop van de Brabantse Delta. Zie bijlage I.

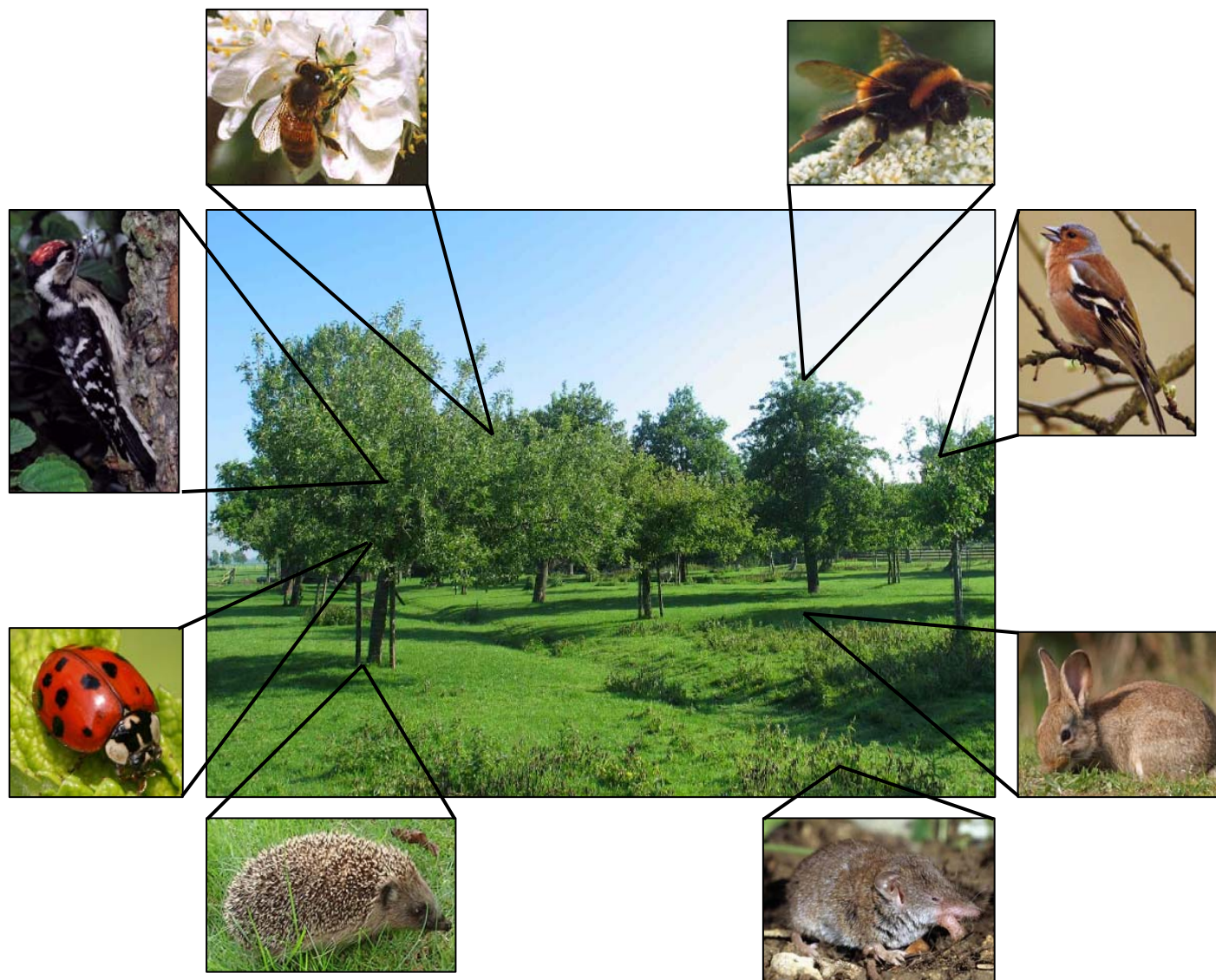
Kosten voor aanleg

Uitgangspunt is een akkerrand van 8 m breed en 125 m lang.

Kostenraming komt uit op € 0.17 (ex. BTW) per m². Zie bijlage II.

Beheer

Het beheer bestaat uit één keer per jaar maaien en afvoeren van het maaisel. Dit dient te gebeuren in het voorjaar zodat de planten kunnen bloeien en zaad vormen. Daarnaast kunnen kleine knaagdieren en vogels schuilen gedurende de winter.

Figuur 9: Voorbeeld hoogstamboomgaard met indicatorsoorten
[Bron: Bronnen van foto's zijn weergegeven in de literatuurlijst]

4.2.4 Hoogstamboomgaard

Hoogstam boomgaarden hebben een grote ecologische waarde en een verscheidenheid aan flora en fauna. Wespen, hommels, bijen en zweefvliegen, spelen een grote rol bij de bestuiving van de bloesems en zijn op hun beurt weer voedsel voor de vogels. Zangvogels, zoals mezen en vinken, vinden veel voedsel en een goede nestgelegenheid in de boomgaard. Om extra veel vogels te lokken kan je een takkenril maken met snoeihout van de fruitbomen. De iets specialere vogelsoorten, zoals steenuilen, groene spechten en boomkruipers, nemen hun intrek in de gaten van oude rottende fruitbomen. In het geval van nieuwe boomgaarden kunnen nestkasten worden opgehangen. Een hoogstamboomgaard biedt ook een geschikt biotoop voor zoogdieren. Veel knaagdieren, zoals de woelmuis, de bosmuis en de spitsmuis, komen er graag hun voedsel bijeenrapen. Knaagdieren vormen op hun beurt een voedselbron voor marterachtigen. In de boomgaard tref je ook vaak egels en konijnen aan. Zie figuur 9 voor een voorbeeld.

Geschiktheid gebied

De hoogstamboomgaard past uitstekend in een karakteristieke Brabants cultuurlandschap zoals het projectgebied. Aanleg van de hoogstamboomgaard kan op eigen terrein of op een van de aanwezige akkers. De openheid van het gebied mag niet ten kosten gaan van de aanleg van de boomgaard.

Subsidie:

Het Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten vergoedt geen kosten voor de aanleg van hoogstamboomgaarden binnen het projectgebied. Mogelijk kan gebruik worden gemaakt van de Beleidsregel Subsidie Natuur en Landschap van de provincie Noord Brabant. De uitvoering van deze regeling wordt gedaan door het coördinatiepunt landschapsbeheer van het Brabants Landschap. Voor meer informatie omtrent subsidiemogelijkheden kan contact op worden genomen met veldcoördinator Arjen Stoop van de Brabantse Delta. Zie bijlage I.

Kosten voor aanleg

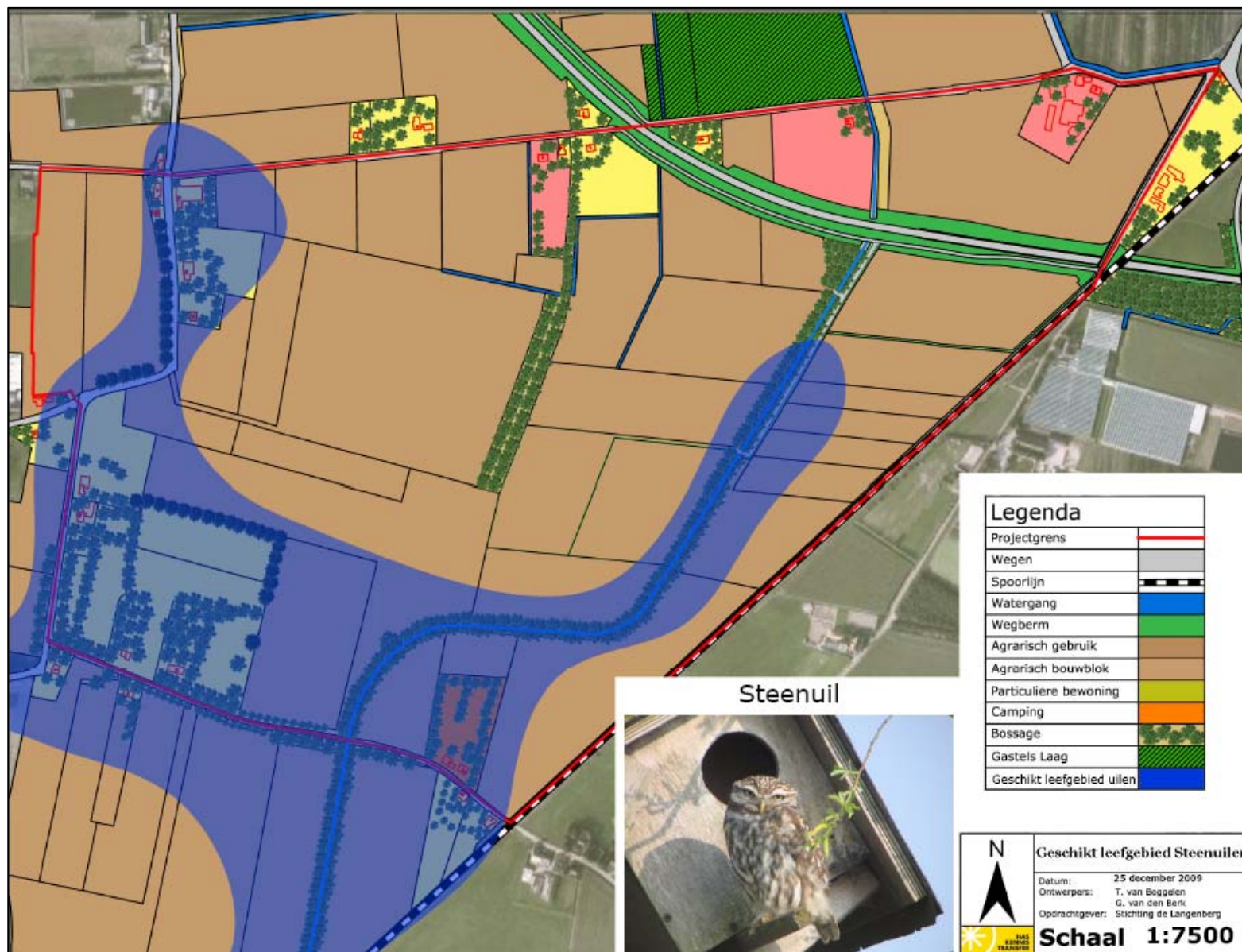
Uitgangspositie een boomgaard met een oppervlakte van 625 m² met daarop 25 bomen. De grond hoeft niet bewerkt te worden en wordt ingezaaid met een grasmengsel. Kostenraming per hoogstamfruitboom inclusief aanleg bedraagt: ongeveer €50 euro (ex. BTW), zie bijlage II.

Beheer

Het beheer in de eerste jaren is essentieel voor een goede boomgaard. Het gras onder de bomen moet minimaal één keer per jaar worden gemaaid en afgevoerd, bijvoorbeeld in oktober.

Het snoeien van de fruitbomen is essentieel voor een goede boomgaard. Het komt echter zeer nauw hoe de boom gesnoeid moet worden. Het is raadzaam om hiervoor contact op te nemen met de leverancier van de bomen of een plaatselijke hovenier.

Van het vrijgekomen snoeihout kan men een takkenril maken wat weer kan dienen als schuilplaats voor diverse diersoorten.

Figuur 10: Geschiktheid leefgebied steenuilen

4.2.5 Nestgelegenheid steenuil

De steenuil is gekozen tot indicatorsoort voor het gebied en de maatregelen welke in dit hoofdstuk worden besproken dragen bij aan het verbeteren van het leefgebied.

De steenuil wordt gezien als een “gezelschapsdier”. Dit komt niet alleen omdat hij veel minder een nachtvogel is dan de andere uilen, maar vooral omdat hij al eeuwen lang het liefst in de buurt van mensen leeft. Hij verblijft vaak in gebouwen zoals schuren, kippenhokken, veestallen e.d., vandaar ook de naam “steenuil”. Holle ruimtes zoals tussen het dakbeschot en in holtes van bomen worden vaak gebruikt als nestgelegenheid.

Steenuilen maken, zeker bij gemis aan andere schuil- en broedplaatsen, gebruik van nestkasten die door vrijwilligers worden opgehangen. Deze zijn te koop bij onder meer Vogelbescherming (www.vogelbescherming.nl) of bij Steffens Nestkastbouw (www.nestkastbouw.nl) en de kosten variëren tussen de €40 en €60 euro. Nestkasten zijn echter ook goed zelf te maken. Voor informatie zie bovenstaande websites. In figuur 10 is het geschikte gebied voor nestgelegenheid van steenuilen weergegeven.

De steenuilen nestkast

De nestkast voor de steenuil is vaak een lange kast, bijvoorbeeld 70cm bij 20cm bij 20cm. Zoals op figuur 11 is te zien.

De ingang bestaat uit twee schotten op tien centimeter afstand van elkaar, met ronde openingen erin van hooguit zeven centimeter doorsnee, die ten opzichte van elkaar verspringen. Zo ontstaat een soort sluis waarachter het donker blijft. De kasten zijn dan bovendien minder aantrekkelijk voor eventuele nestkrakers als kauwen. Omdat steenuilen zelf geen nestmateriaal aanleveren, is het aan te raden om wat vochtabsorberend strooisel achter in de nestkast te plaatsen.

Figuur 11: Nestkast Steenuil
[Bron: www.vogelwachtuden.nl]

9 tips bij het plaatsen van de nestkast⁹

- Plaats de kast in een boom of aan/in een gebouw schuur of stal.
- Zorg voor een ‘uitloop’ onder de nestkast; bij het verlaten van hun nest vallen de jonge uilen dan niet meteen naar beneden.
- Meerdere kasten plaatsen in een bezet territorium is niet verkeerd. Bij een groter aanbod van nestkasten wordt de kans ook groter dat er een geschikte bij zit.
- Het is aan te raden ook een nestkast te plaatsen waar steenuilen broeden. Wanneer de nestplaats onbruikbaar wordt kunnen ze meteen overstappen op de nieuwe geplaatste nestkast.
- Richt de bescherming op de eerste plaats op een bestaand territorium. Kijk of je aan de “randen” ervan kasten kunt hangen, mits het een geschikt steenuilenbiotoop is.
- Maak gebruik van de kennis van mensen die werken en wonen in het gebied. Misschien weten ze wel meer steenuilen te zitten.
- Informeer of er andere groepen in de buurt zijn die zich bezig houden met steenuilbescherming.
- Denk aan de veiligheid voor de steenuilen zoals verkeer en verdrinking.

⁹ <http://www.uileninbrabant.nl/Nestkasten.htm>

Figuur 12: Geringde boom
[Bron: mantingerveld.web-log.nl]

Figuur 13: Maaien van grasland
[Bron: <http://www.labreuille.com/imaqes/maaien.jpg>]

Figuur 14: Takkenril
[Bron: www.dekleineaarde.nl]

4.2.6 Overig

Het aanleggen van een poel, houtwal of het hangen van nestkasten zijn niet de enige maatregelen die genomen kunnen worden om de biodiversiteit te verhogen. Ook kleine ingrepen of aanpassingen kunnen al een meerwaarde leveren, voorbeelden hiervan zijn; Het ringen van bomen, toepassen van een bepaald maaibeheer en het aanleggen van een takkenril.

Ringen van bomen

Dode bomen kunnen een grote bijdrage leveren aan de biodiversiteit door de grote verscheidenheid aan organisme zoals schimmels (paddenstoelen) en insecten die nodig zijn bij de afbraak van de boom. Dood hout biedt tevens nestgelegenheid voor diverse vogels zoals de specht.

Bijna alle bossen in Nederland zijn oude productiebossen waardoor het aanbod aan dood hout gering is. De laatste jaren laat men de bossen “verwilderen” door dood hout te laten liggen en de natuur op zijn beloop te laten. De natuur kan echter een handje worden geholpen door het ringen van bomen. Bij het ringen van bomen wordt een diepe ring rondom de boom gesneden of gezaagd, zo ondiep dat hij niet omvalt, maar diep genoeg om zijn voedsel- en vochtopname definitief te verstoren. Zie figuur 12. Deze maatregel kan een particulier op eigen grond toepassen.

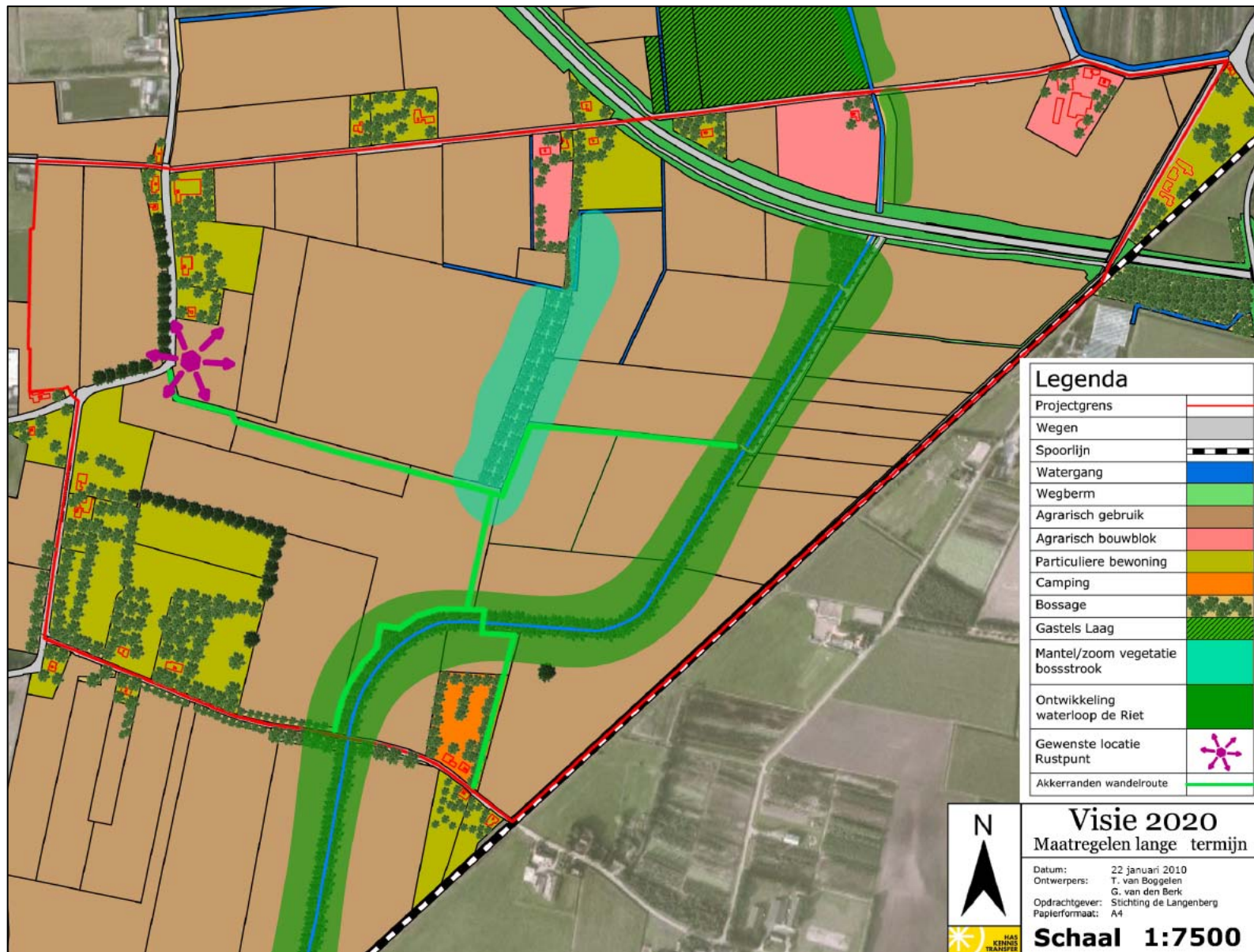
Wanneer u de intentie heeft om bomen te ringen onderzoek dan eerst of dit mag! Sommige bomen zijn zogenaamde ‘monumentale’ bomen en hebben een wettelijke bescherming. Het is mogelijk dat een vergunning nodig is voor het ringen van deze bomen.

Maaibeheer

Ecologisch maaibeheer kan worden toegepast om een terrein op een aantrekkelijke en natuurlijke manier te onderhouden. Bij het ecologisch maaien wordt niet de gehele oppervlakte gelijkmatig bewerkt. Er zijn delen waar geen of weinig beheer nodig is en andere delen die intensief worden aangepakt. Zo kunnen struweel- en zoomvegetaties tot ontwikkeling komen, waardoor een gevarieerd gebied ontstaat. Ook agrariërs kunnen vormen van maaibeheer toepassen door delen van hun grasland niet te maaien waardoor bijvoorbeeld akkervogels kunnen nestelen. Zie figuur 13.

Takkenril

Een takkenril is een dichte haag van snoeihout. Het snoeihout wordt zo benut en veel vogels, kleine zoogdieren en insecten kunnen de takkenril gebruiken als schuilplaats of nestgelegenheid. Daarnaast kan de takkenril dienst doen als mooie erfafscheiding of als windkering. Zie figuur 14.

Figuur 15: Maatregelen lange termijn

[Bron: Kadaster september 2009 & Google Earth september 2009]

4.3 Maatregelen lange termijn

Naast maatregelen voor de korte termijn zijn ook maatregelen voor de lange termijn opgesteld. Deze lange termijn maatregelen leveren een grote bijdrage aan het vergroten van de biodiversiteit en de recreatieve aantrekkelijkheid. Tevens dragen deze maatregelen voor een gedeelte bij aan de ontwikkeling van de habitat van de steenuil en de veldleeuwerik.

Een aantal lange termijn maatregelen is zeer ingrijpend voor het landschap en kosten dan ook relatief veel tijd en geld.

De lange termijn maatregelen zijn hieronder weergegeven;

- Ontwikkeling rustpunt
- Aanleg akkerranden wandelroute
- Aanleg mantel/zoom vegetatie bosstrook
- Ontwikkeling waterloop de Riet

Per maatregel zijn de volgende aspecten uitgewerkt;

- Algemene beschrijving van de maatregel
- Inpasbaarheid binnen het projectgebied
- Aanleg
- Beheer
- Globale kosten en eventuele subsidiemogelijkheden

Op de vorige pagina is de visie kaart weergegeven met daarin de maatregelen op de lange termijn.

Haalbaarheid lange termijn

De lange termijn maatregelen leveren een grote bijdragen aan de biodiversiteit maar kosten ook meer tijd en geld voor realisatie. Deze grotere projecten, zoals het ontwikkelen van waterloop de Riet en de bosstrook, zullen goed moeten worden afgestemd op de agrarische functies van het gebied. Om deze maatregelen te realiseren zal dan ook in een vroeg stadium contact moeten worden gelegd met de agrariërs en grondeigenaren waarin de mogelijkheden worden besproken.

Daarnaast is overleg met gemeente, Staatsbosbeheer en Waterschap de Brabantse Delta noodzakelijk voor de realisatie van deze maatregelen. Mogelijk kunnen de maatregelen worden meegenomen in bestaande plannen, zodat financiële en vergunningtechnische aspecten kunnen worden geregeld.

De maatregelen moeten namelijk een win-win situatie creëren voor de bewoners, grondeigenaren, agrariërs, recreanten, gemeente en beheerders.

Huidige situatie

*Figuur 16: Huidige rustpunt aan Langenbergsestraat
[Bron: Archief projectgroep]*

*Figuur 17: Uitzicht huidige rustpunt aan Langenbergsestraat
[Bron: Archief projectgroep]*

Toekomstige situatie

*Figuur 18: Toekomstig rustpunt aan Langenbergsestraat
[Bron: Archief projectgroep]*

4.3.1 Ontwikkeling rustpunt

Wandelen en fietsen zijn de meest voorkomende recreatievormen en zijn uitermate geschikt voor het buitengebied. Door het aanleggen van fietsroutes en het aantrekkelijk maken van het gebied worden recreanten aangetrokken. Zo ook rondom stroomgebied de Riet. Wanneer je door stroomgebied de Riet fietst of wandelt, dan kun je genieten van de rust en ruimte van het buitengebied. Door de gunstige ligging van het gebied ten opzichte van de omliggende dorpen en de aanwezigheid van het fietsroutenetwerk is het gebied zeer geschikt voor fietsers. De aanwezige fietsroutes lopen echter langs het projectgebied waardoor de beleving van het gebied minimaal is. Dit terwijl het gebied zoveel te bieden heeft. Het zorgen voor behoud en ontwikkeling van aantrekkelijke en toegankelijke landschappen is belangrijk om het gebied interessant te maken voor recreanten. Dit wordt ook aangegeven in de Agenda Vitaal Platteland¹⁰. Uit onderzoek onder de buurtbewoners¹¹ is gebleken dat het merendeel van hen meer recreatie in het gebied wil. De eerder beschreven korte termijn maatregelen dragen al bij aan een aantrekkelijker landschap maar nog niet aan de toegankelijkheid er van. Door het ontwikkelen van een mooi rustpunt moet ook de toegankelijkheid worden vergroot. Momenteel is naast de Langenbergsestraat een rustpunt gecreëerd wat bestaat uit een bankje met vuilnisbak (zie figuur 16). Echter laat de positionering van het bankje en het uitzicht nogal te wensen over, zoals op figuur 17 te zien is. De huidige locatie van het rustpunt is echter uitstekend. Met een aantal aanpassingen kan het rustpunt een waardevolle bijdrage leveren aan de bestaande fiets en wandelroutes.

Aanleg

Om optimaal gebruik te maken van de locatie en het omliggende gebied wordt het rustpunt anders ingericht. Op de locatie waar nu het bankje staat en een gedeelte van de aangrenzende akker komt een heuvel liggen. Op de heuvel, van 1.5m hoog, komen grote boomstammen waar men op kan zitten. Een gedeelte van het terrein rondom de heuvel wordt beplant met inheems materiaal zoals de meidoorn. De rest van het perceel dient te worden ingezaaid met een mengsel van wild bloemen. De heuvel is te betreden via een half verhard pad.

¹⁰ www.minInv.nl/portal/page?_pageid=116,1640321&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=13747

¹¹ HAS KennisTransfer, *Natuurlijk De Riet*, december 2009

Langs de weg kan een informatiebord worden geplaatst met informatie over het ontstaan van het gebied. Vanuit het rustpunt begint / eindigt ook de wandelroute over de akkerranden. Globale aanlegkosten zijn , ongeveer €3500, zie bijlage III. In figuur 18 is schematisch het toekomstige rustpunt aan de Langenbergsestraat weergegeven.

Beheer

Het beheer is belangrijk om het rustpunt aantrekkelijk te houden. De belangrijkste aandachtspunten bij het beheer zijn;

- Schoon houden van de rustplaats en legen van de vuilnisbakken;
- Het bloemrijkgrasland moet eenmaal per jaar worden gemaaid;
- Het terug snoeien van het plantmateriaal.

Figuur 19: Uitzicht toekomstig rustpunt
[Bron: Archief projectgroep]

Huidige situatie

*Figuur 20: Voorbeeld akkerrand in projectgebied
[Bron: Archief projectgroep]*

*Figuur 21: Voorbeeld akkerrand in projectgebied
[Bron: Archief projectgroep]*

Toekomstige situatie

*Figuur 22: Voorbeeld bloemrijke akkerrand
[Bron: www.draaibrug.com/draaibrugfotoos/akkerrand.jpg]*

4.3.2 Akkerranden wandelroute

Naast fietsen is wandelen de meest voorkomende vorm van recreatie. Naast openbare wegen en wandelpaden wordt ook het boerenland gezien als waardevolle plek om te wandelen. De agrarische sector is nog niet erg bekend met dit fenomeen. Zij zijn vaak huiverig voor de nadelige gevolgen bij het openstellen van hun akkers voor wandelaars. In paragraaf 4.1.3 is al aangegeven waarom het zinvol is om akkerranden natuurlijk aan te leggen. Het klinkt dan ook tegenstrijdig om enerzijds te spreken over het natuurlijk inrichten van akkerranden en anderzijds het openstellen van akkerranden voor recreatie. Echter uit onderzoek van onder andere Wageningen Universiteit ¹² blijkt dat deze functies gemakkelijk samen kunnen gaan.

Een akkerrand is een strook langs de rand van de akker waar geen productie gewas wordt geteeld. Deze strook kan men braak laten liggen of inzaaien met diverse soorten bloemmengsels. De breedte van de strook varieert tussen de 3 en de 10 meter, afhankelijk van de functie.

Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen twee functies, namelijk;

- Het creëren van een aantrekkelijk landschap en het vergroten van de biodiversiteit,
- Het verminderen van ongewenste emissies, zoals bestrijdingsmiddelen en vermeting in oppervlaktewater

Deze genoemde functies kunnen uitstekend samengaan met het wandelen over de akkerranden. Aan het wandelen over een akkerrand worden geen hoge eisen gesteld, behalve dat de akkerrand begaanbaar moeten zijn. De mate van verstoring van een akkerrand door recreanten is afhankelijk van de breedte van deze akkerrand en de intensiteit van het gebruik. Bij een voldoende brede strook kunnen dieren en insecten zich schuilhouden en ondervinden daardoor weinig overlast van recreanten. Dit geldt ook voor akkervogels zoals de veldleeuwerik. Door het recreatief gebruik zullen planten worden vertrapt waardoor ruimte ontstaat voor tredplanten wat weer zorgt voor een grotere biodiversiteit. Daarnaast zorgen wandelaars onbewust voor de verspreiding van zaden.

¹² Wageningen Universiteit, *Akkerranden en recreatie*, 2005

Geschiktheid gebied

Het aanleggen van akkerranden zorgt voor een vergroting van de biodiversiteit en de verfraaiing van het landschap. Figuur 20 en 21 geven een beeld van de huidige akkerranden in het gebied. De akkerranden wandelpaden zijn een verbinding tussen de aanwezig natuurlijke objecten zoals de bosstrook en waterloop de Riet.

Het openstellen van het gebied voor recreanten zorgt voor een grote beleving van het gebied. Daarnaast kan de route aansluiten op de aanwezig fiets/wandelroutes in het gebied. Het wandelen langs akkerranden past dan ook uitstekend binnen het projectgebied. Het in de vorige paragraaf beschreven rustpunt kan goed dienen als startpunt van de route.

Aanleg

Het inzaaien met een mengsel van wild bloemen of braak laten liggen van de akkerrand (zie paragraaf 4.2.3). Om de toegankelijkheid van de akkerrand te vergroten kan een pad door de akkerrand worden gemaaid. Zie figuur 22.

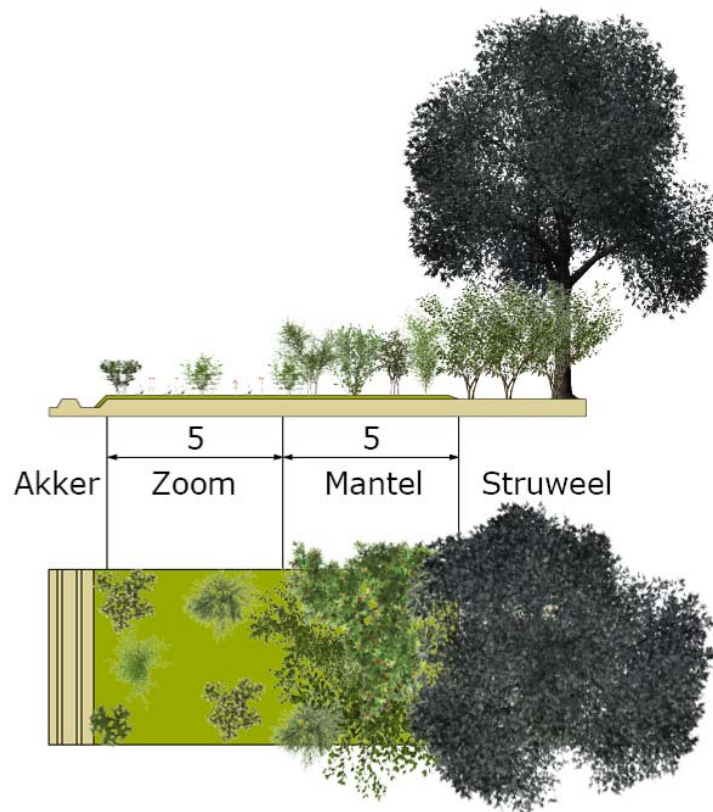
Beheer

- Eén keer per jaar, in het vroege voorjaar, maaien en het maaisel afvoeren.

Huidige situatie

Figuur 23: Huidige situatie bosstrook
[Bron: Archief projectteam]

Figuur 24: Schematische weergaven mantel- zoomvegetatie
[Bron: Archief projectgroep]

Toekomstige situatie

Figuur 25: Toekomstige situatie bosstrook
[Bron: static.panoramio.com/photos/original/3061840.jpg]

4.3.3 Mantel/zoom vegetatie bosstrook

Een geleidelijke overgang van grasland of akker, naar struweel is voor de flora en fauna één van de meest optimale leefgebieden. Een dergelijke overgang bestaat uit een strook van ongeveer 10 meter tussen de akker of grasland en het struweel of de houtwal. Deze strook is beplant met inheemse struiken en kruidachtige gewassen die voor een geleidelijke overgang zorgen. Een schematische weergaven van een mantel/zoomvegetatie is te zien in figuur 24.

Vooral voor insecten is de mantel/zoom vegetatie interessant. Veel vlindersoorten, zoals de dagpauwoog en de sleedoornvlinder, vinden hier beschutting en nestgelegenheid. Ook libellen en nachtvlinders zijn hier volop te vinden. Deze insecten trekken weer (struweel) vogels aan. Ook kleine zoogdieren, zoals egels, veldmuizen en vleermuizen, vinden in een dergelijke strook voedsel. De steenuil zal weer profiteren van deze kleine zoogdieren. Kortom een flinke impuls voor de biodiversiteit.

In het projectgebied zijn de overgangen tussen de struwelen en de akkers erg hard. Vooral bij de bosstrook is er geen spraken van een overgangssituatie zoals te zien is op figuur 23. Het gaat binnen 1 meter van bouwland naar struweel. De aanleg van een mantel/zoom vegetatie zal de biodiversiteit flink verhogen en de bestaande bosstrook krijgt een veel natuurlijkere indruk.

Aanleg

Voor het aanleggen van een mantel/zoomvegetatie rondom de bosstrook zal een strook landbouwgrond verworven moeten worden van 10 meter breed. De globale kosten voor landbouwgrond bedraagt €6 per m². Deze strook moet minimaal 10 meter breed zijn en grenzen aan de bosstrook om te zorgen voor een geleidelijke overgang.

Het plantmateriaal dat gebruikt moet worden bestaat uit inheemse soorten, denk hierbij aan; Vlier, Meidoorn, Sleedoorn, Hazelaar, Kornoelje, Wilg, Braam, Gelderse Roos, Liguster, Vuilboom, Lijsterbes, Krentenboompje en Kardinaalsmuts. Bij de aanplant is het aan te raden om de struiken in groepen te planten zodat afwisseling tussen open en gesloten delen ontstaat(zie figuur 25).

Beheer en onderhoud

Onderhoud is belangrijk om de geleidelijke overgang van lage kruidachtige gewassen naar de hoge bomen van het struweel in stand te houden. De inheemse struiken ontwikkelen zich op den

duur tot hoge beplanting die al het licht onder zich weg neemt. Hierdoor verdwijnen de kruidachtige gewassen. Eens in de drie tot vijf jaar is het wenselijk de mantel/zoom te dunnen of gedeeltelijk af te zetten. Het vrijgekomen hout kan in een takkenril worden verwerkt wat afvoerkosten scheelt en een goede schuilplaats biedt voor dieren als egels, padden en muizen.

Kosten

Berekening van de globale kosten voor aanleg van de mantel/zoom vegetatie zijn €1,24 per m², zie bijlage III.

Huidige situatie

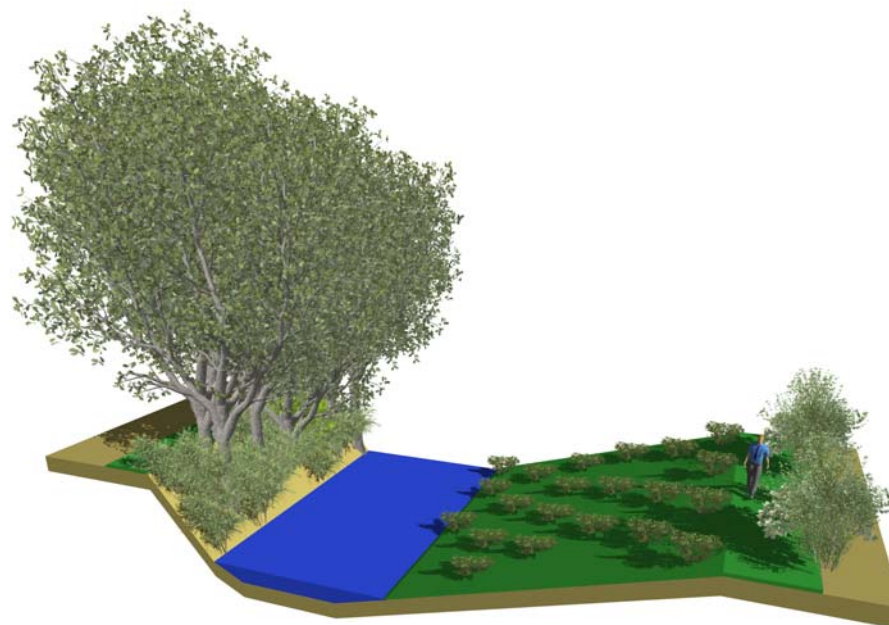

*Figuur 26: Waterloop de Riet bij binnenkomst projectgebied
[Bron: Archief projectgroep]*

*Figuur 27: Waterloop de Riet bij het verlaten van het projectgebied
[Bron: Archief projectgroep]*

Toekomstige situatie

*Figuur 28: Schematische weergaven waterloop de Riet
[Bron: Archief projectgebied]*

4.3.4 Ontwikkeling waterloop de Riet

De oeverzone van een rivier beek of waterloop is van nature een systeem met een grote verscheidenheid aan flora en fauna. De oever biedt daarnaast goede migratiemogelijkheden voor planten en dieren en is als zodanig uitermate geschikt als ecologische verbindingszone. Tenslotte kan de natuurvriendelijke oever bijdragen aan een gezond, helder watersysteem.

Waterloop de Riet stroomt door het projectgebied en zorgt voor de centrale afwatering van het gebied. De waterloop ligt erg diep in het landschap en heeft zeer steile oevers. Daarbij varieert de breedte van de waterloop sterk. Is de beek nog ruimt 20m breed bij binnenkomst in het gebied (zie figuur 26), bij het verlaten van het gebied is de waterloop niets meer dan een sloot (zie figuur 27). Aan beide zijden van de waterloop bevinden zich bomen en ander beplanting. Door het steile talud en de dichte begroeiing is er weinig diversiteit aan planten en dieren. Door het toepassen van oeververflauwing en het open snoeien van de oevers komt er meer licht in de beek en ontstaat een grotere diversiteit in het landschap. Dit komt weer ten goede aan de biodiversiteit. Door waterloop de Riet daar waar nodig te verbreden, de oevers te verflauwen en te ontwikkelen tot een robuuste ecologische verbindingszone, levert de waterloop een grote meerwaarden voor het gebied en aangrenzende natuurgebieden. Waterloop de Riet vormt zo een verbinding met natuurgebied Het Gastels Laag.

De belangrijkste doelen bij de ontwikkeling van waterloop de Riet zijn:

- Verhoging van de natuurwaarde en de ecologische kwaliteit van het watersysteem;
- Verbetering van de chemische waterkwaliteit;
- Verbetering van de belevings- en recreatiewaarde.

Aanleg

Langs waterloop De Riet staan nu aan twee zijden bomen. Aan de oostkant van de waterloop wordt een deel van de begroeiing verwijderd, hiervoor is een kapvergunning en toestemming van het waterschap voor nodig. De volgende stap is het verflauwen van de oever, waarbij een talud minimaal 1:2 wordt gehanteerd. Het talud is de steilheid van de helling. Voor deze oeververflauwing dient een strook van ongeveer 10 meter aangekocht te worden. Geschatte kosten voor landbouwgrond bedragen € 6 per m². De globale kosten voor aanleg bedragen €4.300. De uitgangspunten en berekening van de kosten is weergegeven in bijlage III.

Voor toekomstig onderhoud met machines is de aanleg van een inspectiepad noodzakelijk. Een voorbeeld van de toekomstige situatie is schematisch weergegeven in figuur 28.

Beheer

Een goed beheer is essentieel voor een goede ontwikkeling van de natuurvriendelijke oever. De belangrijkste aandachtspunten zijn hieronder weergegeven.

- Maaien van plantmateriaal, afhankelijk van de begroeiingsgraad.
- Verschralen van de voedselsituatie door het afvoeren van het maaisel.
- Snoeien van houtopstanden op de oevers.

Fasering van het beheer geeft fauna ontsnappingsmogelijkheden. Bovendien leidt variatie in beheer tot een grotere variatie in vegetatie. Het schonen van het natte profiel dient zo te gebeuren dat vissen en andere dieren niet tussen de kant en het materieel worden opgesloten. Faseren kan door tijdens het onderhoud systematisch een stuk oever over te slaan. Dit kan zowel in de lengte van de als in de breedte van de oever.

5. Aanbevelingen

De maatregelen die zijn behandeld geven een invulling aan de visie. Naast die maatregelen zijn er een aantal aanbevelingen voor het vervolg van dit onderzoek en het behalen van de doelstelling. Een aantal aanbevelingen zijn van toepassing voor Stichting de Langenberg en een aantal voor gemeente Halderberge.

Stichting de Langenberg

- Goede communicatie met buurtbewoners en belanghebbenden over de plannen. Een groot gedeelte van deze mensen zijn op de hoogte van de plannen van de stichting. Houdt deze mensen op de hoogte van de gang van zaken en betrek zij bij de verdere planvorming.
- Initiatieven uit het gebied stimuleren en groeperen. Binnen het gebied zijn een aantal bewoners die ideeën hebben om de biodiversiteit te verhogen. Stimuleer dit en ondersteun deze mensen. Daarnaast kunnen verschillende ideeën samengevoegd worden om het zo beter uitvoerbaar te maken. Vooral bij het aanvragen van subsidie is het gemakkelijker dit te doen voor meerdere maatregelen.
- Het gezamenlijk regelen van zaken als aanleg en onderhoud van landschapselementen, Voor dat men een maatregel gaat realiseren is het belangrijk duidelijk te hebben wie deze gaat onderhouden en wat het gaat kosten. Het is mogelijk om hier een onderhoudscontract voor af te sluiten zodat de kosten gedrukt worden. Ook zijn er vaak vrijwilligers of natuurorganisaties die ondersteunen bij het beheer van landschapselementen.
- Draagvlak onder bewoners vergroten door eerste maatregel samen uit te voeren, Het gezamenlijk aanleggen van een hoogstamboomgaard is een goede eerste maatregel. Wanneer iedere buurtbewoner 1 hoogstamfruitboom “adopteert” kan voor weinig geld een mooie boomgaard worden aangeplant.

- Het jaarlijks inventariseren van de voortgang in flora en fauna.

Om een beeld te krijgen van de vooruitgang in de biodiversiteit kan men de doelsoorten, zoals de steenuil, jaarlijks tellen. Dit kan het beste van uit de stichting De Langenberg worden geregeld in samenwerking met natuurorganisaties.

- Gemeente Halderberge betrekken bij de ideeën,

Gemeente Halderberge is een belangrijke partner in het realiseren van de visie en bijbehorende maatregelen, zowel financieel als beleidsmatig. Het is dan ook van belang om de gemeente warm te krijgen voor de ideeën rondom de visie en de te nemen maatregelen. Wellicht kunnen de ideeën mee worden genomen in bestaande plannen. Denk aan het verwerven van gronden wat kan aansluiten bij de nieuwe zuidelijk rondweg rond Oudenbosch.

Praat alvast met de gemeente over een mogelijk 'ommetje' door het gebied.

- Gemeente Halderberge vragen om het volledige projectgebied open te stellen voor het Groen Blauw Stimuleringskader,

Bij de financiering van een aantal maatregelen kan gebruik worden gemaakt van de subsidieregelingen Groen Blauwe Stimuleringskader. Deze regeling is echter niet op het gehele projectgebied van toepassing. Het is aan te raden om, met een aantal goede maatregelen, naar de gemeente te gaan en hen te vragen het gebied volledig open te stellen voor de regeling. Met subsidies wordt het voor de bewoners en grondeigenaren nog aantrekkelijker om bepaalde maatregelen uit te voeren.

- De nieuwe visie bij de gemeente om laten zetten in beleid.

Voor het projectgebied heeft de gemeente nog geen duidelijke visie beschreven en geeft het beleid weinig zekerheid voor bewoners. Het is aan te raden om de plannen van Stichting De Langenberg, geheel of gedeeltelijk over te nemen als visie voor het gebied. Hierdoor ontstaat voor de buurtbewoners zekerheid voor de toekomst.

- Aandragen van ambassadeur soort in het kader van countdown 2010.

De stichting kan voorstellen doen voor een ambassadeur soort in het kader van countdown 2010. Hier zijn tevens provinciale subsidiemogelijkheden voor via de pot Biodiversiteit¹³. Deze regeling vergoedt kleine tot middel grote initiatieven om de biodiversiteit te verhogen mits deze buiten de EHS gelegen zijn.

¹³ *Subsidieregeling Biodiversiteit Noord-Brabant*

Literatuurlijst

Boeken en rapporten

Berk, G.G.L.M.M. van den, Boggelen, T. van, Ir. Heusden, L.C.R. van, *Natuurlijk de Riet*, december 2009 's-Hertogenbosch, HAS KennisTransfer

Boer, K., drs. Schils, C.M.G.J., *Ecologisch groenbeheer in de praktijk*, 2007 Arnhem, IPC Groene ruimte

Fietsroutenetwerk Brabantse Delta, 2008, Provincie Noord Brabant

Gemerden, B. van, Huigen, P. (redactie), *Steenuil onder de pannen*, 2006 Almeren Vogelbescherming Nederland

Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan buitengebied gemeente Halderberge, mei 2007

Rosmalen, Gemeente Halderberge

Riele, te J.L.M., Hendriks, G.J.J., Schwartz, A.B.E.M., *Kosten aanleg kleinschalig groen*, 2009 Doetinchem, Reed Business Informatie Bouw & Infra

Riele, te J.L.M., Hendriks, G.J.J., Schwartz, A.B.E.M., *GWV Kosten bemalingen, grondwerken, drainage*, 2004 Doetinchem, Reed Business Informatie Bouw & Infra

Riele, te J.L.M., Hendriks, G.J.J., Schwartz, A.B.E.M., *GWV Kosten groenvoorzieningen*, 2006 Doetinchem, Reed Business Informatie Bouw & Infra

Subsidieregeling Biodiversiteit Noord-Brabant, december 2009, Provincie Noord-Brabant

Vossen, van J., Verhagen, D., *Handreiking natuurvriendelijke oevers*, september 2009 Utrecht, Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)

Ir. Wetering, H.A.M. van de, Ir. Koks, L.J.G., *Natuurtoets MER Rondweg Oudenbosch*, juni 2009 Oudenbosch, Vakgroep Water en Klimaat

Internet

Agenda Vitaal Platteland,
www.minInv.nl/portal/page?_pageid=116,1640321&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=13747, januari 2010

AgriHolland B.V., www.groeneruimte.nl, januari 2010

EcoFlora, www.ecoflora.be/fruitbomen_NL.html, januari 2010

Landschapsbeheer Nederland, www.chbeheer.nl, december 2009

Landschap Noord Holland, www.ontwerpeenerf.nl, januari 2010

Milieudefensie,
www.milieudefensie.nl/publicaties/magazine/2001/mei/column_jacob_vis.htm, januari 2010

Project Actief Randenbeheer Brabant,
www.randenbeheerbrabant.nl/, december 2009

Provincie Noord- Brabant,
www.biodiversiteitbrabant.nl, December 2009

Provincie Noord- Brabant,
www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/natuur-en-landschap/groenloket/groen-blauw-stimuleringskader.aspx, januari 2010

Ravon, www.ravon.nl, januari 2010

Steenuiloverleg Nederland,
www.steenuil.nl, januari 2010

Vivara,
www.vivara.nl/main_category/id=3/nestkastenn.html, januari 2010

Vogelbescherming Nederland,
www.vogelbescherming.nl, januari 2010.

Fotomateriaal:

Akkerrand, www.nederlandmooi.nl/data/images/l/97.jpg, december 2009
Akkerranden, baidenmann.com/Wandelen%20in%20eigen%20land/Oostwaardpad/graspad.jpg, januari 2010
Argusvlinder, natuurlijkjacobswoude.web-log.nl, december 2009
Bosmuis, www.wetlandleekstermeer.nl/bosmuis2.jpg, december 2009
Bruine kikker, www.vijverstart.nl/bruinekikker.jpg, december 2009
Dagpauwoog, www.vanin.be/denieuwewereld/images/dagpauwoog.jpg, december 2009
Egel, www.tremele.nl, december 2009
Ekster, ateliervivaldi.web-log.nl/carpediem/images/ekster1.jpg, december 2009
Geelgors, www.drents-friese-wold.nl/geelgors.jpg, december 2009
Haas, www.hjcdegaulle.nl/attachments/Image/haas2.jpg, december 2009
Heidelibellen, esthervanderwal.punt.nl, december 2009
Hommel, home.pi.be/~ab475635/Hommel.jpg, december 2009
Icarusblauwtje, media.photobucket.com, december 2009
Kleine watersalamander, www.knnv.nl, december 2009
Konijn, www.faunabescherming.nl/fb_images/Konijn.jpg, december 2009
Laatvlieger vleermuis, www.dierenambulancehofvantwente.nl, december 2009
Lieveheersbeestje, www.ffffs.be, december 2009
Mantel/zoom vegetatie, www.golfclubbefteling.nl/gfx/afbeeldingen/bosjes.jpg, januari 2010
Oranje zandoogje, www.omzwervingen.net/071308Oranje%20zandoogje-border.jpg, dec 2009
Patrijs, www.marspolder.nl/vogels/mp_patrijs.jpg, december 2009
Rosse woelmuis, www.tigouleix.nl/Images/z-rwm.jpg, december 2009
Rugstreeppad, www.dro.amsterdam.nl, december 2009
Specht, www.ivnvechtplassen.org, december 2009
Spitsmuis, www.vermine.nl/images/rodents/spitsmuis.jpg, december 2009
Steenuil, ansnelisse.web-log.nl/photos/uncategorized/2009/03/05/steenuil.jpg, januari 2010
Steenuil met prooi, www.steenuildrenthe.nl, december 2009
Veldmuis, www.beesies.nl, december 2009
Vink, skoatterwald.files.wordpress.com/2009/02/vink.jpg, december 2009
Wielewaal, www.eline-joyce.nl/InDeTuin/VogelsInDeTuin Afbeeldingen, december 2009

Mondelinge bronnen

Hendriks, H. veldcoördinator Groen Blauw
Stimuleringskader
Stoop, A, veldcoördinator Groen Blauw
Stimuleringskader

Programma's

AutoCAD 2005, voor visie kaarten.

Bijlage I:
Subsidiestelsel Groen Blauw Stimuleringskader

Groen Blauw Stimuleringskader

Het Groen Blauw Stimuleringskader is bedoeld voor alle grondeigenaren die willen bijdragen aan natuur- of landschapsbehoud. Als een grondeigenaar maatregelen op zijn grond treft die bijdragen aan natuur- of landschapsbehoud, dan kan hij daarvoor een passende vergoeding krijgen.

De provincie gaat voor de uitvoering van de regeling samenwerken met gemeenten en waterschappen. Minimaal drie gemeenten en/of waterschappen sluiten samen met de provincie een gebiedscontract af. Daarin staat hoeveel men wil investeren in natuurbehoud en -ontwikkeling en welke beheerpakketten er in het afgesproken gebied zullen worden opengesteld.

Vergoeding

Het bedrag dat gemeenten en waterschappen willen inzetten voor deze regeling, zal de provincie verdubbelen. Onder andere gemeenten en landbouw- en natuurgebiedskenners denken mee in de uitvoering. Het uitgangspunt is dat extra werk wordt vergoed. De hoogte van de vergoedingen voor zogenoemde 'groene of blauwe diensten' is samen met kenners van het gebied bepaald.

Betreft projectgebied

Aan de hand van het bestemmingsplan buitengebied, de structuurvisie en het landschapsbeleidsplan is een werkkaart gemaakt voor de gemeente Halderberge. Zie figuur 29. De gekleurde zone's zijn de zogenaamde aandachtsgebieden waar extra prioriteit wordt verlangd als het gaat om versterking van het landschap door de aanleg van nieuwe elementen. In de legenda de pakketten die daar eventueel mogelijk zijn mits de gemeente daar budget voor heeft opgesteld. Het projectgebied is met rood omlijnd.

Op dit moment heeft de gemeente enkel en alleen budget opengesteld voor het onderhoud van bestaande landschapselementen in haar gehele buitengebied welke passen binnen de kaders van het Stimuleringskader. Er zijn geen mogelijkheden voor inkomstenderving of functieverandering want dat speelt alleen bij nieuwe aanleg in de aandachtsgebieden en daar heeft gemeente Halderberge geen budget voor opengesteld. Voor het onderhoud van bestaande landschapselementen heeft de gemeente Halderberge een totaal budget van € 16.500,- per jaar vastgesteld voor de periode 2008 - 2012. De provincie verdubbelt dit bedrag.

Veldcoördinator

Uit ervaring met andere regelingen heeft de provincie geleerd dat veel geïnteresseerden opzien tegen het papier- en uitzoekwerk. Daarom wordt er in ieder gebied een veldcoördinator benoemd. Deze kent de regeling door en door en geeft advies. Voor het projectgebied betekent dit:

Veldcoördinator Brabantse Delta

Gemeenten: Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Steenbergen, Woensdrecht.

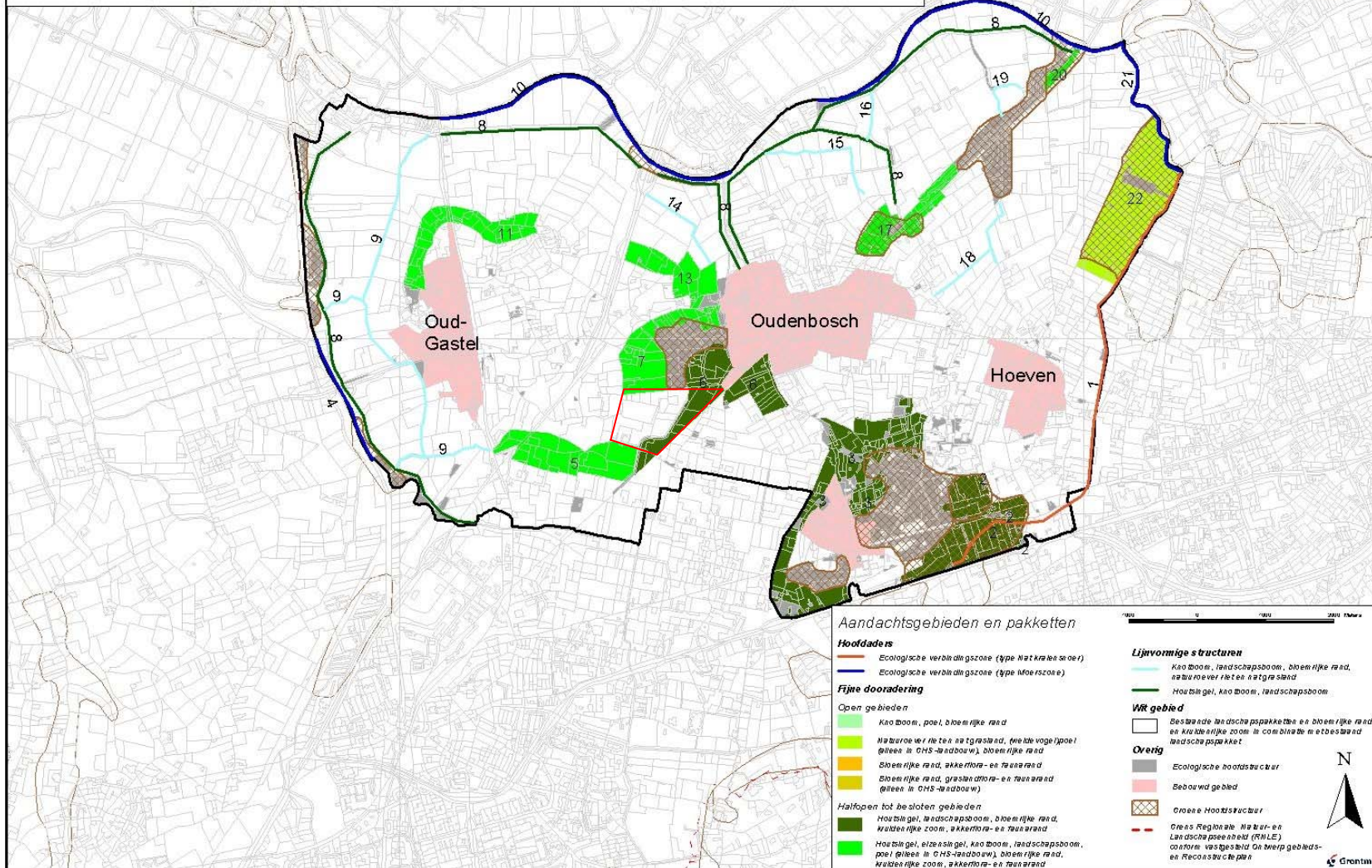
Naam: Arjen Stoop

Tel: 076-5024517

E-mail: astoop@brabantslandschap.nl

Voor meer informatie kunt u terecht op de website van de provincie Brabant, zie literatuurlijst voor de verwijzing.

AGRARISCH LANDSCHAPSBEHEER BRABANTSE DELTA e.o. Werkkaart gemeente Halderberge

Figuur 29: Werkkaart gemeente Halderberge
 [Bron: A. Stoop, veldcoördinator Brabantse Delta]

Bijlage F van de Vergoedingsystematiek en -grondslagen, behorende bij Groen Blauw Stimuleringskader Noord-Brabant¹⁴

Onderhoud

De vergoeding voor het onderhoud van bestaande of nieuw gerealiseerde pakketten is een jaarlijkse vergoeding gedurende de (zesjarige) looptijd van de beschikking. Per pakket is een vergoeding vastgesteld waarbij rekening is gehouden met de benodigde arbeidskosten, materiaal- en materieelkosten. De vergoedingen worden berekend inclusief BTW, omdat het merendeel van de onderhoudsvergoedingen wordt uitgekeerd aan particulieren en agrarische ondernemers die de BTW niet kunnen verrekenen (zie tabel 2).

Tabel 2 :Tarieven voor BEHEER pakketten maatregel fijne dooradering en pakketten maatregel vergroten recreatief medegebruik agrarisch cultuurlandschap en tarieven voor BEHEER EN GEDERFDE INKOMSTEN pakketten maatregel duurzaam waterbeheer

Naam pakket	Pakketcode	Specificatie	Beheers-bijdrage per eenheid	Eenheid
Pakketten maatregel fijne dooradering				
Hakhoutsingel	L1A		€ 10,17	per are per jaar
Bossingel	L1B		€ 6,44	per are per jaar
Elzensingel	L2		€ 0,49	per meter per jaar
Hakhoutbosje	L3		€ 4,16	per are per jaar
Griendje	L4		€ 15,32	per are per jaar
Klein bosje	L5		€ 2,58	per are per jaar
Struweelhaag 6 jaar	L6A		€ 0,64	per meter per jaar
Struweelhaag 12 jaar	L6B		€ 0,40	per meter per jaar
Knip- en scheerheg	L7		€ 1,03	per meter per jaar
Landschapsboom	L8A1, L8B1 en L8C1	Diameter stam < 20 cm	€ 2,92	per boom per jaar
Landschapsboom	L8A2, L8B2 en L8C2	Diameter stam >20 cm- 60 cm	€ 4,99	per boom per jaar
Landschapsboom	L8A3, L8B3 en L8C3	Diameter stam > 60 cm	€ 8,72	per boom per jaar
Knotboom	L9A	Diameter stam < 30 cm	€ 2,35	per boom per jaar
Knotboom	L9B	Diameter stam 30-60 cm	€ 6,48	per boom per jaar
Knotboom	L9C	Diameter stam > 60 cm	€ 8,54	per boom per jaar
Hoogstamfruitboom	L10A	Diameter stam < 20 cm	€ 4,67	per boom per jaar
Hoogstamfruitboom	L10B	Diameter stam >20 cm	€ 13,86	per boom per jaar
Amfibieënpool	L11A	opp. 100-300 m2	€ 39,30	per pool per jaar
Amfibieënpool	L11B	opp. >300 m2	€ 55,81	per pool per jaar
Weidevogelpool	L12A	opp. 500-1000 m2	€ 76,25	per pool per jaar
Weidevogelpool	L12B	opp. >1000 m2	€ 124,20	per pool per jaar
Natuuroever riet	L13		€ 8,08	per are per jaar
Natuuroever nat grasland	L14		€ 12,17	per are per jaar
Bloemrijke rand	R1		€ 7,94	per are per jaar
Kruidrijke zoom	R2		€ 13,47	per are per jaar
Graslandflora en -faunaland	R3		€ 8,65	per are per jaar
Akkerflora en -faunaland	R4		€ 13,13	per are per jaar
Pakketten maatregel vergroten recreatief medegebruik agrarisch cultuurlandschap				
Wandelpad over boerenland	W1		€ 0,73	per meter per jaar
Onverharde weg net bloemrijke bermen	W2		€ 0,98	per meter zandweg per jaar
Onverharde weg met bomen	W3		€ 1,93	per meter zandweg per jaar
Pakketten maatregel duurzaam waterbeheer				
Actief randbeheer Grasland	ARB – Grasland		€ 0,35 *	per strekkende meter per jaar
Actief Randbeheer Bouwland	ARB - Bouwland		€ 0,70 *	per strekkende meter per jaar

* In de beheervergoedingen voor de pakketten maatregel duurzaam waterbeheer is de vergoeding voor gedeelde inkomsten verdisconteerd.

¹⁴ Informatie verkregen via de heer A. Stoop, veldcoördinator Brabantse Delta.

Bijlage II:
Kostenindicatie voor aanleg van korte termijn maatregelen

Inleiding

Aan de hand van de gegeven uitgangspositie is een kostenraming per maatregel gemaakt. Voor de berekening van de kosten is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen die werken volgens de RAW-systematiek;

- Reed Business Informatie Bouw & Infra, *GWV Kosten bemalingen, grondwerken, drainage*, 2004
- Reed Business Informatie Bouw & Infra, *GWV Kosten groenvoorzieningen*, 2006
- Reed Business Informatie Bouw & Infra, *Kosten aanleg kleinschalig groen*, 2009

De bedragen zijn getoetst aan de normbedragen van Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten van de Provincie Noord-Brabant, vastgesteld bij besluit van Gedeputeerde Staten van 16 december 2008.

De kostenramingen gaan uit van een gebruikelijk aanbestedingstraject. De kosten zijn opgebouwd uit benodigd materieel, personeel en materiaal dat wordt geleverd door de aannemer. De eenmalige kosten zijn opgebouwd uit uitvoeringskosten 3,5 %, algemene bedrijfskosten 4,5 % en winst en risico 2 % van de totale directe kosten. Onvoorziene kosten zijn bedoeld om prijswisselingen, verwijderen van niet berekende obstakels en zo voort op te vangen. Alle prijzen zijn exclusief BTW.

Maatregel poelen

Uitgangspositie: De poel heeft een oppervlakte 100 m² en is op het diepste punt ongeveer 2 m. Het talud heeft een hellingshoek van minimaal 1:2. De ontgraven grond wordt ter plaatsen verwerkt (binnen een straal van 500 m van de ontgraving.)

Omschrijving	Te verwerken hoeveelheid	Eenheid	kosten per eenheid	Totaal
Graafmachine, mobiel, hydraulisch, bakinhoud 800L	7	Uur	€ 46,70	€ 326,90
Tractor met hydraulisch grondkar, 8 m3	3	Uur	€ 45,50	€ 136,50
Grondwerker	7	Uur	€ 29,90	€ 209,30
Totale directe kosten				€ 672,70
Enmalige kosten 10%				€ 67,27
Onvoorziene kosten 5%				€ 33,64
Totale kosten exclusief BTW				€ 773,61

Maatregel houtwallen/singels

Uitgangspositie: Houtwal van 10 m breed en 100 m lang (1000 m²). De houtwal bestaat uit bosplantsoen met om elke 10 m een zomereik (Quercus robur). Voor het aanplanten van de houtwal hoeft de grond niet bewerkt te worden. Het planten van de beplanting gebeurt handmatig.

<i>Omschrijving</i>	<i>Te verwerken hoeveelheid</i>	<i>Eenheid</i>	<i>kosten per eenheid</i>	<i>Totaal</i>
Boom (Quercus robur 6/8 cm. omtrek van de stam met kluit.)	10	Stuk	€ 19,25	€ 192,50
2 Boompalen verduurzaamd vuren L2m dia 0,08m + boomband	10	Stuk	€ 4,82	€ 48,20
Bosplantsoen (soorten zie omschrijving houtwal)	1500	Stuk	€ 0,45	€ 675,00
Hovenier	40	Uur	€ 28,00	€ 1.120,00
Totale directe kosten				€ 2.035,70
Eenmalige kosten 10%				€ 203,57
Onvoorziene kosten 5%				€ 101,79
Totale kosten exclusief BTW				€ 2.341,06
Totale kosten exclusief BTW per vierkanten meter				€ 2,34

Akkerranden

Uitgangspositie: Een akkerland van 8 m breed en 125 m lang (1000 m²). De akker is vrij van obstakels en hoeft niet eerst te worden bewerkt.

<i>Omschrijving</i>	<i>Te verwerken hoeveelheid</i>	<i>Eenheid</i>	<i>kosten per eenheid</i>	<i>Totaal</i>
Bloemrijk graszaadmengsel	10	are	€ 12,70	€ 127,00
Tractor, met zaaimachine inclusief rol	1	uur	€ 38,75	€ 38,75
Totale directe kosten				€ 165,75
Eenmalige kosten 10%				€ 16,58
Onvoorziene kosten 5%				€ 8,29
Totale kosten exclusief BTW				€ 190,61
Totale kosten exclusief BTW per vierkanten meter				€ 0,19

Hoogstamboomgaard

Uitgangspositie: De prijs per boom is berekend aan de hand van een boomgaard met een oppervlakte van 625 m² met daar op 25 bomen. De fruitbomen staan 5 m van elkaar. De grond hoeft niet bewerkt te worden en wordt ingezaaid met een grasmengsel van wilde bloemen.

<i>Omschrijving</i>	<i>Te verwerken hoeveelheid</i>	<i>Eenheid</i>	<i>kosten per eenheid</i>	<i>Totaal</i>
Fruitboom stam omrek 8 - 10 cm met kluit	25	Stuk	€ 28,00	€ 700,00
2 Boompalen verduurzaamd vuren L2m dia 0,08m + boomband	25	Stuk	€ 4,82	€ 120,50
Hovenier	15,5	Uur	€ 28,00	€ 434,00
Grasmengsel	6,25	are	€ 6,10	€ 38,13
Totale directe kosten				€ 1.292,63
Eenmalige kosten 10%				€ 129,26
Onvoorziene kosten 5%				€ 64,63
Totale kosten exclusief BTW				€ 1.486,52
Totale kosten exclusief BTW per fruitboom (25m2 ruimte)				€ 59,46

Steenuilen nestkast

Uitgangspositie: speciale steenuilennestkast van verduurzaamd grenenhout met ophangmateriaal.

<i>Omschrijving</i>	<i>Te verwerken hoeveelheid</i>	<i>Eenheid</i>	<i>kosten per eenheid</i>	<i>Totaal</i>
Steenuilennestkast	5	Stuk	€ 72,86	€ 364,30
Totale kosten exclusief BTW				€ 364,30

Bijlage III:

Kostenindicatie voor aanleg van lange termijn maatregelen

Inleiding

Aan de hand van de gegeven uitgangspositie is een kostenraming per maatregel gemaakt. Voor de berekening van de kosten is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen die werken volgens de RAW-systematiek;

- Reed Business Informatie Bouw & Infra, *GWW Kosten bemalingen, grondwerken, drainage*, 2004
- Reed Business Informatie Bouw & Infra, *GWW Kosten groenvoorzieningen*, 2006
- Reed Business Informatie Bouw & Infra, *Kosten aanleg kleinschalig groen*, 2009

De bedragen zijn getoetst aan de normbedragen van Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten van de Provincie Noord-Brabant, vastgesteld bij besluit van Gedeputeerde Staten van 16 december 2008.

De kostenramingen gaan uit van een gebruikelijk aanbestedingstraject. De kosten zijn opgebouwd uit benodigd materieel, personeel en materiaal dat wordt geleverd door de aannemer. De eenmalige kosten zijn opgebouwd uit uitvoeringskosten 7 %, algemene bedrijfskosten 9 % en winst en risico 4 % van de totale directe kosten. Onvoorziene kosten zijn bedoeld om prijswisselingen, verwijderen van niet berekende obstakels en zo voort op te vangen. Alle prijzen zijn exclusief BTW.

Flauwe oever

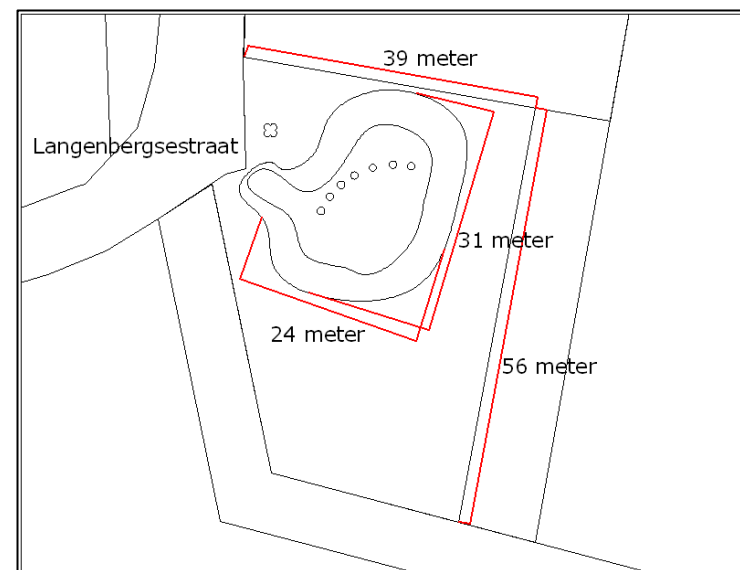
Uitgangspositie: Een lengte van 100 m aan één zijde van de waterloop. Op de zijde waar de oeververflauwing plaats vindt, wordt al het plantmateriaal verwijderd. Het vrijgekomen materiaal kan worden verwerkt in een takkenril. De grond wordt ontgraven tot het gewenste profiel van ongeveer 1:4. De vrijgekomen grond wordt verwerkt in een straal van 1 km van de ontgraving. Waterloop de Riet wordt niet uitgebaggerd.

Omschrijving	Te verwerken hoeveelheid	Eenheid	kosten per eenheid	Totaal
Graafmachine, mobiel, hydraulisch, bakinhoud 800L	23	Uur	€ 46,70	€ 1.074,10
Tractor met hydraulisch grondkar, 8 m ³	13	Uur	€ 45,50	€ 591,50
Grondwerker	46	Uur	€ 29,90	€ 1.375,40
Uitzetter	3	Uur	€ 30,80	€ 92,40
Bulldozer 74 KW	1	Uur	€ 54,40	€ 54,40
Totale directe kosten				€ 3.187,80
Eenmalige kosten 20%				€ 637,56
Onvoorziene kosten 15%				€ 478,17
Totale kosten exclusief BTW				€ 4.303,53

Rustpunt

Uitgangspositie: het terrein van het rustpunt is 2000 vierkante meter groot. Het rustpunt bestaat uit een heuvel met een hoogte van ongeveer anderhalve meter. De heuvel wordt ingezaaid met een grasmengsel en het terrein er omheen wordt beplant met solitaire Meidoorns. De heuvel is te betreden via een half verhard pad. De grond waar de heuvel uit is opgebouwd is ontgraven in de buurt en wordt voldoende verdicht om verzakkingen te voorkomen. Het talud heeft een hellingshoek van 1:3. De bestaande boom (Quercus robur 60 centimeter omtrek van de stam) blijft staan. De bossage om de boom wordt verwijderd en herplant met inheemse beplanting.

De zitmeubelen bestaan uit (eiken) boomstammen met een lengte van 0.8 meter, waarvan 0.3 meter is ingegraven, en een diameter van 0,4 meter. De bestaande vuilnisbak wordt hergebruikt.

Omschrijving	Te verwerken hoeveelheid	Eenheid	kosten per eenheid	Totaal
Graafmachine, mobiel, hydraulisch, bakinhoud 800L	9	Uur	€ 46,70	€ 420,30
Tractor met hydraulisch grondkar, 8 m ³	5	Uur	€ 45,50	€ 227,50
Grondwerker	18	Uur	€ 29,90	€ 538,20
Uitzetter	3	Uur	€ 30,80	€ 92,40
Beplanting Meidoorns	20	Stuk	€ 2,30	€ 46,00
Beplanting bosplantsoen	50	Stuk	€ 0,45	€ 22,50
Bloemrijk graszaadmengsel	10	are	€ 12,70	€ 127,00
Boomstammen (inc. transport)	7	Stuk	€ 25,00	€ 175,00
Informatiebord (inc plaatsing)	1	Stuk	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Totale directe kosten				€ 2.648,90
Eenmalige kosten 20%				€ 529,78
Onvoorziene kosten 15%				€ 397,34
Totale kosten exclusief BTW				€ 3.576,02

Akkerranden wandelroute

Zie kostenindicatie korte termijn in bijlage II, verder geen aanvullende voorzieningen nodig.

Mantel zoom vegetatie

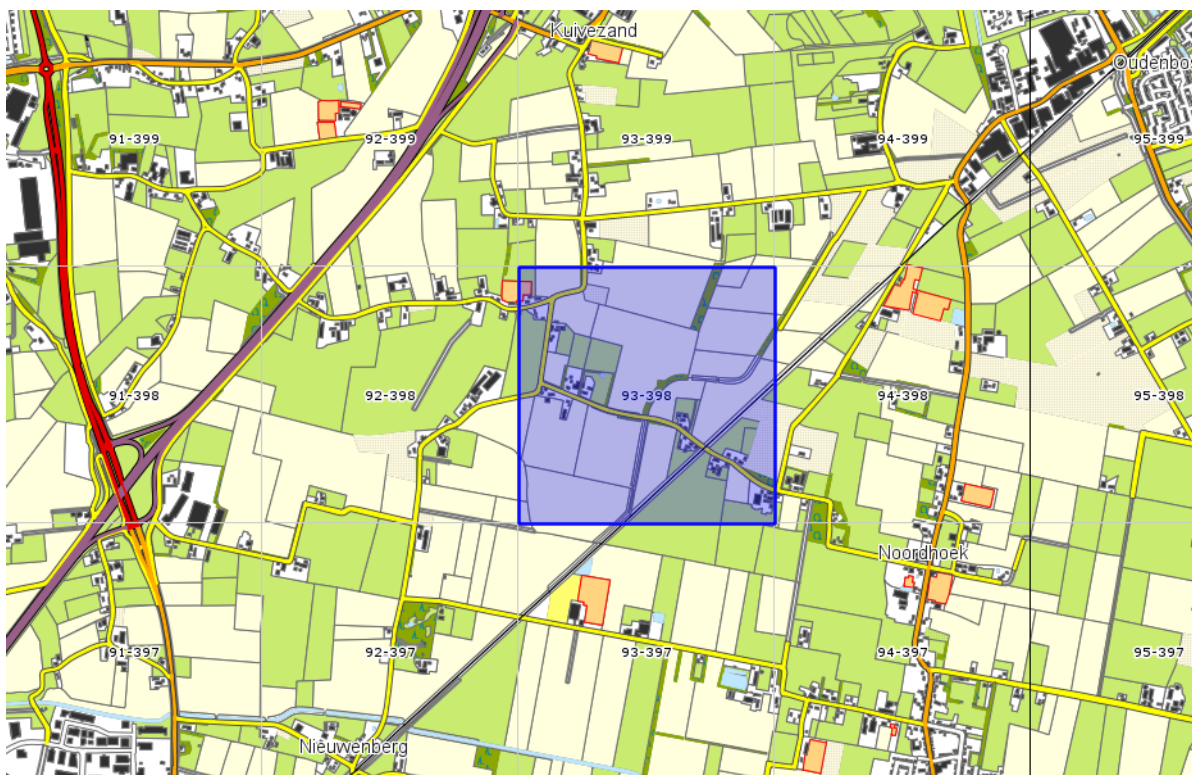
Uitgangspositie: een strook van vijf meter langs de bestaande houtwal wordt beplant met inheemse struiken. Voor het aanplanten van de inheemse struiken hoeft de grond niet bewerkt te worden. Het planten van de beplanting gebeurt handmatig. Een strook van vijf meter langs de geplante struiken wordt ingezaaid met een bloemrijk graszaadmengsel. De mantel zoom vegetatie wordt toegepast op 100 strekkende meter houtwal (1000 m²).

Omschrijving	Te verwerken hoeveelheid	Eenheid	kosten per eenheid	Totaal
Bosplantsoen (soorten zie omschrijving houtwal)	750	Stuk	€ 0,45	€ 337,50
Hovenier	23	Uur	€ 28,00	€ 644,00
Bloemrijk graszaadmengsel	5	are	€ 12,70	€ 63,50
Tractor, met zaaimachine inclusief rol	0,75	uur	€ 38,75	€ 29,06
Totale directe kosten				€ 1.074,06
Eenmalige kosten 10%				€ 107,41
Onvoorziene kosten 5%				€ 53,70
Totale kosten exclusief BTW				€ 1.235,17
Totale kosten exclusief BTW per vierkanten meter				€ 1,24

Rapport 'Kilometerhok 93-398', Het Natuurloket, 30 augustus 2012

disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

naam project	Park De Nieuwe Riet
doel project	Wijzigingsplan
datum	do, 30/08/2012 - 09:49
ordernummer	OHNL-2012-2211
geselecteerde kilometerhokken	
93-398	

Op de volgende pagina's vindt u eerst de beknopte eenmalige levering en vervolgens de toelichting erop.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de Helpdesk van Het Natuurloket:

e-mail: info@natuurloket.nl

telefoon: 0800 2356333

93-398	vaatplanten	mossen	korstmossen	paddenstoelen	zoogdieren	vogels	amfibieën	reptielen	vissen	dagvlinders	macronachtvlinders	micronachtvlinders	libellen	sprinkhanen en krekels	overige ongewervelden	zeeorganismen
Rode-Lijstsoorten						7										
Ffwet soorten tabel 1	1				3											
Ffwet soorten tabel 2+3																
Ffwet vogels						29										
Hrl soorten bijlage II																
Hrl soorten bijlage IV																
aantal soorten	10	19	2	1	3	29				6	1					
volledigheid onderzoek	onbepaald	redelijk	matig	slecht	slecht	slecht/niet	niet	niet	niet	slecht	slecht	niet	niet	niet	niet	niet
onderzoeksperiode	1990-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010

Toelichting op de tabel

Soortgroepen

In de gehanteerde indeling is Overige ongewervelden een diverse groep met daarin alle wespen, bijen, mieren, netvleugelige, steenvliegen, kevers, vliegen, muggen, haften, wantsen, cicaden, luizen, schorpioenvliegen en overige insecten, spinnen, mijten, hooiwagens, duizendpoten, miljoenpoten, pissebedden, kakkerlakken, oorwormen, weinigpotigen, vlokreeften, lagere kreeftachtigen, weekdieren, slakken, ringwormen, snoerwormen en wormachtigen zoals bloedzuigers.

Onder de soortgroep Zeeorganismen vallen: hydroidpoliepen, mosdiertjes, mysisgarnalen, ribkwallen, stekelhuidigen, zakpijpen, zeepissebedden, zeepokken, eendenmossels, krabbezakjes, zeespinnen en grote kreeftachtigen (kreeften, krabben en garnalen). Dit betekent dat waarnemingen van de Europese kreeft (*Astacus astacus*) en andere in zoetwater levende rivierkreeften onder Zeeorganismen te vinden zijn. Zeezoogdieren zijn te vinden onder Zoogdieren.

Rode-Lijstsoorten

In de tabel staat voor elk kilometerhok per soortgroep vermeld hoeveel soorten op de Rode Lijst staan. Rode Lijsten worden formeel vastgesteld door het ministerie van LNV. De gehanteerde Rode Lijsten zijn (inclusief link naar website van ministerie van LNV met verwijzing naar pdf van het besluit):

vaatplanten:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004
mossen:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004
korstmossen:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004 ¹
paddenstoelen:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004 ²
zoogdieren:	Besluit Rode Lijsten 4 september 2009
vogels:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004
amfibieën:	Besluit Rode Lijsten 4 september 2009
reptielen:	Besluit Rode Lijsten 4 september 2009
vissen:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004
dagvlinders:	Besluit Rode Lijsten 4 september 2009
macronachtvlinders:	geen Rode Lijst
micronachtvlinders:	geen Rode Lijst
libellen:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004
sprinkhanen en krekels:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004
overige ongewervelden:	Besluit Rode Lijsten 5 november 2004 ³
zeeorganismen:	geen Rode Lijst

Ffwet soorten tabel 1

Alle soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, te vinden in de pdf op de website van het ministerie van LNV ([beschermde soorten van de Flora- en faunawet](#)).

¹ Na vaststelling van de Rode Lijst is gebleken dat *Haematomma ochroleucum* onterecht op de Rode Lijst stond; deze is er vervolgens van afgehaald ([verantwoording Database Soorten in wetgeving en beleid](#)).

² De Rode Lijst voor paddenstoelen uit 2009 is nog niet geïmplementeerd in de NDFF; hier vindt u het Besluit: [Besluit Rode Lijsten 4 september 2009](#).

³ het gaat hier om besluiten voor de soortgroepen bijen, kokerjuffers, steenvliegen, haften, platwormen en land- en zoetwaterweekdieren.

Ffwet soorten tabel 2+3

Soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, te vinden in de pdf op de website van het ministerie van LNV ([beschermde soorten van de Flora- en faunawet](#)).

Ffwet vogels

Alle vogelsoorten, behalve exoten, zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet.

Hrl soorten bijlage II

In de Europese Habitatrichtlijn staan in Bijlage II de soorten waarvoor beschermde gebieden moeten worden aangewezen. Op de site van het ministerie van LNV kunt u een overzicht vinden van de soorten ([beschermde soorten Habitatrichtlijn Bijlage II](#)). Welke gebieden dit zijn is per soort op te zoeken via [Natura 2000-gebieden](#).

Hrl soorten bijlage IV

In de Europese Habitatrichtlijn staan op Bijlage IV de soorten aangewezen die strikt beschermd zijn; de meeste soorten staan in tabel 3 van de Flora- en faunawet. Op de website van het ministerie van LNV kunt u een overzicht vinden: [beschermde soorten Habitatrichtlijn Bijlage IV](#).

Aantal soorten

Het totaal aantal soorten per soortgroep per kilometerhok in de periode zoals aangegeven. Meegenomen zijn alle waarnemingen:

- die geheel of gedeeltelijk binnen de selectie liggen;
- die zijn gevalideerd en daarbij de classificatie 'betrouwbaar' hebben meegekregen;
- waarvan de bronhouder heeft aangegeven dat ze uitgeleverd mogen worden.

Indien er een asterisk (*) in het veld staat betekent dit dat een deel van de waarnemingen pas na expliciete toestemming van de bronhouder mag worden uitgeleverd. Het kan dus zijn dat in de Eenmalige levering niet alle waarnemingen worden geleverd die optellen tot de Beknopte eenmalige levering. Ook kan het zijn dat deze gegevens later worden geleverd.

Volledigheid onderzoek

Voor elke soortgroep is aangegeven hoe volledig een specifiek kilometerhok is onderzocht. Er wordt hierbij gewerkt met een normering in maximaal 5 klassen: Niet, Slecht, Matig, Redelijk en Goed onderzocht. In onderstaande toelichting is per soortgroep aangegeven welke regels hierbij gehanteerd zijn en over welke periode.

Vaatplanten (1990 – 2010)

Om de volledigheid van onderzoek vast te stellen wordt het soortenaantal per kilometerhok vergeleken met het gemiddeld soortenaantal van een kilometerhok in dezelfde regio. Dit aantal is afhankelijk van onder andere bodemtype, waterhuishouding, schaal van het landschap en bodemgebruik. Daarom is de indeling van Nederland in 38 ecodistricten gebruikt als regio-indeling. Het gemiddeld aantal soorten per kilometerhok is bepaald aan de hand van inventarisaties uit het verleden. De aanname hierbij is dat de in het verleden vastgestelde floristische waarden een goede basis vormen voor een benadering van de actuele waarden. Het gemiddeld aantal aangetroffen soorten per kilometerhok loopt van 127 (grote, recente polders) tot 306 (kalkrijke duinen).

klasse	definitie
goed	aantal soorten is groter dan het gemiddelde van het ecodistrict minus de standaarddeviatie
redelijk	n.v.t.
matig	overige gevallen
slecht	aantal soorten per kilometerhok is kleiner dan 26 of, als het aantal soorten kleiner is dan het gemiddelde van het ecodistrict, minus tweemaal de standaarddeviatie.
niet	geen waarnemingen

Mossen (2000 – 2010)

Gegevens van mossen zijn veelal afkomstig van natuurgebieden en stedelijk gebied. De meeste bedreigde mossoorten komen vooral voor op vochtige plaatsen en in bossen.

klasse	definitie
goed	meer dan 30 soorten
redelijk	11-30 soorten
matig	1-10 soorten
slecht	n.v.t.
niet	geen waarnemingen

Korstmossen (2000 – 2010)

Gegevens van korstmossen zijn voornamelijk afkomstig van bos, heide en stuifzand, laanbomen en muren van oude gebouwen. Korstmossen kunnen in alle seizoenen worden gevonden.

klasse	definitie
goed	meer dan 20 soorten
redelijk	11-20 soorten
matig	1-10 soorten
slecht	n.v.t.
niet	geen waarnemingen

Paddenstoelen (2000 – 2010)

Om de volledigheid van een inventarisatie te definiëren zouden voor elk kilometerhok naast de aantallen waarnemingen en soorten ook specifieke biotoopkenmerken moeten worden meegewogen. Voor paddenstoelen is een dergelijke weging nog niet op landelijke schaal mogelijk. Vooralsnog wordt uitgegaan van het globale (niet statistisch onderbouwde) ervaringsfeit dat een "serieus" onderzoek in een hok in een goede tijd minstens een bepaald aantal verschillende soorten moet opleveren, met een eveneens globale correctie voor het feit dat dit aantal in een "goed" hok met minder waarnemingen wordt bereikt dan in een "slecht" hok.

klasse	definitie
goed	250 of meer soorten; of 1000 of meer waarnemingen
redelijk	overige gevallen
matig	n.v.t.
slecht	minder dan 50 soorten; of minder dan 100 waarnemingen
niet	geen waarnemingen

Zoogdieren (2000 – 2010)

Voor zoogdieren is de onderzoekskwaliteit voor een kilometerhok bepaald op grond van twee aspecten die voor de totaalscore worden opgeteld.

1. het aantal waargenomen soorten sinds het jaar 2000

aantal soorten	aantal punten
1	0
2-4	5
5-9	10
10-99	15

2. uitvoering van een of meerdere projecten van het Netwerk Ecologische Monitoring of het VerspreidingsONderzoek LandZoogdieren (VONZ), waarin de aanwezigheid van een bepaalde set soorten (bijvoorbeeld muizen en spitsmuizen of vleermuizen) systematisch bepaald wordt.

NEM- of VONZ-project	aantal punten
braakbalmonitoring	15
vleermuiswintertellingen	30
muizen vangen met inloopvallen	30
vleermuiszoldertellingen	30
hazelmuistellingen	10

klasse	definitie
goed	100 – 1000 punten
redelijk	65 – 99 punten
matig	25 – 64 punten
slecht	0 – 24 punten
niet	geen waarnemingen

Vogels (2000 – 2010)

In de regel wordt er bij vogels onderscheid gemaakt tussen broedvogels (reproducieren) en water- en wintervogels (foerageren en pleisteren). Voor beide wordt in de tabel de onderzoeksvolledigheid gegeven, eerst broedvogels, dan water- en wintervogels.

Voor het bepalen van de volledigheid van onderzoek wordt niet alleen gekeken naar het aantal vastgestelde soorten maar ook naar de onderzoeksintensiteit (is een gebied c.q. kilometerhok voldoende bekeken om iets te zeggen over het voorkomen van de vogelbevolking). Losse waarnemingen worden in deze berekening niet meegenomen.

Broedvogels

In de jaren 1998-2000 is er in het kader van het *Atlasproject* van de Nederlandse Broedvogels in geheel Nederland gewerkt aan het vergaren van broedvogeldata op het niveau van kilometerhokken. In besloten tot halfopen landschappen wordt 70-80% van de werkelijk in een kilometerhok aanwezige soorten vastgesteld. In open landschappen wordt uitgegaan van minimaal 80-100%. Een kilometerhok waar atlaswerk heeft plaatsgevonden wordt als redelijk onderzocht gekwalificeerd.

Het *Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels (LSB)* is in zijn huidige opzet in 1996 van start gegaan. Het richt zich op het jaarlijks verzamelen van de aantallen broedgevallen van in kolonies broedende soorten en de aantallen broedgevallen van zeldzame soorten. Van een selectie van zeldzame broedvogelsoorten wordt hierbij ook de verspreiding jaarlijks in kaart gebracht. Van de kolonievogelsoorten mag uitgegaan worden van een vrijwel landdekkende inventarisatie.

Een kilometerhok is matig onderzocht als er na 1993 drie of meer keren een kolonie- en/of zeldzame soort is gemeld.

Het *Broedvogel Monitoring Project (BMP)* is in 1984 van start gegaan en heeft tot doel de aantalveranderingen van min of meer algemene vogelsoorten te volgen. In vaste proefvlakken van 15 tot 500 hectare groot verspreid over Nederland wordt jaarlijks een vaste selectie aan soorten onderzocht. De selectie van soorten kan bestaan uit alle soorten of uit een set van bijzondere soorten, bijvoorbeeld alleen weidevogels (BMP-W). Een kilometerhok is goed onderzocht als er na 1995 twee keer een proefvlak is onderzocht. Als er een BMP-W proefvlak is onderzocht is het kilometerhok redelijk onderzocht.

klasse	definitie
goed	na 1995 twee keer een proefvlak BMP
redelijk	proefvlak BMP-W; of atlasproject 1998-2000
matig	drie of meer keer een kolonie- of zeldzame soort (LSB) gemeld
slecht	n.v.t.
niet	geen waarnemingen

Water- en wintervogels

Vanaf seizoen 1992/93 is de coördinatie van de *watervogeltellingen* ondergebracht bij SOVON. Het gaat daarbij om de maandelijkse ganzen- en zwanentellingen, maandelijkse tellingen van de Zoete Rijkswateren, de midwintertelling in januari en tellingen in de Waddenzee. Bij een evaluatie van deze verscheidenheid aan watervogelprojecten, bleek de genoemde opzet niet geheel te voldoen. Door de projectmatige aanpak bleef de informatie over het voorkomen van watervogels versnipperd. Met ingang van het winterhalfjaar 2000/01 is het netwerk aan telgebieden uitgebreid, wordt het merendeel van de belangrijke watervogelgebieden in het winterhalfjaar maandelijks geteld en worden alle projectresultaten in een gezamenlijk rapport opgenomen.

Een kilometerhok is goed onderzocht als er >25 maanden geteld is in de laatste 5 jaar. Als er >10 en <25 maanden is geteld in de laatste 5 jaar is het hok redelijk onderzocht. >5 en <10 maanden geteld is matig onderzocht.

Het *Punt Transect Tellingenproject (PTT)* is het oudste monitoringproject van SOVON en werd in 1978 in het leven geroepen omdat van veel, vooral algemeen voorkomende, wintervogels vrijwel niets bekend was over de aantalsontwikkelingen binnen Nederland. De doelstellingen van het door SOVON en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) opgezette project waren (a) het volgen van de aantalsontwikkelingen van zoveel mogelijk soorten winter- en trekvogels door de jaren heen, zo mogelijk in relatie tot de achterliggende oorzaken en (b) het volgen van de veranderingen in de verspreiding van winter- en trekvogels. De uitvoering van het project is op alle punten gestandaardiseerd en houdt in dat waarnemers puntsgewijs op een vaste route gedurende een vaste tijd alle vogels tellen.

Als er minimaal 2 punten meerjarig zijn onderzocht is het kilometerhok matig onderzocht. In alle andere gevallen is het kilometerhok slecht onderzocht.

klasse	definitie
goed	watervogeltellingen gedurende meer dan 24 maanden in de afgelopen 5 jaar
redelijk	watervogeltellingen gedurende 11 tot 24 maanden in de afgelopen 5 jaar
matig	meerjarig PTT van minimaal 2 punten; of watervogeltellingen gedurende 5 – 10 maanden in de afgelopen 5 jaar
slecht	niet minimaal 2 punten meerjarig PTT; of watervogeltellingen gedurende minder dan 5 maanden in de afgelopen 5 jaar
niet	geen waarnemingen

Amfibieën (2000 – 2010)

Het aantal waarnemingen is in eerste instantiebepalend voor de onderzoekskwaliteit. Daarnaast worden er correcties toegepast op basis van de periode waarin de waarnemingen zijn gedaan en op basis van de aantallen soorten die wel of niet op de Rode Lijst staan.

klasse	definitie
goed	meetnetactiviteit in het kilometerhok; of meer dan 15 waarnemingen
redelijk	8 – 14 waarnemingen
matig	3 – 7 waarnemingen
slecht	1 – 2 waarnemingen
niet	geen waarnemingen

correctie 1

Voor elke soort zijn zogenaamde “vroeg” en “late” perioden van waarnemingen vastgesteld. Indien er in een kilometerhok meerdere waarnemingen uit de vroeg en de late periode zijn gedaan, wordt een klasse hoger aan het kilometerhok gekoppeld.

waarneming van:	periode
een willekeurige salamander in de periode februari – april	vroeg
een Gewone pad, Heikikker of Bruine kikker in de periode februari – juni	vroeg
een willekeurige salamander in de periode mei – augustus	laat
een willekeurige pad of kikker in de periode mei – augustus NIET zijnde van de Gewone pad of Heikikker of Bruine kikker	laat

correctie 2

Bovenop de bovenstaande indeling en eerste correctie vindt nog een tweede correctie plaats als onderstaande geldt. Dit gebeurt alleen indien er sprake is van een exacte overeenkomst; is dat niet het geval dan vindt er geen verdere correctie plaats.

aantal Rode-Lijstsoorten	aantal soorten niet op de Rode Lijst	correctie
1 of meer	5 of meer	een klasse hoger
2 of meer	4	een klasse hoger
3 of meer	3	een klasse hoger
1 of meer	0	een klasse lager indien Matig, Redelijk of Goed onderzocht

Reptielen (2000 – 2010)

Het aantal waarnemingen is in eerste instantie bepalend voor de onderzoekskwaliteit. Daarnaast worden er correcties toegepast op basis van de periode waarin de waarnemingen zijn gedaan en op basis van de aantallen soorten die wel of niet op de Rode Lijst staan.

klasse	definitie
goed	meetnetactiviteit in het kilometerhok; of meer dan 8 waarnemingen
redelijk	4 – 7 waarnemingen
matig	2 – 3 waarnemingen
slecht	1 waarneming
niet	geen waarnemingen

correctie 1

Voor elke soort zijn zogenaamde “vroeg” en “late” perioden van waarnemingen vastgesteld. Indien er in een kilometerhok meerdere waarnemingen uit de vroeg en de late periode zijn gedaan, wordt een klasse hoger aan het kilometerhok gekoppeld.

waarneming in de maanden:	periode
februari - mei	vroeg
juni - augustus	laat

correctie 2

Bovenop de bovenstaande indeling en eerste correctie vindt nog een tweede correctie plaats als onderstaande geldt. Dit gebeurt alleen indien er sprake is van een exacte overeenkomst; is dat niet het geval dan vindt er geen verdere correctie plaats.

aantal Rode-Lijstsoorten	correctie (indien mogelijk)
als Gladde slang is gezien	een klasse hoger
als naast Gladde slang ook andere soort gezien	twee klassen hoger
als of Adder of Ringslang of Hazelworm of Muurhagedis gezien	eenklasse hoger

Vissen (2000 – 2010)

De inventarisatieactiviteit voor vissen is hoofdzakelijk gebaseerd op het aantal aangetroffen soorten en het aantal bezoeken per kilometerhok. In de goed onderzochte hokken wordt een goed beeld verwacht van de kwalitatieve samenstelling van de visfauna in de genoemde onderzoeksjaren. Aanvullingen op deze soortenlijst kunnen voornamelijk nog verwacht worden bij toepassing van andere vismethodieken en/of veranderende milieumomstandigheden of uitbreiding van verspreidingsgebieden van individuele soorten.

Van de redelijk onderzochte hokken wordt geen volledig beeld verwacht van de kwalitatieve samenstelling van de visfauna. Aanvullingen kunnen verwacht worden door meer veldwerk, toepassing van andere vismethodieken en/of veranderende milieumomstandigheden of uitbreiding van verspreidingsgebieden van individuele soorten. Slecht onderzocht zijn alle kilometerhokken die niet in een van beide bovengenoemde categorieën vallen.

De waarnemingen in het databestand van RAVON hebben hoofdzakelijk betrekking op vangsten met een steeknet. Elk vangstmiddel is echter selectief: het steeknet levert vooral veel jonge vis op en kleinere vissoorten. Juist veel van deze kleinere soorten vallen onder de Flora- en faunawet of de Habitatrichtlijn. Het schepnet is met name geschikt voor kwalitatieve bemonstering van kleinere watertypen als beken, sloten, weteringen en poelen. Voor meer kwantitatieve bemonsteringen worden doorgaans andere methodieken toegepast.

klasse	definitie
goed	10 of meer soorten
redelijk	5 – 9 soorten; of 3 – 4 soorten, waarbij verhouding “aantal waarnemingen:aantal soorten” 2 of groter
matig	3 – 4 soorten, waarbij verhouding “aantal waarnemingen:aantal soorten” kleiner dan 2
slecht	1 – 2 soorten
niet	geen waarnemingen

Dagvlinders (2000 – 2010)

Dagvlinders vliegen niet gedurende het gehele jaar. Sommige soorten vliegen in een generatie, die vaak niet meer dan vier tot zes weken als vlinder aanwezig is. De in het bestand opgeslagen waarnemingen zijn grotendeels gebaseerd op de waarnemingen van vlinders en slechts incidenteel op die van eitjes, rupsen of poppen. De momenten in een jaar dat in een kilometerhok naar vlinders is gekeken bepaalt dus de kans dat de aanwezige soorten allemaal gezien zijn. Voor de bepaling van de volledigheid van het onderzoek is dan ook gekeken naar de spreiding van de bezoeken over het seizoen in een kilometerhok waarbij aangenomen wordt dat in zeeklei, laagveen- en rivierengebieden gemiddeld minder soorten worden vastgesteld. Voor elke periode in het jaar dat het zinvol is om naar vlinders te kijken wordt een puntenaantal toegekend. Hierbij wordt niet meer gekeken naar het aantal waarnemingen in die periode.

periode	week	punten
A 1 januari – 31 maart en/of 30 september – 31 december	1 – 13, 40 – 52	1
B 1 april – 12 mei	14 – 19	1
C 13 mei – 9 juni	20 – 23	3
D 10 juni – 7 juli	24 – 27	2
E 8 juli – 4 augustus	28 – 31	4
F 5 augustus – 29 september	32 – 39	2
G geen datum, wel jaar	0	1

klasse	definitie
goed	hogere zandgronden, duingebied en Zuid-Limburg: 10 of meer punten zeeklei, laagveen en rivierengebied: 8 of meer punten
redelijk	hogere zandgronden, duingebied en Zuid-Limburg: 5 – 9 punten zeeklei, laagveen en rivierengebied: 5 – 7 punten
matig	3 – 4 punten
slecht	1 – 2 punten
niet	0 punten

Nachtvliners (micro's en macro's)

De groepen van macro- en micronachtvliners zijn soortenrijke groepen. Uit ervaring is gebleken dat het niet makkelijk is om alle soorten die in een hok voorkomen binnen enkele bezoeken en met slechts enkele onderzoeksmethoden vast te stellen. Goed nachtvlinderonderzoek bestaat daardoor eigenlijk uit het veelvuldig bezoeken van een gebied gedurende vele jaren en in vele seizoenen met verschillende technieken (licht, stroopsmeren, zichtwaarnemingen, etc.). Pas dan kan er een completere indruk bestaan van het werkelijke aantal soorten dat er voor komt. Om een indicatie te hebben van de soortenrijkdom in een gebied is het noodzakelijk de kennis van de omliggende hokken te betrekken bij de bepaling voor een onderzoeksdekking. De nu gehanteerde methode gaat uit van de verhouding tussen het aantal waargenomen soorten en het aantal theoretisch waar te nemen soorten. Dit geschiedt voor beide soortgroepen apart. Dat moet ook wel, want het aantal waarnemers, het aantal soorten en het aantal waarnemingen per groep verschilt enorm.

Voor beide soortgroepen wordt per kilometerhok het aantal soorten bepaald dat er is vastgesteld en het aantal soorten dat er theoretisch zou kunnen voorkomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de kennis over omliggende hokken. De verhouding van beide aantallen resulteert in het algemeen in een zeer laag getal, want vaak ligt het aantal waargenomen soorten enorm veel lager dan het aantal te verwachten soorten. De oorzaak is meestal dat er nog niet voldoende onderzoek is geweest in een gebied. De resulterende waarden worden nu verder geclassificeerd op basis van het oordeel van een expert.

klasse	definitie; percentage aangetroffen soorten van theoretisch totaal aantal
goed	21% – 100%
redelijk	7% - 20%
matig	4% - 6%
slecht	0% - 3%
niet	geen waarnemingen

Libellen (2000 – 2010)

Libellen vliegen niet gedurende het gehele jaar. De meeste soorten vliegen in een generatie, die vaak niet meer dan zes tot acht weken duurt. De waarnemingen zijn gebaseerd op de waarnemingen van libellen en slechts incidenteel op die van larven of larvenhuidjes. De momenten in een jaar dat in een kilometerhok naar libellen is gekeken bepaalt dus de kans dat de aanwezige soorten allemaal gezien zijn. Voor de bepaling van de volledigheid van het onderzoek is dan ook gekeken naar de hoeveelheid waarnemingen in een kilometerhok en het aantal maanden dat er waarnemingen zijn gedaan.

klasse	definitie
goed	waarnemingen uit meer dan 3 maanden; of meer dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden; of meer dan 25 waarnemingen uit minimaal 1 maand
redelijk	10 of minder waarnemingen uit 2 of 3 maanden; of minder dan 26 waarnemingen uit 1 maand
matig	10 of minder waarnemingen, waarbij de gezamenlijke set van waarnemingen uit maximaal 1 maand
slecht	n.v.t.
niet	geen waarnemingen

Sprinkhanen (2000 – 2010)

Bijna alle soorten sprinkhanen zijn in de nazomer aan te treffen. Het is daardoor mogelijk om tijdens twee bezoeken de sprinkhaanfauna van een gebied goed in kaart te brengen (onderzoeksintensiteit = goed). Als er slechts 1 bezoek aan een gebied is afgelegd kunnen er soorten zijn gemist (onderzoeksintensiteit = matig). De categorieën slecht en redelijk worden dus niet ingevuld.

klasse	definitie
goed	2 bezoeken aan het gebied gebracht
redelijk	n.v.t.
matig	1 bezoek aan het gebied gebracht
slecht	n.v.t.
niet	geen waarnemingen

Overige ongewervelden

Deze groep is een bundeling van zes verschillende soortgroepen met beleidsrelevante soorten (de Habitatrichtlijn, de Flora- en faunawet en de Rode Lijst). Het gaat om: bijen, kevers, mieren, bloedzuigers en mollusken van de Habitatrichtlijn. Omdat het groepen betreft met een ver uiteenlopende biologie en ecologie zijn de methoden en perioden van waarnemen en gegevens verzamelen niet eenduidig. Bovendien betreft het hier gepresenteerde bestand een opsomming van deze verschillende groepen. Daardoor kan een indicatie voor de bepaling van de volledigheid niet gegeven worden.

Zeeorganismen

De groep van zeeorganismen is erg divers. Voor deze soortgroep is nog geen systematiek uitgewerkt om onderzoeksvolledigheid te bepalen. Er zijn echter wel vaste duiklocaties langs de kust die frequent worden onderzocht door waarnemers van ANEMOON. Voor deze locaties wordt aangenomen dat ze goed zijn onderzocht.

klasse	definitie
goed	vaste duiklocaties ANEMOON
redelijk	n.v.t.
matig	n.v.t.
slecht	n.v.t.
niet	geen waarnemingen

tekstversie d.d. 24 augustus 2010

Rapport 'Camping De Nieuwe Riet, berekening Groepsrisico', TOP-consultants, 13 november 2012

Camping "De Nieuwe Riet"

Berekening Groepsrisico

Projectkenmerk	: R0120035aaA0
Datum	: 13-11-2012
Versie	: 4
Opsteller	: Simon Vleugels
Opdrachtgever:	: Camping "De Nieuwe Riet"
Uitgevoerd door	: TOP-Consultants, Vestiging Etten-Leur
	Bredaseweg 177
	4872 AL Etten-Leur
	076 – 501 42 62
	info@top-consultants.nl
	www.top-consultants.nl

Aansprakelijkheidsverklaring

De informatie in dit rapport is onverminderd en in goed vertrouwen verstrekt. Aan de informatie kunnen geen garanties of rechten worden ontleend. TOP-Consultants kan niet aansprakelijk worden gesteld door klanten of elk ander persoon of organisatie voor verlies of schade die is veroorzaakt of mogelijk is veroorzaakt door de informatie verstrekt in dit rapport.

Disclosure of interest

TOP-Consultants heeft geen enkel financieel belang bij conclusies of aanbevelingen zoals vermeld in dit rapport.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Situering domein 'De Nieuwe Riet'	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Nieuwe situatie	6
3.	Situering transportroute	7
4.	Theoretische achtergrond: plaatsgebonden risico en groepsrisico	8
4.1	Plaatsgebonden risico (PR)	8
4.2	Groepsrisico (GR)	9
5.	Invoergegevens	10
5.1	Transportgegevens	10
5.2	Populatiegegevens	11
6.	Plaatsgebonden risico (PR)	12
7.	Groepsrisico (GR)	13
8.	Analyse en conclusies	15
	Bijlagen	16

1. Inleiding

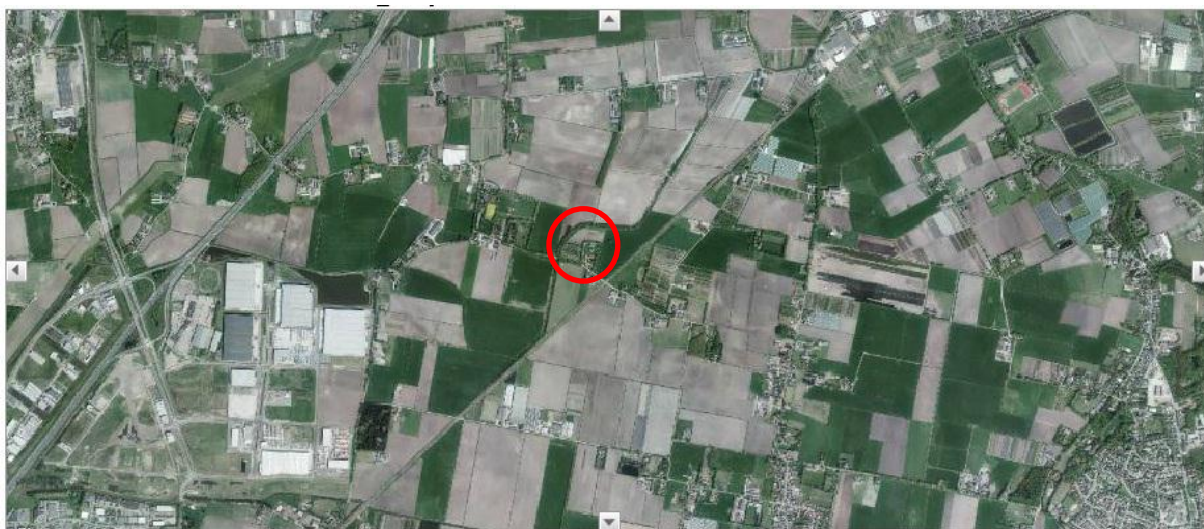
Camping “De Nieuwe Riet”, gevestigd aan de Noordhoeksestraat 3a te 4751TM Oud-Gastel, bestaat uit 23 campingplaatsen, een schoonheidssalon en faciliteitsgebouw (vergader ruimte, sanitair, kantine), een woonhuis en drie leegstaande bijgebouwen. Men is voornemens de camping/ het recreatiebedrijf uit te breiden met maximaal 33 ecologische vakantiewoningen en 1 nieuw woonhuis.

De camping bevindt zich binnen een afstand van 200 meter van de spoorlijn Zevenbergsehoek – Roosendaal-West, waarover gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Voor het veranderen/wijzigen van een bestemmingsplan of een aanvraag voor een milieuvergunning, die binnen deze afstand zijn gelegen, stelt de wetgever het berekenen van het groepsrisico noodzakelijk. Dit blijkt ook uit het advies van de Regionale Milieudienst (RMD) op het ingediende wijzigingsplan.

Door de bestaande en de toekomstige situatie met elkaar te vergelijken wordt helder wat de mate van de verandering van het groepsrisico is. De berekening van het groepsrisico heeft plaats gevonden met het rekenpakket RBM-II (versie 2.2) en aan de hand van de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART, conceptversie 1 november 2007). Hierbij zijn de gegevens van weerstation Woensdrecht gebruikt.

2. Situering domein ‘De Nieuwe Riet’

Camping “De Nieuwe Riet” is gevestigd aan de Noordhoeksestraat 3a te 4751TM Oud-Gastel en ligt op korte afstand van de spoorlijn Zevenbergsehoek – Roosendaal-West. Figuur 1a is een overzicht geprojecteerd van de locatie van De Nieuwe Riet en haar ligging ten opzichte van de omgeving.

0 1000 m
Figuur 1a: Ligging camping De Nieuwe Riet. (Bron: Risicokaart)

2.1 Huidige situatie

Op het campingterrein zijn momenteel de navolgende faciliteiten aanwezig. Figuur 1b geeft een overzicht van hun locatie op het campingterrein. De coördinaten van het terrein en de gebouwen zijn terug te vinden in bijlage 4.

Faciliteit	Referentie in figuur 1b
23 campingplaatsen	A
Schoonheidssalon en faciliteitsgebouw (vergaderruimte, sanitair, kantine)	B
Woonhuis	C
3 leegstaande bijgebouwen	Overige

Tabel 1: Faciliteiten op het bestaande campingterrein

Figuur 1b: Huidige fasciliteiten op het terrein (Bron: Risicokaart)

2.2 Nieuwe situatie

Men is voornemens de camping uit te breiden met maximaal 33 ecologische vakantiewoningen en 1 nieuw woonhuis. Deze zijn respectievelijk als D en E aangeduid in figuur 2. Het huidige woonhuis wordt omgevormd tot recreatiewoning. De coördinaten van het terrein en de gebouwen zijn terug te vinden in bijlage 4.

Figuur 2: Geplande uitbreidingen op het terrein (Bron: Risicokaart)

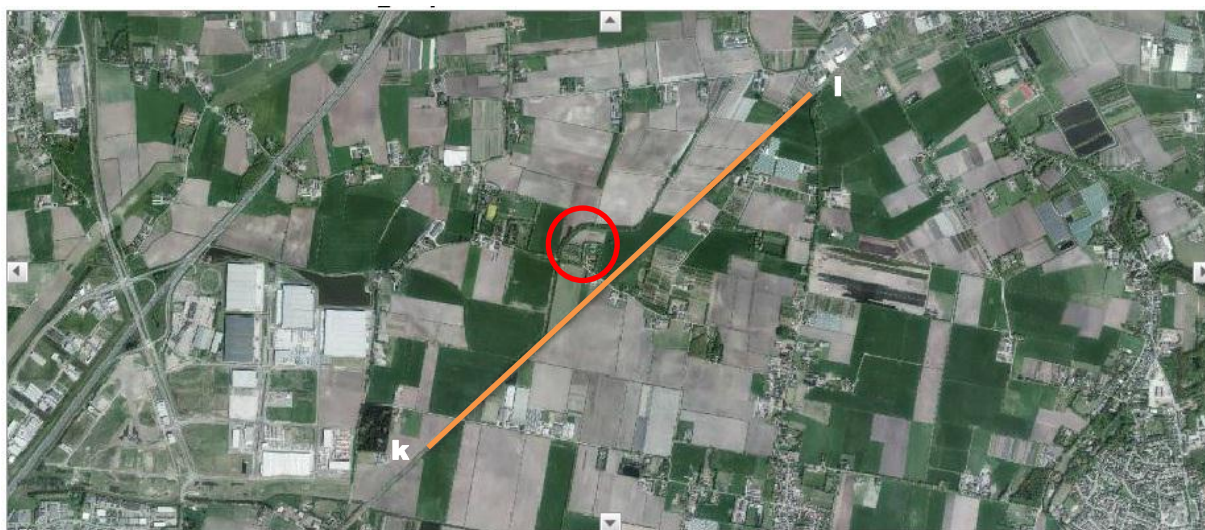
3. Situering transportroute

De transportroute betreft een spoorlijn die een verbinding vormt tussen Zevenbergsehoek bij Lage Zwaluwe en Roosendaal West. Over het deeltraject dat langs camping De Nieuwe Riet loopt (nr. 300040) vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Het campingterrein ligt binnen 200 meter van de spoorlijn wat bij wijziging van het bestemmingsplan aanleiding is tot het uitvoeren van een berekening van het groepsrisico.

In figuur 3 wordt camping De Nieuwe Riet met een cirkel gemarkeerd. Het terrein bevindt zich ten noorden van de spoorlijn Zevenbergsehoek – Roosendaal West welke is aangegeven met een oranje lijn. De begin- (k) en eind- (l) coördinaten van het gemodelleerde gedeelte van de spoorlijn zijn:

k (x:y rijksdriehoekscoördinaten)	(94720:399208)
l (x:y rijksdriehoekscoördinaten)	(92885:397513)

In de omgeving bevinden zich verschillende woonhuizen en landbouwbedrijven. De locatie hiervan is in bijlage 3 terug te vinden.

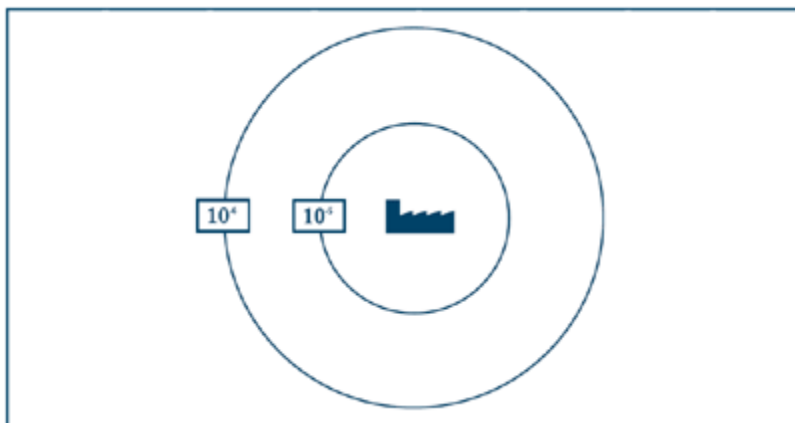
0 1000 m
Figuur 3: Spoorindeling Oud-Gastel en locatie De Nieuwe Riet aan de Noordhoeksestraat 3a in Oud-Gastel (Bron: Risicokaart)

4. Theoretische achtergrond: plaatsgebonden risico en groepsrisico

Voor het begrip van de lezer wordt in de paragrafen 4.1 en 4.2 de theoretische betekenis van het plaatsgebonden risico en van het groepsrisico beschreven. De praktische betekenis hiervan voor De Nieuwe Riet wordt besproken in hoofdstuk 6 (plaatsgebonden risico) en hoofdstuk 7 (groepsrisico).

4.1 Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is 'de kans, dat zich op een bepaalde plaats over een periode van één jaar een dodelijk ongeluk voordoet, als direct gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen, indien zich op die plaats 24 uur per dag en onbeschermd een persoon zou bevinden.' Het is hierbij niet van belang of zich op die plaats daadwerkelijk een persoon bevindt. Het plaatsgebonden risico is een abstracte grootheid. Personen die daadwerkelijk op die plaats zouden verblijven, lopen dat risico. Het plaatsgebonden risico kan op een kaart worden weergegeven met (iso-) risicocontouren. Deze ontstaan door punten met een gelijk plaatsgebonden risico met elkaar te verbinden.

Figuur 4: Risicocontouren bij een inrichting

De mate van het plaatsgebonden risico is slechts afhankelijk van de aard en hoeveelheden van de transporten en niet van de activiteiten en populatie in de omgeving van de transportroute. De norm voor het plaatsgebonden risico in Nederland is in beginsel een kans van 1 op de miljoen per jaar (ofwel 10^{-6} per jaar). In wetgeving, met name het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI), is aangegeven in welke gevallen hiervan (tijdelijk) kan worden afgeweken.¹

¹ Infomil.nl: "Wegwijzer externe veiligheid", geraadpleegd op 02/10/2012, <http://www.infomil.nl/onderwerpen/hinder-gezondheid/veiligheid/special-kids/overheden-overheden/wegwijzer-externe-0/aspecten-externe/risicobenadering>

4.2 Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico geeft de kans aan dat in één keer een groep van tien of meer personen die zich in de omgeving van een risicosituatie bevindt, overlijdt vanwege een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het gaat hierbij om de werkelijk aanwezige bevolking in de omgeving van een activiteit met gevaarlijke stoffen en de spreiding van de bevolking in dat gebied. Het groepsrisico kan toenemen door uitbreiding van risicovolle activiteiten enerzijds en door het verhogen van de personendichtheid (bijvoorbeeld door woningbouw) anderzijds en is daarom dus niet gericht op een bepaalde specifieke locatie of op een individuele persoon.²

Het groepsrisico wordt weergegeven in een FN-curve, waarin op de horizontale as het aantal slachtoffers is weergegeven (N) en op de verticale de cumulatieve kans per jaar (F) dat een groep van tien of meer personen dodelijk door een ongeval met gevaarlijke stoffen wordt getroffen.³ Voor de hoogte van het risico zijn geen harde normen vastgelegd, alleen oriënterende waarden. In het BEVI en de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen zijn regels opgenomen over de verantwoording van het groepsrisico wanneer de waarde ervan rond de oriëntatiewaarde ligt.⁴ Figuur 5 in hoofdstuk 7 geeft de FN-curve voor De Nieuwe Riet weer.

Het maximale groepsrisico wordt berekend als de maximale factor tussen de berekende fN-curve en de oriëntatiewaarde $fN^2 = 10^{-2}$ voor meer dan 10 slachtoffers. Een factor groter dan 1 betekent een overschrijding van de oriëntatiewaarde. Door het programma RBM II wordt van een route om de circa 25 meter de waarde van fN^2 berekend (f = frequentie, N = aantal dodelijke slachtoffers).

² Relevant.nl: "Verantwoording groepsrisico", geraadpleegd op 08/10/2012, <https://www.relevant.nl/display/THEMA/Verantwoording+Groepsrisico>

³ Infomil.nl: "Wegwijzer externe veiligheid", geraadpleegd op 02/10/2012, <http://www.infomil.nl/onderwerpen/hinder-gezondheid/veiligheid/special-kids/overheden-overheden/wegwijzer-externe-0/aspecten-externe/risicobenadering>

⁴ Relevant.nl: "Verantwoording groepsrisico", geraadpleegd op 08/10/2012, <https://www.relevant.nl/display/THEMA/Verantwoording+Groepsrisico>

5. Invoergegevens

Voor de berekening van het plaatsgebonden risico is data over de transportintensiteiten die over de spoorlijn plaats vinden nodig. Voor de berekening van het groepsrisico langs een transportroute zijn enerzijds gegevens over de transportintensiteiten nodig en anderzijds over de populatie binnen een afstand van 200 meter van het traject. Figuur 4 illustreert dit gebied.

5.1 Transportgegevens

Het spoortraject 30040 (Zevenbergsehoek – Roosendaal West) maakt deel uit van het basisnet. De circulaire RNVGS⁵ verwijst naar de Basisnettabellen Spoor als bron voor de benodigde transportgegevens (zie bijlage 1). Deze tabellen geven de plafondwaarden weer van de jaarlijkse transportintensiteiten voor het jaar 2020 en niet de werkelijke transporten van het jaar 2011 of 2020. De circulaire schrijft enkel deze tabellen voor als formele bron bij de berekening van het groepsrisico. Het is daarom formeel niet nodig om het risico voor 2011 te berekenen.

Een vergelijking van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico van de jaartallen 2011 en 2020 kan interessante inzichten opleveren, maar door vertraging bij het opvragen van cijfers voor het jaar 2011 bij NS en doordat de berekening voor 2011 geen formele noodzaak is voor de wijziging van een bestemmingsplan, is er voor gekozen om het groepsrisico slechts te berekenen voor het jaar 2020.

Bij de berekening van het groeps- en plaatsgebonden risico werd uitgegaan van de gegevens in onderstaande tabel.

Type spoorwegtraject:	Hoge snelheid
Samenstelling van de treinstellen:	A en B2: SKW druk, bont B3: SKW druk, blok C3: SKW vloeistof D3 en D4: SKW zeer giftige vloeistof
Aandeel transporten dag:	33%
Aandeel transporten werkweek:	71,4%
Breedte van het spoortraject (afstand tussen as van de buitenste sporen):	9 meter (breedtecategorie: 0 – 24 meter)
Gemiddelde ongevalsfrequentie voor de vrije baan per wagenkilometer:	$2,772 \cdot 10^{-8}$
Risicoverhogende aspecten:	Niet van toepassing

Tabel 2: Transportgegevens gebruikt bij de berekening van het PR en GR met RBM-II (Bron: Basisnettabellen Spoor)

In figuur 3a (paragraaf 3) wordt de ligging van camping De Nieuwe Riet (rode cirkel) ten op zichte van de spoorlijn Zevenbergsehoek – Roosendaal (oranje lijn) aangegeven. De lengte van de spoorbaan waarvoor een berekening van het groepsrisico is gemaakt is 2,5 km lang: vanaf camping De Nieuwe Riet gaat het traject waarvoor een berekening is uitgevoerd 1250 meter naar het noord-oosten (tot aan punt k) en 1250 meter naar het zuid-westen (tot aan punt l).

⁵ Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRNVGS)

De begin- (k) en eind- (l) coördinaten van het gemodelleerde gedeelte van de spoorlijn zijn:

k (x:y rijksdriehoekscoördinaten)	(94720:399208)
l (x:y rijksdriehoekscoördinaten)	(92885:397513)

5.2 Populatiegegevens

Voor de berekening van het groepsrisico dient het aantal aanwezige personen in de nabijheid van de te beschouwen routes te worden bepaald. Bij de berekeningen met RBM-II is rekening gehouden met de populatie over een breedte van 500 meter langs beide zijden van de spoorlijn en een lengte van 2,5 km langs de spoorlijn met De Nieuwe Riet als middelpunt. Bijlage 3 beschrijft deze ruimte en de bijbehorende populatie.

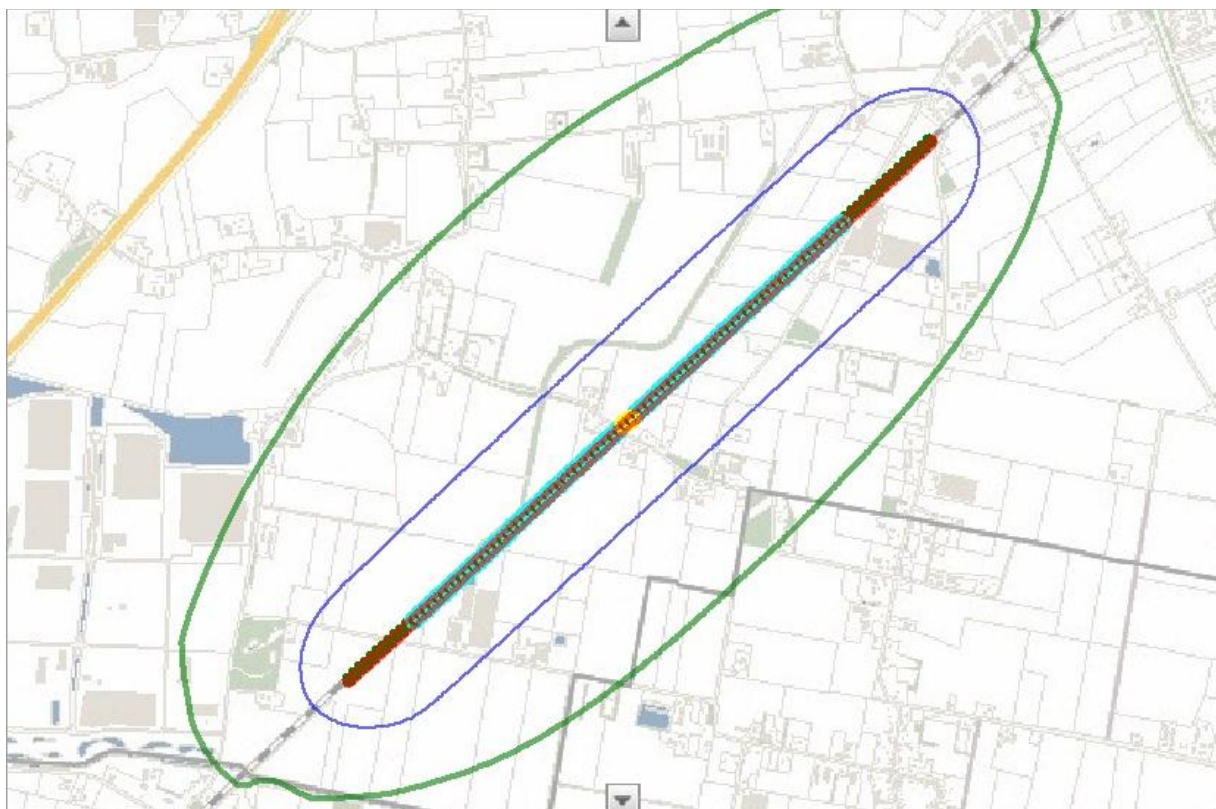
Voor de berekeningen zijn er twee modellen opgesteld: het eerste bevat de gebouwen en gegevens van de bestaande situatie, het tweede die van de geplande situatie. De algemene populatiegegevens zijn afkomstig uit het concept Handleiding Risicoanalyse Transport (HART).⁶ Deze gegevens zijn doorgaans gebruikt bij de berekening van het groepsrisico. Alle gemodelleerde bedrijven waren landbouwbedrijven, op twee na. Sommige data was situatiespecifiek en is daarom aangepast. Deze wijzigingen worden in bijlage 3 vermeld. Alle data die werd gebruikt bij de berekening van het groepsrisico en het plaatsgebonden risico is terug te vinden in bijlage 4 en 5.

⁶ Bijlage 2: Populatiegegevens HART

6. Plaatsgebonden risico (PR)

In paragraaf 4.1 wordt het plaatsgebonden risico (PR) omschreven als het risico (uitgedrukt in kans per jaar) dat één persoon die zich onafgebroken en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit met een gevaarlijke stof.⁷ Het plaatsgebonden risico kan op een kaart worden weergegeven met risicocontouren en is in Nederland in beginsel een kans van 1 op de miljoen per jaar (ofwel 10^{-6} per jaar).⁸

De 10^{-6} -risicocontour kent een breedte van 11 meter en wordt in figuur 5 weergegeven met een rode cirkel die zeer nauw langs het spoor loopt. De 10^{-7} -contour (blauw) is 150 meter en de 10^{-8} -contour (groen) is 562 meter.

Figuur 5: risicocountouren van het plaatsgebonden risico (rood: 10^{-6} ; blauw: 10^{-7} ; groen: 10^{-8}) en locaties waarop het hoogste groepsrisico optreedt (Transport: Basisnettabellen Spoor; Bron: RBM-II en risicokaart)

Opmerkingen bij figuur 5:

¹ De 10^{-6} -contour is weergegeven als **rode** lijn, de 10^{-7} -contour is weergegeven als **blauwe** lijn, de 10^{-8} -contour is weergegeven als **groene** lijn

² De punten op de transportroute waarbij het groepsrisico het hoogst is zijn geel omcirkeld

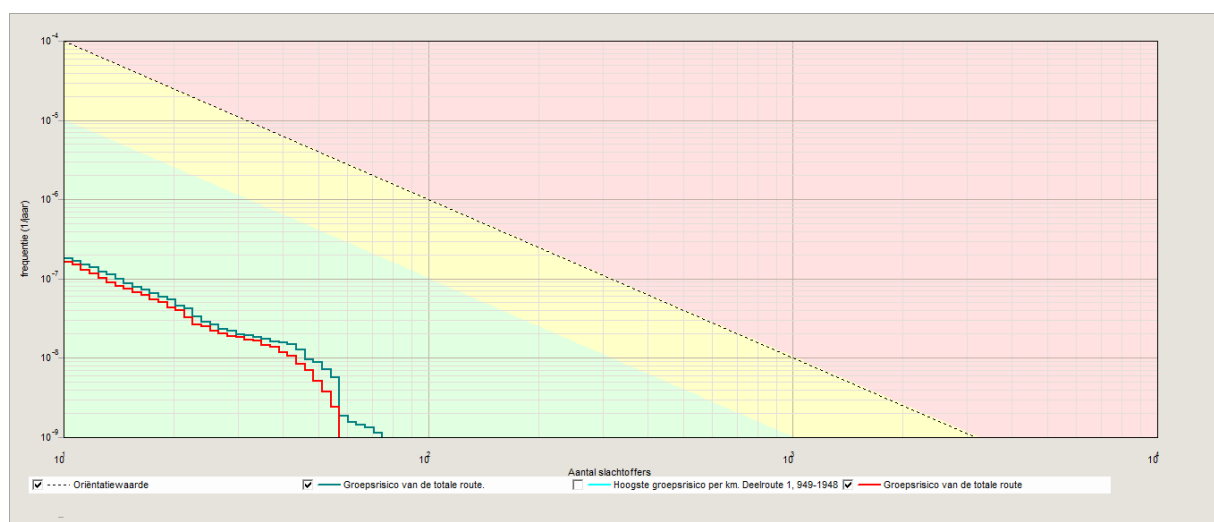
⁷ Infomil.nl: "Plaatsgebonden risico", geraadpleegd op 10/10/2012, <http://www.infomil.nl/onderwerpen/hinder-gezondheid/veiligheid/bevi-revi/vragen-antwoorden/werkingssfeer/@110755/plaatsgebonden/>

⁸ Infomil.nl: "Wegwijzer externe veiligheid", geraadpleegd op 02/10/2012, <http://www.infomil.nl/onderwerpen/hinder-gezondheid/veiligheid/special-kids/overheden-overheden/wegwijzer-externe-0/aspecten-externe/risicobenadering>

7. Groepsrisico (GR)

Zoals besproken in paragraaf 4.2 geeft het groepsrisico (GR) de kans weer dat in één keer een groep van tien of meer personen die zich in de omgeving van een risicosituatie bevindt, overlijdt vanwege een ongeval met gevaarlijke stoffen.⁹ Het groepsrisico wordt weergegeven in een FN-curve, waarin op de horizontale as het aantal slachtoffers is weergegeven (N) en op de verticale de cumulatieve kans per jaar (F) dat een groep van tien of meer personen dodelijk door een ongeval met gevaarlijke stoffen wordt getroffen.¹⁰ Op de grafiek in figuur 6 is de oriëntatiewaarde aangegeven door een stippellijn.

Op basis van de geprojecteerde transportgegevens voor het jaar 2020 wordt in de grafiek in figuur 5 het groepsrisico weergegeven voor de huidige situatie ten opzichte van de nieuwe situatie, en beiden voor het jaar 2020. Het risico in de nieuwe situatie ligt hoger dan dat van de huidige situatie maar het verschil is nagenoeg nihil (zie tabel 3).

Figuur 6: vergelijking van het groepsrisico in het jaar 2020 voor de bestaande situatie (rood) en voor de nieuwe situatie (donkergrijs) (Bron: RBM-II)

Opmerkingen bij figuur 6:

¹ De rode curve geeft het GR langs de transportroute weer voor het jaar 2020 bij de huidige situatie

² De donkergrijze curve geeft het GR langs de transportroute weer voor het jaar 2020 bij de nieuwe situatie

³ De stippellijn geeft de oriëntatiewaarde van het GR weer

Tabel 3 vermeldt de zogenaamde normwaarde voor de beschreven situaties en wordt weergegeven als factor van de oriëntatiewaarde. Deze normwaarde geeft de maximale factor tussen het berekende groepsrisico en de oriëntatiewaarde (OW) weer. In de tabel is ook vermeld bij hoeveel slachtoffers (N) en bij welke frequentie (F) deze waarde optreedt. De punten op de transportroute waarbij dit gebeurd zijn geel weergegeven in figuur 5 van hoofdstuk 6.

⁹ Relevant.nl: "Verantwoording groepsrisico", geraadpleegd op 08/10/2012, <https://www.relevant.nl/display/THEMA/Verantwoording+Groepsrisico>

¹⁰ Infomil.nl: "Wegwijzer externe veiligheid", geraadpleegd op 02/10/2012, <http://www.infomil.nl/onderwerpen/hinder-gezondheid/veiligheid/special-kids/overheden-overheden/wegwijzer-externe-0/aspecten-externe/risicobenadering>

FN-curve	Max. groepsrisico (N:F)	Max. f (N)	Max. N (f)
Huidige situatie	0,00002 (39 : $1,4 \cdot 10^{-8}$)	$1,6 \cdot 10^{-7}$ (11)	57 ($2,4 \cdot 10^{-9}$)
Nieuwe situatie	0,00003 (43 : $1,5 \cdot 10^{-8}$)	$1,8 \cdot 10^{-7}$ (11)	75 ($1,1 \cdot 10^{-9}$)

Tabel 3: Maximaal groepsrisico, maximale faalfrequentie en maximaal aantal slachtoffers van het groepsrisico in het jaar 2020 bij de bestaande situatie en bij de nieuwe situatie (Bron: RBM-II)

In de bestaande situatie is het maximale groepsrisico slechts $0,00002 \times \text{OW}$ bij $N=39$ en bij $f=1,4 \cdot 10^{-8}$. In de nieuwe situatie is dat nauwelijks toegenomen ($0,00003 \times \text{OW}$ bij $N=43$ en bij $f=1,5 \cdot 10^{-8}$). De huidige situatie kent een maximaal slachtofferaantal van $N_{\max}=57$ en een maximale faalfrequentie van $f_{\max}=1,8 \cdot 10^{-7}$, tegenover $N_{\max}=75$ en $f_{\max}=1,8 \cdot 10^{-7}$ in de nieuwe situatie. De toename van groepsrisico is niet significant. Een verantwoording van het groepsrisico niet nodig.

8. Analyse en conclusies

Op basis van de transportcijfers van 2020 over het spoortraject Zevenbergsehoek aansluiting – Roosendaal West wordt geconcludeerd dat de Nieuwe Riet ruim buiten de 10^{-6} -risicocontour (11m) van het plaatsgebonden risico ligt.

In de bestaande situatie is het maximale groepsrisico slechts $0,00012 \times OW$ ($39 : 1,4 \cdot 10^{-8}$), in de nieuwe situatie is dat nauwelijks toegenomen tot $0,00003 \times OW$ ($43 : 1,5 \cdot 10^{-8}$). Het maximaal aantal slachtoffers en de maximale faalfrequentie is in de huidige situatie $N_{\max} = 57$ en $f_{\max} = 1,8 \cdot 10^{-7}$, tegenover $N_{\max} = 75$ en $f_{\max} = 1,8 \cdot 10^{-7}$ in de geprojecteerde situatie.

De toename van het groepsrisico, bij het realiseren van de ingediende bouwplannen van camping De Nieuwe Riet aan de Noordhoeksestraat 3a te Oud Gastel, is niet significant en de normwaarde blijft ruim onder de oriënterende waarde. Een verantwoording van het groepsrisico niet nodig.

Bijlagen

- Bijlage 1: Plafondwaarden van transportintensiteiten voor 2020
- Bijlage 2: Populatiegegevens HART
- Bijlage 3: Tabel populatiedata
- Bijlage 4: RBM-II-rapportage "Camping De Nieuwe Riet: bestaande situatie"
- Bijlage 5: RBM-II-rapportage "Camping De Nieuwe Riet: nieuwe situatie"

Bijlage 1:
Plafondwaarden van transportintensiteiten voor 2020

De diversiteit aan vervoerde gevaarlijke stoffen over traject 30040 is samengevat in vijf stofcategorieën. Tabel A toont de geprojecteerde wagenaantallen per transportcategorie voor 2020 zoals die vermeld zijn in de Basisnettabellen Spoor.

Stofcategorie		Traject 30040: Zevenbergsehoek - Roosendaal West	Transportmiddel en samenstelling van de treinstellen
A	Brandbare gassen	19020	SKW druk, bont
B2	Toxisch gas	4960	SKW druk, bont
B3	Zeer toxisch gas	50	SKW druk, blok
C3	Zeer brandbare vloeistoffen	20340	SKW vloeistof
D3	Toxische vloeistoffen	4260	SKW zeer giftige vloeistof
D4	Zeer toxische vloeistoffen	1890	SKW zeer giftige vloeistof

*Tabel A: Geprojecteerd aantal wagens per stofcategorie in 2020 voor traject 30040: Zevenbergsehoek – Roosendaal West
(Bron: Basisnettabellen Spoor)*

Opmerkingen bij de tabel:

¹ Alle treinen zijn 100% bont: dit betekent dat de trein is samengesteld uit meerdere stoffen.

² De verdeling overdag en nacht is 33% en 67%.

³ Het aandeel transporten tijdens de werkweek is 71,4%.

Bijlage 2: Populatiegegevens HART

Handleiding Risicoanalyse Transport | 1 november 2011

Deze data wordt aangeleverd in de volgende bestandsfiles ⁴:

- Woonbebouwing, tussen 08.00 uur en 18.30 (meteorologische dag) en gedurende 18.30 uur en 08.00 uur (meteorologische nacht)
- Bedrijven (dagdienst)
- Bedrijven (continu dienst)
- Evenementen (op werkdagen)
- Evenementen (in het weekend)

De aanwezigheid van personen verschilt per moment van de dag: in kantoren bijvoorbeeld zijn doorgaans alleen overdag mensen aanwezig. Voor kwantitatieve risicoanalyses wordt hiertoe onderscheid gemaakt tussen de aanwezigheid gedurende de jaargemiddelde meteorologische dag (08:00 tot 18:30 uur) en nacht (18:30 uur tot 08:00 uur) [10], [50]. De fractie meteorologische dag is 0,44 en de fractie meteorologische nacht is 0,56.

De standaardwaarde voor de fractie van de bevolking die buiten woonbebouwing verblijft is 0,07 voor de meteorologische dag en 0,01 voor de meteorologische nacht. De fractie bevolking buiten overdag en 's nachts is in RBMII variabel in te voeren. Deze waarden kunnen per type bevolking gewijzigd worden. Defaultwaarden zijn gegeven in Tabel 4-2.

Tabel 4 - 2 Defaultwaarden fractie buiten

	Fractie buiten dag	Fractie buiten nacht
wonen	0.07	0.01
Bedrijven dagdienst	0.05	-
Bedrijven continue dienst	0.05	0.01
evenementen	0.25	0.1

Evenementen worden gekarakteriseerd door het aantal aanwezigen, het aantal evenementen per jaar, de duur per evenement gedurende dag en/of nacht en de fractie bevolking buiten overdag en 's nachts.

Het Populatiebestand groepsrisico dient gecontroleerd te worden op volledigheid en juistheid, en zo nodig te worden aangevuld en/of gecorrigeerd, op basis van de volgende gegevens [5]:

- niet-ingevulde bestemmingsplancapaciteit ⁵, zie ook paragraaf 4.2.2
- specifieke objecten/functies die nog niet in Populatiebestand groepsrisico zitten, zijnde militaire complexen, kerken en aanwezig publiek in en bij transport- en winkelcentra (de werknemers van deze centra zitten al wel in het Populatiebestand groepsrisico);

⁴ Woonbebouwing wordt aangeleverd in een grid (opties gridgrootte 5-50 meter). De overige bevolkingstypen als shapebestanden.

⁵ Binnenplanse vrijstellingen en omgevingsvergunningen hoeven hierbij niet meegenomen te worden. Ondanks dat in de Wet Ruimtelijke Ordening sinds 2003 is vastgelegd dat ieder bestemmingsplan binnen een termijn van 10 jaar dient te worden geactualiseerd, kom je in de praktijk ook bestemmingsplannen ouder dan 10 jaar tegen. Dit kan betekenen dat binnen het vigerende bestemmingsplan nagenoeg onbeperkte bouw mogelijkheden zijn. In deze gevallen is het aan te raden om de feitelijke situatie te hanteren, en in het rapport de (on)mogelijkheden van het bestemmingsplan te omschrijven [23]

- Bij scholen dient uitgegaan te worden van de capaciteit van de school, en niet van het scholierenbestand [3].

Verkeersdeelnemers worden niet meegenomen in de groepsrisico-berekening, maar kunnen in een aanvullende berekening wel worden meegenomen ten behoeve van de preparatie van de brandweer [3]. Onder verkeersdeelnemers worden personen (reizigers) verstaan op/in de transportroute zelf,

4.2.3.2. Uitgangspunten per gebied

In sommige gevallen kan gebruik gemaakt worden van de uitgangspunten in Tabel 4 -4 [6]. Deze uitgangspunten kunnen de bevolkingsinventarisatie vereenvoudigen, omdat één aanname voor een groter gebied kan worden gehanteerd.

Tabel 4 - 4 Aanvullende kengetallen populatie voor grote homogene gebieden [6]

Gebiedstype		Dichtheid [pers./ha.]
Woongebied	Natuurgebied	0
	Buitengebied	1
	Incidentele woonbebouwing	5
	Rustige woonwijk	25
	Drukke woonwijk	70
	Stadsbebouwing met hoogbouw	120
Industriegebied (productie, distributie etc.)	Lage personeelsdichtheid	5
	Gemiddelde personeelsdichtheid	40
	Hoge personeelsdichtheid	80
Kantoreengebied	Kantoren (hoogbouw)	200
Recreatiegebied	Camping, bungalowpark	60-200 ¹¹

4.2.3.3. Correctie voor verschillen in aanwezigheid

Bij de ontwikkeling van de Populatiebestand groepsrisico zijn "vaste" correctiefactoren voor de aanwezigheidsfractie tijdens de meteorologische dag en nacht afgesproken. Deze zijn weergegeven in Tabel 4.5 die is overgenomen uit [5]. Eventueel nadere informatie is te vinden in [57]. Deze correctiefactoren moeten ook bij de bepaling van de bestemmingsplancapaciteit worden gebruikt als wordt

¹¹ De genoemde dichtheid geldt voor het zomerseizoen en mag niet over het jaar gemiddeld worden. De te kiezen dichtheid hangt af van de exacte functie: bijv. ruim opgezette camping 60 pers/ha, overige campings 130 pers/ha, bungalowterrein 180 pers/ha, caravanterrein 200 pers/ha [6].

uitgegaan van de vermelde generieke kengetallen. Indien het bestemmingsplan volcontinuus bedrijven toelaat, dient hiermee gerekend te worden, ook als in de huidige situatie alleen overdag werknemers aanwezig zijn; dit kan immers eenvoudig veranderen indien een ander bedrijf zich vestigt.

Tabel 4 - 5. Correctiefactoren aanwezigheid [5]

		% aanwezig			
Bewoners/werknemers	Omschrijving	Week dag	Week nacht	Weekend dag	Weekend nacht
Verblijfplaatsen structureel					
wonen		50	100	100	100
Werken type 1a	kantoor	100	0	0	0
Werken type 1b	30% extern	70	0	0	0
Werken type 1c	70% extern	30	0	0	0
Werken type 1d	100% extern	0	0	0	0
Werken type 4a	Horeca dag	100	100	100	100
Werken type 4b	Horeca kantoor	100	0	100	0
Werken type 6a ploegendienst licht	30% in ploegen	85	15	15	15
Werken type 6b ploegendienst zwaar	70% in ploegen	65	35	35	35
Werken type winkel		100	0	100	0
onderwijs		100	0	0	0
kinderopvang		100	0	0	0
ziekenhuizen		100	100	100	100
zorginstellingen		100	100	100	100
asielzoekerscentra		100	100	100	100
Justitiële inrichtingen		100	100	100	100
hotels		0	100	0	100
Bungalowparken en campings		100	100	100	100
Nieuwbouwwoningen (gepland)		0	0	0	0
Verblijfplaatsen tijdelijk					
Evenemententerreinen		100	100	100	100
Beurzen, congrescentra, evenementenhallen		100	100	100	100
sportaccomodaties		100	100	100	100
Attractieparken, dierentuinen, musea		80	0	80	0

Bijlage 3:
Populatiegebied

- 17 □ Genummerde vlakken voor populatiegegevens
- Camping "De Nieuwe Riet"
- Afbakening gebied populatiegegevens

Berekening kwaliteitsverbetering van het landschap

element	aantal	breedte	opp.vl. m²	norm per eenheid incl. btw	eenheid	vergoeding aanleg	eenheid	beheers bijdrage per eenheid	jaarlijkse vergoeding onderhoud	totale vergoeding onderhoud	Compesatie vergoeding totaal	
Landschapspakketten:												
L1A: hakhoutsingel	1	5	2007	€	1,58	stuks	€ 3.171,06	per are	€ 11,59	€ 232,61	€ 2.326,11	€ 5.497
L1A: hakhoutsingel	1	10	876	€	1,58	stuks	€ 1.384,08	per are	€ 11,59	€ 101,53	€ 1.015,28	€ 2.399
L5: Klein Bosje	1		1877	€	1,58	stuks	€ 2.965,66	per are	€ 2,88	€ 54,06	€ 540,58	€ 3.506
Grondwerk:												
Frezen en egaliseren beplantingstroken			4760	€	0,90			per m²			€	4.284
Plantgat bewerking			4760	€	0,60			per m²			€	2.856
Overige kosten:												
Taxatiekosten											€	968
										totaal	€	19.511
										afgerond	€	19.500

Minimale basisinspanning	€ 63.000,00
Landschappelijke inpassing op locatie	€ 19.500
Bijdrage landschapsfonds	€ 43.500,00
Bedrijfswoning	€ 4.750,00
per woning (31 recreatieverblijven)	€ 1.250,00

Nota Zienswijze ontwerpwijzigingsplan 'Park De Nieuwe Riet'

Nota Zienswijzen ontwerpwijzigingsplan “Park De Nieuwe Riet”
(NL.IMRO.1655.BPW6002-C001)

nr	NAW	Zienswijze	Reactie gemeente
1	Provincie Noord Brabant t.a.v. A.J.J.M. Danen Postbus 90151 5200 MC Den Bosch	Algemeen 1.1. indiener is van mening dat er geen vooroverleg heeft plaats gevonden over het plan. Ruimtelijke kwaliteit 1.2. indiener is van mening dat er niet wordt voldaan aan artikel 16.6.2 van de regels van het bestemmingsplan waarbij het bestemmingsvlak maximaal 1,5 ha mag bedragen. 1.3. indiener is van mening dat er onvoldoende invulling wordt gegeven aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik als bedoeld in artikel 2.1 Vr. 1.4. indiener geeft aan dat de ontwikkeling niet gepaard gaat met kwaliteitsverbetering van het landschap conform het regionale afsprakenkader van de regio West-Brabant en artikel 2.2 Vr. Ook de zekerstelling van de kwaliteitsverbetering ontbreekt. 1.5. indiener geeft aan dat de bestaande landschappelijke en groene structuren op het terrein zelf niet meetellen als invulling van 2.2 Vr. Indiener suggereert dat de inrichting puur en alleen voor de recreanten wordt aangelegd en dat dit niet bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering van het landschap. Niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied 1.6. indiener geeft aan dat verzekerd hoort te zijn dat het beoogde complex van recreatieverblijven bedrijfsmatig en complexmatig wordt geëxploiteerd. Deze verantwoording en borging ontbreekt in het plan.	1.1. Vooroverleg heeft tijdens de procedure van het bestemmingsplan Buitengebied plaatsgevonden. Tijdens het vooroverleg is aangegeven dat de kwaliteitsverbetering onvoldoende was opgenomen in het plan. 1.2. De grootte van het bestemmingsvlak wordt niet gewijzigd, in het vastgestelde bestemmingsplan is het bestemmingsvlak al als zodanig opgenomen. Tegen de grootte van het bestemmingsvlak is geen beroep ingesteld bij vaststelling van het bestemmingsplan “Buitengebied Halderberge”. Dit onderdeel van het plan is dan ook onherroepelijk. 1.3. Wij zijn van mening dat er daadwerkelijk sprake is van zorgvuldig ruimtegebruik op het perceel. Er is geen sprake van uitbreiding van de bestemming. Het wijzigingsplan blijft binnen de grenzen van de recreatiebestemming. De hoofdbebouwing blijft geconcentreerd bij de ingang van het park. Aan de locatie van de bestaande gebouwen verandert niets. De overige recreatieverblijven zijn dusdanig vormgegeven dat zij niet zichtbaar zullen zijn vanuit de omgeving. Een betere inpassing is ons inziens niet mogelijk. Alle bijbehorende voorzieningen, zoals parkeren vinden plaats op het eigen terrein. Nu er zoals onder 1.2 is aangegeven sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan is er gelet op het bovenstaande naar de mening van het college sprake van een zorgvuldig ruimtegebruik. 1.4. Om te kunnen voldoen aan artikel 2.2 van de Vr heeft een onafhankelijke taxatie plaats gevonden om de waardevermeerdering te kunnen bepalen. Volgens de provinciale regeling moet 20% van dit bedrag worden gebruikt voor kwaliteitsverbetering van het landschap. Een gedeelte hiervan wordt geïnvesteerd op de locatie zelf, voor de landschappelijke inpassing van het plan. Het overige bedrag wordt gestort in het gemeentelijke landschapscompensatiefonds. Over de betaling van dit bedrag zijn met de initiatiefnemer afspraken gemaakt die ook vastgelegd zijn in de planovereenkomst. Op die manier is de kwaliteitsverbetering van het landschap geborgd. 1.5. Ons inziens is er hier sprake van een gecombineerde functie. Naast de aantrekkelijkheid voor de recreant is er weldegelijk sprake van kwaliteitsverbetering van het landschap. In een overeenkomst tussen gemeente en exploitant / aanvrager is de bijdrage voor de kwaliteitsverbetering van het landschap zeker gesteld. Niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied 1.6. De gemeente heeft de eis gesteld dat het park bedrijfsmatig en complexmatig geëxploiteerd dient te worden. Om dit zeker te stellen is dit in de overeenkomst tussen exploitant en gemeente opgenomen, waarin door middel van een eventueel kettingbeding de voorwaarden ook voor toekomstige eigenaren gaat gelden. Dit geldt eveneens voor de voorwaarde dat er geen permanente bewoning plaats mag vinden. Hierop zal ook worden gehandhaafd.

2	A.C.M. van Oers Noordhoeksestraat 2 ^e 4751 TM Oud Gastel	2.1. indiener vindt het niet gerechtvaardigd dat er een nieuwe woning wordt gebouwd en de oude mag blijven staan. 2.2. indiener vraag zich af of de van oorsprong minicamping nu geen minicamping meer is. 2.3. indiener vraagt of de omzetting van minicamping met tijdelijke openstelling naar openstelling gedurende het hele jaar geruisloos is gedaan in een bestemmingsplan. Hierover kan indiener niks terug vinden. 2.4. indiener suggereert dat de kinderen de eerste bewoners zullen zijn. 2.5. indiener vraagt of de huisjes worden verkocht of verhuurt en wie deze dan verhuurt of verkoopt. 2.6. indiener merkt op dat wanneer de koper zijn huisje zelf verkoopt dit teniet wordt gedaan aan de doelstelling van het park 40+ camping te willen zijn. Aangezien verkocht zal worden aan de hoogste bieder. 2.7. indiener vraagt of de woningen voor permanente bewoning bestemd zijn. En zo ja of hier een vergunning voor wordt afgegeven. 2.8. indiener vraagt zich af wie controleert of er geen permanente bewoning plaats vindt. 2.9. indiener vreest voor meer overlast m.b.t. verkeerstoename en verkeersbewegingen. 2.10. indiener vreest ook voor meer vervuiling van de omgeving. 2.11. indiener geeft aan dat de camping hondvriendelijk is en dat het geblaf voor overlast gaat zorgen. En ook de hondenpoep langs de straat zorgt voor overlast. 2.12. indiener merkt op dat reeën zich niet zullen laten zien wanneer er zoveel mensen in de omgeving zijn. 2.13. indiener suggereert dat de bewoners aangegeven hebben op hun oude dag een camping te willen beginnen in Portugal. Indiener vraagt of het de bedoeling is om het park dan te verkopen aan een ondernemer die de regels aan zijn laars lapt. 2.14. indiener vraagt zich af of de huisjes gebruikt zullen worden voor huisvesting van arbeidsmigranten. Indiener verwijst hierbij naar Patersven in Zundert. 2.15. indiener geeft aan minder moeite te hebben met tenten en caravans omdat dit tijdelijk is. Huisjes zijn roerend goed en gebruikers zullen hier ook vaker zijn.	2.1. Op het perceel is geen sprake van toevoeging van een bedrijfswoning. De oude bedrijfswoning wordt een recreatieverblijf en op een meer geschikte en centralere locatie aan de toegang komt een bedrijfswoning voor de eigenaar/beheerder van het park. Hierdoor kan controle op de kwaliteit en de veiligheid van het park beter gehandhaafd worden ten gunste van omwonenden. 2.2. en 2.3. In het bestemmingsplan Buitengebied is de wijziging naar een recreatiebestemming opgenomen. Tijdens de procedure van dit plan heeft men de mogelijkheid gekregen om hier bezwaar tegen te maken. De recreatiebestemming is inmiddels onherroepelijk. 2.4. Permanente bewoning van de recreatieverblijven is middels een contract uitgesloten. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er recreatieverblijven permanent bewoond worden, dan zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 2.5. De woningen staan open voor verkoop en verhuur. Onderverhuur door eigenaren is beperkt d.m.v. Recron contract en parkregels. Hiermee blijft de doelgroep gewaarborgd. 2.6. Het bedrijf is een doelgroepcamping en richt zich op gasten van 40 jaar en ouder, die kiezen voor rust, ruimte en natuur. 2.7. en 2.8 zie 2.4 2.9. Het plan is beoordeeld door een verkeersdeskundige. Hierbij is aangegeven dat de verkeersgeneratie van vakantiewoningen in buitenstedelijk gebied 2,6 per etmaal is. Vergeleken met de verkeersgeneratie van een woning in niet buitenstedelijk gebied van 7,8 zijn wij van mening dat de belasting van de verkeerstoename op de Noordhoeksestraat verantwoord is. 2.10/2.11/2.12. De eigenaar van het park is verantwoordelijk voor eventuele overlast. Het park wordt natuurlijk ingericht, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van de natuur. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over kwaliteitsverbetering van het landschap. Ontwikkeling van natuur is echter vele malen breder dan enkel het zien van reeën op het terrein. Het plan is voorzien van een honden uitlaatveld en gelegenheid voor wandelen over het park zelf. 2.13. Wij nemen deze opmerking voor kennisgeving aan. 2.14. Het huisvesten van seizoenarbeiders is strijdig met de bestemming. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er huisvesting van seizoenarbeiders binnen het park plaats vindt, zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 2.15. Caravans en tenten mogen ook jaarrond op het park aanwezig zijn. Door de architectuur van de recreatieverblijven is de gemeente van mening dat dit juist voor een visuele verbetering zal zorgdragen. 2.16. Aangezien deze zienswijze niet ruimtelijk relevant is wordt deze voor kennisgeving aangenomen. 2.17. Mochten indieners van mening zijn dat zij als gevolg van vaststelling van het planschade ondervinden dan staat het hen vrij om na vaststelling van het plan een tegemoetkoming in de planschade in te dienen bij het college van burgemeester en wethouders. Voor het in behandeling nemen van een verzoek om planschade wordt een drempelbedrag van € 500,- in rekening gebracht. Als er op een verzoek positief
---	---	---	--

		2.16. indiener geeft aan dat mevrouw Visser ooit eens heeft gezegd dat gasten niet te lang moeten blijven omdat het dan te eigen wordt. Indiener vraagt zich af hoe zij dit wil voorkomen wanneer er zoveel huisjes worden gebouwd. 2.17. indiener geeft aan dat bij akkoord van het plan zij de gemeente Halderberge aansprakelijk zullen stellen en een schadeclaim in zullen dienen.	besloten wordt, wordt dit drempelbedrag geretourneerd.
3	F.J. van Aken B.V. Postbus 224 4730 AE Oudenbosch	3.1. indiener vindt het onbegrijpelijk wat er allemaal in de omgeving van de Spijperstraat gebeurt. Indiener vraagt zich af of er wel gelijke rechten gelden voor alle burgers. 3.2. indiener is al jaren bezig met het realiseren van een bedrijfswoning. Indiener vind het onverklaarbaar dat er op deze locatie zomaar een nieuwe woning mag worden gerealiseerd. 3.3. indiener geeft aan dat de huisjes een ideaal onderkomen worden voor Poolse werknemers met alle gevolgen van dien. 3.4. indiener geeft nog een aantal opmerkingen over zijn wens een bedrijfswoning te realiseren aan de Spijperstraat. 3.5. indiener merkt op dat er bij de plannen van De Nieuwe Riet geen bebouwing hoeft te worden gesloopt en dat hier dus de regeling versterking buitengebied niet zou gelden. Dit zou dan ook voor hem niet hoeven gelden.	3.1. Elk ingediend verzoek wordt op zijn eigen merites getoetst. Daarbij wordt gekeken naar het gemeentelijk, provinciaal en landelijk beleid. Dit beleid is openbaar en vastgesteld door de democratisch gekozen organen. Elk voorliggend verzoek wordt dan ook gelijk behandeld. Daarbij kan het voorkomen dat het ene verzoek wel doorgang kan vinden, maar dat er bij een ander verzoek sprake is van strijd met het gemeentelijk, provinciaal of rijksbeleid. 3.2. Deze zienswijze is niet gericht op het onderhavige plan en blijft dan ook buiten beschouwing. 3.3. Het huisvesten van seizoenarbeiders is strijdig met de bestemming. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er huisvesting van seizoenarbeiders binnen het park plaats vindt, zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 3.4. Deze zienswijze is niet gericht op het onderhavige plan en blijft dan ook buiten beschouwing. 3.5. De regeling kwaliteitsverbetering van het landschap geldt voor de onderhavige situatie. Hierin wordt ook geïnvesteerd o.a. door de natuurlijke inrichting van het perceel en zal een financiële bijdrage moeten worden geleverd. De persoonlijke situatie van indiener doet in dit geval niet ter zake.
4	Familie Bartels Noordhoeksestraat 8a 4751 TM Oud Gastel	4.1. indiener merkt op dat het onnatuurlijk is van de gemeente om alle kampeerplaatsen te mogen omzetten naar eigen idee, zonder dat dit bekend is gemaakt. 4.2. indiener merkt op dat het om een miljoenenproject gaat en vraag of hier een financieel bedrijfsplan aan ten grondslag ligt. 4.3. indiener is van mening dat er met 56 huisjes een nieuw dorp is ontstaan. 4.4. indiener vindt het opmerkelijk dat er een 2^e bedrijfswoning wordt aangeboden. 4.5. indiener verzoekt alsnog om een woning voor de ouders die bij de maatschap in het bedrijf zitten, vanuit het recht van gelijkheidsbeginsel. 4.6. indiener merkt op ook goedkeuring te willen voor het eerder verzoek een asiel, kennel, pension en	4.1. In het bestemmingsplan Buitengebied is de wijziging naar recreatiebestemming opgenomen. Tijdens de procedure van dit plan heeft men voldoende de mogelijkheid gekregen om hier bezwaar tegen te maken. 4.2. Het plan zal gefaseerd worden uitgevoerd. Fase één bedraagt de realisatie van 13 recreatieverblijven. Dit wordt volledig vanuit particulier initiatief gefinancierd. De opbrengst van fase 1 zal gebruikt worden om fase 2 te realiseren. 4.3. Binnen het huidige bestemmingsplan is het gehele perceel bestemd voor recreatiedoeleinden. Daarnaast is er in het wijzigingsplan geen sprake van 56 huisjes. Er worden in twee fasen 31 recreatieverblijven gerealiseerd. Naast de recreatieverblijven bestaat tevens de mogelijkheid voor het plaatsen van 23 andersoortige kampeermiddelen als tenten en caravans. Dit laatste was echter al mogelijk. De gemeenteraad is bij vaststelling van het bestemmingsplan "Buitengebied Halderberge" van mening dat een uitbreiding van de recreatieve voorzieningen op het perceel gewenst is en heeft hiervoor een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Het bestemmingsplan is voor dit onderdeel

	hondenschool te beginnen. Dit ook volgens het recht van gelijkheidsbeginsel. 4.7. indiener suggereert dat er sprake is van een complot of belangenverstrengeling. 4.8. indiener geeft aan dat de gevolgen voor omgeving en natuur groot zullen zijn. Het park is hondvriendelijk en er komen ongekend veel mensen op het park met hun auto. 4.9. indiener vraagt wat de gemiddelde bezettingsgraad was in het hoofdseizoen, om te toetsen in hoeverre er op deze locatie behoeft is aan nog verdere uitbreiding. Indiener wil deze gegevens graag inzien en natrekken. 4.10. indiener verzoekt dat wanneer de noodzaak niet aanwezig is het besluit in te trekken, omdat het om recreatie moet gaan niet om bewoners. 4.11. indiener vraagt hoe de gemeente kan garanderen dat de nieuwe bewoners niets vernietigen. 4.12. indiener suggereert dat er hondenschool en kennel activiteiten plaatsvinden op het terrein en vraagt of hier goedkeuring voor meer dagen en uren valt te verwachten. 4.13. indiener suggereert dat er een verbinding komt met de locatie van de heer Luijckx en dat deze mensen hun honden ook in dit gebied komen uitlaten. 4.14. indiener vraagt hoe de gemeente de flora en fauna in het kwetsbare gebied wil beschermen en waarom de aanduiding stiltegebied bij de Nieuwe Riet is gewijzigd. Indiener verzoekt hierbij om extra regels toe te passen bij de aanleg van de rondweg en het Noord-Oost Tangent. Recreatieverblijven 4.15. indiener vraagt of de woningen in bezit blijven van de familie Visser en verhuurd worden in het seizoen. 4.16. indiener vraagt of de woningen ook verhuurd worden aan seizoensarbeiders. 4.17. indiener vraagt of een gedeelte van de locatie kan worden verkocht, bijvoorbeeld verkoop van de kampeerruimte met de schuren en bungalow. Indiener vraagt wat er dan qua handhaving te verwachten valt vanuit de gemeente. 4.18. indiener vraagt of de huisjes los kunnen worden verkocht voor permanente bewoning en suggereert dat dit de bedoeling is van de zoon van familie Visser.	inmiddels onherroepelijk. Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de toevoeging van 31 recreatieverblijven passend is voor een dergelijk recreatiepark en dit niet tot gevolg heeft dat er sprake is van een “dorp” zoals door indiener is aangegeven. 4.4. Op het perceel is geen sprake van toevoeging van een 2^e bedrijfswoning. De oude bedrijfswoning wordt een recreatieverblijf en op een meer geschikte en centralere locatie aan de toegang komt een bedrijfswoning voor de eigenaar/beheerder van het park. 4.5., 4.6. en 4.7 Elk ingediend verzoek wordt op zijn eigen merites getoetst. Daarbij wordt gekeken naar het gemeentelijk, provinciaal en landelijk beleid. Dit beleid is openbaar en vastgesteld door de democratisch gekozen organen. Elk voorliggend verzoek wordt dan ook gelijk behandeld. Daarbij kan het voorkomen dat het ene verzoek wel doorgang kan vinden, maar dat er bij een ander verzoek sprake is van strijd met het gemeentelijk, provinciaal of rijksbeleid. De inhoud van deze zienswijze ziet niet op het voorliggend plan, maar op een eigen initiatief. Het staat verzoekers vrij hiervoor een separaat verzoek in te dienen. Deze zienswijze wordt dan ook ter kennisgeving aangenomen. 4.8. De eigenaar van het park is verantwoordelijk voor eventuele overlast. Het park wordt natuurlijk ingericht, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van de natuur. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over kwaliteitsverbetering van het landschap. 4.9./4.10 De uitbreiding van het park wordt in twee fasen gerealiseerd. De opbrengsten van fase 1 zullen worden gebruikt om fase 2 mogelijk te maken. Daarbij zal ook een aparte afweging met betrekking tot de exploitatie worden gemaakt. 4.11. zie 4.8 4.12. Deze zienswijze is niet gericht op het onderhavige plan en blijft dan ook buiten beschouwing. Mocht er momenteel sprake zijn van strijdig gebruik van het perceel, dan staat het indiener vrij hierover een verzoek tot handhaving in te dienen. 4.13. Niet gevolgd wordt wat met de verbinding tussen het onderhavige plan en de locatie van de heer Luijckx bedoeld wordt. Beide locaties staan geheel los van elkaar. Eventuele ontwikkelingen op de locatie van de heer Luijckx vallen buiten de reikwijdte van dit plan en blijven dan ook buiten beschouwing. 4.14. Het park wordt natuurlijk ingericht, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van de natuur. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over kwaliteitsverbetering van het landschap. In het voormalige bestemmingsplan (Buitengebied Halderberge West) had het gebied overigens enkel de bestemming agrarisch gebied, met aanduiding uitwerkingsgebied plattelandontwikkeling. In deze gebieden wordt gestreefd naar kwaliteitsverbetering van de specifiek aan het buitengebied gebonden functies zoals landbouw, landschap en recreatie. Recreatieverblijven 4.15. De vakantieverblijven staan open voor verkoop en verhuur. Onderverhuur door eigenaren is beperkt d.m.v. Recron contract en parkregels. Hiermee blijft de doelgroep gewaarborgd. 4.16. Het huisvesten van seizoenarbeiders is strijdig met de bestemming. Mochten
--	---	--

		Indiener vraagt zich af waarom de gemeente hier ineens coulant tegenover staat. 4.19. indiener vraagt zich af hoe de gemeente voorkomt dat de huidige bungalow in de verkoop wordt gedaan als woon/recreatieverblijf ter financiering van de voorliggende plannen. 4.20. indiener suggereert dat de hele aanvraag eerder en duidelijker met de buitenwereld had moeten worden gecommuniceerd en dat er aanvragen via de achterdeur zijn gegaan. Indiener merkt op dat de aangegeven data de aanvang van de inzage termijn overschrijden. Indiener verzoekt een sluitend antwoord, strengere regels en navolging, uitleg of er geen sprake is van precedentwerking en belangenverstrengeling. 4.21. indiener vraagt of ze er vanuit mogen gaan dat er 81 nieuwe recreatieverblijven komen samen met de locatie van Luijkx. 4.22. indiener is van mening dat de plannen niet aansluiten op de Verordening Ruimte van de provincie. 4.23. indiener geeft aan bij akkoord van de gemeente op de plannen een verzoek tot planschade in te dienen.	er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er huisvesting van seizoenarbeiders binnen het park plaats vindt, zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 4.17. De locatie kan niet worden gesplitst, dus gedeeltelijke verkoop wordt hierdoor planologisch uitgesloten. 4.18. Permanente bewoning van de recreatieverblijven is middels een contract uitgesloten. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er recreatieverblijven permanent bewoond worden, dan zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 4.19. Dit is contractueel vastgelegd. 4.20. In het bestemmingsplan Buitengebied is de wijziging naar een recreatiebestemming opgenomen. Tijdens de procedure van dit plan heeft men de mogelijkheid gekregen om hier bezwaar tegen te maken. De recreatiebestemming is inmiddels onherroepelijk. 4.21. zie 4.13 4.22. In paragraaf 3.2. van de toelichting van het bestemmingsplan is ingegaan op het provinciaal beleid. Daarin is ook aangegeven dat het provinciaal beleid voldoende mogelijkheden biedt om een dergelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De provincie Noord-Brabant heeft in een vooroverlegreactie aangegeven dat het plan in principe past binnen de regels zoals deze gesteld zijn in de Verordening Ruimte. 4.23. Mochten indieners van mening zijn dat zij als gevolg van vaststelling van het planschade ondervinden dan staat het hen vrij om na vaststelling van het plan een tegemoetkoming in de planschade in te dienen bij het college van burgemeester en wethouders. Voor het in behandeling nemen van een verzoek om planschade wordt een drempelbedrag van € 500,- in rekening gebracht. Als er op een verzoek positief besloten wordt, wordt dit drempelbedrag geretourneerd.
5	A Bartelen Noordhoeksestraat 2 4751 TM Oud Gastel	5.1. indiener vraagt hoe het mogelijk is dat hier drie woningen komen te staan op dit perceel. 5.2. indiener is bang dat de uitbreiding gevolgen heeft voor het uitvoeren van zijn agrarisch bedrijf. 5.3. indiener vraagt zich af wat de uitbreiding aan recreatie in dit gebied te bieden heeft, gezien het agrarische gebied, de spoorlijn, het stilstaande, vervuilde water van de Riet, Borchwerf 2 en de rondweg Oudenbosch.	5.1. Op het perceel is geen sprake van toevoeging van een 2^e bedrijfswoning. De oude bedrijfswoning wordt een recreatieverblijf en op een meer geschikte en centralere locatie aan de toegang komt een bedrijfswoning voor de eigenaar/beheerder van het park. 5.2. De omliggende gronden blijven agrarisch bestemd, bedoeld voor agrarisch gebruik in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen. Wij zien geen reden om aan te nemen dat de uitvoering van het agrarische bedrijf zal worden belemmerd door de komst van de recreatieverblijven. Daarnaast is de afstand tussen het bedrijf van indiener en het recreatiepark dusdanig dat niet ingezien wordt voor welke gevolgen gevreesd wordt. 5.3. De uitbreiding van het recreatiepark heeft naar de mening van het college een positieve bijdrage op de uitstraling van de omgeving. Er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, tevens wordt er een bijdrage geleverd aan de kwaliteitsverbetering van het landschap. Daarnaast is Halderberge een toeristische gemeente en draagt dit plan hier positief aan bij.
6	P. de Koning Spijperstraat 3 4751 TJ Oud Gastel	6.1. indiener vraagt of er in de gemeente een nijpend tekort is aan recreatiemogelijkheden 6.2. indiener vraagt wat de impact op het gebied is als	6.1. Wij zijn van mening dat dergelijke onderscheidende recreatieverblijven een aanwinst zijn voor de gemeente en haar toerisme. 6.2. Het bedrijf is een doelgroepcamping en richt zich op gasten van 40 jaar en

		er 80 bewoners met kinderen en honden bijkomen 6.3. indiener vraagt of de woningen in eigendom van Visser blijven of verkocht worden. 6.4. indiener vraagt of de woningen tijdelijk bewoond worden of dat er permanente bewoning komt. 6.5. indiener vraagt wie gaat controleren en handhaven als er niet gehandeld wordt volgens bestemmingsplan. 6.6. indiener vraagt of het park vrij blijft van drugshandel en of daar controle op is. 6.7. indiener vraagt of er zonder vergunningen woningen mogen worden gebouwd. 6.8. indiener vraagt naar het aantal bewoners 6.9. indiener vraagt waarom er een bedrijfswoning bij mag komen. 6.10. indiener vraagt hoeveel banen het oplevert voor de arbeidsmarkt. 6.11. indiener vraagt of de wijkagent op de hoogte is en wat deze vindt van de controleerbaarheid van de twijfelachtige tijdelijke bewoning. 6.12. indiener vraagt of de hele toestand verkocht kan worden nadat het vergund is en of er dan verder uitgebreid kan worden.	ouder, die kiezen voor rust, ruimte en natuur. 6.3. De vakantieverblijven staan open voor verkoop en verhuur. Onderverhuur door eigenaren is beperkt d.m.v. Recron contract en parkregels. Hiermee blijft de doelgroep gewaarborgd. 6.4. Permanente bewoning van de recreatieverblijven is middels een contract uitgesloten. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er recreatieverblijven permanent bewoond worden, dan zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 6.5. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er in strijd met het bestemmingsplan wordt gehandeld, dan zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 6.6. Deze vraag is planologisch niet relevant. Bij overlast of handelingen in strijd met het bestemmingsplan staat de mogelijkheid open om een verzoek tot handhaving in te dienen. 6.7. Het wijzigingsplan maakt de bouw van de recreatieverblijven alleen planologisch mogelijk. Voor elke woning dient een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen te worden aangevraagd. 6.8. In de plannen wordt uitgegaan van 31 recreatieverblijven voor maximaal 4 personen per woning. 6.9. Op het perceel is geen sprake van toevoeging van een 2^e bedrijfswoning. De oude bedrijfswoning wordt een recreatieverblijf en op een meer geschikte en centralere locatie aan de toegang komt een bedrijfswoning voor de eigenaar/beheerder van het park. 6.10. Door de uitbreiding van het park komt er voor ten minste 2Fte aan beheerderstaken bij. Daarnaast zal er t.b.v. het onderhoud meer beroep worden gedaan op lokale ondernemers zoals bijv. hoveniers, aannemers, schoonmakers, installateurs, onderhoudsbedrijven, etc. 6.11. Deze vraag is niet planologisch relevant. Zie 6.4. 6.12. Verkoop is altijd mogelijk. Verdere uitbreiding is aan de hand van voorliggende plannen niet mogelijk.
7	J. Muijs Oude Roosendaalsebaan 3 4751 TN Oud Gastel	7.1. indiener merkt op dat de oude woning wordt verkocht of verhuurd 7.2. indiener vraagt zich af of het gebied zo'n grote hoeveelheid aan recreanten aan kan, waarbij indiener aangeeft dat er sterke aanwijzingen zijn dat er oostblok arbeiders komen. Indiener verzoekt om de nationaliteit van een van de recreanten te controleren en het feit dat deze hier al heel lang verblijft. 7.3. indiener wil geen patersven achtige ontwikkelingen 7.4. indiener vraagt of er gecontroleerd gaat worden op permanente bewoning. 7.5. indiener vraagt of de zoon van de heer Visser op	7.1. Op het perceel is geen sprake van toevoeging van een 2^e bedrijfswoning. De oude bedrijfswoning wordt een recreatieverblijf en op een meer geschikte en centralere locatie aan de toegang komt een bedrijfswoning voor de eigenaar/beheerder van het park. Bovenstaande is contractueel vastgelegd. 7.2./7.3 Het huisvesten van seizoenarbeiders is strijdig met de bestemming. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er huisvesting van seizoenarbeiders binnen het park plaats vindt, zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 7.4. Permanente bewoning van de recreatieverblijven is middels een contract uitgesloten. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er recreatieverblijven permanent bewoond worden, dan zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 7.5. zie 7.4 7.6. Elk ingediend verzoek wordt op zijn eigen merites getoetst. Daarbij wordt

		het perceel komt wonen. 7.6. indiener vraagt hoe het te rijmen valt met de geweigerde bouwvergunning van de heer v Aken 7.7.indiener insinueert ruilhandel in het kader van bedrijventerrein Borchwerf II en de Rondweg Oudenbosch.	gekeken naar het gemeentelijk, provinciaal en landelijk beleid. Dit beleid is openbaar en vastgesteld door de democratisch gekozen organen. Elk voorliggend verzoek wordt dan ook gelijk behandeld. Daarbij kan het voorkomen dat het ene verzoek wel doorgang kan vinden, maar dat er bij een ander verzoek sprake is van strijd met het gemeentelijk, provinciaal of rijksbeleid. 7.7. Deze opmerking wordt ter kennisgeving aangenomen.
8	W.A.J. Koevoets Noordhoeksestraat 4 4751 TM Oud Gastel	8.1. indiener vindt het niet acceptabel dat de huidige woning mag blijven staan 8.2. indiener vindt het ongeloofwaardig dat de uitbreiding extra rust en natuur met zich meebrengt. Indiener voorziet meer drukte. 8.3. indiener vraagt of de camping straks verkocht gaat worden. 8.4. indiener geeft aan dat de buurt verstoord is door de komst van Borchwerf II, de rondweg en omlegging van de A58. Indiener is bang dat door de uitbreiding van de camping het woongenot nog verder af zal nemen. 8.5. indiener denkt planschade te zullen lijden 8.6. indiener vraagt of de vakantiegangers kunnen klagen bij overlast van werkzaamheden van omliggende boeren. 8.7. indiener vraagt of het gaat om een totaal van 31 woningen of dat er nog meer bij komen. 8.8. Indiener vraagt hoe de gemeente toe gaat zien op permanente bewoning. 8.9. indiener vraagt of huisvesting van seizoensarbeiders ook valt onder recreatie en hoe de gemeente hier op toe gaat zien. 8.10. indiener vraagt hoe de gemeente haar verantwoording gaat nemen als de regels niet worden nageleefd. 8.11. indiener vraagt of de 40+ een minimum leeftijd is of het slechts een wenselijke leeftijd is. 8.12. indiener vraagt of de vergunningen overdraagbaar zijn bij verkoop. 8.13. indiener vraagt of de infrastructuur van gas, water en riolering aangepast wordt op intensiever gebruik van het perceel.	8.1. Op het perceel is geen sprake van toevoeging van een 2^e bedrijfswoning. De oude bedrijfswoning wordt een recreatieverblijf en op een meer geschikte en centralere locatie aan de toegang komt een bedrijfswoning voor de eigenaar/beheerder van het park. Bovenstaande is contractueel vastgelegd. 8.2. Het park wordt natuurlijk ingericht, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van de natuur. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over kwaliteitsverbetering van het landschap. 8.3. Verkoop is altijd mogelijk, het park kan echter niet gesplitst worden verkocht. 8.4. De uitbreiding van het recreatiepark heeft naar de mening van het college een positieve bijdrage op de uitstraling van de omgeving. Er is sprake van een goede landschappelijke inpassing, tevens wordt er een bijdrage geleverd aan de kwaliteitsverbetering van het landschap. Daarnaast is Halderberge een toeristische gemeente en draagt dit plan hier positief aan bij. 8.5. Mochten indieners van mening zijn dat zij als gevolg van vaststelling van het planschade ondervinden dan staat het hen vrij om na vaststelling van het plan een tegemoetkoming in de planschade in te dienen bij het college van burgemeester en wethouders. Voor het in behandeling nemen van een verzoek om planschade wordt een drempelbedrag van € 500,- in rekening gebracht. Als er op een verzoek positief besloten wordt, wordt dit drempelbedrag geretourneerd. 8.6. De omliggende gronden blijven agrarisch bestemd, bedoeld voor agrarisch gebruik in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen. Wij zien geen reden om aan te nemen dat de uitvoering van het agrarische bedrijf zal worden belemmerd door de komst van de recreatieverblijven. Bij de uitbreiding van het park is getoetst aan de voorgeschreven afstanden tot aan de omliggende agrarische bedrijven. Hier wordt aan voldaan. 8.7. De plannen zijn gemaximeerd tot 31 recreatieverblijven. 8.8. Permanente bewoning van de recreatieverblijven is middels een contract uitgesloten. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er recreatieverblijven permanent bewoond worden, dan zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 8.9./8.10. Het huisvesten van seizoenarbeiders is strijdig met de bestemming. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat er huisvesting van seizoenarbeiders binnen het park plaats vindt, zal hiertegen handhavend worden opgetreden. 8.11. De leeftijd van de toekomstige recreanten is planologisch niet relevant. Het bedrijf richt zich specifiek op gasten van 40 jaar en ouder, die kiezen voor rust, ruimte en natuur. 8.12. De gemeente heeft de eis gesteld dat het park bedrijfsmatig en complexmatig

			geëxploiteerd dient te worden. Om dit zeker te stellen is dit in de overeenkomst tussen exploitant en gemeente opgenomen, waarin door middel van een eventueel kettingsbeding de voorwaarden ook voor toekomstige eigenaren gaat gelden. Dit geldt eveneens voor de voorwaarde dat er geen permanente bewoning plaats mag vinden. Hierop zal ook worden gehandhaafd. 8.13. Aanpassing van de nutsvoorzieningen is noodzakelijk. Dit staat ook zo aangegeven in paragraaf 4.2.6..
9	Gemeenschapsbelangen Halderberge Dhr. Graste en dhr. Pertijs	Algemeen 9.1. indiener is van mening dat dergelijke ontwikkelingen niet thuis horen in ALCA gebied met waarde stilte 9.2. indiener is van mening dat een dergelijk object als VAB moet worden omschreven en getoetst. Dergelijke ontwikkeling zou hier dan niet mogen naar mening van indiener. 9.3. indiener is van mening dat door politiek gedraai de agrarische aspecten het onderspit zouden moeten delven door de toeristische belasting in het gebied. 9.4. indiener is van mening dat deze hoeveelheid verblijfseenheden elders tot ontwikkeling moeten komen, waar er al meer zijn. Inhoudelijk 9.5. indiener vraagt waarom er twee wooneenheden moeten ontstaan. 9.6. indiener vraagt wat er naast de 10 weken vulling gaat gebeuren in de verblijfseenheden. 9.7. indiener is van mening dat je weg moet blijven uit het gebied om natuur een kans te geven. 9.8. indiener is bang dat het in delen verkocht gaat worden. 9.9. indiener is van mening dat het gebied niet mag worden belast met een dergelijke toestroom van verkeer en personen. Hij betreft hierbij de locatie van Luykx. 9.10. indiener vraagt hoe het college voorkomt dat moet worden gehandhaafd op de genoemde aspecten.	Algemeen 9.1. Het park wordt natuurlijk ingericht, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van de natuur. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over kwaliteitsverbetering van het landschap. In het voormalige bestemmingsplan (Buitengebied Halderberge West) had het gebied overigens enkel de bestemming agrarisch gebied, met aanduiding uitwerkingsgebied plattelandontwikkeling. In deze gebieden wordt gestreefd naar kwaliteitsverbetering van de specifiek aan het buitengebied gebonden functies zoals landbouw, landschap en recreatie. 9.2. In het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied zijn, naar de wens van de raad, brede mogelijkheden opgenomen voor voormalige agrarische bedrijfslocaties. Recreatie is hier één van. 9.3. De gemeenteraad heeft bij vaststelling van het bestemmingsplan deze wijzigingsbevoegdheid opgenomen. De vaststelling van het wijzigingsplan is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders binnen de voorwaarden die de gemeenteraad heeft opgenomen. De keuze voor agrarische aspecten of toeristische belasting is dan ook al door de gemeenteraad gemaakt. Juist door de verbreding binnen de agrarische sector mogelijk te maken, biedt dit agrariërs in het algemeen meer mogelijkheden hun bedrijf uit te oefenen. De uitbreiding van dit recreatiepark doet daarnaast niet af aan de gebruiksmogelijkheden van de omliggende agrarische gronden. 9.4. De uitbreiding van het recreatiepark heeft naar de mening van het college een positieve bijdrage op de uitstraling van de omgeving. Wij zijn van mening dat dergelijke onderscheidende recreatieverblijven een aanwinst zijn voor de gemeente en haar toerisme, het clusteren van deze onderscheidende recreatieverblijven met de bestaande recreatieverblijven in de gemeente achten wij niet wenselijk. Halderberge is een toeristische gemeente en dit plan draagt hier positief aan bij. Inhoudelijk 9.5. Op het perceel is geen sprake van toevoeging van een 2^e bedrijfswoning. De oude bedrijfswoning wordt een recreatieverblijf en op een meer geschikte en centralere locatie aan de toegang komt een bedrijfswoning voor de eigenaar/beheerder van het park. Bovenstaande is contractueel vastgelegd. 9.6. De verblijfseenheden kunnen jaarrond worden verhuurd. 9.7. Het plan versterkt de natuurwaarden van het gebied, waar nu enkel sprake is van agrarische gronden. Zonder dit plan zal het gebied ook primair agrarisch blijven en zal er geen natuurontwikkeling plaatsvinden.

			9.8. De locatie kan niet worden gesplitst, dus gedeeltelijke verkoop wordt hierdoor planologisch uitgesloten. 9.9. Het plan is beoordeeld door een verkeersdeskundige. Hierbij is aangegeven dat de verkeersgeneratie van vakantiewoningen in buitenstedelijk gebied 2,6 per etmaal is. Vergeleken met de verkeersgeneratie van een woning in niet buitenstedelijk gebied van 7,8 zijn wij van mening dat de belasting van de verkeerstoename op de Noordhoeksestraat verantwoord is. 9.10. Contractueel zijn enkele afspraken gemaakt, zoals de complexmatigheid van het geheel, permanente bewoning, huisvesting van seizoenarbeiders en de bijdrage voor de landschapsverbetering. Mochten er in de toekomst aanwijzingen zijn dat deze afspraken niet worden nageleefd, zal hiertegen handhavend worden opgetreden.
--	--	--	--